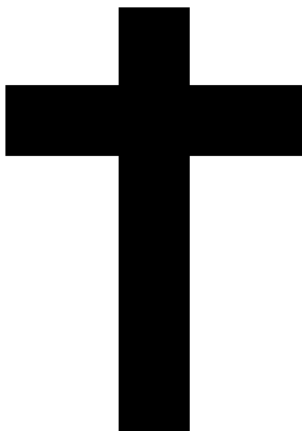

Glavda NT Portion

Portions of the New Testament in the Glavda language of
Nigeria

Glavda NT Portion

Portions of the New Testament in the Glavda language of Nigeria

copyright © 2024 Luke Initiative for Scripture Translation

Language: (Glavda)

Contributor: Luke Initiative for Scripture Translation

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 9 May 2025 from source files dated 10 May 2025
2a8aae58-fd4b-5cef-8aad-aa54853515aa

Contents

MATA 1

MARKUS 60

1CO 98

2CO122

GAL140

COL149

ƏLBƏG MARAW TƏDVAD MATA

Əlbəg təghər kə Yesu Kəristi

¹ Kakađ təghər kə hulfa Yesu Kəristi, zəra Dauda kwa ghəravaan ndakwani zəra Ibrahim.

² Ibrahim wa yaa Ishaku,
ya nə Ishaku kə Yakuba,
ya nə Yakub kə Yahuda ard zaraabahaana.

³ Ya nə Yahuda kə Ferez ard Zera. Babbaatər Tamara.
Ya nə Ferez kə Hezron,
ya nə Hezron kə Aram,

⁴ ya nə Aram kə Amminadab,
ya nə Amminadab kə Nashon,
ya nə Nashon kə Salmon.

⁵ Ya nə Salmon kə Bowaz, daaga babbaan Rahab.
Ya nə Bowaz kə Obed, daaga babbaan Rut.

Ya nə Obed kə Yesse,
⁶ ya nə Yesse kə Tləkes Dauda.

Ya nə Dauda kə Saluman, daaga babbaan Betshaba, kwandza uusa Uri wura.

⁷ Ya nə Saluman kə Rehobowam,
ya nə Rehobowam kə Abija,
ya nə Abija kə Asa,

⁸ ya nə Asa kə Yehoshafat,
ya nə Yehoshafat kə Yoram,
ya nə Yoram kə Uzziya,

⁹ ya nə Uzziya kə Yotam,
ya nə Yotam kə Ahaz,
ya nə Ahaz kə Hezekaya,

¹⁰ ya nə Hezekaya kə Manasse,
ya nə Manasse kə Aman,
ya nə Aman kə Yosiya,

¹¹ ya nə Yosiya kə Yekoniya ard zaraabahaan sartakwa hutsavtəra nə uudah damma Babila kiyava əeva.

¹² Təhalakwa lanngavtərda nə iitər damma Babila, kaa yigayig nə Yekoniya kə Shayeltiyel,
ya nə Shayeltiyel kə Zerubbabela,

¹³ ya nə Zerubbabel kə Abihud,
ya nə Abihud kə Eliyakim,
ya nə Eliyakim kə Azor,

¹⁴ ya nə Azor kə Zadok,
ya nə Zadok kə Akim,
ya nə Akim kə Eliyud,

¹⁵ ya nə Eliyud kə Eliyazar,
ya nə Eliyazar kə Mattan,
ya nə Mattan kə Yakub,

¹⁶ ya nə Yakub kə Isuvu zhiila Maryam,

Maryam wa yaayig kə Yesu kwa dahav də Kəristi.

¹⁷ Badəm nə hulfaatər ciigət tə Ibrahim dat Dauda, hulf kəlawə tar uufada, ciigət tə Dauda damma sarta kwa hutsavtəra nə yaa Izra'ila damma Babila kiyava əeva, hulf kəlawə tar uufada, ciigət ma sarta əevər ma Babila da tə sarta yiga Kəristi, hulf kəlaawa tar uufada.

Yiga Yesu Kəristi

¹⁸ Wan nə duuli yava nə Yesu Kəristi. Ma sartən ndza bəlgəhara nə Isuvu kə dzəgwambər kə Maryam babba Yesu. Lakuti kəsgaan kiyava uusa, kaa dləghəadləghəg kə iin kə hud tədvdə Shədəkwa Daadamazhigəla.

¹⁹ Nahabi nə Isuvu jambuwaan kə tsəgar zhəru mataataka uudah biya, adaba uuda jiiirjiiir nə iina. Kaa ɓaa dabariya tagwav kə iin də vakaiy ma dyaamdyaaməra.

²⁰ Masartən ba ndzəgaan nə iin ba dzamaghəra, kaa tləgaraatləg zərbəlgə Yaazhigəl ma sənnga, aiyama taa kə iina, “Isuvu zəra Dauda, gədzbi kə kəssa Maryam kiyava uusagh biya, adaba huddən dəvakai nə iinna dəga Shidkwa Daadamazhigəla.

²¹ Da yigaan kə zəra, agha da farva kə daag Yesu, adaba iin wada katta uudahaan sagal ma haipahaatəra.”

²² Dzəghardzəg wanahaan badəm mbakyarvad righəvant nə dəgiti tagada nə Yaazhigəl tədvdə tlayang taakiya,

²³ “Pakwara dəghwa da dləghgaan kə huuda, da ya kə zəra, da fəvarva daag Immanuelə.”

Dəgiti tuuk vakai nə Immanuelə, “Daadamazhigəl əmtəd də kəmiyamma.”

²⁴ Ciyit ba nə Isuvu ma haara, kaa gatəgaan kə iin kə dəgiti taga nə zərbəlgə Yaazhigəla. Kaa kəsguukəsəg nə Isuvu kə Maryam nal kə uusaana.

²⁵ Farabi kə dzaghər biya, bamma təhala kwa yaa nə iin kə zəraana, farva kə iin kə daag Yesu.

2

Nəghararaanəghəg nə lii sərgasərag kə dəgit kə Kəristi

¹ Təhalakwa yava nə Yesu ma kəssa Bitalahami ma larda Yahudiya ma zamana Tləkəs Hirudus, kaa sagat kə lii sərgasərag kə dəgit təghər kwadladl dagat damma Wurshalima.

² Kaa ndavəg kə iitər taakiya, “Mər nə tləksa Yahudahən kwa yavan ni? Adaba kəmənda nəghəga kwadladlaan sagat də səga, iin wa kəmaa sagau nəmənd sa ɓagarnəs kwatnahəra.”

³ Cinngha ba nə Tləkəs Hirudus əndkwana, kaa ba uushig kə ghərana, baz uudaha Wurshaliim badəmma.

⁴ Kaa dzahgantdzahəg kə iin kə maalmaaləh ma zhiila kəsufah ard lii tsaga adzahadzaha Muusa, ndavtəru kə iin kə vakavaki da yaav də Kəristina.

⁵ Am nə iitər taa kə iina, “Ma kəsa Bitalahamiya, malarda Yahudiya. Adaba vinda bandkwah nə tlayannəg taakiya,

⁶ “ ‘Kəgh Bitalahami ma larda Yahud ndakwani, agha ənkykwah bi nəng ma lii kwara Yahud biya.

Adaba da sagal ma kəgh nə dadda kwarga, kwada piya uudahar Izraila.’ ”

⁷ Kaa dahtərətəhəg kə Hirudus kə lii sərgasərg kə dəgītən damma dləmmbaava, kaa nəghəgaakanəghəg kə iin vakaatər kə kalkala sarti nəghara nə iitər kə kwadladlənə.

⁸ Kaa bəltərətəbələg kə iin damma Baitalahami amaa, “Damdəg ndan ndavamndavəg bad hənkəl kə vakavaki də zəriina, təhala kwama tlama-raatləga, am saas am tagəwana, ghərarar ndakwani ən dagal da bəgarnəs kwatnaha.”

⁹ Ghyəngara ba nə iitər kə cinnga əlbəga tləkəsna, kaa dagalaatər kə iitəra, dlaəa ka dagal kə iitər gata kwadladlən nəghara nə iitər təvuukwatəra, tangw da vakavakən ghaca nə iin təghər kə zəriina.

¹⁰ Nəghara ba nə iitər kə kwadladlənə, kaa hwaḍag kə iitər ba vaivaiya.

¹¹ Daragha ba nə iitər damma hənyahiina, kaa nəghəganəghəg kə iitər kə zəriina ard babbaan Maryam, ar kəla kə ghunj təvuukwana ar bəganəs kə kwatnaha. Təhalakwaha, ar palna kə kadlangngahaatər ar vələr kə adawana ard tərshan lubban ard mur.

¹² Kaa gwiyağhəra daas kə iitər damma kəsəatər tə duuli tlərna, adaba bəlatəraabələg nə Daadamazhigəl kə magi ma sənng taakiya, aa gwiya darbi daa da vak Hirudus biya.

Əmndərarəəməndərəg nə Isuvu ard Maryam damma Masara

¹³ Daral ba nə iitəra, kaa tsəgwatsug kə zərbəga Daadamazhigəl vak Isuvu ma sənnga amaa, “Ciiga, kəsantkəsəg kə zərna ard babbaana əməndərarəəməndərəg damma haaya Masara. Ndzamandzəg vaakwaha, bamma tagankuratag lakuti am gwiyağhəra saasa, adaba da gatəgaan nə Hirudus kə zərən kiya tsəgaana.”

¹⁴ Kaa ciig kə Isuvu kavəda, kəsant kə zərna ard babbaana, kaa dagal kə iin damma haaya Masara.

¹⁵ Ndza kə iin vaakwaha tangwa damma sarta kwa əmtsa nə Hirudusa. Kwana dzəghaar mbakyarvad righəvant nə dəgiti tagada nə Yaazhigəl tədvad tlayangng taakiya, “Dahanant saa ma Masar kə zərara.”

Cibavaciḇəg nə zər zarhah ma larda Yahudiya

¹⁶ Nəghaaka ba nə Hirudus taakiya, dyaḿdyaḿər wa marararda lii sərga dəgītəna, kaa badza ərvīdmahud kə iin ba vaivaiya. Kaa ba bəlgantḇəlg kə iin kə uudah da ciḇa zaraa ghwalvaha kwama Bitalahami badəmma ard kəsahaanən hərz də iina, ciigət tə zər vuunj dat zəra həi buwa, kalkal də sartən tagarar nə lii sərgasərgən kə əlbəg təghər kə zəriina.

¹⁷ Ma sarta kwahiin wa righəvant nə dəgiti tagavda tədvad tlayang Irmi taakiya,

¹⁸ “Cinngavacinng nə huuləg ma Rama,
huuləga badzəga ərvīdmahud ba vaivaiya,
kats Rahil wa tuug mbakyarvad zarhaana,
lawaləg baz fa ərvīdya
adaba zarhaani əmtsaharaəmtsahəga.”

Gwiyağhəra saas ma Masar damma Nazaret

¹⁹ Təhala əmtsəga Hirudusa, kaa tsugwatsug kə zərbəga Yaazhigəl vak Isuvu ma sənng ma Masara,

²⁰ amaa, “Ciiga kəsantkəsant kə zərna ard babbaana, gwig da damma haaya Izraila, adaba lii gata tsa shifəga zərna, əmtsaharaəmtsahəga.”

²¹ Kaa ba ciig kə iin kəsant kə zərna ard babbaana, kaa daas kə iin damma Izraila.

²² Cinngha ba nē iin taakiya Arkilayus zēra Hirudus guyugwig kē dad-daana, kwara larda Yahuda, kaa gēdzæg kē gwuya daas dā vaakwaaha. Bēlavara ba nē magi mā sēnnga, kaa kyēha daas kē iin damma Galili.

²³ Kaa dagal kē iin ndza mā kēsiin kwa dāhav dē Nazarata. Righavant ēndkwan nē dēgiti tagara nē tlayangah taakiya, “Dā dāhav dē uuda Nazarata.”

3

Əlbæg maraw tēdvad Yuhwan dadda tsuufəga

¹ Ma hēnngahaatsa, sēghalsæg nē Yuhwan dadda tsuufæg dā taa əlbæg maraw mā tēghala mā larda Galili,

² taakiya, “Pələmpələg kē ghēra adaba tləksəra Daadamazhigəl ba hērza.”

³ Kwan wā ndza taga nē tlayang Ishay kē əlbæg tēghərənā, taakiya, “Məng nē uud daag mā tēghala, amaa,

‘Badlamarna bādłəg kē dūul kē Yaazhigəla, am bādłarna kē dūulaan ba ndēdā.’ ”

⁴ Sədavi tsəguv nē Yuhwan bəgava dē guja adlugwama, dēga ndzədā hudaana bəgava dē həluwa. Dəgzəgaana ndza ayayuwa ard yuwa mamma.

⁵ Kaa ba sagau kē uudaha Wurshslim ard uudaha larda Yahudiya bādəmma, baz lili mā lardən dē Zaagha Judan dā vakaana.

⁶ Kaa tagaan kē iitər kē haipahaatəra, bəgtəra kē iin kē tsuufæg mā Zaagha Judan.

⁷ Nēgha ba nē iin kē Fərisah ard Sadukiyah ba dyak dā vakaan kiyava bəgtər tsuufəga, kaa amaa taa kē iitəra, “Kuram fadəga għavalahaan dē gurna! Warwaa ghudkura harda ngədlgarwa kē dlādā Daadamazhigələn sagauni?”

⁸ Bagambəg kē dēgitahi dā mardamarg taaki pələmapələg kē ghēra.

⁹ Tsam bi kē kusəgh taakiya, ‘Ibrahim nē daadamnd biya.’ Ən tagkurtaga, virđigaravirđig nē Daadamazhigəl kē zarh kē Ibrahim dē kwanahaan kē akuraha.

¹⁰ Bavətbəg nē hiil tē suuha uufa, bādəm nē uufi lawaləg kē yazər marawa, ghudvars bələvdəm damma kaara.

¹¹ “Ən bəgkur dē yu nai kē tsuufæg kiyava mara taaki pələmapələg kē ghēra, məng nē dadda kwa jakwaraajig dē ndanngər dā sagau tē halara, tlanalbi nai aandzu kē kəssa kimbakaan biya. Dā bəgkur dē Shədkwa Daadamazhigəla, ard kaar nē iin kē tsuufəga.

¹² Kuwa bəgaan bamma dēvaana, dā bəggrzha kē həiyaana, dā hutsədaan kē həiyaan damma kuvəraana, dā haars kē kaar kē hyahya dē kaari maay əmtsəg biya.”

Bəgavarabəg tsuufæg kē Yesu

¹³ Sagha mā kwahiin kē sart nē Yesu saama Galili, kaa dagal kē iin damma zaagha Wurdən kwakyarvad bəgara nē Yuhwan kē tsuufəga.

¹⁴ Naha tsəharvatsəg nē Yuhwana, amaa taa kē iina, “Kai ndakwi māna naa magha bəgwi nəng kē tsuufəga, agha sagau ndar dləb nəng sa vakari?”

¹⁵ Ngugharangu nē Yesu amaa, “Aandz bandkwah ndakwana, adaba kalkalaan righvant nē dēgiti naag nē Daadamazhigəla.” Kaa haigaranthaig kē Yuhwana.

¹⁶ Təhalakwa bəgavara nē tsuufæg kē Yesu, bād sagalaan mā yuwa, kaa wurgətwurg kē ghərazhigəla, dləbā kaa nəghəganəghəg kē Shidəkwa Daadamazhigəl saay dā tēghər kē iin band garava kakura.

17 Kaa cinngvacinnga nə ghai sii ma ghərazhigəl taakiya, “Kwana iin nə zərara, ən waigaana dlaḅa ən cinngaan kə əmtakəraan ba vaivaiya.”

4

Fəshafəshig nə Shatanah kə Yesu

1 Ngal langaan nə Shidəkwa Daadamazhigəl kə Yesu damma təghala, kiyava fəshgaan kə Shatanaha.

2 Təhala kəsgaana Yesu kə adəla həng kwul uufad ard vang kwul uufada. Təhalakwaha kaa njəkənjiig kə waiya.

3 Kaa sagau kə Shatanaha, amaa taa kə iina, “Magha ba zəra Daadamazhigəla, nədalnəg ci kə akurən kə bruudiya.”

4 Kaa ngwangug nə Yesu amaa, “Vindavavindəg ma kakaḅ Daadamazhigəl taakiya,

“ ‘Dəgzəg kalti bi wa həkya shifəga uudbiya,
bamma əlbəgahi sagal vak Daadamazhigəl badəmma.’ ”

5 Kaa lanngaan kə Shatanah kə Yesu damma Wurshalima kəss dyak cacuwanacacuwwana. Ngal lanngdit dat ghəra vəgya Daadamazhigəla.

6 Aiyama taa kə iina, “Magha ba zəra Daadamazhigəla, dzəvəg ndan daaya. Adaba vindavavindəg taakiya,

“ ‘Da tagarta nə Daadamazhigəl kə zərbəlgahaan,
ar da tsəkəs kə dəv
haik kə tsəgaan kə shigahagh tə akura.’ ”

7 Ngugharangug nə Yesu, taa kə iina, “Vindavavindəg dlaḅ taakiya, ‘Fəsh bi kə Yaazhigəl Daadamazhigəlagh biya.’ ”

8 Ngal gwiya lanngaan nə Shatanah damma ghəra aghw ba kyakkwa, kaa margardmarg kə iin kə tləksəraha duni ard ndangərahaatər badəmma.

9 Aiyam nə shatanah taa kə iina, “Ən vələkvələg kə kwanahaan badəmma akwama kəlgəhəkələg kə ghwunj təvuukwara, agha ḅagwəs kə kwatnahəra.”

10 Ngugharangug nə Yesu amaa, “Yagh vaakwan Shatanaha, adaba vindavavindəg taakiya,

“ ‘Bagarḅag kə kwatnahər kə Yaazhigəl Daadamazhigəlagha,
ba iin pall wagha da ḅagarnəs nəng kə kwatnahəra.’ ”

11 Kaa dagalaan kə Shatanaha, kaa sagau kə zarabəlga ar məlaruwa.

Fəgharzhafəg nə Yesu kə ḅa tləraan ma Galili

12 Cinngaha ba nə Yesu taaki viyavətviig nə Yuhwana, ngal dagal kə iin damma Galili.

13 Duwars kə iin kə Nazarat kaa dagal da ndzəga ma Kafarnahum, kwandza təvəgh kə yuwahaiya, tə ghaala də larda Zebulun ard Naftali.

14 Tədvadkwan kə duul wa righəvant nə dəgiti tagada nə tlayang Ishai taakiya,

15 “Larda Zebulun ard larda Naftali ma Galili,
larda lii ar Yahudah biya.

Lardən hərz də yuwahayin
tangw damma gylga zaagha Wurduna.

16 Udahi ar ndzəgama gurtla
nəgharanəghəg kə parakrakər ba vaivaiya,
lii ndzəga ma shidkwa əmtsəg dlaḅa,
səghawisəg nə parak da təghər kə iitəra.”

¹⁷ Ciigət tē kwahiin kē sart wa fəgharza nē Yesu kē taa əlbəg maraw taakiya, “Pələmpələg kē ghəra adaba tləkəsəra ghərazhigəl ba hərza.”

Dahatərətədhəg nē Yesu kē lii vaiya kilfuufada

¹⁸ Tē duula dagal nē Yesu tēvəgh kē Yuwahaiya Galili, kaa nəghəganəghəg kē iin kē zarha baabah buwa, Siman kwa dahav də Bitrusa, ard zəra babbaan Andrawusa, ar bəla amshiya vaiya kilfatər ma yuwahaiya, adaba ar lii vaiya kilf nē iitəra.

¹⁹ Am Yesu taa kē iitəra, “Gatamkwagətəga, ənda nəkurda nēg kē lii vaiya uudah da vakara.”

²⁰ Batwatsəra ar duwars kē dēgaha vaiya kilfaatəra, kaa gata Yesu kē iitəra.

²¹ Təghərdəga dagala, kaa gwuya nəghəganəghəg kē iin kē zarha baabah buwa, Yakuba ard zəra babbaan Yuhwana zarha Zabadi. Ar ma pərayu əmtad də daddaatər Zabadi, ar badla amshiya vaiya kilfatəra, kaa dahtərət kē iina.

²² Batwatsəra kaa duugarsduug kē iitər kē pərayuwaatər ard daddaatəra, kaa gata Yesu kē iitəra.

Məlatərūmələg nē Yesu kē uudah ba dyaka

²³ Gwaivagwaig nē Yesu ma Galili badəmma, tsagtər dēgit ma guda dzug-wazhigəla, dlaḡa taa əlbəg marawa tləkəsəra Daadamazhigəla, mbahəgaan dlaḡ aandzu hulfa kwar kē kuzaha, ard lii yang biya.

²⁴ Cinnəgəlcinnəg nē əlbəg təghər kē iin badəmma ma haaya Suuriya. Kaa ba lanngaan kē uudah kē lii də kuzah badəmma, ard lii yangbiyah shahshaha, ard lii həḡa dladā, ard makwayaha, ard lii ciḡəg nē Shatanah baz lii əmtsamtan nē vəgh mbahavtərambahəg badəmma.

²⁵ Kaa gatəgaan kē dzahava uudah ba dyaka ma Galili, dlaḡa ard lii ma larda Dikəfulis ard Wurshalima, ard lii ma larda Yahudiya baz lii gylga zaagha Wurdəna.

5

Taa əlbəg maraw tē aghwaa

¹ Nəghgha ba nē Yesu kē dzahava uudah badyaka, kaa dagat kē iin damma ghwaa, cəhura kē iina. Kaa ba dagau kē mbərzahaan da vakaana.

² Ngəl farzha kē iin tsagtər dēgita.

Barka

³ “Ar də bark nē lii sərgasərg kē hətsəgalhətsəgaatər ma gata Daadamazhigəla, adaba tləkəsəra ghərazhigəl dēgaatəra.

⁴ Ar də bark nē lii də badzəga rəvidməhuuda, adaba da tagəvtərtəg nē dzəgwagha.

⁵ Ar də bark kanadiyaha, adaba ar da gwigaan kē duniya.

⁶ Ar də bark nē lii kəma ḡa dēgiti naag Daadamazhigəla, adaba ar da baghəga.

⁷ Ar də bark nē lii mara zhuwadaala, adaba da marvətərmarəg nē zhuwadaala.

⁸ Ar də bark nē lii cadad nē ərvidməhuda, adaba ar da nəghəganəghəg kē Daadamazhigəla.

⁹ Ar də bark nē lii fa gabəra, adaba da dāhvətərdədhəg də zarha Daadamazhigəla.

¹⁰ Ar də bark nē lii həḡa dlad kwakyarvad ḡa hərəra, adaba tləkəsəra ghərazhigəla dēgaatəra.”

11 “Am də bark nə uurama, akwama ar daava kuram nə uudaha, ar vølkur kə dlada, dlaḅa ar ḅagkura kə dēga kəlaadərah shahshah mbakyarvad kaiya.

12 Dlayamdlaiga am hwaḅag ba vaivaiya, mbakyarvad am da tləkənatløg kə dægshigaru badyak ma ghərazhigəla. Adaba vølartər bandkwah nə uudah kə dlad kə tlayanngahi sarəv lakuti kəskurama.

Iizha ard paraka

13 “Kuram nə iizha duniya. Akwama maadlai nashnash nə iizh biya, da gwiya gwivdaa ndar nə nashnashani? Maadlai tləraan biya, bamma ḁivda dagala, hapəna nə uudaha.

14 “Kuram parak duniya. Akwama favafəg nə kəs tə gavala shiḁvəna biya.

15 Maay mbiyav nə kaara jahuramba humbvara kəghai biya, bamma hərtəvət tə dēga hərtəgaan vakavaki da ba parakrak kə uudahi hənnyah baḁəma.

16 Bandkwah dlaḅa, parakaruwa aandz ba pəripəri təvuukwa uudaha, kiyava nəghəganəghəg kə iitər kə dēgitaḅ marawi am ḅag nə uurama, ar da fəgaarafəg kə Daadaruwi ma ghərazhigəla.

Tsag təghər kə adzahadzaha

17 “Tlatlam bi taakiya sanhi mbakyarvad ən kalarwut kə Adzahadzah Musa ard tsaga tlayanngah nai biya, sanhi mbakyarvad ən righanta.

18 Ba jiirjiir wan tagkurtaga, lakuti ghyəng nə zhiḅəla ard haaya, maay nə dēgit aandzu ba həḁikən ma vindəga Adzahadzaha Muus kwada nig biya, bamma righavantrighəg baḁəmma.

19 Mbakyarvad kwaha baḁəm daddakwa kəladakəløg aandzu ba pal ma adzahadzahaaan həḁikənnə, tsagtəru dlaḅ kə kəla adzahadzahaaan kə uudaha, da ḁahav nə iin daddakwa ənkykwah ma tləkəsəra ghərazhigəla. Baḁəm nə daddakwa gatəgaan kə adzahadzahiina, dlaḅa tsagartsag kə uudaha, da ḁahav nə iin də uud maamal ma tləkəsəra ghərazhigəla.

20 Ən tagkurtaga, akwama jamtəruubi kə lii tsaga adzahadzaha Muus ard Farisah də jiir biya, am dēgaa bi damma tləkəsəra ghərazhigəl biya.

Tsag təghər kə nguda ərvidya

21 “Cinngamacinng ndza tagavtərdatag kə daadijaharu taakiya, ‘Tsəbi kə shifəg biya, baḁəm daddakwa tsəga shifəga, da təvartəg nə shariya.’

22 Aiciya ən tagkurtaga, baḁəm nə daddakwa nguda ərvidmahud də zəraabaana, da təvartəg nə shariya. Daddakwa dahgarva zəraabaan taakiya maay nə dēgiti agha tuukvakai biya, da lanngav damma guda ta shariya, dlaḅa daddakwa dahgarva zəraabaan də dlaga, dlaiyaan ḅələvdəm damma kaara faiya.

23 “Kwakyarvad kwaha, akwamagha ḁiya baiku tə bagadiya kyuləga, kaa dzamnadzaməg kəskəgh taakiya həkyakahəkyig nə zəraabagh ma ərvidmahadaana,

24 faffəg kə baikuwaghən təvuukwa bagadi ndana, dēga agha ḅaga kə gabərər də zəraabagh bazəngwa. Ka sagau kəskəgh da ḁiya baikuwagha.

25 “Akwama da ḁiya ghunjagh nə uudana, ḅag kə gabərər də iin tə watswats təghərdəg lakuti damma guda ta shari. Akwama maay əndkwah biya, da langaklang davak alkali, alkali dlaḅa da langaklang davak yaa dela, ar ḅəkadəm ma guda bərfina.

26 Bak jiira wan tagaktaga, lakuti səkadasəg nə uud vaakwaha, bamma pəlghapəløg kə kwaḁi gatak nə uud baḁəmma.

Tsag tǵhǵar kǵ ǵa gwaragwara

27 “Cinngamacinng ndza tagavdatag taakiya, ‘Bagam bi kǵ gwaragwar biya.’

28 Aiciya ǵn tagkurtag, badǵm nǵ daddakwa vazǵna dǵkhǵra, dlaǵa kaa kǵmǵaan kǵ iina, ǵagaaǵag kǵ gwaragwar dǵ vakai ma ǵrvidǵmahudǵaana.

29 Akwama fǵkaa kǵ ǵa haip nǵ gyiia dǵvaakaffagha, tǵdatǵdǵga agha bǵldana. Ngulǵm maay ba nǵ uuǵiia vǵghagħ pal tǵghǵr kwada bǵlǵvdǵm nǵ vǵghagħ badǵm damma kaara faiya.

30 Akwama fǵkaa kǵ ǵa haip nǵ dǵvaakaffagha, ghwudagħudǵga agha bǵldana. Ngulǵm maay ba nǵ uuǵiia vǵghagħ pal tǵghǵr kwada bǵlǵvdǵm nǵ vǵghagħ badǵm damma kaara faiya.

Tsag tǵhǵar kǵ tagwavǵgh dǵ uusa

31 “Tagavdatag dlaǵ taakiya, ‘Daddakwa tagwavatagw dǵ uusaana, barari ghudara kǵ kakada tagwavǵgh dǵ iina.’

32 Aiciya dǵgiti ǵn tagkurnaiya in taakiya, akwama tagwavatagw nǵ uudan dǵ uusaan kwakyarvad haipa gwaragwar biya, fadǵmfǵg ma duula ǵa gwaragwara. Badǵm daddakwa kǵsguukǵsǵga, ǵa ba gwaragwar dǵ iina.

Tsag tǵhǵar kǵ zangwadǵga

33 “Gwaastaana, cinngamacing tagavtǵratag kǵ daadijaharu taakiya, ‘Kǵldabi kǵ lanngiyagħ biya, bamma agha righant kǵ langiyi tǵghara nǵnng kǵ Yaazhigǵla.’

34 Aiciya dǵgiti ǵn tagkurnaiya in taakiya, zambi kǵ ngwadǵg ba linnglinng biya, aandzu dǵ ghǵrazhigǵl biya adaba vaka ndzǵgana Daadamazhigǵla.

35 Zambi dlaǵ kǵ ngwadǵg dǵ haay biya, adaba vaka fa shiga Daadamazhigǵla, bi dǵ Wurshalima adaba iin nǵ kǵssa Tlǵkǵs dyaka.

36 Zǵbi dlaǵ kǵ ngwadǵg dǵ ghǵragħ biya adaba agha nǵdalbi kǵ guja ghǵragħ aandzu pall kǵ maǵukwa bi gyangw biya.

37 Dǵgiti ǵagaaǵaga kǵ maraw kǵ taga iin taakiya, ‘Aana,’ bi ‘ǵndkwah biya’, majuuǵig ma kwana, aasǵgal vak shatanaha.

Tsag tǵhǵar kǵ ǵagar hǵrrǵr kǵ tlǵghuma

38 “Cinngamacinng tagavdatag taakiya, ‘Gyiia dlakulva gyiia, tlǵrd dlaǵa dlakulva tlǵrda.’

39 Dǵgiti ǵn tagkur naiya, akwama naa ǵa dǵgit ghwad nǵ uudan tǵ kǵgha, ǵagarbi kǵ uushav biya, ma bǵlakaǵǵlǵg nǵ uudan kǵ mahupeng tǵ uumǵla dǵvaakaffa, agha guyarant ghyaba kwah palla.

40 Akwama diyakaadiǵ nǵ uudan kǵ ghunnj kwakyarvad kǵskava kǵ angyuwagha, agha vǵlar baz amugdiyagha.

41 Akwama fakaafǵg nǵ gwarǵd kǵ dagala mil palla, dǵgdagal ǵmtǵd dǵ iin kǵ dǵga mil buwa.

42 Akwama ghalaagħalǵg nǵ uudan kǵ dǵgit vakagha, agha vǵlara. Dlaǵa ma sǵghǵvsǵg nǵ uudan sa kǵla ǵǵmau vakagha, piyarda biya.

Waig kǵ tlǵghumagħa

43 “Cinngamacinng tagavdatag taakiya, ‘Waig kǵ zǵraabagħa, agha duwant kǵ tlǵghumagħa.’

44 Aiciya, ǵn tagkurtaga, wayamwaig kǵ tlǵghumaharuwa, dzǵgwamtǵrdzǵgw kǵ zhigǵl kǵ lii vǵlkur dlada

45 Tǵdvad ǵakwan wam da nǵg nǵ uuram kǵ zarha Daadaru kwama ghǵrazhigǵla, kwa fǵgara kǵ faci kǵ ǵa parakrakǵr tǵghǵr kǵ yaa daddaha jiira

ard lii 6a kəlaadəra, hyitərhyig dla6 kə yu kə yaa daddaha jira ard yaa daddaha kəlaadəra.

⁴⁶ Akwamam waiya ba lii waiya kuram nə uurama, auci nə dəgshigi am da tləkəna nə uurami? Aandzu lii dzaha hadam ndakwi ar ɓagaan bandkwana.

⁴⁷ Akwamam tagtər bak zaraabaharu nə uuram kə uusa, auci gərgəraru də kyalma uudahi? Aandzu kərdiyah ndakwi ar ɓagaan bandkwaha.

⁴⁸ Mbakyarvad kwaha, namalnəg kə yaa daddaha jiira band Daadaru kwama ghərazhigəla.

6

Tsag təghər kə dīya baiku

¹ “Famfəg kə hyəmiya aa nal bi nə gata Daadamazhigəlaru kə dəga nəgha gyi biya, adaba ma ɓagamaɓag əndkwaha, am da tləkna bi kə dəgshigaru vak Daadaruwi kwama ghərazhigəl biya.

² “Mbakyarvad kwaha, akwamagha da vəlgar dəgət kə uuda, kutbi ma ghai bandkwa ɓag nə muniyah ma guda dzəgwazhigəl ard də ɗuulah kiyava dləbətərət biya, ba jiirjiira wan tagkurtaga, cauwaracaug kə dəgshigaatər ba ma kwahiina.

³ Akwma agha da məlgaru kə dadda kwa maay də vakai biya, aa sərabi nə dəvaa ghyabagh kə dəgiti ɓag nə dəvaa kafagh biya.

⁴ Adaba dəgaha jiirjiiri kwa ɓagha nənng shiɓashiɓana, nəghəganəghəg daadagh bədəm kə dəgitaɓ ɓagha nəng shiɓashiɓana, da vələkvələg kə dəghəgagha.

Tsag təghər kə dzəgwazhigəla

⁵ “Akwamam da dzəgwazhigəla, ɓagam bi əndkwa ɓag nə muniyah biya, adaba ar naaba dzəgw vaka ghacgan kə zhigəla ma guda dzəgwazhigəla ard barama ɗuula kiyava nəghtərnəghəg kə uudaha. Ba jiir wan tagkurtaga, tlarkənətləg kə dəghigaatəra.

⁶ Akwamagha da dzəgwazhigəla, dəg daadama gudagha, agha hədarduwa. Agha dzəgwa kə zhigəl kə Daadaghi kwa nəghva biya, Daadaghi kwa nəghəganəghəg kə dəgiti ɓagav shiɓashiɓana, da vələkvələg kə dəghigagha.

⁷ “Akwamam dzəgwazhigəla, gwayamars bi ənd lii sərgabi kə Daadamazhigəl biya, adaba ar tlatla taaki ma dzəgwaradzəgw kə zhigəl tladɗa da cinngtərnuu əndkwah nə Daadamazhigəla.

⁸ ɓagam bi ənd dəgaatər biya, Adaba sərgasərg nə Daadaru kə dəgiti am naag nə uuram lakuti am ghalgaana.

⁹ “Dzəgwamdəgw kə zhigəl əndkwana.

“Daadamnd kwama ghərazhigəla,
aa fəvaarafəg nə daagagha,

¹⁰ tləksəragha aasasəga, dəgiti agha naag nəng aa ɓagvənaɓag ma duni
bandkwa ɓagav ma ghərazhigəla.

¹¹ Vələkəndvələg kə dəgzəg haniina dlaɓa ba kəlahənga.

¹² Bəshkəmdanaɓəshig kə haipahamnda,
bandkwa kəm ɓəstər nəmnd kə lii ɓagkəmd haipaha.

¹³ Langkəmd bi da vaka fəshig biya,
katkəmdkatəg vak Shatanaha.’

14 “Adaba ma beshamternabeshig ke lli bagarkura haipa, Daadarui ma gherazhigel ndakwi da beshkurnabeshiga.

15 Akwama beshamternaa bi ke haipahaater ke uudah biya, da beshkurna bi dla6 ne Daadaru ke haipaharu biya.

Tsag taghar ke kesa andela

16 “Akwamam da kesa andela, badzam bi ke hudvögaru end kwa bag muniyah biya, ar badzeda ke hudvögaater kiyav sörvan taakiya ar kesa andela, bak jirjiira wan tagkur naiya, tlarkenatlög ke dögshigahaatera.

17 Akwamagha kesa andela, agha barda ke hudvögagha, agha massa ke wal te gheragha,

18 adaba aa neghvaakai taakiya agha kesa andel biya. Daadaghi kwa neghava biya, dla6a kwa neghaganeghög ke dögöti bagav shibashi6ana, da velakvelög ke dögshigagha.

Tsag taghar ke dzaha alman ma gherazhigela

19 “Dzahamar bi ke alman ke gheraru ma duni biya, vakavaki da badzedabadzög ne agatla ard kwalaviyavi biya, dla6a ard vakavaki da dögadög ne gölah ar ghöluwa.

20 Bammam dzaharu ke alman ke gheraru ma gherazhigela, vakavaki da badzeda bi ne agatla ard kwalaviyavi biya, dla6a vakavaki da dögaa bi ne gölah ar da ghölu biya.

21 Adaba vakavaki da almanagha, dzamaghöragh ndakwi ba vaakwaha.

Paraka vögha

22 “Gyiya band kaara jahurammb ne iin ke vögha, akwama ba lapi ne gyiahagh, badem ne vöghagh da ba parak ba vaivaia.

23 Akwama yang bi ne gyiahagh biya, badem ne vöghagh ba gurtla. Akwama nalnög ne paraka vöghagh ke gurtla, ba jirjiira da ba dyak ba vaivai ne gurtlana!

Bagar kwatnah ke Daadamazhigela bi duniya

24 “Maay wa bagarnesög ke kwatnaher ke dadda hönyahah bu biya, bi duwant kwa palla, nahant kwa palla, bi häkyina ke palla nenna ke palla, бага bi taakiya am nahant ke Daadamazhigela am nahant ke kwa6 biya.

Ndavam biya

25 “Mbakyarvad kwaha, en tagkurtaga ndavam bi ke dögiti am da zögaru ne uuram ke shifögaru biya, ard dögiti am da häbög ne uuram biya, dla6a ard duuli am da tlököna ne uuram ke sädav dat vögharu biya. Mbats juu bi ne shifög ke dögzög biya? Nii juu bi ha ne vögh ke sädavahi?

26 Vazamvazög ke diikah ndana, ar maay riig biya, ar maay ghuda häi biya, ar maay dla6 dzaagaan damma kuvör biya, bakövakwaha göltörgölög Daadaruwi kwama gherazhigela, jamtöru bi ne uuram ke iitör de ndangör biya?

27 War ma kuram mbakyarvad dzama dögiti te ghöran fөгarnaafög ke hөnngha aandzu ba häfikön ke ghöraani?

28 “Aujiibög keskuram dzama sädavi am da ngudög ne uurami? Vazamvazög ke duuli ghubarög ne kwadladlah ndana, ar maay 6a tlöra aandzu haa sädav biya.

29 Bakövakwaha en tagkurtaga, aandzu Saluman ma ndzögana ndangöran ndakwi tapghöna ke cadvacadög end palöraater biya

³⁰ Aitsaa, akwama cadnacadæg Daadamazhigël kə kazhakwa təghal əndkwana, kwar mæng haniina dlakadur ɓəlvətərdəm damma kaara, kyakadaava kuram ha wada vɛlkur bi nə iin kə sədav hi? Kuram lii hətsahətsan fadghərna.

³¹ “Mbakyarvad kwaha, ndavam bi taakiya, ‘Auwa kəm da zəg nəmndi?’ Bi ‘Auwa kəmnnda həbbəg nəmndi?’ Bi ‘Auwa nə dɛgiti kəmnnda ngudəg nəmndi?’

³² Adabad kwaha lii sɛrga bi kə Daadamazhigël biya, iitər lii gata kwana-haan kə dɛgitaɓ badəmma. Sərgasəɾəg nə Daadaru kwama ghərazhigël taakiya am naagaan kə kwanahaan kə dɛgitaɓa.

³³ Gatamgatəg kə tləkəsəra Daadamazhigël ba zənnngwa, ard dɛgiti naag nə iina. Da vɛlkurvɛləg kə kwanahaan kə dɛgitaɓ badəmma.

³⁴ Mbakyarvad kwaha, ndavambi kə dlakadur biya, adaba dlakadur sagau bad dladana, dlada hinan ndakwi tlaltlɛg kwakyarvad haniina.

7

Tar bi kə shari kə uudah biya

¹ “Tar bi kə shari kə uudah biya. Akwama ɓaghiniɓaga, ar da taktəg nə uudaha kə shariya.

² Adaba hulfa shariyi am tɛgar nə uuram kə uudaha, da tɛkur bandkwah nə uud kə shariya, kuwən am kurgar nə uuram kə uudah də vakaiya, da kurkur bad vakai nə uuda.

³ Aujilbɛg agha vaza zər afəsafəsa dɛga dakari ma gyiɓa zəraabagh kwal fataad kəskəgh tɛ gugyɛmba dakari ma gyiyaghi?

⁴ Agha tagar ndar kə zəraabagh taakiya, ‘Ən səkadəsəg kə zər afəsafəsa dɛga dakarən ma gyiyaghən,’ mbats kəgh ndakwani gugyɛmba dakar wa ma gyiyaghi?

⁵ Kəgh muunina, kəsəkəsəg kə gugyɛmba dakarən ma gyiyaghən ndana, kiyava nəghəganəghəg kəskəgh ba cadadda lakuti agha da kəsə zər afəsəgəsə dɛga dakarən ma gyiɓa zəraabaghəna.

⁶ “Vɛlamtər bi kə ghəgyah kə dɛgiti caccuwanacaccuwanan biya, adaba ar da gwiɓav ar tahkurdana. Vɛlamtər bi dlaɓ kə jindararu kə ghavzah biya, adaba ar da hapgaana.

Ghalamghaləga, gatamgatəga, ngadlamngadləga

⁷ “Ghalamghaləga, da vɛləkurvɛləg nə uuda, gatamgatəga, am da tləkənatləga, ngadlamngadləga, da wurkurwurəg nə uud kə ghaiya wakyagha.

⁸ Aandzu kwar kə dadda ghaləga vɛlvarvɛləga, aandzu kwar kə dadda gatəg tləkənatləga, aandzu kwar kə dadda ngadla wakyagha da wurvarwurəg nə wakyagha.

⁹ War ma kuram daadaha, akwama ghalaaghaləg nə zəraan kə bruudi, vɛlar kə akuri?.

¹⁰ Nii ma ghalaaghaləg nə zəran kə kilfa, vɛlar kə ghaval dlakulvaan hi?

¹¹ Akwama kurami dangw hudaharu am sɛrgasəɾəg kə vɛləga dɛgit maraw kə zarharuwa, kyakadaɓa daadaruwi ma ghərazhigəli kaci wa da vɛltər bi kə dɛgitaɓ maraw kə lii ghələgan biya!

¹² “Badəm nə dɛgitaɓi am naag nə uuram ɓəgkura nə uudaha, kuram ndakwani ɓagamtəɾəga. Adaba kwan wa tagada nə adzahadzaha Muus ard tlayanha.

Ghaiya wakyagh jəghwa

¹³ “Tamtəg kə ghaiya wakyaghən jəghwna, adaba duula daas da vaka əmtsəga ba bahahha, dlaḅa kwanən kə duula ba tsalalla. Lii təgaana ar ba dyaka.

¹⁴ Duula tləkəna shifəga. Ba jəghwa nə iina, dlaḅa dladlad nə təgaana. Lii təgaana ar maay dyak biya.

Nəghvaakanəghəg nə uuf tədvaḁ zəraana

¹⁵ “Famfəg kə hyəmmi tə tlayangaha fiidfiida kwar sahasagaw da vakaru də garava tughaha, ma huḁmahuḁa ar jagajagaan band ghəgyaha təghala.

¹⁶ Am da nəghətəraakanəghəg tədvaḁ tlərahaatəra. Cagvacag nə zarha inabi tə uufa takka? Nii cagvacag ha nə zəra ghəgyiv tə zaz hi?

¹⁷ Bandkwah dlaḅ makwar kə uufi marawa yaa ba zər marawa, uufi ghwada, ya zər ghwada.

¹⁸ Maay nə uufi maraw ya zər ghwad biya, dlaḅa uufi ghwada yiga bi kə zər maraw biya.

¹⁹ Badəm nə uufi maay ya zər maraw biya, aa ghudvarsghudəga, ḅəlvdəm damma kaara.

²⁰ Mbakyarvad kwaha am da nəghəgaakanəghəg kə tlayanngaha fiidfiid tədvaḁ tlərahaatəra.

Ən sərkur biya

²¹ “Dəm bi dadda kwa taa kəskai ‘Yaazhigəl, Yaazhigəl’ da daas damma tləkəra ghərazhigəl biya, bamma dadda kwa ḅagaabəg kə dəgiti naag nə Daadar kwama ghərazhigəla.

²² Dəghuvala ta shariya, ar da tagwatag nə uudaha bədyak taakiya, ‘Yaazhigəl, Yaazhigəl, tagamnda bi kə əlbəg maraw ma daagagh biya? Lagwamndada bi kə shatanah ma daagagh biya? ‘Bagamda bi kə dəgaha jappər bədyak ma daagagh biya?’

²³ Təhala kwaha, ənda tagtərtag taakiya, ‘Ən sərkur bi ba dəm biya. Yagham vakar kəlaadahaana.’

Yaa daddaha ndərəg buwa

²⁴ “Mbakyarvad kwaha badəm daddakwa cinnghacinng kə əlbəgara, dlaḅa ḅagaan kə tlər də vakaiya, da nəg band dadda dabari kwa ndəraa vəgyaan tə akurna.

²⁵ Hyiyaa ba nə yuwa, kaa righətrighəg nə zaagha kəla saasa, fəd ndakwi tsa saas dat hənyahiina, bakəvakwaha dləghana biya, adaba ndərava tə akura.

²⁶ “Badəm daddakwa cinnghacinng kə əlbəgara, dlaḅa ḅagaa bi kə tlər də vakai biya, ba kalkal də dlagən kwa ndəraa hənyahaan tə səghəla.

²⁷ Hyiyaa ba nə yuwa, righətrighəg nə zaagha, fəd ndakwi tsa saas dat hənyahiin, kaa dləga, dlagaadlag bafakya.”

²⁸ Ghyənga ba nə Yesu tagtər kwanahaan kə dəgitaha, kaa ba ḅa jappər kə uudah də tsagaanana.

²⁹ Adaba tsagatər band daddakwa də ndzəda, gərgər də tsaga lii tsaga adzahadzaha Muusa.

8

Mbəghanambəg Yesu kə dadda vəca

¹ Sahi ba nə Yesu sii ma aghwa, kaa gatəgaan kə uudaha bədyaka

² Kaa sagau kə dadda vəc da vakaana, kəla kə iin kə ghunj təvuukwaana amaa, “Yaazhigəla, ma haighanthaiga, mbəkwiimbəga.”

³ Kaa vəlla dəv kə Yesu tapəna kə dadda vəcna amaa, “Haiyananthaiga, mbambəga.” Batwatswatsəra, kaa mbəgambəg kə iina.

⁴ Aiyam nə Yesu taa kə iina, “Faffəg kə hyəmmyia tagar bi aandzu kə war kə dəgiti aa dzəgardzəgən biya, dəg mardamarəg kə ghəragh vak zhiila kəsuufo, agha vəlda kə baiku bandkwa tagada na adzahadzaha Musa. Bagnaḅag kwana kiyava fadghər kə dlamakəlaawa taakiya mbəghambəga.”

Mbəghanambəg nə Yesu kə kwatanaha tlauja Rum maamala

⁵ Dagha ba nə Yesu damma Kafarnahum, ngal dagau kə tlauja Rum maamal da vakaan da ghalgaan taakiya,

⁶ “Yaazhigəla, kwatnahr həngan hənyah əmtsamtan nə vəgha, həḅa dlad ba vaivaiya.”

⁷ Aiyam Yesu taa kə iina, “Ən dagau da mbəgaana.”

⁸ Kaa ngugwamgug kə tlauj maamalna amaa, “Yaazhigəla, tlanal bi nai kəkəgħ kə sagau sa vəgyar biya, tagdatag ba kə əlbəg kalti kwatnahr da mbəga.

⁹ Adaba kai dəghərər ndakwani ən mazhangyil kə kwarəga uuda, məng dlad tlaujah mazhangyil kəkaiya, ən tagardatag kə pallaatər taakiya, ‘Dəga,’ kaa dagauwa. Kwatlərən dlad ən daagantdaaga taakiya, ‘Sawa,’ sagauwa, Akwama taganartag dlad kə kwatlərənə, ‘Bagnaḅag kə dəgit əntkwaha,’ kaa ḅagaana.”

¹⁰ Cinngha ba nə Yesu əndkwaha, kaa ḅa jappər kə iina, aiyama kə lii gatəgaana, “Ən tagkurtag kə jiira, tapanna bi kə tləkənətləg kə uud də fadghər əndkwan ma Izrail biya.

¹¹ Ən tagkurtaga, badyak nə uudah ar da sii də səga ard sagat də səga ar da cihurgan əmtad də Ibrahim ard Ishaku ard Yakub vaka za kaffa hwadag ma tləkəsəra ghərazhigəla.

¹² Adaba uudahi ḅadlavtərna kə iitər nə tləksəra ghərazhigəla, da diivtərdəm damma gurtla, vakavaki ar da tuug nə iitər ard ghwada dəv də tlərda.”

¹³ Aiyam nə Yesu taa kə tlauja maamaləna, “Dəgdaasa, da ḅagakḅag nə uud mbakyarvad fadghəragha.” Kaa mbəg nə kwatnaha nə iina batwatsəra.

Mbəhanambəg nə Yesu kə babba uusa Bitrus

¹⁴ Dagha ba nə Yesu da vəgya Bitrusa, kaa nəghəganəghəg kə iin kə babba uusa Bitrus ḅəlgaŋ njəkən fəda.

¹⁵ Tapəna kə iin kə dəva uusiina, kaa mbəgambəg kə iin tuuk kə fədiina, ngal ciiga ḅagtəra kə dəgzəga.

Mbəghanambəg nə Yesu kə uudah ba dyaka

¹⁶ Bəlaa ba hwaasa, kaa sədəvsəga kə uudah kə lii ciḅəg shatanah badyak da vak Yesu, tagada ba əlbəg kalti, ngal sagal shatanahaan ma vəghaatəra, mbahənan baz lii yangbiya.

¹⁷ Tədvd kwan wa righavant nə dəgiti tagavda tədvad tlayang Ishay taakiya,

“Kəsakiyamaarakəsəg kə kuzahamiyama,
dlaḅa kəsikiyamaaran kə yangbiyahamiyama.”

Dlad ma gata Yesu

¹⁸ Nəgha ba nə Yesu kə uudah bədyak fədəga təghər kə iina, ngal tagartag kə iin kə mbərzahaan maraa dzəva dagal dat ghyaba kwah kə ghaiya yuwa haiya.

¹⁹ Ngəl sagau kə dadda tsaga adzahadzah da vakaana, amaa taa kə iina, “Dadda tsaga dəgita, ən gatakəgətəg bədəm vakavaki agha dagal nənga.”

²⁰ Ngugharangug nə Yesu amaa, “Mbayakaha ar da afkahaatəra, diikaha dləba mənəg vakavaka hənnganahaatəra, Zəra Uuda maay vaka hənnganan biya.”

²¹ Am nə pall ma mbərzahaan taa kə iina, “Yaazhigəla, ən dəgaadəg ndan ən hədnan kə daadara.”

²² Aiyam nə Yesu taa kə iina, “Gatkəwagətəga, aa hədarhədəg lii əmtsaharaəmtsahəg kə zaraabahaatəri əmtsaraəmtsəga.”

Kyaəbalghanakyaəbaləg nə Yesu kə kalangasa

²³ Dəgha ba nə Yesu damma pərayuwa, kaa gətəgaan kə mbərzahaana.

²⁴ Kaa ciig kə ghabag ard fəd ma yuwahaiya, fəgharzhafəg baz yu ghubədə saas damma pərayuwa, Yesu dləba hənahaara.

²⁵ Kaa dagau kə mbərzahaan ar ciyanta, am nə iitəra, “Yaazhigəla, katkəməndkatəga wəkəm tə duula əmtsəga.”

²⁶ Aiyama taa kə iitəra, “Aujilbəg kəskuram gədzəg əndkwani, kuramən də fadghər hədiikəna?” Kaa ciig kə iin cagara kə gyi kə fədən ard ghubədəga yuwa, kaa kyaəbaləgəkyəbaləga.

²⁷ Kaa 6a jəppər kə mbərzahaana, aiyam nə iitəra, “Hulfakwar kə uud wana, baz fəd ard ghubədəga yu ar cinngarnucinngni?”

Mbəghanambəg nə Yesu kə lii ciəg nə shatanaha

²⁸ Tsəgha ba nə Yesu ma haaya Garisaha, kaa sagau kə uudah bu kwa ciətər shatanah sa vak Yesu, gədzəvtərgədzəg ba vaivaiya, adaba ar ndzəga bamma gətlaha, maay wa ta kwahiin kə duul biya.

²⁹ Kaa huuləg kə iitər ar taakiya, “Au lambagh də kəmənd Zəra Daadamazhigəli? Agha sa vəkəmənd dləd ba sart ndakwani 6agaa biya?”

³⁰ Mənəg nə maandala agyaryagya ghavzah ar piig kə dagalaatəra.

³¹ Ngəl ba ghalgaan kə shatanahaan kə Yesu taakiya, “Akwama səghkəmənddasəga, diikəməndarsdiig damma gyədyə ghavdzahaana.”

³² Aiyama taa kə iitəra, “Damdəg ciya,” Kaa daas kə iitər damma ghavza-hiina. Bədəm gyədyə ghavzən kaa əmdəra daay kə iitər bawatswats damma yuwahaiya, ngəl ruug kə iitəra.

³³ Kaa əməndəra daas kə lii piya ghavzahaana. Daragha ba nə iitər damma kəssa, kaa tagaan kə iitər kə dəgitahi dzəghaar də lii ciətər nə shatanahən bədəmma.

³⁴ Ngəl sagal kə uudah ma kəsiin bədəm da tləgaraa Yesu. Nəghara ba nə iitəra, kaa ghalgaan kə iitər maa duwars kə lardaatəra.

9

Mbəghanambəg nə Yesu kə daddkwa əmtsəmtsən nə vəgha

¹ Kaa daas kə Yesu damma pərayuwa, ngəl dagal təghəra yu damma Kafarnahum, kəssi ghubara nə iina.

² Kaa sagau kə uudah də daddakwa əmtsəmtsən nə vəgha həngan tə kəjja, nəghəgha ba nə Yesu kə fadghəratəra, aiyama kə daddakwa əmtsəəmtsən nə vəghəna “Zərara, ndavbiya, 6əshakana6əshəg nə uud kə haipahagha.”

³ Cinnagara ba nē lii tsaga adzahadzaha əndkwaha, kaa takəvatag kə iitər mataatakaatər taakiya, “Kwanən kə uuda badza daaga Daadamazhigəla!”

⁴ Nəghakanəghəg nē Yesu kə dzamaghəraatəra, amaa kə iitəra, “Aujibəg am dzama kəlaadər ma ərvīdmahudaruwī?”

⁵ Kwar wa tsaftsaf kə taga, taakiya, ‘Bəshakanabəshəg nē uud kə haipahagha nii ciiga dəgdagali?”

⁶ Ən naagaan am sərən taakiya Zəra Uuda dē ndzəda bəsha haipah ma duniya.” Kaa amaa taa kə daddakwa əmtsəmtən nē vəghna, “Ciig kəssəg kəjjagha dəg daas dahənyaha.”

⁷ Təhalakwaha, kaa ciig kə uudanəna, ngal daas kə iin da vəgyaana.

⁸ Nəghara ba nē dzahava dlamakəlaawa əndkwaha, kaa gədzəg kə iitəra, ar gala Daadamazhigəla kwa vəlgar hulfa kwan kə ndzəd kə uudaha.

Daaghantəg nē Yesu kə Matiyu

⁹ Dughars ba nē Yesu kə vakavaka kwahiina, kaa nəghəganəhəg kə iina kə uuda nē iin kwa dahav dē Matiyu cihurgan vaka cauwa hadama. Am Yesu taa kə iina “Gatkəwatəgə” ngal ciig kə iin kaa gatəgaana.

¹⁰ Təhalakwaha, kaa za kaf kə Yesu ma vəgya Matiyu, ngal sagau kə lii cauwa hadama ard yaa daddaha haip ba dyaaka ar cihuran buud za kaf kə iitər dē iina ard mbərzahaana.

¹¹ Nəghəra ba nē Farisiyah əntkwaha, ngal am nē iitər taa kə mbərzahaana, “Aujibəg kə dadda hənəyahu za kaf əmtəd dē lii cauwa hadama ard yaa daddaha haipi?”

¹² Cinnəgha ba nē Yesu əntkwaha, aiyama, “Lii yanga maay lambatər dē dadda mba uud biya, bamma lii yang biya.

¹³ Damdəg tsagamtsag kə dəgiti tuuk vakai wanəna, ‘Zhuwadaal wan naag nai vakaruwa kyuləgg biya.’ Sanhi da daa lii jiir bi nai biya, sanhi mbakyarvad yaa daddaha haipa.”

Ndavəg təghər kə kəssa andəla

¹⁴ Kaa dagau nē mbərzaha Yuhwana dadda tsuufəg davak Yesu, am nē iitəra, “Aujilbg kəskəmənd ard Farisiyah kəm kəsgaan ka andəla, kwakyarvadau kə mbərzahah ar maay kəsgani?”

¹⁵ Aiyam nē Yesu taa kə iitəra, “Ar badzəgaan nē tsaghəwaha zhiila ghuula kə ərvīdmahud ma bar əmtəd dē zhiila ghuula? Da sagau sarta kwa da kəsav zhiila ghuula dagal vakatəra, ar da kəssəg ma kwah sarta nē iitəra kə andəla.

¹⁶ “Maay wa ghudgəghudəg kə daala sədav tlapant tē ənghura sədav biya adaba da təghaan kə ənghura sədav na, təghaana, da jəguujəg kwa ndza wura.

¹⁷ Maay wa diya daala yuwa inabi damma ənghura ambəla həllu biya, akwama diyavdəmđiiga, ciğgaan kə ənghura ambəla həllwuna, diya dagal nē yuwa inabiya badzəgaan kə ambəla həlluwa. Daala yuwa inabi diyav bamma daala ambəla həlluwa təvad kwah wa da diigal bi nē iin biya dlaəba ciğəgai nē ambəla həllu biya.”

Dəghwa Yayirus ard uus kwa kəla avəza

¹⁸ Ma sarta taa kwanən kə Yesu, kaa sagau nē maala ma guda dzəgwazhigəla da vakaana, kəla kə ghuunj təvuukwana, amaa, “Dəghwar aa əmtsəga ba ndakwana, asəg tapnatapəg da ciiga.”

¹⁹ Kaa dagal kə Yesu ard mbərzahaan gata uuda nē iina.

²⁰ Məng nē uusiin viigaa kəlawə tar buwa kəla avəza, ka dagau kə iina gylga Yesu tapəna kə ghaiya sədavaana.

²¹ Amaa ma ærvidmahudaana, “Akwama tapannatapæg aandzu ba ghaiya sædavaan kaltiya, æn da mbæga.”

²² Gwiavæt ba næ Yesu kaa næghəganəghəga, aiyama, “Ndav bi dəghwar biya, fadghəragha mbakanambəga.” Batwatsəra, kaa mbəga kə uusina.

²³ Dagha ba næ Yesu da vəgya maala ma guda dzəgwazhigələna, kaa nəghənəhəg kə iin kə lii fərtə faakila ard dzahava dlamaa kəlaaw ar tuuga.

²⁴ Aiyam næ Yesu, “Ciyamciig vaakwana, æmtsabi næ dughwiin biya, hənnahaara.” Kaa bəgar ghuḃasəga nenneg kə iitəra.

²⁵ Lagwəvtərda ba næ uudah da gyəməla, kaa daas kə iina həkyinan kə dəva dughwiina, ngal ciiga.

²⁶ Kaa cinnəgalcinng nə əlbəg təghər kə iin aandzu taakwara.

Mbəghanambəg næ Yesu kə gulfaha ard matangaha

²⁷ Dughars ba næ Yesu kə vakavak kə iina, kaa ba gatəgaan kə gulfah buwa ar daag bad haləvuwa ndzədaatər ar taakiya, “Zhukəməndaaləzhug, Zəra Dauda!”

²⁸ Dagha ba næ Yesu damma kwatlərən kə hənyaha, kaa daas kə gulfah bu da vakaana, aiyama taa kə iitəra, “Fəmdəghərtfəg taakiya æn mbəkurambəga?” Aiyam nə iitəra, “Aana, Yaazhigəla.”

²⁹ Təhala kwaha, kaa tapəna kə iin kə gyiyahaatəra aiyama, “Tədvad fadhəraruwa, mbəkurbəg nə uuda?”

³⁰ Ngəl wurəg kə gyiyahaatəra, təhala kwaha ka bəltəra nə Yesu kə magi ba vaivaiya amaa, “Tagamarbi aandzu kə war biya.”

³¹ Daral ba nə iitəra, kaa ba kutəgaan kə iitər kə əlbəgən təghər kə iin aandzu takwar ma lardiina.

³² Ar tə duula sagala, kaa səvardəvsəg nə daddakwa mamghant nə shatanaha kə Yesu.

³³ Savda ba nə Satanahna, kaa fəgarzhafəg kə uuda nə iin kə taa ghaiya, kaa bə jappər kə dzahava dlama kəlaawa, aiyam nə iitəra, “Ba dəm tapavnai kə nəghəganəghəg kə hulfa kwan kə dəgit ma Izrail biya.”

³⁴ Aiyam Fərisiyaha, “Abi lagw də ndzəda maala Shatanah nə iin kə shatanaha.”

Zhuwətdəaləzhuug næ Yesu kə uudaha

³⁵ Təhala kwaha, kaa gwaivagwaig kə Yesu ma kəssaha ard gədər kəssaha, tsagtərtsag ma guda dzugwazhigəla, tagtər əlbəg maraw təghər kə tləkəsəra Daadamazhigəla, mbəhtəran dlaḃ kə uudahi də kuzah shahshaha ard lii yang biya.

³⁶ Nəgha ba nə iin kə dzahava dlamaa kəlaaw bədyaka, kaa zhutərdalaazhuuga. Adaba ar həḃa dlada maay wa məltərumələg biya, ar band tughwəhən kwal dadda piiga.

³⁷ Aiyama taa kə mbərzahaana, “Tləra ghuda həi ba dyaka, dlaḃa lii bə tləra ar ba ənkykwahha.

³⁸ Mbəkyarvad kwaha, ghalamghaləg kə dadda guhha maa dzəgaraa kə lii bəa tləra, maraa ghudara kə həiya.”

10

Dəghantdaag næ Yesu kə mbərzahaana

¹ Kaa dəhtərantdəhəg næ Yesu kə mbərzahaana kəlaawa tar buwa. Vəlatərvələg kə ndzəda lagwa shatanaha ar mbəha kuzah shahshaha ard lii yang biya.

² Wan nē daagaha mbərzah kəlaawa tar buna. Dəga zənnngwa iin nē Siman kwa dahav də Bitrus ard də zəra babbaan Andrawus ard Yakubu zəra Zabadi ard zəra babbaan Yuhwana,

³ ard Filigus ard Batalomi ard Tuma ard Matiyu dadda cauwa hadama ard Yakubu zəra Halfa ard Taddiyus,

⁴ Siman kwa naagaan kə za vukwa kəsaana, ard Yahuda Iskariyoti kwa zuu langiya Yesu.

Bəlatərtəbələg nē Yesu kə kəlaawa tar buwa

⁵ Bəlatərtəbələg nē Yesu kə mbərzahaan kəlaawa tar buna, amaa taa kə iitəra, “Dam bi davak lii ar Yahudah biya, dlaḅa dam bi damma kəssa Samariyah biya.

⁶ Dlakulva kwaha damdəg da vak tughaha uudaha Izraila kwa za-harazahəga.

⁷ Damdəg tagamtərtag kə əlbəg marawa taakiya, ‘Tləksəra ghərazhigəla hərzəthərzəga.’

⁸ Mbahamtərməbahəg kə lii yang biya, ciyamtərçiig kə lii əmtsaharəəmtsahəga, mbahamtərməbahəg kə magyagulfaha, lagwamlagw kə Shatanaha. Tlamkəna ba gyaagyaana vələmtərvələg ba gyaagyaana.

⁹ Kəsam bi kə adawana, aandzu agwaləl, aandzu vərzhagan ma ambəlaru biya.

¹⁰ Kəsam bi kə ambəl mam dagal biya, aandzu sədav buwa, aandzu kimbak aandzu zad biya, adaba dadda ḅa tləra dlaikəndlaig nē dəgshigaana.

¹¹ “Badəm nē kəsa ard gədzər kəssahi am dəgaa nē uurama, gatamgatəg kə uuda jirjiir am ndzan ma vəgyaana tangw damma sarti am da ciig nē uurama.

¹² Akwama damaghan da hənyahiina, tagamtərtag taakiya, ‘Gabərər təghər kəskurama.’

¹³ Akwama uudaha jirjiir wa ma hənyahiina, gabəraruwa aa ndzandzəg təghər kə iitəra, akwama uudaha jirjiir biya, gabəraruwa gwiya saa kəskurama.

¹⁴ Badəm daddakwa lawaləg kə dləgha kurama, ard cinnga əlbəgaruwa, pangamdapang kə alagwat tē shigaharuwu akwamam da duwa kəsaatəra.

¹⁵ Bak jir wan tagkur naiya, da zhuvtərdaala kə uudaha Sadum ard Gumara təghər kə uudaha kəssiin daghuvala ta shariya.

Dladkwada sagauwa

¹⁶ “Wan bəlkurbələg band tuughwah ma taataka ghəgyaha təghala, mbak-yarvad kwaha ndzamandzəg ba dʻyamdʻyam band ghavala, dlaḅa am nal kalaliyah band kakuura.

¹⁷ Famfəg kə hyəmmi də uudah adaba ar da langkurlang damma guda ta shariya, ar da bəlkura kiif ma guda dzəgwazhigəlaatəra.

¹⁸ Ar da langkurlang da təvuukwa maamaalah ard tləkəssah mbakyarvad kaiya, kiyava taa əlbəg maraw kəskuram təvuukwatəra ard təvuukwa lii ar yahudah biya.

¹⁹ Akwama langarkurdalanga, ndavam bi kə dəgiti am da tag nē uuram biya, ard duuli am da tag nē uuram biya, adaba da vəkurbələg nē uud kə dəga tagga.

²⁰ Adaba kuram bi wada taaghai biya, shədkwa Daadaru wa da taaghai mbakyarvad kurama.

²¹ “Zəraaba da za lanngiya zəraabaan da tsəvana, daada da za lanngiya zəraana, zarha ar da ciitərant kə yaatəra da cibəvtərana.

²² Uudah badēm ar da naakur bi mbakyarvad daagara, dlaḅa badēm daddakwa ghacaghacig dat ghalaana, da tləkənatlög kə katəga.

²³ Akwamar vėlkur dlaḅ ma kwatlərən kəssa, əmndərəəmdərga damma kəssi təvuukwa, jiira wan takur naiya lakuti am tsəgarvaratsəg kə kəsaha Izrailla badəmma, da saaya nə Zəra Uuda.

²⁴ “Daddakwa tsaga dəgit vak kə uuda jiguubi kə dadda tsagar dəgit biya, jiguubi dlaḅa nə kwatnah kə dadda hənyahaan biya.

²⁵ Tləgaltlög nə dadda tsaga dəgit vak kə uuda, nal band dadda tsagar dəgita, dlaḅa kwatnah band dadda hənnyahaana. Akwamar daag də Ba'alzabul kə dadda hənnyaha, ar da daatər də kwa juujig kə Ba'alzabul kə uudahi ma hənnyahiina.

Daddakwa da Gədzava

²⁶ “Mbakyarvad kwaha, gədzamtər biya, adaba maay nə dəgiti həḃahədan kwa da maay wurav biya, dlaḅa maay nə dəgiti shiḃashiḃan kwa da sərvaka biya.

²⁷ Dəgiti taagankur nai magurtla, tagamtag bat ḃalaḃala, dəgiti cinngama nə uram da gəlagəla, tləhamtləhəg tə ghəra guda.

²⁸ Gədzam bi kə lii tsəgatsəg kə vəgha biya adaba ar maay də ndzəda tsa shifəg biya, gədzamgədzəg kə dadda kwa tsəgatsəg kə vəgh ard shifəg ma kaarafaiya.

²⁹ Maay kwan vėlav nə caakwah bu tə kwaḃ pal biya? Bakəvakwaha maay aandzu pallərətər ḃəladagal da tə haay kwal sərga bi kə daadaru biya.

³⁰ Baz guujaha ghəraharu ndakwani kədlakədlana.

³¹ Mbakyarvad kwaha, ndavam biya, jamujig nə uuram kə caakwah baḃyak də ndanngəra.

Mara haiganthaig də Kəristi təvuukwa uudaha

³² “Badēm daddakwa haiyakuthaig kəskai təvuukwa uudaha, kai ndakwi ən da haiganthaiga də iin təvuukwa Daadar kwa ma ghərazhigəla.

³³ Aiciya, badēm daddakwa haiyakut bi təvuukwa uudah biya, kai ndakwani ən da haigant bi də iin təvuukwa Daadar kwa ma ghərazhigəl biya.

Sandi gabbərər bi nai biya ba tagwazhatagwazha

³⁴ “Tlatlam bi taakiya sanhi kwakyarvad ən vėlkur kə gabərər nai damma duni biya, maaya, sanhi kwakyarvad ən vėlkur kə gabərər biya, ba tagwazhatagwazha.

³⁵ Sandi tagwazhatagwazha, adaba
 “ ‘zəra da ḃa dau də daddaana,
 dughwa da ḃa dau də babbaana,
 ghuul dlaḅa də ḃa dau də jikkan uusa.

³⁶ Uudaha hənnyahaan kə uudan
 war da ḃa dau də iina.’

³⁷ “Badēm nə daddakwa waiya daddaan bi babbaana təghər kəskaiya, tləgal bi kə nəg kə dəgar biya. Dlaḅa badēm nə daddakwa waiya zəraan bi dəghwaana təghər kəskaiya tləgal bi kə nəg kə dəgar biya.

³⁸ Badēm nə daddakwa kəsəghanti kə tlaḃahərtəgaan ngal gata kai biya, tləgal bi kə nəg kə dəgar biya.

³⁹ Badēm nə daddakwa naa kata shifəgaana, ḃəlgan dagala. Badēm nə daddakwa ḃəlda shifəgaan kwakyarvad kaiya aa fəgabafəga.

Tləraha dəgshiga

⁴⁰ “Badəm nə daddakwa dləghakuradləghəga, dləghakwidləghəg kəskaiya, badəm nə daddakwa dləghakwidləghəga, dlaghaadləghəg kə daddakwa bəlkwadi kaiya.

⁴¹ Badəm nə daddakwa dlaghaadləghəg kə tlayanga kwakyarvad tlayang nə iina, da tləkənatləg kə dəgshiga tlayanga. Dlaḅa badəm nə daddakwa dlaghaadləghəg kə uuda jirjira kwakyarvad uuda jirjira nə iina, da tləkənatləga kə dəgshiga uuda jirjiira.

⁴² Badəm nə daddakwa vəlgar kuwa yu ləmcikcik kə pall ma lii həḏiikən kwakyarvad mbərzar nə iina, ən takurtaga da pilwai nə dəgshigaan biya.”

11

Yesu ard Yuhwan dadda tsuufəga

¹ Ghyənga ba nə Yesu kə tagtər dəgitaḥ kə mbərzahaan kəlaawa tar buwa, kaa dagal kə iin damma kəsaha Galili da tsagtər dəgitaḥ ard taa əlbəg maraw kə uudaha.

² Ma sarta kwahiina Yuhwan dadda tsuufəga ndza ma guda bīrfəna, cinngəha ba nə iin kə dəgitaḥi ḅag nə Yesu, kaa bəlgantbələg kə iin kə mbərzahaan da vakaana.

³ Ar ndavaru taakiya, “Kəgh wagha da saayin nii, kəm paka kwatlərənhi?”

⁴ Am nə Yesu taa kə iitəra, “Gwiya magwig daas am tagar kə Yuhwan kə dəgiti amaa nəghəga nə uurama, ard dəgiti amaa cinnga nə uurama.

⁵ Gulfaha ar nəghəganəghəga, ghurḏikaha ar dagala, yaa daddaha vəca mbahavtərambahəga matanngaha ar cinngacinnga, uudahi əmtsaharaəmtsahəga ciyavtərətciiga, dlaḅa tagəvtərtag nə əlbəg marawa kə talagaha.

⁶ Də bark nə daddakwa tərḏa bi tə ḏuul mbakyarvad kai biya.”

⁷ Ar təghərdəga ciya dagal nə mbərzaha Yuhwana, kaa fəgarzhafəg kə Yesu kə taa əlbəg təghər kə Yuhwan vak dlamakəlaawa, “Au wamaa dagal nə uuram da vazəgaan ma təghali? Amaa da vaza kazhakwahaanən tladtladən kwa gajag nə fəḏ na?”

⁸ Au kaci wa damal nə uuram da vazəgaani? Daddakwa cadva ma səḏav marawna? Udahi ndzəga ma vəgya tləkəsa iitər wa nguḏa səḏavah marawa.

⁹ Au kaci wa damal nə uuram da vazəgaani? Tlayannga? Ən tagkurtaga, juujig vavvaan kə tlayannga.

¹⁰ Kwan wa vindava nə əlbəg təghər taakiya,

“ ‘Ən da bəlgaan kə zərbəlgar təvuukwagha,
kwada badlak ḏuul lakuti agha da saaya.’

¹¹ “Ən tagkurtag kə jiira, ma huda uudah kwa yaa nə ənghwasaha, maay wa juujig kə Yuhwan dadda tsuufəg də ḏyakər biya. Bakəva kwaha, daddakwa əngykwah ma tləksəra ghərazhigəl juujig kə iin də ḏyakəra.

¹² Cigət ma zamana Yuhwan dadda tsuufəga damma kwanən kə zamana, tləksəra ghərazhigəl həḅa ba dlad ma dəva kəlaadaha, lii vəlgar dladdiina, iitər wanaa pərḏa tləksəra ghərazhigəl bad ndzəḏa.

¹³ Adaba adzahadzaha Muusa ard kakada tlayanngaha badəm tagardatag kə tlayannər təghər kə tləkəsa ghərazhigəl lakuti saay nə Yuhwana.

¹⁴ Dlaḅa akwamam haiyamanthaig də kwanəna, Ili wa ndza tagavda nə əlbəg təghər taakiya da saayna, iin nə Yuhwana.

¹⁵ Dadda kwad hyəmmyia, aa cinnga.

16 “Ən da gərəg dau nai kə kwanən kə zamani? Ar band zarhah cihurgan tə bala kasukwa ar daa għərahaatər ar taakiya,

17 “Kəm fərtəkura kə faakila,

lamwaləg kə shakalga,

kəm bəlcura kə əngsa taa dזəgwagha,

lamwaləg kə tuuga.’

18 “Sahi ba nə Yuhwan dadda tsuufəga maay zəgaana maay həbəgaan biya, aiyam nə uurama, ‘Shatanah wa ma vəghaana.’

19 Sahi ba nə Zəra Uuda zəgaana həbəgaana, ar taakiya, ‘Wayam dadda tləhudā ard dadda həbə kya, tsaghwa lii cauwa hadama ard yaadaddaha haipaha.’ Bakəvakwaha nəghvaakanəghəg nə dabariya Daadamazhigəl tədvad tlərahaana.”

Kəsahi larwa kə pəlara ghəra

20 Kaa cəgtəraacag nə Yesu kə gyi kə kəsahi kwa bagaa nə iin kə dəgaha jappər bədyaka, adaba pəlar bi kə ghər biya.

21 “Dəga zhuwadaal kə səkəgh Korazin! Dəga zhuwadaal kə səkəgh Bet-saida! Akwama bagava ma Taya ard Sidun nə dəgaha jappərahaanən bagavəna vakaruwəna, ma pəlara bawur kə ghəra. Maa tsəgwarəvtəgəw kə akacakaca ar kutər kə aftsa.

22 Aici wan tagkurtaga, daghuvala ta shariya da zhutərdaala kə Taya ard Sidun nə Daadamazhigəla təghər kə səkurama.

23 Kəgh Kafarnahuma! Magha tləg nəng da fəkaarafəg nə uud damma ghərazhigəla? Maaya! Da fəkaara bi nə uud biya, agha dii ba kə kaara faya, akwama bagava ma Sadum nə tləra jappərahaan bagav ma kəsaharuwəna, maa ba ndzəgaan gwastaana.

24 Aiciya wan tagkurtaga, daghuvala ta shariya, da zhuvardaala kə Sadum təghər kəskəgha.”

Asamasəg sa vakara adaba am tləkəna kə dīyakudəga

25 Ma sarta kwaha wa tagaa nə Yesu taakiya, “Ən tagak uus Daada, Yaazhigəla ghərazhigəl ard duniya, adaba shibəghtərvashiəg kə dəgitahaanən kə lii də dabariya ard lii sərgasərga, kaa martərdamarəg kəskəghəg kə zər zarhaha.

26 Bandkwah, Daada, adaba kwan nə dəgiti bagakaəg kə marawa.

27 “Badəm nə dəgitaha, vəlghwəvələg nə Daadara. Maay wa sərgasərgəg kə Zəriin biya bamma Daada. Dləba maay wa sərgasərgəg kə Daadiin biya, bamma Zəriina ard kwa haigant Zəriin marardana.

28 “Asamasəg sa vakara, bədəmaru lii kudəralkudəga ard lii səpa kadlannga, ən kəskuran am tləkkəna kə dīyakudəga.

29 Cinngamcinng kə dəgiti ən tagkur naiya, bandkwa bəlvər nə zuuki ma kungy kə kawa uusəga, am tsagaan dləba vakara. Adaba kaiya ən kalaliya ən maay naaghər biya, dləba am tləknatləg kə gabər ma ərvīdmahudəharuwa.

30 Addaba zuukiyara ba tsəftsəfa, kadlanngahara maay dəmdəm biya.”

12

Ndəvəg təghər kə faciya ngiiga

1 Daghuvala faciya ngiiga Yahudaha, ghudadagal nə Yesu ard mbərzahaan ma guha həiya, nğal fəgharəfəg nə mbərzahaan kə kala ghəra həiya ar zəggaana adaba njətər waiya.

2 Nəghara ba nə Farisiyah əndkwaha, am nə iitər taa kə Yesu, “Zharga, mbərzahagh ar bə dəgiti dzah kə bəgaan daghuvala ngiiga.”

³ Aiyam nē Yesu taa kē iitēra, “Mbats karantamabi kē dēgiti bagaa nē Dauda ard līi ǝmtad dē iin ma sartakwa ndza njitēr nē waiy biya?

⁴ Kaa daas kē iin damma vǝgya Daadamazhigēla kēsant kē iin kē bǝruudi kwa favtēra ba kǝrkangyǝkwa kē zhiila kēsa uufah zuwa, vǝltēr baz līi ǝmtad dē iin kwa dzah zǝgaan kē iitēra.

⁵ Nii karantamabi ha ma Adzahadzaha Muus kwa kǝlarda nē zhiila kǝssufah kē adzahadzaha ngiig ma vǝgya Daadamazhigēla, mbats nal bi kē haip kē iitēr biya?

⁶ Ǫn tagkurtaga, wan nē daddakwa juujig kē vǝgya Daadamazhigēl vaakwana.

⁷ Akwamamaa sǝrgasǝrǝg kē dēgiti tuuk vakai nē ǝlbǝgahaan kwa taakiya, ‘Zhuwadaal wan naag naiya, kyuulǝg biya, mamaa maay ghaza daddakwa maay dē haip biya.’

⁸ Adaba Zǝra Uuda iin yaazhigēla faciya ngiiga.”

Daddakwa ǝmtsamǝmtsān nē vǝgha

⁹ Kaa dǝgarsǝuug kē Yesu kē vakavakintsa, ngal daas kē iin damma guda dzǝgwazhigēlatēra.

¹⁰ Ndza mǝng nē uuda nē iin ǝmtsamǝmtsān nē dǝv vakwahiina, kaa ndavgarundavǝg kē iitēr kē Yesu, taakiya, “Haighanthaig nē adzahadzah mbǝvna nē uuda daghuvala Faciya Ngiiga?” Ndavararu kwakyarvad ar tlǝkǝna kē iin dē haipa.

¹¹ Aiyama taa kē iitēra, “Akwama mǝng nē daddakwa dē tuugh pal maku-rama, ma dahi damma afǝkka daghuvala Faciya Ngiiga, mbats maay kǝsgaan nē dadda tuughǝn sagat biya?

¹² Abi ndanng ba nē uud tǝghǝr kē tuugha. Mbakyarvad kwaha kalkalan bagvǝna nē harǝr daghuvala Faciya Ngiiga.”

¹³ Aiyama taa kē uudanena, “Vǝlǝg kē dǝvaagha.”

Kaa vǝlgaan kē iin kē dǝvaana, ngal mbǝg kē dǝvaan bandkwa pallna.

¹⁴ Kaa dagal kē Farisah da diya sawariya ma taatakatēra tǝghǝr kē dǝuuli ar da tsǝg nē iitēr kē Yesu.

Righǝtrighǝg nē tlayanngǝra Ishaiya

¹⁵ Nǝghǝghaaka ba nē Yesu ǝndkwaha, ngal dǝugarsǝuug kē iin kē vakavaki-ina, kaa gatǝgaan kē uudah badyaka, mbahtēra kē līi yanng bi badǝmma.

¹⁶ Bǝltēra kē magi taakiya, aa tagarar bi aandzu ǝndwar biya.

¹⁷ Tǝdvad kwan wa righavant nē dēgiti tagada nē tlayang Ishaya taakiya,

¹⁸ “Wan kwatnahar kwa kǝsanaaka naiya,
ǝn waigaana, ǝn cinngaan kē ǝmtakǝraan ba vaivaya.

Ǫn da righǝgaan dē shǝdkwara,
iin wada tagtēr ǝlbǝga shariya jiir kē uudaha.

¹⁹ Da maay bala agajaw bi taa ǝlbǝg dē caagyi biya,
da cinngvabi nē ghaiyaan tǝ dǝuul biya.

²⁰ Da maay kǝla ghuvǝ hǝrzh kē kǝlǝg biya,
da maay ǝmtsa kaara jahurambi kwa hǝrzh kē ǝmtsǝg biya,
bamma da fǝgharaafǝg kē jira zuu kē fiira.

²¹ Fantara uuda dǝgshiga ba tǝ dǝagaana.”

Yesu ard maala shatanaha

²² Kaa sädəvsəg nə uudah kə makwai kwa mamghant nə shatanaha dlaḁa gulfa da vak Yesu, ngal mbənan kə iin kə uuda nə iina, farhza kə taaghai kaa nəghəganəgha.

²³ Kaa 6a japər kə dlamaa kəlaaw badəmma, aiyam nə iitəra, “Aitsa Zəra Dauda bi wan kwanya?”

²⁴ Cinngara ba nə Farisiyah əndkwaha, aiyam nə iitəra, “Abi lagw də ndzəḁa Ba'alzabul tləkəsa shatanaha nə uudanən kə shatanaha.”

²⁵ Nəghaakanəghəg nə Yesu kə dzama ghəraatəra, aiyama taa kə iitəra, “Badəm nə tləksəri tagwazhatagw hutsəg buwa ar 6a tləghum də ghərahaatəra, kwanən kə tləksər da zəlma biya, bandkwah dlaḁ nə kəsa bi hənnyah ma tagwazhatagw hutsəg buwa, ar 6a tləghum də ghərahaatəra da badzəga.

²⁶ Akwama lagwan nə shatanah kə shatanaha, 6a uushav də ghəraana, da 6ag ndar kaci nə tləksəraan kə ndzəḁi?

²⁷ Akwaman lagw də ndzəḁa Ba'alzabul nai kə shatanaha, mbəzharuwum? Ar lagw də ndzəḁa wari? Mbəzharuwa wa da təkur shari təghər kwanənna.

²⁸ Akwaman lagw də ndzəḁa Shidkwa Daadamazhigəla nai kə shatanaha, mbəts tləksəra Daadamazhigəla səghawisəg da təghər kəskurama.

²⁹ “Maay wa dəgaadəg da wəgya dadda ndzəḁ hutsəvarvan nə almanan biya, ba zənnəgwa bamma takwasəvant nə dadda ndzəḁəna, lakuti hutsəvarvahutsəg nə almanana.

³⁰ “Daddakwa maay əmtəḁ də kai biya, tləghumar nə iina, dlaḁ daddakwa mēlghwad bi kə dzahgaan biya, kwazəg bad kwazəga.

³¹ Mbakyarvad kwaha, ən tagkurtaga, da bəshivtərnaḁəshig kə uudah aandzu hulfa kwar kə haip ard badza ḁaaga kwa 6agara nə iitəra, aiciya, daddakwa badza ḁaaga Shidəkwa Daadamazhigəl da bəshvarna biya.

³² Akwama tagadatag nə uudan kə əlbəga nennig tə Zəra Uuda da bəshvarnaḁəshiga, aiciya, badəm nə daddakwa nənna Shidkwa Daadamazhigəla da bəshvarna bi ba dəm biya.

Nəghvakanəghəg nə uuf tədvdə zərna

³³ “Uuf marawa yaa zər marawa, uufi ghwadə yaa ba zər ghwadə, ma kwar kə uufa nəghvakanəghəg tədvdə zarhaana.

³⁴ Kuram fadəga ghavalahaan kəlaadahna, am da tag ndar nə uuram kə dəgitah maraw kuram ndakwani am kəladahi? Abi, dəgiti ma ərvidməhuḁ wa tag nə ghaiya.

³⁵ Uuda jiira ba jiir wa sagal ma ərvidməhuḁaana, uudi kəlaada ba kəlaadər wa sagal ma ərvidməhuḁaana.

³⁶ “Ən takurtaga, badəm nə əlbəgah ghwad kwa tagarda nə uudaha, ar da tagaan daghuvala ta shariya.

³⁷ Adaba tədvdə əlbəgahagh wada tak nə uud kə shariya, bi da maay nə uud ghazakghazəg biya, bi da ghazəka nə uuda.”

Dəga sərga

³⁸ Am kyaləma lii tsaga adzahadzah ard Farisiyah taa kə Yesu, “Dadda tsaga dəgita, makəmaa naagaan magha markəməndadan kə dəga sərga.”

³⁹ Ngwatərangug nə Yesu amaa, “Uudaha zamana ar kəlaadaha, dlaḁa ar za lanngiya Daadamazhigəla. Ar gata maa marəvtərdə nə dəga sərga, maay watləən kə dəga sərgi da marəvtərmərg biya, bammə dəga tlayang Yunana.

⁴⁰ Bandkwa 6agaa nə Yunan kə həng həkərd baz avəd baz faci ma huḁa kilfa. Da bandkwah dlaḁ nə Zəra Uud da 6a həng həkərd baz avəd baz faci ma kusəgha haaya.

⁴¹ Daghuvala ta shariya, uudaha Neneva ar da ciig əmtəd də uudaha zamana, ar martərda kə uudaha zamanən taakiya ar ghazaghazana, adaba pəlara mbakyarvad əlbəg marawən tagada nə Yunan nə iitər kə ghəra. Wan ci, nə daddakwa juujig kə Yunan vaakwana.

⁴² Daghuvala ta shariya, da ciig nə tləkəssa Sheba uusa əmtəd də uudaha zamanəna. Martərdan taakiya ghazaraghazəga, adaba ghəravaana sal vaka bətky sa cinnga dabariya Salumana. Wan ci, daddakwa juujig kə Salumana vaakwana.”

Gwiyaghəra saasa Shatanaha

⁴³ “Akwama salsəg nə Shatanah ma vəgha uuda, kaa gwaiyav kə iin gata vakavaka diyakudəg tləkəna biya, adaba maay nə yu vakavaka kwahiin biya.

⁴⁴ Ngəl ba tagan taakiya, ‘Ən guya daas da vakavaki sanal naiya.’ Akwama guyaagwig daasa, tləgharaatləg kə hənyahən maay aandzu əndwar biya, dlaəa hyadəhyədana ɓadlaɓadlana.

⁴⁵ Kaa dagal kə iin dzəgdaan kə kwatlərən kə shatanah uudiffa kwa jaruujig kə iin də kəlaadəra, kaa daas kə iitər ar ndzan vaakwaha. Təhalakwaha ndzəgana uudanəna, da jəguujig kə ndzəganaanən ndza wurən kə badzəga. Da bandkwah dlaə nə uuda ha zamanən də kəlaadəra.”

Babba Yesu ard zaraabahaana

⁴⁶ Təghərdəga tagtər əlbəg nə Yesu kə uuda ha, kaa sagau kə babbaana ard zarha babbaan ar ghacan gyimala, ar naa taaghai də iina.

⁴⁷ Am nə uuda nə iin taa kə Yesu, “Wai baabagha ard də zarhabaabagh ar ghacga gyimala, ar naa taaghai də kəgha.”

⁴⁸ Aiyam nə Yesu taa kə uudanəna, “War nə baabara ard zarha baabarni?”

⁴⁹ Kaa maraa mbərzahaan kə iin də dəva aiyama, “Wan nə baaba ra ard zaraabahar vaakwana.

⁵⁰ Badəm nə daddakwa ɓa dəgiti naag nə daadar kwa ma ghərazhigəla, iin zəraabara, ard dəghwa baabara ard baabara.”

13

Garava dadda riiga

¹ Ba daghuvala kwahiin kə faciya, kaa səgalsəg nə Yesu hənyahiina, ngəl dagal kə iin cəhuran tə ghaiya yuwa haiya.

² Kaa fadav kə uudah bədyak sa təghər kə iina, mbakyarvad kwaha kaa daas kə iin damma pəra yuwa cəhurana. Kaa ghacgaghacəg kə uudah tə ghaiya gardza.

³ Kaa tagtərtəg kə iin kə dəgita bədyak də garava, amaa, “Məng dadda riig kwa dal da riiga.

⁴ Riig nə iina, kaa ɓalɓalɓaləg kə kyaləma hulf dat duula, kaa caguucag kə diikaha.

⁵ Kyaləm ɓalal dat caccahəlaw vakavaki maay nə haay dyak biya, kaa laghər ba watswatsa adaba maay nə haay dyak biya.

⁶ Ghwut ba nə faciya, ngəl fuug kə iitəra, adaba baharabi kə tlali vaivai biya, kaa ghuləg kə iitəra.

⁷ Kyaləm ɓalal damma takka, kaa ghwubararaa nə takka, tsarva kə ɓəlauwa.

⁸ Kyaləm ɓalal dat haay marawa, kaa ya zər dərəkka, kyaləm kul əngkwaha, kyaləm dlaə kul həkərdə.

⁹ Dadda kwad hyəmiya cinngaana aa cinnga.”

Dəgiti tuuk vakai nə garavəna

10 Kaa dagau kə mbərzah davakaan ar ndavaru taakiya, “Aujibəg agha tagtər bad garav kə əlbəg kə uudahi?”

11 Kaa ngutəraangug kə Yesu, amaa, “Haiyakuranthaig nə uud am səra kə dəgiti shəəashəəan ma tləksəra Daadamazhigəla, kiyava iitəra vələvtər biya.

12 Adaba badəm dadda kwad dəgita, da fəvarnaafəga badyaka, dlaəa da jəguujig tə iin ba vaivaiya, dadda kwa maay də vakai biya, da kəsvarəvkəssəg aandzu ba hədikəni də vakai nə iina.

13 In wan tagtər nai kə əlbəg də garavna,
 “‘Aandzu ar vazəgaana ar nəghəga biya,
 aandzu ar cinngaana, ar cinnga biya
 dlaəa ar nəghəgaaka biya.’

14 “Righətrighəg nə tlayangngəra Ishaya təghər kə iitər taakiya,
 “‘Am da cinngaana
 am da cinngaaka biya,
 am da vazəgaana,
 ba dəm am da nəghəgaaka biya.

15 Adaba uudahaan ba dəkdək nə ərvīdmahudaatəra,
 ar cinnga ba dlah də hyəmiyahaatəra,
 dlaəa ar hədardu kə gyiyahaatəra.
 Maa maay əndkwah biya, maraa nəghəganəg də gyiyahaatəra,
 maraa cinngacinng də hyəmiyahaatəra
 dlaəa maa nəgharaakanəghəg ma ərvīdmahudaatəra
 ar pəla kə ghəra ən mbətərnana.’

16 “Bark nə gyiyaharuwa adaba ar nəghəganəghəga, dlaəa hyimməyaharu ar cinngacinnga.

17 Bak jiira ən tagkurtaga, tlayangaha ard uudaha jirjira ba dyaka, nahar-nahəg kə vazza dəgiti nəghama nə uurama, nəghara biya, ard dəgiti cinngama nə uurama, cinngara biya.

Tagadatəg nə Yesu kə dəgiti tuuk vakai nə garava dadda riigna.

18 “Wan nə dəgiti tuuk vakai nə garava dadda riigna.

19 Badəm dadda kwa cinnghacinng kə əlbəg təghər kə tləksəra, dlaəa nəghaaka biya. Kaa sagau kə shatanaha ghəldan kə əlbəgən sagal ma ərvīdmahudaana, kwanən kə hulfa iin wa balal dat duula.

20 Hulfən balal dat caccəhəlawna, iin garava uudahanən cinngaracinng kə əlbəgna, dlaəa dləgharadləghəg bad hwadəga.

21 Adaba baabi kə tlali biya, fadghəraan ba dəga sart hədiikəna, səghəv ba dlad kwakyarvad əlbəgiina, kaa tagwzhatagw kə iin də fadghərana.

22 Hulfən kwa balal damma takkəna, iin garava uudi cinnghacinnga kə əlbəga Daadamazhigəla, dzama kadlannga duniya ard hyahəra, tsəgharvatsəg kə bəlauwa yaa bi kə zər biya.

23 Hulfən riyava tə haay marwna iin garava dadda kwa cinnghacinnga kə əlbəga Daadamazhigəla dlaəa nəghəghaakanəghəga, ngal yaa kə zəra, kwana dərəkka, kwana kul unkwaha, kwana kul həkərdə.”

Garava dləgh ma həiya

24 Vələtərvələg nə Yesu kə kwatlərn ke garava, amaa, “Da gərav nə tləksəra ghərazhigəl də uudi riya hulf maraw ma guhaana.

25 Ma sartən hənna haar nə uudah badəmma, kaa dagal kə dadda tləghuman riiyars kə dləgh miizhangyil həiyina, ngal dasaana.

26 Ghubara ba nə həiya yaak kə zəra, dləgh ndakwani ghubaraghubarga.

²⁷ “Kaa sagau kə kwatnahahaan ar tagar kə dadda hənyahaatər taakiya, ‘Dadda hənyaha, mbats hulf maraw bi wa riigha nəng ma guhaghən biya? Aa səga ndar ka ci nə dləghi?’

²⁸ “Aiyama taa kə iitəra, ‘Dadda tləghum wa ɓagaa kwaha.’

“Aiyam nə kwatnahaan taa kə iin, ‘Agha naagaan kəm taɗdan kə dləghahaana?’

²⁹ “Amaa taa kə iitəra, ‘Taɗam biya, aa nali vaka taɗa dləgh kəskuram am taɗdan baz həi biya.

³⁰ Aduwamtərduug aa ghubararghubarg ba əmtaɗ tangw damma sarta ghuda həiya, ma kwah kə sarta ən da tagtərtag nai kə lii ghuda həiya ar da farzha aghwa dləgha ar ngwadant aɗagwal aɗagwala həvars kaara, dzahvant nə həiya ɗiivədəm damma kuvəra.’ ”

Garava hulfa zəra mastad

³¹ Vəlatərvələg nə Yesu kə kwatlərn kə garava, amaa, “Tləksəra ghərazhigəla band hulfa zəra mastad kwa riya nə uudan ma guhaana.

³² Iin wa mishish ma hulfah bədəmma, akwama ghubararghubarga, juguu-jig kə dəgitahi riiva ma dyaghar bədəmma kaa nəg kə uufa, kaa ɓa vəgyahaatər kə ɗiikah tə dəvahaana.”

Garava Yista

³³ Gwiya vəlatərvələg nə Yesu kə kwatlərn kə garava amaa, “Tləksəra ghərazhigəla band yista kwa kədghant nə uusiin də taasa ahupi həkərda, kaa uushigətuushig kə ahupiyin bədəm də yistina.”

³⁴ Tagatərtag nə Yesu kə dzahava uudah bədəm kə dəgitah də garava. Maay nə dəgiti tagatər nə iin kwal garav biya.

³⁵ Tədvad kwan wa rəghvant nə dəgiti tagada nə tlayang Ishaya taakiya, “Ən da tagaan kə əlbəg də garavaha, dəgiti ndza shəɓashəɓan gwil fəgarzha duni, ən da tagaana.”

Dəgiti tuuk vakai nə garava dləgh ma guha

³⁶ Kaa ɗutərəsduug nə Yesu kə dzahava uudaha, kaa daas kə iin da hənyaha. Ngal tləgaraatləg kə mbərzahaana, am nə iitər taa kə iina, “Tagkəməndtag kə dəgiti tuuk vakai nə garava dləgh ma guhna.”

³⁷ Kaa ngutərangug nə Yesu amaa, “Dadda kwa riya hulf marawa, iin Zəra Uuda.

³⁸ Guhna iin nə duniya, hulf marawna, iin zarha tləksəra Daadamazhigəla. Dləghna iitər zarha shatanah.

³⁹ Dadda tləghumən riya dləghna, iin shatanaha. Sarta ghwuda həina, iin ghyənnga duniya, lii ghuda həiya iitər nə zarhaɓəga Daadamazhigəla.

⁴⁰ “Bandkwa dzahav nə dləgh həvars nə kaara, da band kwah daghuvala ghyənnga duniya.

⁴¹ Da ɓəlgan Zəra Uud kə zarhaɓəgaana, ar da dzahaant bədəm kə dəgitahi fəgara uudah kə ɓa haipa, baz lii ɓa tləra kələdər bədəmma, ar da lagwtərda dagal ma tləksəraana.

⁴² Ar da ɗiitərdəm damma kaara faaya, vakwaha ar da tuuga ar da ghwada dəv də tlərda.

⁴³ Təhalakwaha ar da mbiig band faciya nə uudaha jiirjiira ma tləksəra daddaatəra. Dadda kwa də hyəmiya cinngaana aa cinnga.

Garava alman kwa shiɓashiɓana

44 “Tlæksæra ghærazhigëla band almani kwa shiðavëna ma guuha, kwa tlækëna nè uudana ngal gwiya shiðnanna, mbakyarvad dyakëra hwaðaga kaa valët kè dægahaani dëvakai nè iin badëmma, ngal sægwa kè guuhiina.

Garava akur kwa ndannga

45 “Gwastëna, tlæksæra ghærazhigëla band zëra kasëkwa, kwa gata akura ndannga.

46 Tlækëna ba nè iin kè akurën ndanng pal ba vaivaina, ngal valët kè dægahaan badëm sægwa kè iina.

Garava amshiya vaiya kilfa

47 “Gwastëna dlaða, tlæksæra ghærazhigëla band amshiya vaiya kilfa kwa bëlavdëm damma yuwahaiya, vaiyitvaig kilfah shahshaha.

48 Righët ba nè iina, ngal tëddatëdëg kè yaa daddaha vaiya kilf dat ghaiya gardza, ar dzëraakan kè kilfahi marawa, ar diivëdëm damma alghwa diivëdan nè wa maraw biya.

49 Da band kwah daghuvala ghyënnaga duniya, ar da sagau nè zarhaðëlga Daadamazhigëla, ar da tagwtërzha kè këlaadah sagal ma uudaha jiiirjiira.

50 Ar da diitërdëm kè këlaadah damma kaara faiya, vakavaki ar da tuug nè iitëra ar ghwada dëv dë tlërdä.”

Daala almana ard ënghuraana

51 Am nè Yesu taa kè iitëra, “Nëghamaakanëghëg kè kwanahaan badëmma?” Kaa ngug kè iitëra takiya, “Aana.”

52 Aiyama taa kè iitëra, “Mbakyarvad kwaha badëm dadda tsaga adza-hadzaha kwa nalnëg kè mbërz ma tlæksæra ghærazhigëla, band dadda hënyaha kwa sadda daala almana ard ënghura alman vaka fëgaana.”

Maay nè Tlayanng dë ndanng ma kësëaan biya

53 Ghyënnag ba nè Yesu tagtër dëgitah dë garava, kaa dagalaan kè iina.

54 Dagha ba nè Yesu damma kësëana, kaa fëgarzhafëg kè iin tsagtër dëgit kè uudah ma guda dzëgwazhigëlaatëra, kaa ða jappër kè iitëra, ar taakiya, “Aa tlækëna mër nè uudanën kè hulfa kwan kè dabari ard dë ndzëða ða tlëraha jappërnei?”

55 Zëra kafintini wan kwan biya? Babbaani wa ðahav dë Maryam biya? Zarhaababani nè Yakuba, Isuvu, Siman ard Yahud biya?

56 Dughwaha babbaan bi wa ëmtad dë këmyamën biya? Tlakënamër kaci nè iin kè kwanahaan badëmmi?”

57 Kaa badzëg kè ërvidmahudatëra.

Am Yesu taa kè iitëra, “Bamma kësëana ard hënyhaan wa maay nè tlayanng dë ndanng biya.”

58 Bagaa bi nè iin kè dëgaha jappër dyak vakwah biya, adaba ar maay dë fadghër biya.

14

Ëmtsëga Yuhwana dadda tsuufëga

1 Ma sarta kwah wa cinngaha nè Tlækës Hirudus kè ëlbëg tëghër kè Yesu.

2 Amaa taa kè kwatnahahaana, “Kwan kè uuda, Yuhwan dadda tsuufëg waa ciigët ma gëtlaaha, iin waa tlækëna nè iin kè ndzëða ða dëgaha jappërahaana.”

3 Adaba ndza viyëtviig nè Hirudus kè Yuhwana, takwasanta, bëldëm damma guda bërfën kwakyarvad Hirudiya, uusa zëra babbaan Filigusa.

⁴ Adaba ndza tagartag nɛ Yuhwan kɛ Hirudus taakiya, kalkalaan bi kɛ iin kɛssa Hirudiya biya.

⁵ Bakɛwakwaha nahanahɛg nɛ Hirudus kɛ tsa Yuhwana, ndza gɛdza gyiia uudaha, adaba haiyaranthaig nɛ uudah taakiya tlayanga nɛ iina.

⁶ Sɛgha ba nɛ sarta ɛa kwaanda Hirudusa, kaa shakalɛg kɛ dughwa Hirudiya tɛ vuukwa ghulabaha, fɛgharaafɛg kɛ Hirudus kɛ cinnga ɛmtaakɛr ba vaivaiya.

⁷ Tɛgharatɛg kɛ langyiya baz zɛgara gwadɛg taakiya, da vɛlɛgarvɛlɛg kɛ dɛgiti ghalɛg nɛ iin badɛmma.

⁸ Ngɛl diigaradiig nɛ babbaan kɛ sawariya dɛgiti da tag nɛ iina, amaa, “Aa vɛlvavɛlɛg nɛ uud kɛ ghɛra Yuhwan dadda Tsuufɛg bandakwan ma kwatama.”

⁹ Cinngu bi nɛ tlɛkɛs kɛ ɛmtakɛra ɛlbɛgiin biya, adaba mbakyarvad ngwadɛgi zaa nɛ iin tɛvuukwa ghulabahaana, ngɛl tagaan kɛ iin taaki aa vɛlvarvɛlɛg nɛ dɛgiti naag nɛ iina.

¹⁰ Bɛlant kɛ uud damma guda bɛrfina ghudva ghɛr tɛ Yuhwana.

¹¹ Sɛvdaa nɛ ghɛraan ma kwatama, vɛlɛvar kɛ dughwiina, kaa lanngardaa kɛ iin kɛ babbaana.

¹² Kaa sagau kɛ mbɛrzaha Yuhwana ar kɛssant kɛ tlɛwa vɛghaan ar hɛdɛnana, tɛhala kwaha ngɛl daagal kɛ iitɛr ar tagar kɛ Yesu.

Flatɛrtlɛg nɛ Yesu kɛ uudah alfu dlɛb dɛ dɛgzɛga

¹³ Cinnga ba nɛ Yesu ɛndkwaha, kaa daas kɛ iin damma pɛra yuwa, ngɛl dagal da vakavaki maay aandzu ɛndwar biya, ndzan ba daghuvaana. Cinngara ba nɛ uudaha, kaa sagal kɛ iitɛr ma kɛssahaatɛra, ngɛl dagal kɛ iitɛr gatɛgaana.

¹⁴ Sɛghal ba nɛ iin ma pɛra yuwa, kaa nɛghɛganɛghɛg kɛ iin kɛ uudah ba dyaka. Ngɛl zhutɛrdaalazhuuga, dlɛba mbɛhtɛra kɛ lii yang bi ma iitɛra.

¹⁵ Dɛm ba faci kɛ ɛɛladaaya, kaa dagau kɛ mbɛrzahan da vaakana, am nɛ iitɛra, “Kwan kɛ vakavaka maay aandzu ndɛwar biya, dlɛba hɛrz faci kɛ ɛɛladaaya. Dutɛrsduug kɛ uudaha kiyava dagal kɛ iitɛr damma kɛsah ar gatu kɛ dɛgzɛga.”

¹⁶ Aiyama nɛ Yesu taa kɛ iitɛra, “Maay nɛ tlɛra dagalaatɛr biya. Vɛlamtɛrvɛlɛg nɛ uuram kɛ dɛgzɛga.”

¹⁷ Am nɛ iitɛra taa kɛ iina, “Dɛgiti vakamnd vaakwana, ba bɛruudi dlɛba ard kilf bu kaltiya.”

¹⁸ Aiyama, “Anakam da vakara.”

¹⁹ Ngɛl tagtɛrtag kɛ iin kɛ uudah aa cahwararacahwarɛg tɛ kazhakwa, kaa kɛsgantkɛsɛg kɛ iin kɛ bɛruudi dlɛb ard kilf buwa, dzɛgant kɛ iin kɛ ghɛraan damma ghɛrzhigɛla, tagar kɛ uus kɛ Daadamazhigɛla. Tɛhalakwaha, lahɛna kɛ bɛruudina vɛltɛr kɛ mbɛrzahana ar tagwtɛrna kɛ uudaha.

²⁰ Badɛmmaatɛr zaruuzɛga flatɛrtlɛga, ar dzahaant nɛ mbɛrzahaan kɛ ghwadagahaani tɛmaatɛmga, righantrighɛg kɛ alghw kɛlaawa tar buwa.

²¹ Uudahi zaruuzɛga tamaha ghwalvah alfu dlɛba, maay ba nɛ zɛrha ard ɛnghwasah biya.

Yesu dal tɛghɛra yuwa

²² Badghyɛngaatɛr waha, kaa fɛtɛraafɛg nɛ Yesu kɛ mbɛrzahaan damma pɛra yuwa, kiyava dagal kɛ iitɛr zungw tɛghɛr kɛ iin dat ghyaba kwah kɛ gardza, adaba paka salama uudah nɛ iina.

²³ Təhalakwa salamada nə iin kə uudaha, ngal dagat kə iin da dzəgwazhigəla ma aghw ba daghuvaana, bəlgħaraa bələg baz avəd vaakwah ba daghuvaana.

²⁴ Ma kwahiina sarta ndza ma taataka yuwahaiya nə pərayuwa, kaa tsəgaan kə fəd kə għubədəga yu dat pərayuwa, adaba ndza ba gyar nə fəd də pərayuwa.

²⁵ Tamaha karfe həkərda avəda, kaa happa dagal kə Yesu təghəra yuwa da vak mbərzahaana.

²⁶ Nəghara ba nə mbərzahaan kə iin happa dagal də shig təghəra yuwa, kaa gədzəg kə iitəra. Ar huləg mbakyarvad dladlawə ar taakiya, “Dadda kwa səgal tə afka.”

²⁷ Bat watsəra, kaa tagtərtəg kə Yesu taakiya, “Ndavam biya, ba kaiya, gədzam biya.”

²⁸ Kaa ngug kə Bitrus amaa, “Yaazhigəla, akwama ba kəgha, daakwadaag sa vakaagh təghəra yuwa.”

²⁹ Aiyam nə Yesu, “Asəga.” Kaa sagal kə Bitrusa ma pərayuwa, farzha kə dagal təghəra yuwa da vak Yesu.

³⁰ Nəghəgha ba nə iin kə fəd ciyətciig bad ndzəda, kaa gədzəg kə iina adaba fəgharzhafəg nə yu kə ndəgaana. Kaa huuləg kə iin amaa, “Katkwakatəg, Yaazhigəla.”

³¹ Bat watsəra kaa vələgaan kə Yesu kə dəvaan viyita, aiyama “Kəgh dadda hətsəhətsan nə fadghərna, aujilbəg agha ba ndawndawi?”

³² Daragha ba nə iitəra damma pərayuwa, kaa kyabəlgakya bələg kə fədna.

³³ Kaa bəgarnəsəg nə lii ma pərayuwən kə kwatnahər kə Yesu, ar taakiya, “Bak jiiijira agha Zəra Daadamazhigəla.”

Mbahghanambahəg nə Yesu kə lii yang bi ma Janisarat

³⁴ Dzəvara ba nə iitər kə yuwa haiya, ar tsugwa ma Janisarat.

³⁵ Nəgharaaka ba nə uudaha kəsiin kə Yesu, kaa bəla ghai kə iitər damma kəsahi təghər kə iitər badəmma, ar sardəv kə lii yang bi badəmma.

³⁶ Kaa għalgəan kə iitər maa duutərnaa kə lii yang bi maraa tapnan aandzu għaaya sədavaana, badəm lii taparnatapəga mbaharambahəga.

15

Dəga Daadiija tləvuukwaha

¹ Təhalakwaha kaa sagau kə kyaləma Farisiyaha ard lii tsaga adzahadzah sagal ma Wurshalim da vak Yesu am nə iitəra,

² “Aujilbəg kə mbərzahagh ar kəlla dəga daadijaha tləvuukwahi? Adaba ar maay bara dəv lakwti ar da zaa kaf biya.”

³ Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, “Kuraməm, aujilbəg kəskuram am kəlla adzahadzaha Daadamazhigəl kwakyarvad dəga daadijahawi?”

⁴ Am nə Daadamazhigəla, ‘Faarafəg kə daadagh ard baabagha,’ dlaəa ‘Badəm dadda daava daddaana bi babbaana, barari tsavva.’

⁵ Kuram am tsagtərtsəg kə uudah taakiya, akwama məng nə uudani də dəgit kwada məlgaru kə daddaana bi babbaana, ngal tagaan taakiya, ‘Badəm nə dəgiti mammaa da tləkəna nə uuram vakara, fanarafəg kə Daadamazhigəla.’ Mbakyarvad kwaha fəghaara bi kə daddaan ard babbaan dəvakai biya.

⁶ Mbakyarvad dəgaha daadijaruwa, namdalnəg nə uuram kə əlbəga Daadamazhigəl kə dəga lakəra.

⁷ Kuram muuniyahaana! Mbats ba jiir nə tlayannğərən tagada nə Ishaiya təghər kəskuram taakiya,

8 “ ‘Udahaana, ar fəkwara bat vaa ghai kalti,
ərvīdmahudaatər bitky də kaiya.

9 Ar ɓaggwa ba gyaan kə kwatnahəra,
ar tsaga adzahadzaha uudah təghər kə əlbəga Daadamazhigəla.’ ”

Dəgiti fəgaraa uud kə ndzəga kwadlamb təvuukwa Daadamazhigəla

10 Dahatərətəfahəg nə Yesu kə dzahava uudah da vakaana, amaa taa kə iitəra, “Cinngamcinnga am nəghaakana.

11 Dəgiti daadamma ghaiya kə uud bi wa fəgara kwadlambər kə uud təvuukwa Daadamazhigəl biya. Bamma dəgiti sagal ma ghaiyaana.”

12 Kaa sagau kə mbərzahaan da vak Yesu am nə iitəra, “Agha sərgasərg taaki aandzaa badzgalbadzəg nə ərvīdya Farisiyah sarta kwaraa cinnga nə iitər kə əlbəgna?”

13 Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, “Badəm nə riigi kwa riya nə Daadari ma ghərazhigəl biya, da tadava.

14 Aaduwartərduuga. Ar gulfah nə iitəra, lii tadə gulfaha. Akwama gulf wa tadə gulfə, ba bərkudaatər ar mbəda daay damma afəka.”

15 Aiyam nə Bitrus taa kə iina, “Tagkəmnndtagg kə dəgiti tuuk vakai nə garavna.”

16 Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, “Mbats gwaastən nəghamaaka biya?

17 Badəm nə dəgiti zəguu nə uuda, ba zənnəg da bak ghaiyaana, kaa damma hudaana, təhala kwaha kaa sagal ma vəghaana.

18 Dəgiti aa sagal ma ghaiya uuda, aa səgal bamma ərvīdmahudaana. Iin wa fəgara ndzəgaana kwadlambər kə uud təvuukwa Daadamazhigəla.

19 Adaba sagal bamma ərvīdmahuud nə dzama dəgit ghwada, ndə tsa sifəga, ɓa gwaragwara, ɓa gəlla, shiida fiida, ard badza daaga.

20 Kwanahaan wa fəgaraa ndzəgaana kwadlambər kə uud təvuukwa Daadamazhigəla, za kaf kwaal bara dāv bi wa fəgaraa ndzəgan kwadlambər kə uud təvuukwa Daadamazhigəl biya.”

Fadghəra uusa yaa Kan'ana

21 Dughars ba nə Yesu kwahiin kə vakavaka, ngal dagal kə iin damma larda Taya ard Sidon,

22 Kaa huula saas kə uusa yaa Kan'ana, amaa, “Zhukwadalaazhuug, Yaazhigəla, Zəra Dauda. Məng nə dəghwar kwa vəlgar nə shatanah kə dlad ba vaivaiya.”

23 Tagghar bi nə Yesu aandzu ndau biya, kaa ba sagau kə mbərzahaa da ghalgaana, aiyam nə iitəra, “Lagwarslagw kə uusna, adaba gata kəmyamma dlaɓa mbakiyammbəg də huuləga.”

24 Ngwatərangug nə Yesu amaa, “Bəlakwadi mbakyarvad tughwaha Isra'ilən zaharazahəgən nə uuda, mbakyarvad uudahi tlərən biya.”

25 Ngəl sagau kə iin kəlla kə ghunnj təvuukwana amaa, “Yaazhigəla, məlwadməlgə.”

26 Aiyamaa, “Kalkalaan bi kə kəsvant nə kaffa zarh ɓələvtərda kə ghəgyah biya.”

27 Amaa, “Aana, bandkwah, Yaazhigəla, aandzu ghəgyaha ar cagaan kə pashpasha kaffi ɓalgal vaka zəg kə dadda hənɣahaatəra.”

28 Kaa ngugarangugg kə Yesu amaa, “Uusəna, fadghəragh ndzədandzədana, tsakatsəg nə uud kə puutagha.” Bat watsər kaa mbəgambəg kə dəghwaana.

Mbahghanambahəg nə Yesu kə uudah bəfyaka

²⁹ Ciyit ba vaakwahiin nē Yesu kaa ta ghaiya Yuwa haiya Galili. Ngal dagat kē iin dat kungula aghwa, cōhurana.

³⁰ Kaa sagau kē uudah badyak da vakaan dē ghurḏikaha, gulfaha, lii ɔmtsamsan nē uubiya, makwayaha, ard uudahi tlērən badyaka, ar ḏiitēra tēvuukwana. Ngal mbahtērana.

³¹ Nēghgha ba nē uudah kē makwayah ar taa ghaiya, lii ɔmtsamsan nē uubiya, uubiyatēr nalnēg balapiya, ghurḏikah ar dagala, gulfah dlaḡ ar nēghəganēghəga. Kaa galla Daadamazhigēla yaa Izra'ila kē iitēr badēmma.

Vəlatərvaləg nē Yesu kē daga zəg kē uudah alfu uufadā

³² Təhala kwaha, ngal dahtērətdahəg nē Yesu kē mbərzahaan amaa, “Ən ḡa zhuwadaala kwanən kē uudaha, hēngah həkərd wən kwana ar ba ɔmtad dē kaiya, ba kwal dēgzəga. Ən naay kē ḏutərsəduug daas dē wai biya, adaba haik ḏiya haar kē iitēr tēghərdəga.”

³³ Am nē mbərzah taa kē iina, “Da tləvkəna mēr nē dēgzəgən da tlətəraara kē uudahaan ma tēghal vaakwani?”

³⁴ Kaa ndavtəruundavəg kē Yesu taakiya, “Dummba bruudi ngwən wa vakaruwi?”

Aiyam nē iitēra, “Uuḏiifa ard mishish kilf həḏiikəna.”

³⁵ Kaa fətəraafəg kē iin kē dlamakəlaaw cahwargan tē haaya.

³⁶ Kəsant kē iin kē dummba bruudi uuḏiifən ard kilfna, tagar kē iin kē uus kē Daadamazhigēla lahnana. Vəltər kē iin kē mbərzahaana, kaa vəltər nē mbərzahaan kē uudaha.

³⁷ Badəmaatər zaruuzəga, tlatərtləga, kaa dzahgantdzahəg nē mbərzahaan kē ghwadgahaan ar rēghant kē aləghwah uuḏiifa.

³⁸ Uudahi zaruuzəga, tamaha damma ghwalvah alfu uufadā, maay ba nē ənghwasah ard zarh biya.

³⁹ Salamada ba nē iin kē uudaha, kaa damma pəra yuwa, ngal dagal damma haaya Magadan.

16

Gata daga sərğa

¹ Sarəvsəg nē Farisiyaha ard Sadukiyah da vak Yesu kiyava fishəgaan kē iitēra, kaa ghalgaan kē iitēr ma martərdan kē daga sərəg kwa da mara taakiya, səghhi vak Daadamazhigēla.

² Ngutərnaguga, amaa, “Akwama ḡəlaaḡəḡəg nē hwaasa, ma nēghəmanəghəg kē zhiḡəla ba kyanga, am tagaan taakiya da maraw nē kəs dlakaduura.

³ Akwama nēghamanəghəg kē zhiḡəl ba kyanga dlakaduur wur ciyitciig nē ghabaga, am tagaan taakiya, ‘Da hyiyav nē yuwa hiinanna.’ Am nēghəgaakanəghəg tsau kē ndzəgana zhiḡəla. Dəmakurvaa ndar kaci nēghəgaaka ndzəgan kwanən kē zamani?

⁴ Uudaha zamana ar maay dē jiir tēvuukwa Daadamazhigəl biya, dlaḡa ar kələdaha. Ar nagan mara nēgha kē daga sərğa, da maay marvətərmərag nē watlərn kē daga sərəg biya, bamma daga sərəga Yunana.”

Kaa ḏuutərsəduug kē iin ngal dagalaana.

Yista Farisiyah ard Sadukiyaha

⁵ Daral ba nē mbərzahaan dat ghyaba kwah kē gardza yuwa haiya, mbats viyaatəraviig nē kəsə bruudiya.

⁶ Aiyam nē Yesu taa kē iitēra, “Fəmfəg kē hyəmiya, dlaḡa am fəgaan kē taad tē yista Farisiyah ard Sadukiyaha.”

⁷ Kaa fagarzhafæg kə iitər tagaan ma taatakātər taakiya, “Mbakyarvad kəsyamant bi kə bruudi nii?”

⁸ Nəghghaaka ba nə Yesu əndkwana, aiyama, “Kuuram lii hətsahətsan nə fadghəra, aujilbæg am taaki am maay də bruudi biyi?”

⁹ Mbats gwastən nəghamaaka biya? Viyakuraviig nə duuli gəlāntərət nai kə uudah alfu dlə6 də dumm̄ba bruudi dlə6a? Alghwa ngwən wa dzahamant nə uurami?

¹⁰ Nii ma sarta kwa gəlāntərət nai kə uudah alfu uufad də dumm̄ba bruudi uudifna, alghw ngwən wa dzahamant nə uurami?

¹¹ Aujilbæg nəghəghaamaka bi taakiya ən tag təghər kə bruudi bi nai kə əlbəgən biyi? Amaaya, famfæg kə hənkal tə yista Farisiyaha ard Sadukiyaaha.”

¹² Təhalakwah wa nəgharaaka nə mbərzahaan taakiya, tagtər taaki aa farfæg kə hənkal tə yistin kwa diiyav ma bruudiyin biya, mbats tagtər taakiya aa farfæg kə hənkal də tsagaana Farisiyaha ard Sadukiyaaha.

Bagaabag nə Bitrus kə šiid taaki Yesu iin Kəristi

¹³ Səghal ba nə Yesu damma larda Kaisariya Filibi, kaa ndavtərundavæg kə iin kə mbərzahaana, amaa, “War nə Zəra Uud mar tagaan nə uudahi?”

¹⁴ Aiyam nə iitəra, “Kyalma ar taakiya Yuhwan dadda tsuufəga, kyalmah ar taakiya, tlayanga Iliya, kyalmah dla6a ar taakiya Irimiya bi pal ma tlayangaha.”

¹⁵ Aiyama taa kə iitəra, “Kuraməm ən war nai mam tləg nə ghəraruwi?”

¹⁶ Kaa ngwangug kə Siman Bitrusa taakiya, “Kəgh nə Kəristi, Zəra Daadamazhigəla kwa də shifəga.”

¹⁷ Aiyam nə Yesu taa kə iina, “Agha də bark nəng, Siman zəra Yunana, adaba uud bi wa markada kwanən biya, aa markada nə Daadar ma ghərazhigəla.

¹⁸ Ən tagaktaga, agha Bitrus nənga, agha band akur kwa ndəra nə uudan kə həngah tə vakaiya, ən da baatlər də kəgh nai kə fətərna ndzəd kə yaa daddaha gata kaiya, kwa da maay nə əmtsəg də ndzədə təghər kə iitər biya.

¹⁹ Ən da vəlākvələg kə dəga wura tləksəra ghərazhigəla, dla6a badəm nə dəgiti agha ngwudəgant nəng ma duniya, da ngwudav ma ghərazhigəla, badəm dəgiti agha pəlnanəng ma duniya, da pəlav ma ghərazhigəla.”

²⁰ Bəlatəraabələg nə Yesu kə magyi kə mbərzahaan ba vaivai aa tagarar bi aandzu ndəwar taakiya kai nə Kəristi biya.

Tagadatag Yesu təghər kə əmtsəgaana

²¹ Ciigət ma kwahiin kə sart wa tagatər nə Yesu kə mbərzahaan taakiya, barari dagal damma Wurshalima, da hə6uu kə dlada shahshaha, ma dəv kə maalaha ard maala zhiila kəssufah ard lii tsaga adzahadzaha, da tsəvana, tə həng həkərda da ciivant də shifəga.

²² Ngəl tədant nə Bitrus damma dləmmaaava, cagaraa kə gyiia, amaa, “Aa tsanttsəg nə Daadamazhigəla, Yaazhigəla, da dzəgaar bi nə wan də kəgh ba dəm biya.”

²³ Kaa gwiayav nə Yesu da vak Bitrus, amaa, “Yagh vakar Shatanaha, agha akura mbəda uud tə duul nəng vakara, agha dzamaghər band uuda dæg shiga ndə Daadamazhigəl biya.”

²⁴ Aiyam nə Yesu taa kə mbərzahaana, “Badəm dadda kwa na gata kaiya, bamma dugharsduug kə ghəraana, kəsant kə tla6a hərtəgaana, gatəkwagatəga.

²⁵ Adaba badəm dadda kwa na kata shifəgaana, da bəgaan dagala, Badəm nə daddakwa bəlda shifəgaan mbakyarvad kaiya da tləknatləga.

²⁶ Au pefaan kə uud akwama tlakənatləg kə duni badəmma, təhalakwaha bəldan kə shifəgaani? Nii auwa da vələda nə uudan dlakulva shifəgaani?

²⁷ Zəra Uuda da sii də zərbəlgahaan ma ndangəra Daddaana, da vəlgarvəlg kə dæg shigaan aandzu war kalkala dægiti ɓagaa nə iina.

²⁸ Ən takurtaga, mæng nə kyalma uudahi ghaciga vakwanənna ar da maay əmtsəg biya bamma nəghəgharanghəg kə saay Zəra Uuda ma tləkəsəraana.”

17

Gwiyavətgwiig nə ndzəgana Yesu

¹ Təhala həngah əngkwaha kaa langtərdətləng nə Yesu kə Bitrus, ard Yakubu, ard zərababba Yakub, kwa iin nə Yuhwan, dagat damma ghəra aghwa ba kyakw ba daghuvaatəra.

² Kaa gwivətgwiig nə ndzəganən təvuukwatəra, baz hufəvəgaan ndakwi mbiig band faciya, sədavaan ndakwi kaa nəg kə mādəkw ba təlla.

³ Batwatsəra kaa tsəgwatsugw kə tlayang Musa ard tlayang Iliya. Kaa taa ghai kə iitər də Yesu.

⁴ Aiyam Bitrus taa kə Yesu, “Yaazhigəla, marawa nə ndzəgana miyam vaakwana. Akwama haighanthaiga ən tafəgan kə tsakwamah həkərda, pal kəskəgha, pal kə Musa, pal kiyava Iliya.”

⁵ Ma sartən ba ndzəgaan taa ghai nə Bitrusa, kaa hədtərduhədəg nə akummba, kaa cinngvacinng nə ghai sagal ma akumb taakiya, “Kwana iin zərara, kwan waig naiya, ən cinngaan kə əmtakəraan ba vaivaiya. Cinngamar-nucinnga.”

⁶ Cinngara ba nə mbərzahaan əndkwaha, kaa gədzəgətgədzəg kə iitər ba vaivaiya, baz mbəda damma haay kə iitəra.

⁷ Kaa sagau kə Yesu taptərnana amaa, “Ciyamciiga, gədzam biya.”

⁸ Kaparant ba nə iitər kə ghəra, nəghara bi aandzu ndəwar biya, nəghara ba Yesu daghuvaana.

⁹ Ar təghərdəga saay nə iitər ma aghwa, am nə Yesu taa kə iitəra, “Tagamarbi aandzu kə war kə dægiti amaa nəghəga nə uuram biya, bamma ciyavantciig Zəra Uud ma gətəlah də shifəga.”

¹⁰ Kaa ndavgarundavəg nə mbərzahaan taakiya, “Aujiyəg kə lii tsaga adzahadzaha Muus ar taakiya, barari bamma tlayang Iliya wada saay ba zənnəgi?”

¹¹ Kaa ngutərangug kə Yesu taakiya, “Ba pakatta da saay nə Iliya, da ɓadlənə kə dəgitah ba dəmma.

¹² Ən tagkurtag ciya, sahi ba wur nə iliya, nəgharaaka bi kə iin biya, baz ɓagar dəgitahi naəghant nə ghəraatəra. Bandkwah dlaɓa Zəra Uud da həɓgaan kə dlad mizha dəvaatəra.”

¹³ Ngəl nəghəgaakanəghəg kə mbərzahaan taakiya, tagtər təghər kə Yuhwan dadda tsuufəga.

Mbəghanambəg nə Yesu kə zər kwad shidkwa shatanaha

¹⁴ Daral ba nə iitər da vaka dzahava dlamaa kəlaawa, kaa sagau kə uuda nə iin da vak Yesu kəla kə iin kə ghunnj təvuukwana,

¹⁵ amaa, “Yaazhigəla, zhuwardaalazhuug yagh kə zərara, tsagwara nə shidkwa shatanaha, həɓgaan dlaɓ kə dlad ba vaivaiya. Shiga ngwen wan ba ɓalgaan damma kaara ard yuwa.

¹⁶ Langandalang davak mbərzahagha, pəletərvaapileg nə mbəgaana.”

¹⁷ Kaa ngugarangug nə Yesu amaa, “Kuram uudaha zamanna, am maay də fadghər biya, am 6a kəlaadərə, ən da zəlma əmkýangar nai də kurami? Ən da zəlma əmkýangar nai bəshkur kwanahaani? Ayakam kə zəriin sa vaakwana.”

¹⁸ Kaa cagaraacag nə Yesu kə gyi kə shidkwa Shatanhna, kaa dugarşduug kə shidkwa shatanah kə zəriina, batwatsəra ngal mbəg kə iina.

¹⁹ Kaa sagau kə mbərzah sa vak Yesu ma sərən maay aandzu ndəwar vakaan biya, am nə iitər taa kə iina, “Aujilbəg kəskəmənd pələkəməndvaa lagwa shidkwa Shatanahiini?”

²⁰ Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, “Kwakyarvad hətsalhətsəg nə fadghəraruwa, ən tagkurtag kə jiira, akwamaa mənəg nə fadghəraru ba hədikən band zəra mastada, mammaa tagardatag kə aghwən taakiya, ‘Ciig vaakwana, dəg da vaakwaha,’ maa ciiga. Maa maay nə dəgiti pilkurvaapiləg biya.

²¹ Lagwguvda bi nə hulfa kwanahaan biya, bamma tədvad dzəgwazhigəla ard kəsa andəla.” *

Gwiya tagatag nə Yesu kə əlbəg təghər kə əmtsəgaana

²² Dzaharvət ba nə mbərzahən ma Galili, kaa tagtərtag nə Yesu taakiya, “Da vəlav zəra Uud damma dəv kə uudaha,

²³ ar da tsəgaana. Tə hənəgə həkərd ta ciivant də shifəga.” Kaa tsətəratsəg kə vəgh ba vaivai kə mbərzahaana.

Diya hadama vəgya Daadamazhigəla

²⁴ Daragha ba nə Yesu ard mbərzahaan damma Kafarnahum, kaa tləgaraatləg nə lii cauwa hadam kwakyarvad vəgya Daadamazhigəl kə Bitrusa, am nə iitər taa kə iina, “Maay nə dadda kwa tsagkur dəgit diya hadam kwakyarvad vəgya Daadamazhigəl biya?”

²⁵ Aiyam nə Bitrusa, “Digaana.” Dagha ba nə Bitrus da hənyaha, kaa fəgarzhafəg nə Yesu kə tagar ghayə taakiya, “Au wagha nəghəga nənəg təghər kə ndavəgni? Ar caug vak war nə tləksaha duni kə hadam, ar caug vak zarhaatər nii, ar caug vak uudahi tlərən hi?”

²⁶ Ngwa ba nə Bitrus taakiya, “Vak uudahi tlərna.” Aiyam nə Yesu taa kə iina, “Mbats maay nə zarhaatər digaan biya.

²⁷ Bakəvakwaha, haik badza ərvīdmahud kə iitər də kəmya, dəg damma yuwa haiya bələg kə kwanjara, agha wurant kə ghayə kilfi agha fəgarzha nənəg kə vigaana, agha da tləkənatləg kə kwaḃi da tləgaltləg kə pəlgəana, agha kəsant kə kwaḃiina, agha diya kə hadamagh ard dəgara.”

18

Kwa juujig də dyakər ma tləkəsəra ghərazhigəla

¹ Ma kwahiin kə sarta, kaa sagau kə mbərzah da ndavgaru kə Yesu taakiya, “War kaci wa juujig badəm kə dyakər ma tləkəsəra ghərazhigəli?”

² Kaa dahant kə iin kə zərzəriin sa vakaana, ghacnan ma taatakaatəra.

³ Aiyama, “Bak jiira wan tagkurtaga, akwama namal bi band zərzərən biya, am tapna bi kə daa damma tləkəsəra ghərazhigəl biya.

⁴ Mbakyarvad kwaha, badəm daddakwa fəsauna ghəraan band zərzərənə, iin wa dyak ma tləkəsəra ghərazhigəla.

⁵ Badəm dadda kwa dləghaadləghəg kə zərzər ndə kwanən ma daagara, dləghakwidləghəg kəskaiya.

Dəgiti fəgaraa uud kə 6a haipa

* **17:21** Kyalma vindəgahi ndza wura ar maay də kwanən kə aay biya.

⁶ “Badəm nə daddakwa fəgara pal ma zarhahaan kwar fadghər tə kai kə 6a haipa, da nguləm ba ngudvardəm nə akura vaar dyak ma kuungy 6əlvdəm damma yuwa haiya kiyava ndəgaana.

⁷ Dəga zhuwadaal kə duniya kwakyarvad dəgitahi fəgaraa uudah kə 6a haipa, barari sagau nə dəgitahi da fəgaraa uudah kə 6a haipa, dəga zhuwadaal kə dadda kwa sagau tədvad iina.

⁸ “Akwama fəkaa kə 6a haip nə dəvagh bi shigagha, ghuddaghudəg agha 6əldana. Da nguləm agha tləkkəna kə shifəga damma zərazər də dən palla bi shig palla, təghər kwa da 6əlvdəm nə uud damma kaara fai də dəvahagh buwa ard shigahagh buwa.

⁹ Akwama gyiyagh wa fəkaa 6a haipa, təddatədəg agha 6əldana. Da nguləm agha tləkkəna kə shifəga damma zərazər də gyi palla, təghər kwada bəlkadəm nə uud damma kaara faiya də gyiyahagh ba bərkuda.

Garava tuugh kwa zaazəga

¹⁰ “Famfəg kə hyimiya, nennəmbi aandzu kwar pal ma zarhahaan biya. Ən tagkurtaga, zərbəlgahaatər ba kəlaa hənng ma ghərazhigəla ar nəghəganəghəg kə hudvəga Daadar ma ghərazhigəla.

¹¹ Adaba sahi ba kərkangyakw nə Zəra Uud da kata lii zaraazəga.

¹² “Mam tləg nə uuram, akwama də tuughah dərmək nə uudana, kaa zaazəg pallaatəra, abi duugaan kə kul vaslaambad tar vaslaambadən vaka piig kaa dagal da gata pallən aa zaazəgən?

¹³ Bak jiir wan tagkur naiya, akwama tləkənətləg kə tuugh na zəgəzəgna, hwadagaana juujig kə kul vaslambad tar vaslambadən kwa zahara bi na.

¹⁴ Band kwah dla6a nə Daadaru ma ghərazhigəla naabi zaan aandzu pall ma zərzarhahaan biya.

Akwama 6agaa6ag nə zəraab kə haipa

¹⁵ “Akwama 6agaka6ag nə zəraabagh kə haipa, tagarnaatag kə haipaana, aandz ba kəghar də iina. Akwama cinngakanaacinnga gwighədaagwiig kə ndzəganaru də zəraabagha.

¹⁶ Akwama cinngakanaa biya, agha gwiya dagal də uud pal bi uudah buwa, kiyava cinngva nə əlbəg tədvad shida uudah buwa bi həkərdə.

¹⁷ Akwama lawaləg nə zəraabagh kə cinngtərcinnga, agha tagtər kə yaa daddaha gata Yesu, akwama lawaləg kə cinngtərcinnga, nədalnəg band kərdiya bi band dadda dza hadama.

¹⁸ “Bak jiir wan tagkur naiya, badəm nə dəgiti am ngudəgant nə uuram ma duniya, ngudəngudə ma ghərazhigəla, dəgiti am pəlna nə uuram ma duniya, da pəlav ma ghərazhigəla.

¹⁹ “Ən gwiya tagkurtaga, akwama haiyaranthaig nə uudah bu ma kuram kə ghala dəgit ma duniya, da 6agtərbəg nə Daadar kwama ghərazhigəla.

²⁰ Badəm vakavaki dzahvət nə uudah buwa bi həkərdə ma daagara, ən ba əmtad də iitəra.”

Garava kwatnah kwa maay 6əshgaan biya

²¹ Kaa sagau kə Bitrus da vak Yesu, amaa taa kə iina, “Yaazhigəla, da 6agwi shig ngwəən nə zəraabar kə haip lakuti ən 6əsharnaani? 6aga6ag damma shig uudiffa?”

²² Aiyam nə Yesu taa kə iina, “Shig uudif kalti biya, shig uudif damma kul uudifa.

²³ Mbakyarvad kwaha, da gərav nə tləksəra ghərazhigəl də tləksa kwa naa kəlda dəgahaan kwama dən kə kwanahahaana.

²⁴ Fəgharza ba nə tləks kə kədləgaana, kaa səvardəvsəg nə uudi gatəg nə iin tə ambəla adawan alfu kəlaawa.

²⁵ Pilgharvaa ba nə pəlgaana, kaa tagaan kə tləkəsən taakiya, aa vəlvtəvləg baz iina baz uusaana baz zarhaana baz dəgitihi də vakai nə iin badəmma kiyava pəlgaana.

²⁶ Kaa ghalgaan kə kwatnahaanən kəla kə ghunnj təvuukwana, aiyama, ‘Fəwifəg kə huda ən da pələkpələg badəmma.’

²⁷ “Kaa zhugardaalazhuug nə dadda hənyahaan kə kwatnahən bəsharna kə gəmauwaan ba dəmma dūwars dagalaana.

²⁸ “Bad sagala kwatnahən waha, kaa nəghəganəghəg kə iin kə tsaghwa tləraan kwa gatəg nə iin tə gəmauwa səll kəlaawa, ngal viyit kə iin həkyarna kə mbakulera, amaa, ‘Pəlwipələg kə gəmauii ən gatak naiya.’

²⁹ Ngəl kəlgakələg nə tsaghwa tləraanən kə ghunnj təvuukwan ghalgaana, amaa, ‘Fəwifəg kə huda ən da pələkpələg.’

³⁰ Lawaləg nə kwatnahən kə cinngaana, ngəl bəldəm kə iin damma guda bərfina, bamma pəlaapələg kə gəmauwaana.

³¹ Cinngara ba nə tsaghwaha tləraan kə dəgiti dzəghaardzəgna, cinngaru bi kə əmtakəraan biya, kaa dagal kə iitər ar tagar kə dadda hənyahaatər kə dəgiti dzəghaardzəg badəmma.

³² Kaa dāhgantdāhəg nə dadda hənyahən kə kwatnahəna, amaa taa kə iina, ‘Agha kəlaada kwatnah nənnga, bəshankanaabəshig nai kə gəmauwən badəm mbakyarvad ghalgagha.

³³ Mbats kalkalaan bi kəskəgh agha zhuwardaala kə tsaghwa tləragh band kwana zhuukadaala naiyin biya?”

³⁴ Tsaatsəg nə ərvīdmahuud kə tləks ba vaivaiya, vəlda kiyava vəlgar dlada, bamma pəlaapələg kə gəmauii badəmma.

³⁵ “Da bəgtər bandkwan nə Daadar kwa ma ghərazhigəl kə lii larwaləg kə bəshətna kə zəraabahaatər bad ərvīdmahud palla.”

19

Tsagaana Yesu təghər kə tagwavəgh də uusa

¹ Ghyənnga ba nə Yesu kə taa kwanahaan kə dəgitihi, kaa dūgarsdūug kə iin kə larda Galili damma larda Yahuda, kwa tə gyaba kwah kə Zaagha Judan.

² Kaa gatəgaan kə uudah bədyaka, dlaḅa mbahghanambahəg kə lii də kuzah vaakwaha.

³ Kaa sagau kə kyalma Farisiyah da fishgaana, am nə iitər taa kə iina, “Tədvd tsagaana Muusa, kalkalaan kə uudan tagwavəgha də uusaan aandzu təghər kə hulfa kwar kə dəgiti ḅaga nə iina?”

⁴ Kaa ngutərangug kə Yesu amaa, “Mbats, karantama bi taakiya, bamma daa zənnnga, Dadda Virdiga, ‘ndəraandərəg kə ghwalva ard uus biya?”

⁵ Amaa dlaḅa, ‘Mbakyarvad kwaha, dūugaan nə uud kə daddaana ard babbaan əmtsəvət tə uusaana, ba bərkud ar da nəg kə vəgh palla.’

⁶ Ar madlai vəgh buwa biya, naralnəg kə vəgha palla, dəgiti aa matləgant nə Daadamazhigəla, aa tagw bi nə uud biya.”

⁷ Aiyam nə iitəra kə iina, “Ma ba əndəkwah tsauwa, aujilbəg kə Musa taga taakiya, barari ghudvara nə kakada tagwavəgh kə uusa, dlaḅa lagwvarsi?”

⁸ Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, “Mbakyarvad dəkdəka ghəraruwa wa haiyaku-rant musa taakiya, aa ghudvarghudəg nə kakkada tagwavəgh kə uusa, ndza əndkwah bi ma daa zənnngw biya.

⁹ Ɖn tagkurtaga, baɗɗɗam daddakwa tagwvɛgha dɛ uusaana, ma maay kwakyarvad gwaragwar biya, ma kɛsuukɛsɛg kɛ kwatlɛrn kɛ uusa, ɓaa ba gwaragwar dɛ iina.”

¹⁰ Aiyam nɛ mbɛrɓzah taa kɛ iina, “Akwama bandkwan nɛ ndzagana zhiila ard uusa, mbats ndzɛga kwal kɛsa uusa wa marawa.”

¹¹ Am Yesu taa kɛ iitɛra, “Ɖɓm bi nɛ uudah i haiganthaig kɛ ɛlbɛgɛn biya, bamma lii haitarant nɛ Daadamazhigɛla.

¹² Mɛng nɛ lii yavvɛtɛra kɛɓkya, ar da kɛsguu bi kɛ uus biya, mɛng nɛ lii datlatɛrɛt nɛ uudaha, mɛng dlaɓ nɛ lii hayarant nɛ iitɛr bad ghɛraatɛr taakiya, ar maay da kɛsa uus mbakyarvad gata tlɛksɛra ghɛrazhigɛl biya. Baɗɗam daddakwa haiganthaig kɛ ɛlbɛgna aa haiyanthaiga.”

Fataraafɛg nɛ Yesu kɛ dɛv kɛ zɛrɓarha

¹³ Tɛhalakwaha, kaa sɛgardɛvsɛg nɛ uudah kɛ zɛrhaha kɛ Yesu kiyava fɛtɛra dɛva, dlaɓa dzɛgwtɛra kɛ zhigɛla. Nɛghara ba nɛ mbɛrɓzahaan ɛndkwaha, kaa cagtɛraacag kɛ iitɛr kɛ gyi kɛ lii sarardɛvsɛgna.

¹⁴ Am nɛ Yesu taa kɛ iitɛra, “Duwamtɛrɗuug kɛ zɛrha sa vakara, tsamtɛrɛva biya, adaba tlɛksɛra ghɛrazhigɛla dɛga hulfa kwan kɛ zɛrha.”

¹⁵ Fatɛrnaa ba nɛ iin kɛ dɛva, ngal mɛla dagalaana.

Dadda hyahha

¹⁶ Mɛng nɛ uuda nɛ iina sɛghɛv sa vak Yesu amaa “Dadda tsaga dɛgita, awan nɛ dɛgit maraw ɛn da ɓag nai ɛn tlɛkna kɛ shifɛga tangw damma zɛrazɛri?”

¹⁷ Aiyama nɛ Yesu taa kɛ iina, “Aujilbɛg agha ndavakai tɛghɛr kɛ dɛgiti marauwi? Ba Daadamazhigɛla pal wa marauwa. Akwama agha naagaan agha tlɛkna kɛ shifɛga tangw damma zɛrazɛra, tsufanttsufɛg kɛ kwanahaan kɛ adzahadzahaha.”

¹⁸ Aiyama taa kɛ Yesu, “Kwar kɛ adzahadzahahi?”

Am Yesu taa kɛ iina, “‘Tsɛbi kɛ shifɛga biya, ɓag bi kɛ gwaragwar biya, ɓag bi kɛ gɛl biya, ghudars bi dlaɓ kɛ fiid kɛ uud biya,

¹⁹ faarafɛg ba nɛ daala zɛrɛn ard baabagha,’ dlaɓa ‘agha wayant kɛ tlɛgharaawakyaghagh band ghɛragha.’ ”

²⁰ Am nɛ daala zɛrɛn taa kɛ Yesu, “Tsufananttsufɛg baɗɗam kɛ kwanahaana, au dlaɓ wa tɛmgwani?”

²¹ Aiyam nɛ Yesu taa kɛ iina, “Akwama agha naagaan agha nal kɛ uuda jijiira, valɛtvalɛg kɛ dɛgahagh baɗɗamma, agha tagwarda kɛ talagaha, agha da tlɛkɛnatlɛg kɛ dɛgshigah ma ghɛrazhigɛla, kaa gatkwagatɛg kɛskɛgha.”

²² Cinngha ba nɛ daala zɛrɛn kɛ ɛlbɛgna, kaa badzɛdabadzɛg kɛ iin kɛ ɛrviɗmahufa, adaba dadda hyah nɛ iin ba vaiyaiya, kaa ba mɛla dagalaana.

²³ Aiyam nɛ Yesu kɛ mbɛrɓzahaana, “Ɖn takurtaga, da dɛgaa ba dlah nɛ dadda hyah damma tlɛksɛra ghɛrazhigɛla.

²⁴ Ɖn gwiya tagkurtaga, da tsaftsaf kɛ adlɛgwam dagal tɛ ɗuula liipɛr tɛghɛr kɛ dadda hyah daa damma tlɛksɛra Daadamazhigɛla.”

²⁵ Cinnghara ba nɛ mbɛrɓzahaan ɛndkwaha, kaa ɓa jappɛr kɛ iitɛra, ba vaiyaiya aiyam nɛ iitɛra, “Ma ba ɛndkwan tsaa, war kaci wada tlɛkɛna katɛgi?”

²⁶ Ngɛl zhartɛrɓharɛg kɛ Yesu, amaa taa kɛ iitɛr, “Kwan kɛ dɛgita ɓaga bi vak uud biya, vak Daadamazhigɛla ɓagaɓag nɛ wanahaan baɗɗamma.”

²⁷ Aiyam Bitrus taa kɛ iina, “Wai ci, ɗuwamndardug kɛ dɛgahamnd baɗɗamma kwakyarvad gata kɛgha. Au ci wa kɛmnda tlɛkna nɛmndi?”

²⁸ Am Yesu taa kə iitra, “Jiir wan tagkur naiya, ma zamanən kwa da sagauna, Zəra Uuda da cihurga tə avəda kwargaan ma tləksəraan kwa ndanga, kuramən gatamkwagatəgna, kuram wam da cihurga tə avədəh kəlaawa tar buwa, kiyava kwara kudigaha yaa Izraila kəlaawa tar buwa.

²⁹ Badəm nə dadda kwa dūgars vəgyaha, bi zəraabahaana, bi dughaha babbaana, bi daddaana bi babaana bi uusaana, bi zarhaana ard guhah kwakyarvad kaiya, da tləkənatləg juujig kwah shig dərməkka, da tləkna dlaḡa kə shifəg tangw damma zərazəra.

³⁰ Da baḡyaka nə uudaha zənnəgwa ar da nəg kə dəga hala, dəga hala dlaḡa ar da nəg kə dəga zənnəgwa.

20

Garava lii 6a tlər ma guha inabi

¹ “Tləksəra ghərazhigəla da band dadda hənyhiin kwa dal ba wurkəs da gata bariyamah kiyava 6a tlər ma guha inabiyaana.

² Kaa tagvatag kə iitər kə gana kwab kwa dīvar kə baryam ma vannga, ngal lanngtərdan damma guhaana.

³ “Tamaha karfi vaslambada dlakadura, kaa gwiya dagal kə iin dlaḡa, kaa nəghəganəghəg kə iin kə uudaahiin ar ghacga ba gyagyaan tə 6alla kasukwa.

⁴ Aiyama taa kə iitəra, ‘Kuram ndakwani damdəg damma guhara, ən da diikurdiig ba marauwa.’

⁵ Kaa dagal kə iitəra.

“Kaa gwiya dagal kə iin də vaci təghəra, dlaḡa ard kalkala karfi həkərda hwaasa, 6agtəra bandkwa 6agatəra nə iin kə uudahaatsa.

⁶ Damma karfi dləḡa hwaasa, kaa gwiya dagal tlətəraa kə uudaahiin ar ghacga ba gyagyaana, amaa taa kə iitəra, ‘Aujilbəg bərnif vanng am ndzəga ba gyagyaani?’

⁷ “Aiyam nə iitər taa kə iina, ‘Adaba maay dadda kwa vələkəmnə dləra 6ag biya.’

“Amaa taa kə iitəra, ‘Kuram ndakwani damdəg da 6atlər ma guhara.’

⁸ “Bəlaa ba nə hwaasa, kaa ba tagartag nə dadda guhən kə daddakwa məlgaru kə fa hyimmi tə guhna, ‘Dahtərantdāhəg kə lii 6a tlərən agha diitəra kə kwaḡa tləratəra, farzhafəg də dəga hala dat dəga zənnəgwa.’

⁹ “Lii dalar tamaha damma karfi dləḡa hwaasana, ma waratər dləgha dəgiti diivar kə baryam ma vannga.

¹⁰ Lii fararzha dagal ba zənnəgwna, tlatlar taakiya da jiguujiig nə kwaḡatər kə dəga kyalma uudaha, ghəravaatər ndakwani ma waraatər dləgha ba dəgiti diivar kə baryam ma vannga.

¹¹ Cauwara ba nə iitəra, kaa zavgarəv ghaiy kə iitər kə dadda guha.

¹² Ar taakiya, ‘Lii araa səgal təhaləna, araa 6aga ba tləra aawa palla, agha diikəmnəda ba kalkal də iitəra, kəməndi kəma vannga ba 6a tləra, aduug ci kə dlada faciyl kəmnəda həḡguu nəmnəda.’

¹³ “Kaa ngwarangug kə iin kə pall ma taatakaatəra, amaa, ‘Tsaghwarə zangku biya, tagikəvai kə gan taakiya, ən da diyak kwaḡi diivar kə baryam ma vanga biya?’

¹⁴ Cauwacəug kə dlayagha dəg daasagha, na naagant ba nai kə diitər kə lii aa səgal təhala kalkal dəgiti na vələk naiya.

¹⁵ Mbats ən maay də ndzəda 6a dəgiti na naagant nə ghərar də kwaḡar biya? Nii agha shilg kwakyarvad ən 6a hərər ba vaivaihi?’

16 “Ar da nɛg band kwan nɛ dɛga hal kɛ dɛga zɛnnɔwa, dɛga zɛnnɔwa ar da nɛg kɛ dɛga hala.”

Gwiya tagadatag nɛ Yesu kɛ ɛlbɛg tɛghɛr kɛ ɛmtsɛgaana

17 Tɛ ɗuula dagat damma Wurshalim nɛ Yesu ard mbɛrzahaana, kaa ɗahtɛrɛɗɗahɛg damma gyaba, amaa taa kɛ iitɛra,

18 “Kiyam dagat damma Wurshalima vakavaki da vɛlav nɛ Zɛra Uuda damma dɛv kɛ maalal ma zhiila kɛsuufah ard lii tsaga adzahadzaha, ar da ghudara kɛ sharia ɛmtsɛga.

19 Tɛhalakwaha ar da vɛltɛr damma dɛv kɛ lii Yahudah biya, ar da nengaana ar da kalaakana, da hɛrtɛvɛta, tɛ hɛnga hɛkɛrd da civanta.”

Ghalɛga babba Yakuba ard Yuhwana

20 Kaa sagau nɛ babba zarha Zabadi dɛ zarhaan da ghalɛg vak Yesu, kɛla kɛ iin kɛ ghunj tɛvuukwaana ngal ghala dɛgit vakaana.

21 Aiyama taa kɛ iina, “Au wa nag nɛngi?”

Am nɛ uusiin taa kɛ Yesu, “Haiyanthaig yaan kɛ zarharɛn buna ma pal cɛhura tɛ dɛva kafagha, pal tɛ dɛva ghyabagh ma tlɛksɛragha.”

22 Am nɛ Yesu taa kɛ zarhahina, “Am sɛrgai kɛ dɛgiti am ghalɛg nɛ uuram biya. Am hɛbgahɛbɛg kɛ dladɛn ɛn da hɛbɛg naina?”

Aiyam nɛ iitɛra, “Kɛm hɛbgahɛbɛga.”

23 Amaa taa kɛ iitɛra, “Ba pakat am da hɛbɛgahɛbɛg kɛ dladara, ndzɛgan tɛ dɛvaa kafara ma dɛva ghyabara kai bi wa dɛ ndzɛda vɛlgaan biya, kwana-haan kɛ vakavakaha, ɓadlavtɛrna kɛ lii dzɛratɛraaka nɛ Daadar kwa ma ghɛrazhigɛla.”

24 Cinnghara ba nɛ mbɛrzahaan kɛlaawɛn ɛndkwaha, kaa badzɛdabadzɛg kɛ iitɛr kɛ ɛrvidmahud dɛ zarhabaabahɛn buwna.

25 Kaa ɗahtɛrɛɗɗahɛg nɛ Yesu badɛmmaatɛra, amaa, “Am sɛrgasɛrg taakiya tlɛksahi kwar Yahudah biya ar fɛtɛra ngɛɗɛp kɛ uudahatɛra, maalahatɛr ndakwani ar martɛr ndzɛda kɛ uudahatɛra.

26 Da ɛndkwah bi ma taatakaru biya. Dlakulvakwaha, badɛm daddakwa naa nɛg kɛ maal ma kurama, barari nal kɛ kwatnaharuwa.

27 Dlaɓa badɛm nɛ dadda kwa naa nɛg kɛ maal ma kurama, barari naal kɛ ɛɛvaruwa.

28 Bandkwah dlaɓ nɛ Zɛra Uuda sahi bi mbakyarvad ɓagvarnɛs kwatnahɛr biya, sahi mbakyarvad ɓa kwatnahɛra, vɛlda dlaɓ kɛ shifɛgaan kiyava vara uudah badyaka.”

Warghantwarɛg nɛ Yesu kɛ gyiya gulfah buwa

29 Ar tɛ ɗuula ɗuwa Yariku nɛ Yesu ard mbɛzahaana, kaa gatɛgaan kɛ uudah badyak dagala.

30 Mɛng nɛ gulfah bu ar cihurga tɛ ghyaba ɗuula, cinnghara ba nɛ iitɛr taakiya Yesu wa ghuda dagala, kaa dzɛgantdzɛg kɛ iitɛr kɛ ghaiya, am nɛ iitɛra, “Yaazhigɛla, Zɛra Dauda! Zhukɛmdaalazhuugal!”

31 Kaa cagtɛraacag nɛ uudah kɛ gyiya, ar tagtɛr taaki aa ndzarandzɛg ba dɛwa. Ar gwiya dzɛgant kɛ ghai bad halavuwa ndzɛɗahatɛr ar taakiya, “Yaazhigɛla, Zɛra Dauda! Zhukɛmndaalazhuugal!”

32 Kaa ghacgaghacig kɛ Yesu, ɗahtɛrɛt amaa taa kɛ iitɛra, “Auwam nag nɛ uuram ɛn ɓagkurani?”

33 Aiyam nɛ iitɛra, “Yaazhigɛla, kɛm naa magha wurkɛmndant kɛ gyiyaham-nda.”

³⁴ Ngal zhutërdaalazhuug kə Yesu, tapnan kə gyyihaaatəra, batwatsəra kaa wurgətwurəg kə gyyihaaatəra, ngal gata Yesu kə iitəra.

21

Daghan nə Yesu damma Wurshalima

¹ Hərzarət ba nə Yesu ard mbərzahaan damma Bətafaji gədzərkəsə kwa hərz də Wurshalima vaka Aghwa Uufaha Zaitun, kaa bəlgantəbələg kə iin kə mbərzah buwa.

² Amaa taa kə iitəra, “Damdəg daadamma kəsən təvuukwaruna. Bad daasaruwa am da nəghəganəghəg ka aghyunngw ngudgan də zəraan təvəgha, pəlamtədaapələg am sətərdaa sa vaakara.

³ Akwama ndavakurundavəg nə uudana, tagamartag taakiya, Yaazhigəl wa naatərnaaga, da gwiya saas də iitər ba ndakwana.”

⁴ Dzaghaar kiyava righa dəgiti tagada nə tlayanng taakiya,

⁵ “Tagamtərtag kə uudaha Wurshalima,

‘Wayam nə tləksaru da vakaaruwa, kalaaliya uuda nə iina, dagal tə aghyunngwa, zəra aghyunngw wa dagal nə iin tə vakaiya.’ ”

⁶ Kaa dagal kə mbərzahaana ar bəgnan bandkwa tagatər nə Yesu.

⁷ Ar sardəv kə aghyunngwiin baz zəraana, ar bala kə sədavahaatər tə iitəra, kaa ba dalgan kə Yesu cihura tə vakaiya.

⁸ Kaa bala sədavahaatər nə uudah ba dyak tə dūula, kyalmah dlaḅa ar kala kə aabayah tə uuf ar bala kə iitər tə dūula.

⁹ Uudahi mələra dagal təvuukaana ard lii gatəg mahala ar dzəgant kə ghai ar taakiya,

“Galyamgaləg kə Zəra Dauda.

Barək kə dadda kwa sagau ma daaga Yaazhigəla!

Galyamgaləg kə Daadamazhigəla!”

¹⁰ Dagha ba nə Yesu damma Wurshalima, kaa cigətciig kə hənkala uudah badəm ma kəsiin ar taakiya, “War wa nə iin kə uudi?”

¹¹ Aiyam nə uudahən dagal gata Yesuwən taa kə iitəra, “Kwan iin nə tlayang Yesu, kwa səghal ma Nazarat ma Galili.”

Yesu ma vəgya Daadamazhigəla

¹² Dagha ba nə Yesu damma gaagazaiya vəgya Daadamazhigəla, lagwatərda kə lii vəla dəgitaḅ ard lii sagwa dəgitaḅ ma vakai badəmna, tlagars kə iin kə tibəra lii mḅəda kwaḅa ard avədaha lii vəla takalamasara.

¹³ Amaa taa kə iitəra, “Vindavavindəga taakiya,

“‘Vəgyar da dāhav də Vəgya Daadamazhigəla,’ namdalnəg nə uuram kə ‘zazza shiḅa gəlaha.’ ”

¹⁴ Kaa sagau kə gulfah ard ghurdikaha da vakaan ma Vəgya Daadamazhigəla, mbəttərana.

¹⁵ Nəghara ba nə maalaha ma zhiila kəsufah ard lii tsaga adzahadzah kə dəga japərən bəgaa nə Yesu na, ard diya cauwa zarh ma gaagazaiya Vəgya Daadamazhigəla, ar taakiya, “Galiyamgaləg kə Zəra Dauda.” Kaa badza ərvədmahud kə iitəra.

¹⁶ Aiyam nə iitər taa kə Yesu, “Agha cinngacinng kə dəgiti ar tag nə zarhahaan kwana?”

Kaa ngwangug nə Yesu amaa, “Mbats tapamnai kə karantəgaan ma kadkada əlbəga Daadamazhigəl vindavindan taakiya,

“ ‘Yaazhigēla, kēgh wa tagh taaki agha ḏaag tēdvad ghaiya zarhaha ard vuunjah nēng kē galgagh sagal biya?’ ”

¹⁷ Tēhalakwaha, kaa ḏuutērsḏuug kē iin ma kēsiina, kaa ba mēla dagal damma Betani, ngal hēnng kē iin vaakwaha.

Tlafaatlafēg nē Yesu kē uufa ghēgyiva

¹⁸ Wurraa ba nē kēsa, kaa gwiyaaghēra saas kē Yesu damma Wurshalima ngal njēkēnnjiig kē wai tē ghērdēga.

¹⁹ Nēghgha ba nē Yesu kē uufa ghēgyiv tē ghaiya ḏuula, kaa dagau kē iin da tēvēgh kē uufina, tlakēna bi aandzu dau tēvakai biya, ba hyēmiya. Amaa taa kē uufiina, “Ba ḏēm agha maadlai gwiya ya zēr biya.” Tēhala kwaha kaa ghulēg kē uufiina.

²⁰ Nēghara ba nē mbērzahaan ēndkwana, kaa ḡaa jappēr kē iitēr ba vaivaya. Aiyam nē iitēra, “Aujilbēg kē uufēn aa ghulgal ba watswatsi?”

²¹ Kaa ngutērang kē Yesu, amaa, “Bak jiir wan tagkurtaga, akwamamma mēng dē fadghēra, dlaḡa am maay ḡaa ndaundau biya, mammaa ḡagaḡag kwa juujigg kē dēgiti na ḡagara nai kē uuffa ghēgyivna, am tagardatag dlaḡ kē aghwēn taakiya, ‘Ciig vaakwana dēg damma yuwa haiya,’ maa ciiga.

²² Akwama famdēghērētḡēga, badēm nē dēgiti am ghalga nē uurama vak Daadamazhigēla ma dēḡwazhigēla, am tlākēnatlēga.”

Ndavēg tēghēr kē ndzēḏa Yesu

²³ Dagha ba nē Yesu damma gaagazaiya Vēgya Daadamazhigēla, kaa tsagtēr dēgit kē uudah, ngal sagau kē maalah ma zhiila kēsuufah ard maalah tēghēr kē dlamaa kēlaaw da vakaana, am nē iitēr taa kē iina, “Agha ḡag dē kwār kē ndzēḏ nēng kē kwanahaan kē dēgitahi? Dlaḡa vėlakak war kē ndzēḏi?”

²⁴ Kaa ngutērangug kē Yesu taakiya, “Ēn ndavkurundavēg ghērarar kē ndavēg palla. Akwama tagamwitaga, ghērarar ndakwani ēn tagkurtag kē ndzēḏi ēn ḡag nai kē tlar dē vakaiya.

²⁵ Ndzēḏēn ndza dē vakai Yuhwan dadda tsuufēgēn tsaa, vėlghar nē Daadamazhigēl nii uudhi?”

Kaa tagkēvatag kē iitēr mataatakatēra, taakiya, “Akwama tagiyamatag taakiya, ‘Sahi vak Daadamazhigēla,’ da tagaan taakiya, ‘Aujilbēg ci famdēghērēt bi tē iin biyi?’

²⁶ Akwama tagiyamatag taakiya, ‘Vak uuda,’ kiyam ḡēḏa dēḡēti ar da ḡagkiyam nē uudaha, aḏaba badēm nē uudah haiyaranthaig taakiya ndza tlayanga nē Yuhwana.”

²⁷ Kaa ngugarangug kē iitēr kē Yesu taakiya, “Sēramdai kē vakavaki sal dē ndzēḏiin biya.” Am Yesu taa kē iitēra, “Ghērarar ndakwani ēn maay tagkurtag, kē ndzēḏi ēn ḡag nai kē kwanahaan kē dēgitah biya.

Garava dadda kwad zaraa ghalvah buwa

²⁸ “Au wamaa tlēg uurami? Mēng nē uuda nē iin dē zaraa ghwalvah buwa, kaa dagau da vak kē dēḡa zēnngwa, amaa taa kē iina, ‘Zērara, dēg da ḡa ḡatlēr ma guha inabi hinana.’

²⁹ “Aiyam nē zērēn taa kē iina, ‘Ēn maay dagal biya,’ tēhalakwaha, kaa ḏayaghēr kē iin kaa ba dagala.

³⁰ “Ngal dagau kē daadiin da vak kē dēḡa buwa, tagar kē iin kē dēgiti taghar nē iin kē zēngwna, kaa ngwangug kē zēriin taakiya, ‘Iiya, ēn dagau, daada,’ tēhalakwaha lēwa kē dagala.

31 “Ma iitër buna tsaa, warwa bagaa dægiti naag daddaatəri?”

Aiyam nə iitëra, “Dëga zənnngwa.”

Am nə Yesu taa kə iitër dlaḁa, “Bak jiira ən tagkurtaga, lii cauwa hadahama ard tandaha ar da dëga nə iitër damma tləksəra Daadamazhigəl təghər kəskurama.

32 Adaba sahisəg nə Yuhwan da markurd ḁuula jiirjiira, famdəghərət bi nə uuram tə iin biya. Lii cauwa hadama ard tandaha fardghərətəfəg tə iina. Bakəvakwaha, ndzaa təhala nəghəganəghəgaru kwana, lamwaləg kə pəlaghər am fədgħərət tə iina.

Garav təghər kə lii cauwara mbuuca guha

33 “Kaa tagtərtag kə Yesu kə garava. Məng nə uuda nə iin kwa bagaa guha inabi, bəlaraa kə ghərgħa, təfa kə vaka pərtsa zəra inabi, dlaḁa ndərət kə gud ba tladkiyava dadda uufakyaauwa. Vəltər kə mbuucan kə yaa daddaha uusəga, kaa dagal kə iin damma lardi tlərna.

34 Bagaa ba sarta caa zəra inabi, kaa bəlgantbələg kə iin kwatənahahaan davak lii cauwar mbuuca guhəna, kiyava səgarda zarha inabi ma guha.

35 “Ngal viigətviig nə lii cauwar mbuucin kə kwatnahahaana, ar kalaaka kə palla, ar tsa kə palla, ar ḁawala kə kwah də akura.

36 Gwiya bəlant kə kwatlərn kə kwatanahah badyaka kwa jarujig kə lii ndza zənnngwa, ngal bəgaan kə lii cauwar mbuucin band kwa bəgartəra nə iitəra kə lii ndza zənnngwa.

37 Təhalakwah bəḁemma, kaa bəlgantbələg nə dadda guhən kə zəraan da vak lii cauwara mbuucna, amaa, ‘Mbatak ar da fəgaarafəg kə zərarna.’

38 “Nəghara ban lii cauwara mbuuca guhən kə zərna, kaa tagkəvatag kə iitër mataatakətər taakiya, ‘Wan ci dadda kwada gwiigaana, na tsiyamatsəga, kiyava nəg guhiin kə dəga miyamma.’

39 Ar viyət, ar ḁuuldan da gyilga ghərgħa, ar tsana.

40 “Aitsaa, akwama saghaasəg nə dadda guhəna, au kaci wa da bəgtər nə iin kə lii cauwara mbuuca guhni?”

41 Am nə iitər taa kə iina, “Da ciban kə kəlaadahaan vələtər nə iin kə mbuuca guhna, da vəltər kə guhiin kə uudahitlərn kwar da vəlgar dlaiyaan ma kadlannga guhiina.”

42 Am nə Yesu taa kə iitəra, “Mbats tapamnai karantəgaan ma kakkadā Daadamazhigəl biya?

“ ‘Akuri ḁuwarars nə yaa daddaha ndərga,
iin wa nal kə akura ndərəg marawa.

Kwana tləra Yaazhigəla,
dəga jappər dlaḁ ma gyyahaamnda.’

43 “Mbakyarvad kwaha, ən tagkurtaga, da cauwav nə tləksəra Daadamazhigəl vakaruwa, da vələvtər kə iitər taakiya tag təghər kə iitəra. Naag nə Daadamazhigəla.

44 Bəḁəm daddakwa mbədəga da tuuk kwanən kə akurna, kaləg ba hweḁhweḁa, dlaḁa uudani bəlhi na akurən da təghər kə iina, dəgaan ba tukwtukwa.”

45 Cinngara ba nə maalah ma zhiila kəsufah ard Farisiyah kə garavahaan tagada nə iina, kaa nəghəgaakanəghəg kə iitər taakiya tag təghər kə iitəra.

46 Kaa gata ḁuula viigaan kə iitəra, gədzar gyiya uudaha, adaba kəsarantkəsəg nə uudah kə iin taakiya tlayannga.

22

Garava hwaɗaga kɛsa uusa

¹ Gwiya tagatɛtag nɛ Yesu kɛ kwatlɛrɛn kɛ garava, amaa,

² “Tlɛksɛra għerazhigɛl band tlɛks kwa ɓagghara hwaɗaga kɛsa uus kɛ zɛraana.

³ Kaa ɓɛlgantɓɛlɛg kɛ iin kwatnahahaan da tagtɛr kɛ lii ɗahavtɛrdahɛgɛn da vaka hwaɗaga kɛsa uusna, larwalɛg nɛ uudaɗiɛn kɛ sagauwa.

⁴ “Ngal gwiya ɓɛltɛrɛtɓɛlɛg kwatlɛrɛn kɛ kwatnahah amaa, ‘Tagamtɛrtag kɛ uudahaan ɗahavtɛrdahɛgɛn taakiya, “Wa ɓadlannaɓadlɛg nɛ dɛgzɛga, har-avahɛrɛg nɛ kauwaha ard tlah ngatlangatlana, wa gyɛnnagavagyɛnnag ɓadla dɛgitah ɓadɛmma. Aa sarasɛg sa vaka hwaɗagiina.” ’

⁵ “Far bi nɛ iitɛr kɛ hyɛmi biya, kaa mɛla dagalaatɛra. Kwana dal damma guhaana, kwatlɛrɛn dal da ɓa kasukwana.

⁶ Kyalɛmah dlaɓa ar waitɛrɛt kɛ kwatnahahaana, ar kaltɛraakana, ar ciɓtɛrana.

⁷ Kaa ɓadza ɛrviɗmahuuf kɛ tlɛksɛn ba vaivaiya. Ngal ɓɛlgantɓɛlɛg kɛ iin kɛ tlaɗjahaana, ar waitɛrɛta, ar ciɓtɛra kɛ lii ciɓara shifɛgna, ar haar kɛ kaar kɛ kɛsaatɛra.

⁸ “Tɛhalakwaha, amaa taa kɛ kwatnahahaana, ‘Ghyɛnnagavaghyɛng nɛ ɓadla vaka hwaɗaga kɛsa uusna, lii ɗahantɛr nai da vaka hwaɗaga kɛsa uusna, maa dlatɛr bi kɛ sagau biya.

⁹ Mbakyarvad kwaha, tamtɛg kɛ baabura, ɗahamatɛrdahɛg kɛ uudahi am tɛgara nɛ uuram ɓadɛmma, aa sarsɛg da vaka hwaɗaga kɛsa uusa.’

¹⁰ Kaa ba dagal kɛ kwatnahahaanɛn tɛ baabur baabur ar ɗahantɛr kɛ uudahi tlararaa nɛ iitɛra ɓadɛmma, lii kɛlaadaha ard lii ɓa dɛga jiiɗiira, righɛrighɛg nɛ vaka hwaɗag dɛ ghulabaha.

¹¹ “Daghan ba nɛ tlɛksɛn da vaza ghulabaha vaka hwaɗaga, kaa nɛghɛganɛghɛg kɛ iin kɛ uuda nɛ iin kwa tsɛgɛv bi kɛ sɛɗava hwaɗag biya.

¹² Aiyama taa kɛ uuda nɛ iina, “Tsaghwa, aghaa sɛgaa ndar nɛng da vaka hwaɗagɛn ba kwal tsɛgɛv sɛɗava hwaɗaga kɛsa uusi?” Pilgharvaapilɛg nɛ dɛga tag kɛ uuda nɛ iina.

¹³ “Am tlɛksɛn taa kɛ kwatnahahaana, ‘Ngwadamnanguɗɛg kɛ dɛvaahaan ard shigahaana, ɓɛlamɗaɓɛlɛg da gymala, damma gurtla, vaakwaha da tuug ɛmtaɗ dɛ ghwada dɛv dɛ tɛrɗa.’

¹⁴ “Baɗyak nɛ uudahi ɗahavtɛrantɗahɛga, ba haɗiikɛn nɛ lii dzɛravtɛraakadzɛga.”

Nɗavɛg tɛghɛr kɛ ɗiigar hadam kɛ Kaisar

¹⁵ Kaa ɗiya sawari kɛ Farisiyaha tɛghɛr kɛ ɗuuli ar da ngar nɛ iitɛr kɛ dɛgɛɗ kɛ Yesu tɛɗvaɗ ɛlbɛgahi da tag nɛ iina.

¹⁶ Kaa ɓɛlgantɓɛlɛg kɛ iitɛr kɛ mbɛrzahaatɛr ard kyalma uudaha Hirudus da vak Yesu, am nɛ iitɛra, “Dadda tsaga dɛgit, kɛm sɛrgasɛrɛg taakiya agha uuda jiiɗiira, agha tsaga ɗuula Daadamazhigɛl ba jiiɗiira, agha maay dlaɓ fa dagar ma uudah biya, kɛsgħankɛsɛg kɛ uudah ba kalkala.

¹⁷ Tagkɛmndtag kɛ jiira, kalkalaan nii kɛskɛmnd ɗiigar hadam kɛ Kaisara kalkalaan bi hii?”

¹⁸ Nɛghaakanɛghɛg nɛ Yesu kɛ kɛlaadɛraatɛra, amaa taa kɛ iitɛra, “Kuram muniyahaana, aujilɓɛg am fɛsha kaiyi?”

¹⁹ Maramwadamarɛg ndan kɛ kwaɗiɛn ɗiyav dɛ hadamna.”

Ngal ar sardɛv kɛ kwaɗiina.

²⁰ Aiyama taa kə iitəra, “Dzakəva wara ard daaga war wa nə iin təvakaini?”

²¹ Kaa ngug kə iitəra, “Dəga Kaisara.”

Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, “Vəlamarvələg kə Kaisar kə dəga Kaisar, am vələr kə Daadamazhigəl kə dəga Daadamazhigəla.”

²² Cinngara ba nə iitər əndkwaha, kaa 6a jappər kə iitəra, ar duwarsa. Kaa mələ dagalaatər kə iitəra.

Ndavəg təghər kə ciig ma gətlaha

²³ Ba daghuvala kwahiina, mæng nə kyalma Sadukiyaha, iitər wa fardghərət bi taaki mæng ciig ma gətlah biya, sarəv sa vak Yesu də ndavəga,

²⁴ am nə iitəra, “Dadda tsaga dəgita, vindakəməndavindəg Musa taakiya, akwama əmtsaaəmtsəg nə uudan kwal yiga kə zər də uusaana, kəsgaan nə zərababbaan kə uusiin kiyav yaagar zarh kə zəra babbaana.

²⁵ Ndza mæng nə zarha baabah uudif ma taatakamnda, kəsuu nə yag kə uussa, əmtsən ba kwal yiga kə zəra, kaa kəsguukəsəg kə zəra babbaan kə uusaana.

²⁶ Dzəghaar bandkwah də zəra buwa, baz zəra həkərdə, tanngw dat zəra uudiifa.

²⁷ Təhalakwaha kaa əmtsəgaəmtsəg nə uusiina.

²⁸ Aici tsaa, da nəg kə uusa warkaci nə iin pal ma iitər daghuvala ciig ma ghətlah? Adaba uudiffa əmtadaatər kəsarukəsəga.”

²⁹ Am nə Yesu taa kə iitəra, “Dzəmaghəraru kalkal biya, adaba am sərgai kə əlbəga Daadamazhigəl vinndavinndan biya, dla6a am sərgai kə ndzəda Daadamazhigəl biya.

³⁰ Daghuvala ciig ma gətlaha, da maay nə ghwalvah kəsə uuss biya, da maay dla6 pəghwəv nə dəghwəh da vəgya zhiil biya. Ar da nəg band zarha bəlgə Daadamazhigəla.

³¹ Dla6a təghər kə ciig ma gətlaha, karantama bi kə dəgiti tagakur nə Daadamazhigəl taakiya,

³² ‘Kai nə Daadamazhigəla Ibrahim, Daadamazhigəla Ishaku, ard Daadamazhigəla Yakub biya?’ Daadamazhigəla lii də shifəg nə iina, dəga lii əmtsaharaəmtsahəg biya.”

³³ Cinngara ba nə uudah əndkwana, kaa 6a jappər kə iitər tədvad tsagaanaana.

Adzahadzah kwa juujig kə dyaka

³⁴ Cinngara ba nə Farisiyah taakiya piletəvaatag nə dəga tag kə Sadukiyah vak Yesu, kaa dzahav kə iitər.

³⁵ Mæng nə dadda tsaga adzahadzaha Mus ma taatakatər kwa fəsha Yesu də ndavəga.

³⁶ Amaa, “Dadda tsaga dəgit, kwar ka adzahadzah wa juujig ma adzahadzah badəmmi?”

³⁷ Ngugharangug nə Yesu amaa, “ ‘Wayantwaig kə Yaazhigəl Daadamazhigəlagh bad ərvīdmahudagh badəmma, baz shifəgagh badəmma, baz hənkalagh badəmma.’

³⁸ Kwana iin nə adzahadzaha zənnngwa, dla6 iin wa juujig badəmma.

³⁹ Dəga bu ndakwi band dəga zənnngwa, ‘Wayantwaig kə tləgharaawakyaghagh band ghəragha.’

⁴⁰ Badəm nə adzahadzaha Musa ard tlayangngaha araa haciga bat kwana-haan ka adzahadzah buna.”

Ndavæg tæghær kə Kəristi

- ⁴¹ Dzaharvæt ba nə Farisiyah vak palla, kaa ndavtəruundavæg nə Yesu,
⁴² amaa, “Auwa tlatløg nə ghəraru tæghær kə Kəristi? Zəra war ni nii?”
 Aiyam nə iitər taa kə iina, “Zəra Dauda.”
⁴³ Am nə Yesu taa kə iitəra, “Bagaa ndar ci nə Daud tədvad ndzəda Shidəkw
 Daadamazhigəl dəha də, ‘Yaazhigəli’? Am nə Dauda,
⁴⁴ “Am nə Yaazhigəl taa kə Yaazhigələra,
 “Cihuracihuræg tə dəvaa kafara
 bamma nandalnæg kə tləghumahagh
 da mizhangyil kə shigahagha.” ’
⁴⁵ “Akwama daag də Kəristi nə Daud kə ‘Yaazhigəl tsaa,’ Nəgal ndar kaci nə
 Kəristi kə zəraani?”
⁴⁶ Maay wa ngugharangug biya. Ciigət daghuvala kwahiina maay wa
 gwiya shughana gyiia ndavgharundavæg biya.

23

Tagadatag nə Yesu kə dəgiti shibashiḃan tæghær kə Farisaha ard lii tsaga adzahadzaha

- ¹ Am Yesu taa kə dzaha dlamaa kəlaawa ard mbərzahaana,
² “Vəlavtər kə lii tsaga adzahadzaha ard Farisiyah nə ndzəda tsaga adza-
 hadzaha Musa.
³ Mbakyarvad kwaha, fəmfæg kə hənkal kə 6a dəgitahi ar tsagkur nə iitəra,
 6agam bi kə dəgiti ar 6ag nə iitər biya. Adaba ar maay 6a dəgiti ar tsag nə iitər
 biya.
⁴ Ar ngwadant kə kadlanngah kwa dəmdəma, ar faatəra kə uudah ma ghəra,
 ghəravaatər ndakwani ar maay məltəruməløg aandzu də zəra dəv pal biya.
⁵ “Badəm nə dəgitahi ar 6ag nə iitəra, ar 6ag ba kiyava nəghəganəghəg kə
 uudaha, ar mbaghant kə əlbəga Daadamazhigəl ba maandala, ar ngwadət
 tə ghaiya uuvəgaatəra, dlaḃa ar kutər kə sədāv kwada apatsapats ba tlad tlad
 tuuk ghaiyaana.
⁶ Ar naa ba vəlvətər vaka ndzəgan marawa vaka 6a hwaḃaga, ard dəga
 ndzəgan ndannga ma guda dzəgwazhigəla.
⁷ Ar naa ba fəvtəraaran də taa uus ma kasukwa, dlaḃa ar naa ba dəhvətər də
 ‘Dadda Tsaga Dəgiti’.
⁸ Aiciya, aa daakur bi nə uud də ‘Dadda Tsaga Dəgiti’ biya, adaba Dadda
 Tsagkur Dəgit ba palla, am ba zaraabah badəmma.
⁹ Dahambi aandzu war də ‘Daada,’ ma duni biya, adaba ba pal nə Daada
 kəskurama, kwama ghərazhigəla.
¹⁰ Aa dəhkur bi dlaḃ nə uud də ‘Tləvuukw’ biya, adaba ba pal nə Tləvuukw
 kəskurama, iin nə Kəristi.
¹¹ Badəm nə dadda kwa dyaq ma kuurama, aa nədalnæg kə ghəraan kə
 kwatnahaaruwa.
¹² Badəm dadda kwa fəgaara ghərana da nenneva, dadda kwa nenna
 ghəraana, da fəvaarafəga.

Dəga zhuwadaalah uudiḃ kə lii tsaga adzahadzaha Musa ard Farisaha

- ¹³ “Dəga zhuwadaal kəskuram lii tsaga adzahadzaha Musa ard Farisaha,
 muniyaha! Hədamarduhədəg nə uuram kə dūula daa damma tləksəra
 ghərazhigəla. Kuram də ghəvaru ndakwi damagha biya, dlaḃa 6əlamtənaa
 bi kə lii naa daas biya.

14 Dəga zhuwadaal kə səkuram lii tsaga adzahadzaha Musa ard Farisiyaha, muuniyaha! Am naa ba zaa kadlaga əngwasahi ruuwa zaalahatəra, am naa ba dzəgwazhigəl ba tlada kiyava nəghəkurnəghəg kə uuda, mbakyarvad kwaha, da vəlkurvələg nə uud kə dlad ba vaivaya.*

15 “Dəga zhuwadaal kə səkurama lii tsaga adzahadzaha ard Farisiyaha, muuniyaha! Am dahadagal damma kəsah shahshah dlaəa am dzava yuwa haiya kiyava tləkna dadda pəlaghər aandzu ba palla, akwama tləmkənatləga, am nədal kə zəra kaara fai juujig kəskurama.

16 Dəga zhuwadaal kəskuram gulfaha lii martər dūul kə uudaha! Am taakiya, ‘Badəm nə dadda kwa zaazəg kə ngwadəg də vəgya Daadamazhigəla maay nə dəgit tə vakai biya, badəm nə dadda kwa zaazəg kə ngwadəg də adawan kwa ma vəgya Daadamazhigəla, barari viigaan nə ngwadəga.’

17 Kuram dlagah gulfaha, kwar wa juujig də dyaka, adawan nii, vəgya Daadamazhigəli kwa dəfghaaka adawanhi?

18 Am taagaan taakiya, ‘Badəm dadda kwa zəgga ngwadəg də bagadiya, maay dəgit tə vakai biya, adaba badəm dadda kwa zəgga ngwadəg də vəlga gyagyaan kwa diyav tə bagadiya, barari viigaan nə ngwadəga.’

19 Kuram gulfahaana, kwar wa juujig kə dyakəra! Vəlga gyagyaan nii bagadi kwa pəsha vəlga gyagyaan hi?

20 Mbakyarvad kwaha, badəm dadda kwa zəgga ngwadəg də bagadiya kyuləga, zaazəg kə ngwadəg də vakaiya ard dəgitahi tə vakai badəmma.

21 Badəm dadda kwa zəgga ngwadəg də vəgya Daadamazhigəla, zaazəg kə ngwadəg də vakaiya ard Daadamazhigəl kwa ndzəga ma vakaiya.

22 Badəm daddakwa zəgga ngwadəg də ghərazhigəla, zaazəg kə ngwadəg də avəda kwarga Daadamazhigəla ard dadda kwa cihurga tə vakaiya.

23 “Dəga zhuwadaal kə səkuram lii tsaga adzahadzaha ard Farisiyaha, muuniyahaana! Am sagal də pal ma kəlaaw ma kadlangaha caccakuram ənd kyimba, araariya ard mbakila, lamwaləg kə 6aa dəgitah kwa juujig kə maraw ma adzahadzaha, ənd jiira, zhuwadaala ard fadghəra, kwanahaan wa maa dlaiyaan kəskuram kə 6agaan ba kwal dūgars kəskuram kə 6aa kyalmahaana.

24 Kuuram gulfaha lii martər dūul kə uudaha, am rahgarzharahəg kə dəgiti əngkwah ənd dəg pəghyiga, bakəvakwaha, am ndəgaan kə adləgwama.

25 “Dəga zhuwadaal kəskuram lii tsaga adzahadzaha ard Farisiyaha, muuniyaha! Am bar ba ilgaan kə kuwa ard dafa, adaba mahudmahada righarighan də dlərməg ard naaghəra.

26 Kəgh gulfə zhiila Farisiya, farzhafəg kə bara huda kuwa ard huda dafa, adaba ilgaan ndakwani nal ba cuwadadda.

27 “Dəga zhuwadaal kəskuram lii tsaga adzahadzah ard Farisiyaha, muuniyaha! Am band gətlah kwa masavət nə dəgit təll tə vakaiya, kwa maraw kə vazəg tə 6ala6ala, mahudmahada righarighan də tləta uudahi əmtsaharaəmtshəga ard dəgitahi ghwadghwada.

28 Am band kwah ghəvararuwa, mar zharkurzhəg nə uudah tə 6ala6ala, am band uudaha jirjira, mbats mahudmahada, am righarighan də muuniyira ard kəlaadəra.

29 “Dəga zhuwadaal kəskurama, lii tsaga adzahadzaha ard Farisiyah, muuniyaha! Adaba am ndara gətlaha tlayanngha, dlaəa am cada gətlaha uudaha jirjiira.

* 23:14 Kyalma vindəgahi ndza wura ar maay də kwan kə aay biya.

³⁰ Am tagaan dla6 taakiya, 'Akwama kəmnda ndza mæng nəmnd ma zamana daadijahamnda, maa mələmntərubi kə diya avəza tlayanngh biya.'

³¹ Tədvad kwah wa maramda nə uuram taakiya, kuram zarha lii ci6ara tlayanngha.

³² Bam zavukw də ghyənnga tləraha kəlaadərən kwa fəgharzha nə daadijaru kə 6agaana.

³³ Kuram ghalalahaana, kuram fa6əga ghalalahaan də gurna! Am da ngəldgarwa ndandar nə uuram kə kaara faiyi?

³⁴ Mbakyarvad kwah wan 6əlkur nai kə tlaiyangaha ard lii dyaṃdyaṃər ard lii tsaga adzahadzaha Musa, am da ci6gaan kə kyalmaha, am da hərtət kə kyalmaha, dla6a am da 6altəra kə tsəg kə kyalmah ma guda dzəgwazhigəlaruwa, baz gatərgatəg kəskuram damma kəssaha, am vəltər dlada.

³⁵ Adabad kwaha, da gwiya daa damma kunngyaru nə avəza uudaha jiijiir kwa ci6ava ma duniya, ciigət tə avəza Habil uuda jiiirjiir tangw da tə avəza Zakariya zəra Berekiya, kwa tsama nə uuram ma taataka bagadi ard vəgya Daadamazhigəla.

³⁶ Bak jiiirjiir wan tagkur naiya, badəm nə wanahaan da dzəgaardzəg də uudaha zamana.

Zhughardaalazhuug nə Yesu kə Wurshalima

³⁷ "Au wan Wurshalima, Wurshalima! Lii ci6a tlaiyanngha Daadamazhigəla, lii dāwala lii 6əlavant da vakaruwa, shig ngwan kəskai na dzaha kuram band kwa dzahəg nə ghwacik kə zarhaan damma dlambakaana, lamwaləg nə uurama.

³⁸ Waici, duwakurna duug nə uud kə vəgyaru nalnəg kə kwazaha.

³⁹ Wan tagkurtag ciya, am da maadlai nəghkwanəghəg biya, da ba daghuvala kwam da taag nə uuram taakiya, 'Də bark nə dadda kwa sagau ma daaga Yaazhigəla.'

24

Tagatag nə Yesu kə əlbəg təghər kə dlagə Vəgya Daadamazhigəla

¹ Səghal ba nə Yesu ma Vəgya Daadamazhigəla, kaa mələ dagalaana, kaa margadarəg nə mbərzahaan kə vəgya Daadamazhigəl ndəranderana.

² Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, "Am nəghəganəghəg ba dəmma nə wanahaan ndəranderanna? Bak jir wan tagkur naiya, maay na akur aanji pal da Duuvars təghər kə zərabaan biya. Da tlagav saaya badəmma."

Fazha dlada

³ Cihurgan nə Yesu ta Aghwa Zaituna, kaa dagau kə mbərzahaan da vakaana ba daghuvaatəra, aiyam nə iitəra, "Takəməndtaga da dzəgaar hər nə wanən kə dəgiti? Au nə dəgiti kəm da sərgaaka nəmnd taakiya agha hərzh saaya ard ghyinnga zamani?"

⁴ Ngwatərangug nə Yesu, amaa taa kə iitəra, "Fəmfəg kə hyəmiya, aa valkur-dai nə uud biya.

⁵ Adaba uudah ba dyaṃa ar da sagau ma daagara ar taakiya, iitər nə Kəristiya, ar da valgaan kə uudah ba dyaṃa.

⁶ Am da cinngacinng kə əlbəga ghwaava ard dlaləhəg ghwaava, gədzam biya, adaba kwanahaan kə dəgitaha barari bamma dzəghardzəga, haləvuwaana səghəvbi ndan biya.

⁷ Larda da dëgaradëg kə kwatlørn kə Larda də ghwaava. Tlëksəra da dëgara kə kwatlørn kə tlëksər də ghwaava. Da sagau nə waiya, haay ndakwani da gajagav vakavak shahshaha.

⁸ Badëmma wanahaan ba fëgarzhan ndana.

⁹ Təhala kwaha ar da vaikurvaiga, ar da vëlkur kə dladä, ar da ciëkurana, ar da naakur bi nə uudah mbakyarvad daagar biya.

¹⁰ Ma kwahiin kə sarta da ba dyak nə uudahi da ðuwa fadghəraatəra, ar da zuu kə langyiya zəraabaahatəra, dladä ar da naabi kə zarabahaatər biya.

¹¹ Tlayannga fiidfiidah ar da sagau badyaka, ar da valda kə uudah badyaka.

¹² Mbakyarvad dyakəra kəlaadəra, wayakəva uudah badyak da maadlaiya.

¹³ Badëm daddakwa bəshgaan tanngw dat halavuwana da tləkənatlëg katəga

¹⁴ Kwan kə əlbəg marawa tlëksəra ghərazhigəlna da tagav aanji takwar ma duniya, kwakyarvad nal kə shiid kə uudah badëmma, təhalakwaha kaa da sagau nə halavuwana.

Dladä kwa laakalaakana

¹⁵ “Akwama nəghamanaghəg kə dëgit dzah kwada sa də əmtsəg ghaciga ma vëgya Daadamazhigəla, bandkwa tagada nə tlayang Daniyela, dadda karantəgaana aa nəghaakanəghəga,

¹⁶ lii ndzəga ma Yahudiya, aa mdərarəmdərag damma aghwaha.

¹⁷ Dadda kwa təghəra guda, aa sabi saay sa kəssa dëgit hənnyah biya.

¹⁸ Dadda kwa ma guuh dladä, aa gwi bi saas sa kəssa sədavaan biya.

¹⁹ Da dëga zhuwadaal kə əngwasahi ənhuda ard lii də zar ma dlaaga ma kwanən kə sarta.

²⁰ Dzəgwəmdzəgw kə zhigəla aa sabi nə əmdərgən ma sarta akuhya ard sarta faciya ngiig biya.

²¹ Adaba ma kwahiin kə sarta da həbav nə dlad ba vaivaiy kwa tapavnai həbgaan gwil fazha duni tangw samma haniina, da maadlabi həbav hulfaan biya.

²² “Maa maay mbakyarvad gulavnaguləg hənngahən biya, maa maay nə uuda dəghig təməg də shifəg biya, mbakyarvad uudahaan dzəravtəraakaanəna, da gulav nə həngaha.

²³ Ma sarta kwahiina, akwama tagakuratag nə uud taakiya, ‘Wanam Kəristi vaakwana!’ bi ‘Wai vaakwaha!’ haiyamant biya!

²⁴ Adaba da sagau nə Kəristiya fiidfiida ard tlayanngaha fiidfiida, ar da bəgaan kə dəgaha sərga ard dəgaha jappər badyak kiyava vala uudaha, akwama bəgaabəga baz lii dzəravtəraakana.

²⁵ Aiciya, wa tagankurtag bamma sarta.

²⁶ “Mbakyarvad kwaha, akwama tagakurtag nə uud taakiya, ‘Wai nə iin ma təghala,’ dambi dagal biya. Akwma tagakuratag nə uud taakiya, ‘Wai nə iin ma huda guda,’ haiyamant biya.

²⁷ Bandkwa wukydəg nə zhigəl sagatsəg ba parakrak tanngw dagata. Da band kwah nə saaya Zəra Uuda.

²⁸ Vakavaki də dëgiti əmtsəəmtsana, ar dzahav vaakwah guumbaha.

Saaya Zəra Uuda

²⁹ “Təhala həbə dladä nəghəgaraa gyina,

“ ‘Da ba niknik nə faciya,

kyil dladä da maay mara parakaan biya, da bala saay nə kwadladlah tə zhigəla,

da gajagav nē dēgītah dīyak dīyak tē zhīgēla.’

³⁰ “Tēhala kwaha, da nēghvanēghēg nē dēga sērga Zēra Uud tē zhīgēla. Bādēm nē uudaha duniya ar da tuug mbakyarvad dladlawā. Ar da nēghēganēghēg kē Zēra Uud sii ma akumba dē ndzēda ard dē ndanngēr ba vaivaiya.

³¹ Da bēlgaan kē zarha bēlgaan da fērtā dēraw kwa tuug ba vaivaiya, ar da dzahant kē līi dzēravtēraaka sagatsēga, dīi dē dēga, saa dē sēga, dagal dē dēga ciigēt ma ngyila zhīgēl dat ghaalaana.

Tsag tēghār kē uufa ghēgyiva

³² “Tsagamtsag kē ndzēgana uufa ghēgyiva. Akwama fēgharzgafēg nē dēvahaan kē dā daala ndada, dīaḅa farzha kē daala hyēmiya, sēramasērēg taakiya hērz nē madara.

³³ Bandkwah dīaḅ akwama nēghamanēghēg kē dēgītahaan tagankur nai bādēmma, sēramasērēg taaki hērzēthērzēg nē sart ba mbēv dē ghaiya guda.

³⁴ Bak jīir wan tagkur naiya, uudaha zamanēnna ar da maay ēmtsēg biya, bamma dzēghardzēg nē wanahaan kē dēgit bādēmma.

³⁵ Zhīgēla ard haaya ar da ghyinnga, ēlbēgara da maay ghyinng biya.

Maay wa sērgasērg kē sarta saaya Zēra Uud biya

³⁶ “Maay wa sērgasērg kē sart ma faciī dā dzēgaar wanēn kē dēgit biya, aanji Zarha bēlga Daadamazhīgēli ma zhīgēla ma zēraana, ba Daadiin kaltiīya.

³⁷ Bandkwa ḅagava ma zamana Nuhu, da dzēgaar bandkwah daghuvala saaya Zēra Uuda.

³⁸ Band ma kwah kē sart lakwti kē sagaw kē yu kēlg dīyaka, ar zēgaan nē uudaha, ar hēḅgaana, ar gaan nē ghwalvah kē uusa, pēghwaw dīaḅ nē dēghwaha dā vēgya zhiila, tanngw damma sarti dagha nē Nuhu damma pērayuwa.

³⁹ Lakuti ar nēghēgaakanēghēg kē dēgiti dagala, nēghar bak tlētēraatlēg nē ghavala yu kēlg dīyak hutstru ba dēmma. Da band kwah dīaḅ nē saaya Zēra Uuda.

⁴⁰ Ma kwahiin kē sarta, da nēghvanēghēg nē uudah bu ḅatlēr ma guha, da kēsvant palla, da Duuvars wa palla.

⁴¹ Da nēghvanēghēg nē ēnghwasah bu ar haiya vaar ēmtadā, dā kēsvant palla, da Duuvars wa palla.

⁴² “Mbakyarvad kwaha ndzāmandzēg ba ḅadlaḅadlana, adāba am sērgai kē sarti dā saay nē Yaazhīgēlaru biya.

⁴³ Sēramasērēg taakiya, akwamaa sērgasērg nē dadda hēnyah kē sart dā sagau nē gēl dā vēgyaan kavēda, maa maay hēna haar biya, dīaḅa maa dūgarnaai kē gēlōn dā vēgyaan biya.

⁴⁴ Mbakyarvad kwaha, kuram ndakwani ḅadlamvēghaḅadlēga, adāba am sērgai kē sarti dā sii nē Zēra Uud biya.

Kwatnah kwa fēvdēghārētfēga ard kwa fēvdēghārēt biya

⁴⁵ “War kaci kwatnahēn kwa fēvdēghārētfēgēna, kwad dabari, kwa fēghardēm nē dadda hēnnyahaan kē vēgyaan ma dēvaan kiya fa hyimi kē iin tē vakaiyana, dīaḅ vēltēr kē kaf kē kyalma kwatnah bamma sarti?

⁴⁶ Dē bark nē kwatnahēn kwada tlēgara nē dadda hēnyahaan ḅa tlēr ma sēghaasēga.

⁴⁷ Bak jīir wan tagkur naiya, dā fēgardēm fēg kē kadlanngahaan bādēm damma dēvaan kē kiya fa hyimmi tē vakaiya.

⁴⁸ Mbatak dadda ngudi kwatanahəna, dla6a tagaratag kə ghəraan taakiya, 'Da maay dadda hənnyahar saas wats biya,'

⁴⁹ da farzha kə iin kə kala tsaghwaha tləraana, dla6a zəgaan kaa həbgaan də lii hə6a kya.

⁵⁰ Akwama ɓagaabag əndkwaha, da saas dadda hənnyahaan daghuvali maay ma tadaan biya dla6a ma sarti sərgabi nə iin biya.

⁵¹ Da tləkəntləgg nə dadda hənnyahaan də tsəg ba vaivaiya, dla6a da vəlar kə dlad əmtad də muuniyaha, vaakwaha da tuug nə uuda əmtad də ghwada dəv də tlərda.

25

Garava dəghwah kəlaawa

¹ "Ma kwahiin kə sarta, da gərav nə tləksəra ghərazhigəl də dəghwah kəlaawa kwa kəsarant kaaraha jahuramb da vaka dləgha zhiila ghuula.

² Dlə6 ma iitəra ar dlagaha, dlə6 dla6a ar dʻyamdʻyama.

³ Ma sarta kwa kəsarant nə dlagahaan kə kaaraha jahurambatəra, kəsarantbi kə wal vakaatər biya.

⁴ Lii dʻyamdʻyamna kəsarantkəsəg kə kaaraha jahuramb baz wal ma mərt vakaatəra.

⁵ Zəlamazəlməg nə zhiila ghuulən lakwti sagauwa, kaa njitərnjiig kə haara, ngal ba tsətəratsəg kə haara.

⁶ "Ma kyakyaka avəda, ngal cinngvacinng nə daag taakiya, 'Wanam zhiila ghuula! Asama sa dləghgaana.'

⁷ Kaa ba ciig kə dəghwahaan kəlaaw əmtadaatəra, ar bədləna kə kaaraha jahurambbatəra.

⁸ Am nə dlagahaan taa kə lii dʻyamdʻyamna, 'Gamkəməndugəg yaru kə wal ba hədʻiikəna, adaba naa əmtsəg nə kaaraha jahurambamnda.'

⁹ Aiyam nə lii dʻyamdʻyamən taa kə iitəra, 'Maaya, da tləkiyamaara biya. Nguləm dam da vak lii vəlgaan am səgwa kə dəgaruwa.'

¹⁰ Daral ba nə iitər da səgwa walna, lakwti saas kə iitəra, səghaasəg nə zhiila ghuula, kaa daas kə lii bədlarvəghabədləg əmtad də iina da vaka hwaɗaga, kaa həɗɗarɗuhəɗəg nə wakyagha.

¹¹ "Təhalakwaha, kaa səgaasəg kə dlaga dəghwahaan dlə6na, am nə iitəra, 'Dadda ndannga, Dadda ndannga, wurkəməndantwurg kə wakyagha!'

¹² Kaa ngutərangug nə zhiilaghhuulən taakiya, 'Bak jiira wan tagkur naiya, Ən sərkur biya.'

¹³ "Mbakyarvad kwaha ndzamandzəg ba bədlabədlana, adaba am sərgai kə faciya ma sart biya.

Garava kwanahah həkərdə

¹⁴ "Tləksəra Daadamazhigəla band garava uudi kwada dagal də dəga, kaa ɗəhtərət kə kwatnahaan fətərdəm kə dəgahaan da mizha dəvaatəra.

¹⁵ Vəlar kə pall kə adawan alfu dlə6a, pall dla6 vəlar kə adawan alfu buwa, vəlar dla6 kwatləən kə adawan alfu palla, makwaraatər vəlghar ba kalkala ndzədaana, Kaa dagalaana.

¹⁶ Kaa fəgarzhafəg kə dadda kwa cauwa adawan alfu dlə6ən kə mbəda dəv bat watsəra, kaa ba tlənatləg kə iin kə yu alfu dlə6 tuuk vakaiya.

¹⁷ Bandkwah dla6 dadda kwa cauwa adawan alfu buna, tlakəna kə yu alfu bu tuuk vakaiya.

18 Kiyava dadda kwa cauwa adawan alfu palləna, nəghəghar bak kwadəgakwadəg kə affək hədnan kə kwaḅa dadda hənyahaanəna.

19 “Təhala zəlmazəlməga, kaa gwiyağhəra saas kə dadda hənyaha kwatnahaan kiyava sərgasəreğ kə dəgiti ɓagara nə iitər də kwaḅiina.

20 Kaa sagau kə dadda kwa cauwa adawan alfu dləḅən də kwatlərən kə alfu dləḅa amaa, ‘Dadda hənyaha, adawan alfu dləḅ wa vəlghwa nənnga. Wan nə yu alfu dləḅ naa tləkəna nai tuuk vakaiya.’

21 Am nə dadda hənyahaan taa kə iina, ‘Uusa, kwatnaha jijiira, kwa fəvdəghərətəfəg tə vakaiya. Fəvdəghərətəfəg tsau də kəgh təghər kə zər dəgit hədikəna, ən da vəlakvələg kə tləri juujig kwana. Asəg sa dlaig əmtad də kaiya.’

22 “Kaa sagau kə dadda kwa cauwa alfu buwa adawana, amaa, ‘Dadda hənyaha, alfu buwa adawan wa vəlghwa nənnga. Wan nə yu alfu bu naa tləkəna nai tuuk vakaiya.’

23 Am nə dadda hənyahaan taa kə iina, ‘Uus, kwatnaha jijiira, kwa fəvdəghərətəfəg tə vakaiya. Fəvdəghərətəfəg tsau də kəgh təghər kə dəgit hədikəna, ən da vəlakvələg kə tləri juujig kwana. Asəg sa dlaig əmtad də kaiya.’

24 “Kaa sagau kə dadda kwa cauwa alfu adawan pallna, amaa, ‘Dadda hənyaha, ən sərgasərg mbələmbələn ɓagakən də kəgha, agha ghuda hii vakavaki riigha biya. Agha vai ba dzaha dəgit vakavaki kutgha biya.

25 Iin wa gədzakut kaiya, ən kwaḅa kə afka ən hədnanna. Na kə dəgagha.’

26 “Am nə dadda hənyahaan taa kə iina, ‘Kəgh, kwatnahən kəlaadna, mandəlghna! Mbats agha sərgasəreğ taakiya ən ghuda hii vakavaki riyana biya, dlaḅa ən vai ba dzaha dəgit vakavaki kutana biya.

27 Maa fəghwifəg kə kwaḅar ma banka, maa bad saasar ən tləkəna kə yu tuuk vakaiya!

28 Mbakyarvad kwaha, cauwamarvacaug kə alfuwa adawan pallna am vəlar kə dadda kwad alfu kəlaawna.

29 Adaba badəm nə daddakwa də dəgita, da fəvarnaafəga tləkna badyaka. Kwa maay də vakai biya, aanji hədikəni də vakai nə iina, da cauwav vakaana.

30 Bələmdəmbələg kə kəlaada kwatnahən damma gurtla. Vaakwaha da tuug əmtad də ghwada dəv də tlərdə.’

Tughaha ard aagwaha guja

31 “Ma Sarti da saay nə Zəra Uud ma ndannğəraan əmtad də zarha ɓəlga Daadamazhigəl badəmma, ngal da cihura tə avəd ndannğ ma tləkəsəraana.

32 Da dzahvant nə uudaha duni badəm da təvuukwana, da wahtərzha kə uudah hutsəg buwa, bandkwa wahgarzh nə dadda piya alman kə tughah ard aagwaha guja.

33 Da dzant kə tughah damma dəvaa kafaana, aagwah da tə dəvaa ghyəḅaana.

34 “Təkalakwah da tagtərtəg nə tləkəs kə lii tə dəvaa kafaanən taakiya, ‘Asamasəg nə uuramən fakura nə Daadar kə barkna! Na dləghamadləghəg kə tləkəsərən ɓadlakurna Daadamazhigəl bamma fazha duniya.

35 Adaba sarta kwandza njəkwa nə waiya, vəlamwavələg nə kə dəga zəga. Sarta kwandza njəkwa nə andəla, gamwadgəg kə yuwa həḅəga. Ndzan ghulaba, dləghamkwidləghəga.

36 Ndzan maay də səḁav biya, vəlamwavələg kə səḁava. Ndzan yang biya, famwufəg kə hyimiya. Ndzan ma guda bərfina, nəghamwanəghəga.’

37 “Təhalakwaha, kaa da ngugarngug nə uudaha jijiir taakiya, ‘Yaazhigəl, nəghamnd kak hər nəmnd njak wai kəm vələk kə dəga zəgi? Bii njak nə andəl kəm gəgku kə yuwa həbəgi?”

38 Nəghamnd kak hər nəmnd agha ghulab kəm dləghkani? Bii agha maay də sədav kəm vələk kə sədəvi?”

39 Nəghamnd kak hər nəmnd agha yangbiya, bii agha ma guda bərfin kəm nəghkaani?”

40 “Kaa da ngutərangug nə tləksən taakiya, ‘Ba jiir wan tagkur naiya, bagamaraḅag tsau kə daddakwa hədiikən pall ma kwanahaan kə zaraabaharna, bakalkal amaa ḅagwi ba kəskaiya.’

41 “Təhakwah da tagtətaag kə lii tə dəvaa ghyāḅaan taakiya, ‘Yagham vakar lii tlaḅatlaḅanəna, damdəg damma kaara fai kwa maay ghyinng ba dəm biya, kwa ḅadlavarna kə Shatanah ard zarha ḅəlgāana.

42 Adāba ndza njəkwa nə waiya, vəlamwa bi kə dəga zəg biya. Ndza njikwa nə andəla, gamwad bi kə yu biya.

43 Ndzan ghulaba, dləghamkwi biya, ndzan maay də sədav biya, vəlamwabi kə sədav biya, ndzan yang biya, dlaḅa ndzan ma guda bərfina nəghamwa biya.’

44 “Ghəravaatər ndakwani ar da ngug taakiya, ‘Yaazhigəla, nəghamnd kak hər nəmnd agha ḅəsha wai, bi njak nə andəl, bi agha ghulaba, bi agha maay də sədav, bi agha yang biya, bi agha ma guda bərfina kəm ləwa kə fəku hyəmiyi?”

45 “Kaa da ngutərngug taakiya, ‘Bak jiir wan tagkur naiya, bagamara bi tsau kə dadda kwa hədiikən pall ma uudahaanən biya, bagamwi bi kəskai biya.’

46 “Kwanahaan kə uudaha, ar da həḅa dlad tangw damma zərəzəra, uudaha jikiira ar damma shifəga tangw damma zərəzəra.”

26

Diyaṛadiig nə tləvuukwah kə sawariya tsa Yesu

1 Ghyəngga ba Yesu kə tagtər kwanahaan kə dəgitah ḅadəmma, aiyama taa kə mbərzahaana,

2 “Am sərgasərg taakiya təmaa ba hənng bu kə Hwadaga Haarakəsa Dzava Hənyaha, da vələvda dlaḅ nə Zəra Uuda da hərtəvəta.”

3 Kaa dzahav kə maalah ma zhiila kəsauufah ard tləvuukwah təghər kə uudaha ma vəgya maal ba tingting ma zhiila kəsauufah, kwa dāhav də Kayafa.

4 Kaa ba diya sawariya viya Yesu kə iitər da gəlagəl kiyava tsəgaan kə iitəra.

5 Aiyam nə iitəra, “Bag yam bi sarta hwadag biya, haik kə ciya hənkəl kə uudaha.”

Diyaṛadiig nə walla tərshən kə Yesu ma Bətani

6 Ma sartən ndza ma Bitani nə Yesu ma vəgya Siman kwandza njakən vəcca.

7 Kaa sagau nə uusiin da vak Yesu də mərta kwa ḅagava də akura onis, righarighan də tərshən bətbət kwa ba pir ganan diyaṛət dat ghər ma sartən ndza zaa dəga zəg nə iina.

8 Nəghəghara ba nə mbərzahən əndkwaha, kaa ḅadzəg kə ərvīdmahudətəra, aiyam nə iitəra ma taatakətəra, “ḅadza ba dəgiti nə wanna.

9 Maa vəlavu nə tərshinna, maa tlaḅkənətləg nə kwaḅ ba dyaḅa maa vəlavtərvələg kə talagaha.”

10 Sərghaakasərg tsau nə Yesu kə dəgiti ar tag nə iitəra aiyama taa kə iitəra, “Aujiḅəg am gaghya uusun əndkwani? Abi dəgit maraw wa ḅagwi nə iina.

11 Ba kəlaa hənga am ba əmtəd də talagaha, ən maay nai əmtəd də kuram kəlaa hənng biya.

¹² Kwan kə tərshinən aa daigət nə iin tə vəgharna, aa ɓag kwakyarvad ɓadla həda kaiya.

¹³ Bak jijiir wan tagkur naiya, baɗəm nə vakavaki da tagav nə əlbəg maraw ma duni baɗəm, da ba tagav nə dɛgiti ɓagaa nə uusən kiyava dzamgaana.”

Haighanthaig nə Yahuda kə vɛla Yesu

¹⁴ Kaa ba dagal kə pal ma mbərzah kəlaawa tar buwna, kwa ɗahav də Yahuda Iskariyuti, da vak maalaha ma zhiila kəsauufaha.

¹⁵ Aiyama, “Awam da vɛlgwa nə uuram, akwama vɛlankurvələgi?” Ar vɛlar kə sɛl kul həkərda.

¹⁶ Ciigət tə kwahiin kə sarta wa fəgharza nə iin kə gata ɗuul vɛltər Yesu.

Zuuzəg Yesu kə dɛga zəga Hwadaga Dzava Hənyah əmtaɗ də mbərzahaana

¹⁷ Daghuvala zəngwa Hwadaga Haara kəssa bəruudi kwal yista, kaa sagau nə mbərzahaan da vak Yesu, am nə iitər taa kə iina, “Vaakwar wagh naag nɛng ma kəmɛnda ɓadlkana kə dɛgazəg Hwadaga Haara kəssa dzava hənyah kiyava zəgaan kəsəkəhi?”

¹⁸ Aiyama, “Damdɛg damma huɗa kəsa da vak uuda nə iina, tagamartaga, ‘Daada tsaga dɛgiti, waa taakiya, ɓagaaɓag nə sart kwan da zəg nai kə dɛga zəga Hwadaga Haarakəsa Dzava Hənyah ma vɛgyagh əmtaɗ də mbərzahaara.’ ”

¹⁹ Kaa ɓagaan kə mbərzahaan bandkwa tagatər nə Yesu kə ɓagaana, kaa ɓadlnaɓadlɛg kə iitər kə dɛga zəga Hwadaga Haarakəsa Dzava Hənyaha.

²⁰ Bəlaa ba hwaasa, ngal cihuran da za dɛga zəga əmtaɗ də mbərzahaan kəlaawa tar buwa.

²¹ Ar tɛghərdɛga za dɛga zəga, am nə Yesu taa kə iitəra, “Bak jijiir wan tagkur naiya, palla ma kurama da vɛla kaiya.”

²² Kaa njitərnjiig ba vaivaiya, ar farzha kə ndavgarundavəg ba da palla palla ar taakiya, “Kai ni, Yaazhigəla?”

²³ Kaa ngutəranguga amaa, “Daddakwa za dɛga zəg əmtaɗ də kaiya ma kuwa, iin wa da vɛla kaiya.

²⁴ Zəra Uuda da əmtsəg bandkwa vindava ma kakkada Daadamazhigəl tɛghər kə iina. Dɛga zhuwadaal kə daddakwa da vɛla Zəra Uuda! Ngulən maa yava bi nə uuda nə iin biya.”

²⁵ Aiyam nə Yahud kwa vɛlət Yesu na, “Kai ni, dadda tsaga dɛgita?”

Aiyam nə Yesu taa kə iina, “Kəgh ndakwani taghədataga.”

Za Jibiya Yaazhigəla

²⁶ Ar tɛghərdɛga za dɛga zəga, kaa kəsgantkəsəg nə Yesu kə bəruudiya, tagar kə uus kə Daadamazhigəla, lahnən vɛltər kə mbərzahaana, amaa, “Namamma zamzəga, kwana iin nə vɛghara.”

²⁷ Kaa kəsgantkəsəg kə iin kə kuwa yuwa inabiya, tagar kə uus kə Daadamazhigəla, vɛltəra amaa, “Həɓamhəɓəg baɗəmaruwa.

²⁸ Kwana iin nə avəzara dɛga rigħa lanngiya kwa ɗiyavda mbakyarvad uudah baɗyaka, kiyava ɓəsha haipahaatəra.

²⁹ Ən tagkurtaga, ən madlai da gwiya həɓa yuwa inabiyin biya, bamma daghuvali ən da hubəg nai kə daalaan əmtaɗ də kuram ma tləksəra Daadara.”

³⁰ Bəlara ba Yesu ard mbərzahaan kə əngsa, kaa sagal kə iitəra, ngal ba dagat kə iitər damma Aghwa kwa də Uufaha Zaitun.

Da ɓala agajawa sərgabi kə Yesu nə Bitrusa

³¹ Am nə Yesu taa kə iitəra, “Bamma huḁa avəḁna, baḁəmaru am da mbəḁəg ma fadghəraru am da ḁukusa, mbakyarvad dəgiti da dzəgaar də kaiya, aḁaba ba vindavindan taakiya,

“ ‘Ənda tsəgaan kə dadda piiya almana,
da kwazəg nə agyaragyara tughwaha.’

³² “Təhala kwama da ciyakutciig nə uud də shiifəga, ən da dəgaai nai təghər kəskuram damma Galili.”

³³ Am nə Bitrus taa kə iina, “Aanji ar mbəḁan ma fadghəraatər baḁəm mbakyarvad dəgiti da dzəgaar də kəgha, ən da maayi nai biya.”

³⁴ Am nə Yesu taa kə iina, “Bak jiir wan tagak naiya, bamma huḁa avəḁna, lakuti wiig kə ghwatkala, agha da bəgaan kə agajawa sərkwai shig həkərda.”

³⁵ Aiyam nə Bitrus taa kə iina, “Aanji ən da əmtsəg əmtaḁ də kəgha, ən da maayi bəgaan kə agajawa səra kəgh biya.”

Tagarar bandkwah dlaḁ nə mbərzah baḁəmma.

Dzəgwadzəg nə Yesu kə zhigəl ma Getsamani

³⁶ Kaa dagal kə Yesu ard mbərzahaan damma Getsamani, aiymaa taa kə mbərzahaana, “Ndzamandzəg vaakwana, ən dagal da dzəgwazhigəl vaakwaha.”

³⁷ Kaa ba dagal kə iin də Bitrus ard zarha Zabadi buwa, ngal mbəkənmbəga dlaḁa kaa badza ərvīdmahuud kə iina.

³⁸ Amaa dlaḁ taa kə iitəra, “Badzəga ərvīdmahudən ən dəvakai naina, anəgha ba tsakwitsəga. Ndzamandzəg vaakwana, uufamuufəg əmtaḁ də kaiya.”

³⁹ Gavət ba nə iin dagal da təvuukw həḁiikəna, ngal tsəḁi kə iin kə ghəraan damma haay dzəgwa kə zhigəla, amaa, “Daadara, akwama bəgaabəga, kəswarakəssəg kə kwanən kuwa dlaḁa, bəkəvakwaha, gat bi kə dəgiti ən naag nai biya, bamma dəgiti agha naag nənnga.”

⁴⁰ Sagha ba nə iin savak mbərzahaana, tlatəra həna haara, amaa taa kə Bitrusa, “Mbats am uufəgabi kə dəga aau pal əmtaḁ də kai biya.

⁴¹ Uufamuufəga am dzəgwaan dlaḁ kə zhigəl haik dagau kəskuram damma fəshiga, shiḁəkw naagaana, vəgh wa dəmḁəma.”

⁴² Kaa gwiya dagal kə iin kə dəga buwa, dzəgwa kə zhigəl amaa, “Daadara akwama da ghudkwaarabi nə wan kə dlaḁ bamma həḁanuuhəḁəga, aandzandzəg bat naagagha.”

⁴³ Gwiyağhəra ba nə iin saasa, tlatəra ba həna haara, Aḁaba haar wa ma gyiyaatəra.

⁴⁴ Kaa gwiya ḁutərəsḁuug kə Yesu, ngal ba gwiya dagal da dzəgwazhigəl kə dəga həkərda, kaa gwiya tagaan kə iin kə əlbəgi tagada nə iin wura.

⁴⁵ Kaa saas kə iin da vak mbərzahaan amaa taa kə iitəra, “Gwaastən am badlaḁ ba hənahaar am diya kudga? Wa bəgaabəg ci nə sart kwada vələv nə Zəra Uuda damma dəv kə yaa dadda haipa.

⁴⁶ Ciyamciiga, jiyam dagala. Wa səghaasəg nə dadda vələ kaiya.”

Viyavətviiḡ Yesu

⁴⁷ Ba ndzəgaan Yesu ba taa ghaiya, ka sagau kə Yahuda pall ma kəlaawa tar buwna, əmtaḁ də dzahava dlamaa kəlaaw baḁyak də katsakarah ard də zadhə, bəlatər nə maaləh ma zhiila kəsauuf ard də tləvuukwaha.

⁴⁸ Aḁaba tagatərdatag daddakwa da vəlgaanən kə dəga sərgi da marg nə iin taakiya, “Dadda kwanda bərhug nai na, iin nə uuda nə iin viyamviiga.”

⁴⁹ Bad saasaana, kaa dagau kə iin da təvəgh kə Yesu amaa taa kə iina, “Uus, dadda tsaga dəgita!” Kaa bərhugaan kə Yahuda.

50 Aiyam nə Yesu taa kə iina, “Tsaghwa, ɓag kə dɛgiti aa səkadsəga.”

Kaa sagau kə uudahiin, ar viyit kə Yesu ar həkynana.

51 Nəghəgha ba nə pal ma lii ɔmtad də Yesu ɔntkwaha, ngal tadda kə kat-sakaraan ghudarda kə hyimmi kə kwatnaha maal ba tingting ma zhiila kəsauufaha.

52 Am nə Yesu taa kə iina, “Gwidəmgwiig kə katsakaragh damma kumbəghaana, adaba badəm daddakwa tadda katsakara, da tsəg ba katsakara.

53 Mam tləg nə uuram ɛn dahgant bi kə Daadar, tləgwadi ba watswats kə zarha ɓəlg kwa juujig kə dakwala tlaulah kəlaawa tar bu biya?

54 Ai ci tsa, da righav ndandar wa tagada nə Əlbəga Daadamazhigəl vindavindan taaki ba pakat wanən kə dɛgit dzəgardzəgi?”

55 Ma kwahiin kə sarta amaa taa kə uudahiina, “Amaa sagau də katsakarah ard də zadah da viya kai bandgi ɛn dadda zaa duula? Ba kəla hənnga ɛn bamma gaagazaiya Vəgya Daadamazhigəl ɛn tsaga dɛgiti, viyamkwa biya.

56 Badəm wanahaan dzəghaar ba kiyava rigħa dɛgiti vindara nə tlayan-ngah ma Əlbəga Daadamazhigəl vindavindana.” Cinngaraba nə mbəzahaan kwanənna, kaa ta dagalaatər kə iitər badəm ar duwarsa.

Yesu təvuukwa lii ma gyidiya

57 Kaa lanngaan kə lii viyarət Yesu dagal da vak Kayafa, zhiila kəsauuf maamaala, vakavaki dzaharvət nə maalaha lii tsaga adzahadzah ard tləvuukwaha.

58 Kaa gatərgatəg kə Bitrus mahal mahal ba bitky tangw dat ghaiya wakyagha zhiila kəsauuf maamaala, kaa daas kə iin damma gaagazayan cihura ɔmtad də lii uufa wakyagh kiyava vaza dɛgiti da dzəgardzəga

59 Kaa ba gata shiidaha fiid kwada tagav təghər kə Yesu nə zhiila kəsauufah maamaal ard lii ma gyid badəmma, kiyava tsəgaan kə iitəra.

60 Tlarkəna biya, bakəvakwaha mənəg nə kyalma uudah ba dyak sarəv sa ɓa shiida fiida. Təhalakwaha kaa sagau kə uudah buwa

61 aiyam nə iitəra, “Kwan kə uuda wa taga taaki, ‘Ən dlagndlag kə vəgya Daadamazhigəla, ɛn gwiya ndərət bamma hənəg həkərda.’ ”

62 Kaa ciig kə maal ba tingting ma zhiila kəsauufaha, amaa taa kə Yesu, “Agha maay də əlbəg biya? Shiidən tag nə uudahaan təghər kəskəghənmi?”

63 Mbədabi Yesu kə ghaiyaan biya. Aiyam maal ba tingting ma zhiila kəsauufah taa kə iina, “Adabad Daadamazhigəl kwad shifəga, tagkəmnətag akwama kəgh Kəristi, Zəra Daadamazhigəla.”

64 Aiyam nə Yesu taa kə iina, “Band kwagha tagda nənnga. Ən tagkurtag badəmma, ciigət ndakwana am da nəghəganəghəg kə Zəra Uuda cihurgan tə dəvəaa kafa Dadda Ndzaɗa, sii ma akumba zhiigəla.”

65 Kaa tahdatahəg kə maal ba tingting ma zhiila kəsauufah kə sədavaan mbakyarvad badzəga ərvidmahuud amaa, “Badzadabadzəg kə daaga Daadamazhigəla! Kwar kaci kə shiid wa kiyam gwiya naag nəmyami? Amaa cinngacinng aa badza daaga Daadamazhigəla.

66 Au wamaa nəghəga nə uurami?”

Kaa ngugangug kə iitər taakiya, “Tlaltləg maa tsəvana!”

67 Kaa tafgarvatafəg kə iitər kə ashaghvwai ma huɗvəga, ar dlagħara kə tsəga, ar ɓalara kə mahupennga,

68 ar taakiya, “Tagkəmnətag kə tlayanngəra, akwama ba kəgh nə Kəristiya, tag kə dadda kwa tsaktsəga!”

Balaabəlag Bitrus kə agajawa sərgabi kə Yesu

⁶⁹ Ma kwaniin kə sarta, ndza cihurgan ma gaagazaya hənnyahiina Bitrusa, kaa sagau nə dəghwiin ɓatlər hənnyahiin da vakaan amaa taa kə iina, “Abi ghəravagh ndakwi agha əmtəd də Yesu uuda Galilin!”

⁷⁰ Kaa ɓala gajau kə Bitrus təvuukwatər ɓadəmma, amaa, “Ən sərgabi nai kə dəgiti agha tag nəng təghər biya.”

⁷¹ Saal ba nə iin samma ɓərcama, kaa nəghəganəghəg nə dughwi tlərən kwa ɓa tlər ma hənnyahiina, amaa taa kə lii ghacga vaakwahiina, “Kwanən kə uud araa ndzaa əmtəd də Yesu uuda Nazarat!”

⁷² Kaa gwiya ɓala agajau kə Bitrus baz zaha ngwadəg taakiya, “Ən sərga bi var kə uudanən biya.”

⁷³ Təhala zəlam ba hədīkəna, kaa sagau kə lii ghacga vaakwahiin davak Bitrusa, am nə iitəra, “Ba pakət kəgh ndakwani agha pal nəng ma iitər yaana. Ghayi agha tag nəng wa markadaməra.”

⁷⁴ Ngəl farzha kə tlafa ghəraana, ndaha ngwadəga, taakiya, “Ən sərgai var kə uudanən biya.”

Təhala kwaha kaa wiig kə ghwatkala.

⁷⁵ Kaa dzamnadaməg Bitrus kə əlbəgi tagghar Yesu taakiya, “Lakuti wiig nə ghwatkal hinana, agha da ɓagaan kə agajawa sərkwai shig həkərdə.” Kaa dagal kə Bitrus da gyimal ngəl tuug kə iin ba vaivaiya.

27

Yesu təvuukwa Gumna Bilatus

¹ Wura ba kəssa, kaa dəya sawariya tsa Yesu kə maalaha zhiila kəsauufa ard tləvuukwaha dlamaa kəlaawa ɓadəmma.

² Ar ngwadarna kə dəva, kaa langan kə iitər dagala, ar vələr kə gumna Bilatus.

Əmtsəga Yahuda

³ Nəghəgha ban Yahud kwa vələt Yesu taakiya, ghudavardaghudəg shariya əmtsəg kə Yesu, kaa mbəkənməg ma ərvīdya, ngəl daas kə iin davak lii maamal ma zhiila kəsauufah ard tləvuukwaha, gwiitərdan kə səl kul həkərdə adawanən cauwa nə iinna.

⁴ Amaa, “Baganaɓag kə haipa kwa vəlanət nai kə dadɓa kwa maay də haipən kiyava tsəgga.”

Aiyam nə iitəra, “Au lambaməndi? Waigagh kəskəgha.”

⁵ Diida kə iin kə kwaɓa adawanən ma Vəgya Daadamazhigəla, ngəl dagal hərtət kə ghəraana.

⁶ Ar cagant maalaha zhiila kəsauufahən kə kwaɓəna, amaa nə iitəra, “Dzah laɓa kwabiin də kwaɓ Vəgya Daadamazhigəla, adaba kwaɓa avəza.”

⁷ Kaa diya sawari kə iitər təghər kwaɓiina, ar səgwa kə vakavak vak lii ndəra shakka, adaba nal kə vaka hədā zər ndzəgaha.

⁸ Kwakyarvad kwan wa dahav nə iin gwastaan də vaka avəzna.

⁹ Tədɓad kwan wa righavant nə dəgiti tagada nə tlaiyanng Irmi taakiya, “Kəsavantkəsəg nə səl kwul həkərdə adawana, kwaɓi haiyarant nə uudaha Isra'il kə diigaan tə iina.

¹⁰ Ar səgwa kə vakavaka vak lii ndəra shak də vakaiya, bandkwa tagghwa Yaazhigəla.”

Yesu təvuukwa Bilatus

¹¹ Ma sartən ghacgan nə Yesu təvuukwa gumna, kaa ndavgarundavəg kə gumən taakiya, “Kəgh nə tləkessa Yahudaha?”

Aiyam nə Yesu taa kə iina, “Bandkwa agha tagda nənnga.”

¹² Kaa ghwadgarnəs əlbəg kə maalaha zhiila kəsauufah ard tləvuukwaha, tagatər bi nə Yesu aanji ndau biya.

¹³ Aiyam nə Bilatus taa kə iina, “Agha cinnga bi kə əlbəgahaan ar tag nə iitər təghər kəskəghən biya?”

¹⁴ Ngughara bi Yesu kə ndavəg aanji pal biya, kaa ba 6a jappər kə gumən ba vaivaiya.

Ghudavardaghudəg shariya əmtsəg kə Yesu

¹⁵ Ma kwar kə sarta Hwadəga Haarakəsə Dzava Hənyaha, nətnəg gumən kə 6əla uud pal sagal ma guda bərfin kwa naag nə uudaha.

¹⁶ Ma kwahiin kə sart ndza mənəg nə ɛɛvya kwa sərvasərg ba vaivai ma guda bərfin daagaan Barabbas.

¹⁷ Dzaharvət ba dlamaa kəlaawa, kaa ba ndavtərundavəg kə Bilatus taakiya, “War wam naag nə uuram ən 6əlkurəsi? Barabbas nii Yesu kwa dāhav də Kristiynih?”

¹⁸ Adaba sərghaakasərg Bilatus taakiya kwakyarvad shiləg wa vələda nə iitər kə Yesu.

¹⁹ Cihurgan tə avəda ta shari Bilatusa, kaa 6əlgant6ələg nə uusaan kə ghaiya amaa, “Aa tap bi kə uuda jiijiirən biya, ada6a mbakwambəg nə dlad ma sənəg haniin təghər kə iina.”

²⁰ Kaa shahtərshahəg kə maalaha zhiila kəsauufah kə dlamakəlaaw aa tagartag taakiya aa 6əlvars6ələg nə Barabbas, aa tsəvatsəg nə Yesu.

²¹ Kaa gwiya tagtərtag kə gumnən taakiya, “Kwar ma uudahaan buna wam naag nə uuram ən 6əlkurnəsi?”
Aiyam nə iitəra “Barabbas.”

²² Aiyam nə Bilatus taa kə iitəra, “Auci wanda 6ag nai də Yesu kwa dāhav də Kəristini?” Kaa ngugangug kə iitər badəm taakiya, “Aa hərtəvəthərtəgal!”

²³ Am nə Bilatusa, “Kwakyarvad auwi? Au nə haipi aa 6aga nə iini?” Bakəvakwaha, gwiya fararaa bad fəg nə uudah kə diya cauwa, ar taakiya, “Aa hərtəvəthərtəgal!”

²⁴ Nəghəgha ba nə Bilatus taakiya maay nə dəgiti da 6aga6ag nə iin biya, dla6a uudaha ar naa ciya jaaga, kaa gət kə iin kə yu barda kə dəvahaan təvuukwa uudaha, amaa, “Zhiğəlaa dəvar ma kunngya, tləkwibi nə avəza uuda jiijiirən biya. Ba kwa vakaruci waha.”

²⁵ Kaa ngugangug kə uudah badəmma, am nə iitəra, “Dəgshiga avəzaana aa dəg damma kungyamnda ard zarhamnda!”

²⁶ Kaa 6əltərnəs6ələg kə iin kə Barabbas. Təhalakwa dlaghavaru kiif kə Yesu, vəlda kə iin kiyava hərtəvəta.

Nenernenig tlaujah kə Yesu

²⁷ Təhalakwaha, kaa langaan kə tlaujaha gumən damma gaagazaiya vəgya gumna, ar dzaharaa kə dakwala tlaujah badəm da təghər kə iina,

²⁸ ar səfardan kə səfava, ar tsugdəm ma sədav kyang hulfa dəga tləksaha.

²⁹ Ar 6agara kə dzakwa kwarəg də dəga taka, ar farəm maghəra, ar faraa kə həkya zad ma dəvaa kafaana, təhalakwaha ar kəla kə ghunj təvuukwan ar nenigaan ar taakiya, “Kəm ba barkagh tləksa Yahudaha!”

³⁰ Ar tafarva kə ashaghwvaiya, ar cauwarva kə zadiina, kaa kalgaan kə iitər də zad maghəra.

³¹ Ghyəngara ba nə iitər kə nenigaana, ar sədardan kə sədavən kyangna, ar tsugwardəm kə sədavahaana. Kaa langaan kə iitər kiyava hərtəga.

Hərtavəthərtəg nə Yesu

³² Ar təghərdəga dagala, kaa fadzaghər kə iitər də zhiila Sayirin, daagaan Siman, kaa fəraafəg kə iitər kəsə tlaḅa hərtə Yesu bad ndzəda.

³³ Daral ba nə iitər da vakavaki dāhav də Golgota, dəgiti tuukvakai nə Golgota, iin kuwa ghəra.

³⁴ Kaa vəlgarvələg kə iitər kə yuwa inabi laḅalaḅan də dəgiti dyahdyaha kiyava həḅgaana, tapghana ba nə iina, ləwa kə həḅgaana.

³⁵ Hətəret ba nə iitəra, kaa ba tagwnatəgw kə iitər kə sədavahaan tədvad tsa tsatsa.

³⁶ Təhalakwaha, kaa cahwarga cahwarəg kə iitər vaakwahiin ar uufəgaana.

³⁷ Kaa bəgətbəg kə iitər kə haipaan vindavindan təvaghəraan taakiya, “KWANA IIN NƏ YESU TLƏKSA YAHŪDAHA.”

³⁸ Kaa hətəvəthərtəg dlaḅ nə ḡəlah bu əmtəd də iina, pal tə dəvaa kafaana, pal tə dəvaa ghyəḅaana.

³⁹ Uudahi ar tə duula dagala ar nenigaana, ar gajaga ghəra,

⁴⁰ ar taakiya, “Kəghi tagh taakiya agha dlagnadlag kə Vəgya Daadamazhigəl agha gwiya ndərət bamma həng həkərda, katəgci kə ghəragha, akwamma agha ba zəra Daadamazhigəla, asəgci saay tə tlaḅa hərtəgən ndana!”

⁴¹ Nenner bandkwah dlaḅ nə maalaha zhiila kəsauufaha ard lii tsaga adzahadzaha Muusa ard tləvuukwaha, ar taakiya,

⁴² “Katghantkatəg kə uudahi tlərna, pilgharvaapiləg kata ghəraana. Akwama ba iin nə tləksa yaa Isra'ila, aa sasəgci saay ndan tə tlaḅa hərtəgna, lakwti kəmda fədgəhərətəg də iina

⁴³ Tsaghər tə Daadamazhigəl tsauwa, aa katəgci nə Daadamazhigəl ndakwana, akwama ba naagaana, adāba tagadatag taakiya, ‘Ən Zəra Daadamazhigəla.’”

⁴⁴ Bandkwah dlaḅ nə ḡəlah buna kwa hərtəvtərət əmtəd də iina, ghəravatər ndakwani nenərnənga.

Əmtsəga Yesu

⁴⁵ Ciigət də vaci təghəra, tangw damma karfe həkərda hwaasa, həḅgharduhədəg nə gurti kə lard badəmna.

⁴⁶ Tamaha karfe həkərda faciya hwaasa kaa dzəghantdzəg nə Yesu kə ghaiya, amaa, “Eloi, Eloi, lama sabaktani?” Iin taakiya, “Daadamazhigəlara, Daadamazhigəlara, fiighkwada kwakyarvadawi?”

⁴⁷ Cinngaraba nə kyalma uudahi ghaciga vaakwahiin əndkwaha, am nə iitəra, “Iliya wa daag nə uudanənna.”

⁴⁸ Bat watswatsəra kaa əmndərg kə palləraatəra sədaa kə abarabara, rəmdaa kə iin ma yuwa zəra inabi kwarekreka, fət tə zad vələr kiyava həḅga.

⁴⁹ Am kyalma, “Duwamarsduug ndana, vaziyamvazəg mbatak da sii nə Iliya da katəgaana.”

⁵⁰ Kaa gwiya dzəgantdzəg nə Yesu kə ghai bad halavuuwa ndzədaana, təhalakwaha vəlda kə shifəgaana.

⁵¹ Bamma kwahiin kə sart wa təhəm bələḅələ* kwama Vəgya Daadamazhigəl hutəg buwa, ciigət maghər damma suuha. Kaa gajagav kə haaya, akurah dlaḅa caḅaracaḅəga.

* 27:51 **Ḃələḅələ:** Iin sədav kwa hədavardu nə ghaiya gud kwa Juujig kə Caccuwanacacuwanan ma Vəgya Daadamazhigəla.

⁵² Kaa wargətwarəg kə gətlaha, bədyak nə uudaha jiijiiri əmtsaharaəmtsahəga, ciyarətciig də shifəga,

⁵³ saharalsahəg ma gətlahaatəra. Təhala ciiga Yesu ma gətlaha kaa daas kə iitər damma gədərəkəs caccuwanacaccuwana, nəghartərnəghəg nə uudah bədyaka.

⁵⁴ Ma sartən nəghəgha nə tlauja Roma maamaalən ard lii uufa Yesu kə gajagava haaya ard dəgiti dzəghaardzəg bədəmma, kaa gədzəg kə iitər ba vaivaiya, aiyam nə iitəra, “Ba pakata, ndza Zəra Daadamazhigəla!”

⁵⁵ Məng dlaḅ nə kyaləma əngwasah bədyak kwa gatar Yesu kəsantaan ma Galili ar ba məlgaruməlgə. Kaa ghacigaghacig kə iitər ba ndzadda, ar vaza dəgiti dzəgaardzəga

⁵⁶ Ma iitəra məng nə Maryam Magadala, ard Maryam babba Yakuba ard Isuvu, dlaḅa ard babba zarha Zabadi.

Həda Yesu

⁵⁷ Bəlaa ba hwaasa, kaa sagau kə dadda hyahiina, zhiil Arimatiya, daagaana Isuvu, gharavaan ndakwani mbərza Yesu.

⁵⁸ Kaa dagau kə iin davak Bilatus da ghala tluuwa vəgha Yesu. Ngal ba vəlgavələg nə Bilatus kə duula kəsgaana.

⁵⁹ Kaa kəsgantkəsəg nə Isuvu kə tləwa vəgha Yesu, fadant ma kəlpakan kwal laliya.

⁶⁰ Fədəm kə iin ma daala gətləana, kwa hurghana nə iin ma kura. Həḍardu kə iin kə ghaiya gətliin də maandala akura, kaa ba dagalaana.

⁶¹ Maryam Magadala, ard kwa pal kə Maryam ar cuhurgan ba gyakad də gətliina.

Lii uufa gətliina

⁶² Wurga kəsəana, təhala Faciya ‘Badlavəgha’[†] kaa dzahvətdzahəg nə maalaha zhiila kəsauufah ard Farisah təvuukwa Bilatus,

⁶³ Aiyam nə iitəra, “Kəm ma barkagha. Dzamamndnadzaməg kə dəgiti taga dadda vala uudən sarta kwan ndza də shifəg nə iin amaa, ‘Ən da ciig də shiifəg təhala həng həkərda.’

⁶⁴ Mbakyarvad kwaha, fətəraafəg kə uudah da uufa gətlən ba vaivaiya tangw dat həng həkərda, haik kə dagal kə mbərzahaan da ghəla tluuwa vəghaana, adaba ar da tagtərtəg kə uudah taaki ciyitciig ma gətlaha. Valga hala da jəguujig kə valga zəngw ba vaivaiya.”

⁶⁵ Aiyam Bilatus taa kə iitəra, “Dzəgamətdzəg kə tlaujaha, damdəg da uufəgaana, bəgamḅag kəlaa ndzəḍaruwa.”

⁶⁶ Kaa dagal kə iitər da uufa gətliina, ar tsət kə dəga sərga tləkəs tə akura gətliina, dlaḅa ar fətəraa kə tlaujah kə uufəgaana.

28

Ciiga Yesu ma gətlaha

¹ Dal ba faciya ngiiga Yahudaha, daghuvala laad ba wur kəsə, kaa dagal kə Maryam Magdaliya ard kwa pallən kə Maryam da zhara gətla.

² Kaa gajəgvətgajəg haay bədyakdyaka, adaba zər bəlgə Daadamazhigəl wa sahi ma zhigəl da tləgarwa akurən kwa həḍavardu də gətləna, cihura təvakaiya.

³ Ndzəgənan mbiig band wukydəga. Səḍavaan madəkəw ba təll band tluuzha.

[†] 27:62 *Wurga kəsəana, təhala Faciya ‘Badlavəgha’*: Səvda iin faciya ngiiga Yahudaha.

⁴ Nəghəghara ba lii uufəgaana, kaa gədzgətgədzəg kə iitər ba vaivaiya, təg nə vəghaatera, ar mbəda damma haay bandgi əmtsaharaəmtsahəga.

⁵ Am Zər bəlga Daadamazhigələn taa kə ənghwasahaana, “Gədzam biya, ən sēgasərəg am gata Yesu kwa hərtavətta.

⁶ Maay vaakwan biya, ciyitciiga band kwa tagada nə iina, wan vakavaki hənngavna nə iina.

⁷ Damdəg ba watswatsa tagamtərtag kə mbərzahaan taakiya, ‘Ciyitciig ma gətlaha, wada dəgaa nə iin təghər kəskuram damma Galili, am da nəghəga vaakwaha.’ Əna sēgga bak tagkur kwanənna.”

⁸ Kaa hadzala dagal kə əngwasahiin vaka gətliina, gədzarətgədzəga bəvəkwaha ar dlaig ba vaivaiya, kaa əmdəra daas kə iitər ar tagtər kə mbərzaha Yesu.

⁹ Kaa tlətəratlög kə Yesu bad ghəraana, amaa taa kə iitəra, “Gabər təghər kəskurama!” Kaa gavva daas kə iitər ba mbəv da təvəgh kə iina, ngal bərhwa shigahaan kə iitər ar bəgarnəs kwatnaha.

¹⁰ Am nə Yesu taa kə iitəra, “Gədzam biya. Damdəg tagamtərtag kə zaraabaha ar da dardəg damma Galili, ar da nəghəkwa vaakwaha.”

Əlbəgi dardaa lii uufa gətlə

¹¹ Ar təghərdəga daas nə ənghwasahiina, kaa daas kə kyaləma lii uufa gətləhən damma kəssa, kaa tagtərtag kə iitər kə dəgiti dzəghaardzəg bədəm kə maalah ma zhiila kəsauufaha.

¹² Dzahavət ba nə maalah ma zhiila kəsauufah ard tləvuukwaha dlamaa kəlaawa, kaa dəya sawari kə iitər ar vəltər kə kwaḡ bədyak kə tlaujaha.

¹³ Aiyam nə iitəra, “Tagamtərtag kə uudah taaki, ‘Mbərzahaan wa ghəlarda kavəd ma sarta kwa tsakəmda haara.’

¹⁴ Aanji dəm nə əlbəgən damma hyəmmi kə gumna, kəm da tagartag nəmnd kə əlbəga, am da maay həḡa dlad biya.”

¹⁵ Kaa caugacaug kə tlaujah kə kwaḡiina, ar tagda band kwaa tagavtəra. Kwanən kə əlbəga, gwastaan ar ba kutgaan Yahudaha.

Tləri vəlatər nə Yesu kə mbərzahaana

¹⁶ Kaa dagal kə mbərzahaan kəlaawa təmkikən damma Galili, damma aghwən tagatər nə Yesu taaki aa dzarghəradzəga.

¹⁷ Nəghara ba nə iitəra, kaa bəgar kwatnahər kə iitəra, bəvəkwaha, kyal-matər bəgar ndaundauwa.

¹⁸ Kaa saas kə Yesu sa təvəgh kə iitər amaa, “Vəlgəhwəvəlög nə uud kə ndzəd bədəm ma ghərazhigəla ard duniya.

¹⁹ Mbakyarvad kwaha, damdəg namtərdanəg kə uudaha duni kə mbəzahar bədəm, am bəgtəra kə tsuufəg ma ḡaaga Daada, ma ḡaaga Zəra, ard Shidkw Daadamazhigəla.

²⁰ Tsagamtərtsag kə dəgitahi tagankur nai bədəm aa faraarafəga. Ba pakata ən ba əmtəd də kuram ba kəlaa hənnga tangwa damma ghyinnga zamana.”

ƏLBƏG MARAW TƏDVAD Markus

Əlbəga Yuhwan Dadda kwa ɓagar Tsuufəg kə Uudaha

- ¹ Kwanənnai iin nə əlbəg maraw təghər kə Yesu Kəristi, Zəra Daadamazhigəla.
- ² Bandkwa fəgharzha nə tlayang Ishay kə vindəgaan ma kakkadaan taakiya, “Am Daadamazhigəla, ‘Ənda ɓəlgaan kə zər ɓəlgar kiyava ɓadlak ɗuul lakuti aghada saaya.’”
- ³ Uudana ɓəla tləhəg ma təghala taakiya, “Badlamarnaɓadləg kə ɗuulaan kə Yaazhigəl ba ndəɗɗa.”
- ⁴ Tsugwa ba nə Yuhwan dadda tsufəg ma təghala, kaa tagtər əlbəga Daadamazhigəl kə uudaha. Amaa taa kə iitəra, pəlampələg kə ghəra ɓag kura nə uud kə tsuufəga, dlaɓa ɓəshkurna Daadamazhigəl kə haipaharuwa.
- ⁵ Kaa ba sagau kə uudah ɓadyak ma haiya Yahudiya, ard uudah ma kəssa Wurshalim da vak Yuhwana. Ar tagaan kə haipahatəra, ɓagtəra kə iin kə tsuufəg ma zaagha Judan.
- ⁶ Səɗavi tsuguv Yuhwan ɓagava də guja adləgwama. Dəga ndzəɗa hudaana ɓagava də həluwa, dlaɓa dəga zəgaana, ndzaba ayayuwa ard yuwa mamma.
- ⁷ Kaa tagtərtəg kə iin kə uudah taakiya, “Daddakwa da sagau tə halara jakwaraajig də ndangəra, kwa tlanalbi nai kə ngəghrangəg da pəla aandzu zawwa kimbakaan biya.
- ⁸ Kai ən ɓagkur də yu kə tsuffəga, iina da ɓagkur də Shəɗəkwa Daadamazhigəl kə tsuffəga.”

Bagavarabag Tsuufəg kə Yesu

- ⁹ Makwahiin kə sarta, səghaasəg nə Yesu saama kəssa Nazarat ma haaya Galili. Kaa ɓagaraɓag kə Yuhwan kə tsuffəg ma zaagha Judan.
- ¹⁰ Bad sagal Yesu ma yuwa, kaa nəghəganəghəg kə ghərazhigəl wurga, dlaɓa kaa tsugwatsugw Shidəkwa Daadamazhigəl saay da təghər kə iin band garava kakura.
- ¹¹ Kaa cinngalcinng nə kungy sii ma ghərazhigəl taakiya, “Kəgh zərara, ən wayakwaig ba vaivaiya.”

Fəshafəshəg Shatanah kə Yesu

- ¹² Zəlamai təhala kwah biya, kaa langaan kə Shəɗəkwa Daadamazhigəl kə Yesu damma təghala,
- ¹³ həngaan kwul uufad ba vaakwaha, fəshgaan Shatanaha. Yesu ndzar əmtad də dəg təghalaha, dlaɓa zarha ɓəlga Daadamazhigəla sarəvsəg da məlgaruməlga.

Fəgharzhafəg Yesu kə ɓa tləraan ma Galili

- ¹⁴ Təhalakwa ɓəlavdəm Yuhwan ma guda bərfina, kaa dagal kə Yesu damma Galili taa əlbəg maraw təghər kə Daadamazhigəla.
- ¹⁵ Amaa, “Bagaabag sarta. Tləkəsəra Daadamazhigəl hərzəthərzəg saaya. Pəlampələg kə ghəra, am fədgəhərət tə əlbəg marawəna.”

Dahatərədahəg Yesu kə Lii Vaiya Kilfah Uufada

- ¹⁶ Ghuda dagal nə Yesu təvəgh kə yuwahaiya Galili, kaa nəghəganəghəg kə iin kə Siman ard zərababbaan Andrawus, ar ɓəla amshiyaha vaiya kilf ma yuwahaiya adaba ar ya daddaha vaiya kilf nə iitəra.

17 Am Yesu taa kə iitəra, “Gatamkwagatəga, ən da nəkurdalnəg kə lii dāha uudah sa vakara.”

18 Bat watswatsəra, kaa dūgarsduug kə iitər kə amshiyaha vaiya kilfatəra, kaa gatəgaan kə iitəra.

19 Gavət ba nə iin da təvukw hədīkənana, kaa nəghəganəghəg kə iin kə zarha Zabadi, Yakuba ard Yuhwana. Ar ma pərayuwa, ar bādla amshiyaha vaiya kilfaatəra.

20 Bat watswatsəra kaa dāhtərət kə iina, kaa dūgarsduug kə iitər kə dad-daatər Zabadi ma pərayu əmtəd də lii hutsarant nə iitər kə bə tləra, kaa gataa Yesu kə iitəra.

Dadda kwad Shəḏkw Ghwadā

21 Yesu ard lii gatəgaan daragha damma kəssa Kafarnahuma. Baga ba Faciya Ngiiga, kaa daas kə iin damma guda dzahava Yahudaha, kaa farzha tsagtər dəgit kə uudaha.

22 Kaa bə jappər kə iitər də tsagaanana, adaba tsagatər dəgit ba kalkala, gərgər də duuli tsag nə lii tsaga adzahadzaha Musa.

23 Maay ma taadatər biya, kaa dəgaadəg kə uuda nə iin kwa də shəḏkw ghwad damma guda dzahava, huuləg taakiya,

24 “Au lambagh də kəmənd Yesu Uuda Nazaret? Agha sagau da ghyəhha kəmənda? Ən sərgasərga magha war nəngnga. Kəgh daddakwa Caccuwanacac-cuwanan sahi vak Daadamazhigəla.”

25 Kaa cagaraacag nə Yesu kə gyi kə shəḏkw ghwadəna, amaa taa kə iina, “Dəw amənga. Assagal ma uudanəna.”

26 Kaa gajagantgajag ba dladlad nə shəḏkw ghwadən kə uudanəna. Kaa huuləg kə iin dlaḃa kaa tsugwa dagalaana.

27 Badəm nə uudahi ndzar vaakwahiin ar bə jappər ba vaivaiya, baz ndava ghərahaatər kə iitər taakiya, “Au wa nə iini? Kwar kə daala tsaga dəgit wani? Tsaga dəgit ba kalkala. Baz fətəraafəg kə iin kə shəḏkw ghwadah kə bə dəgiti naag nə iina.”

28 Caaricaari nəghar bak cinngalcingg nə əlbəg təghər kə iin aandzu taak-war mahuda haaya Galili.

Mbəghanambəg Yesu kə Babba uusa Bitrus

29 Ba də Sagala Yesu əmtəd Yakub ar də Yuhwana ma guda dzahava, kaa daas kə iitər da vəgyaz Bitrus ar də Andrawus.

30 Babba uusa Bitrus həngan njəkən fəda. Bat watswatsəra, kaa tagartag kə iitər kə Yesu kə əlbəg təghəra.

31 Kaa dagau kə iin da vakaana, hakyənan kə dəvaan ciyanta. Kaa dūgarsduug fədiina, təhalakwaha bagtəra nə uusən kə dəgzəga.

32 Dəghwaasa, təhala daaya faciya, kaa sədəvsəg kə uudah kə lii yangbi badəm ard lii də shəḏkw ghwad ma vəghahaatra.

33 Kaa dzahav kə lii ma kəsiin badəm təghaiya hənyahiina,

34 kaa mbahnambahəg nə Yesu kə lii də kuzah shahshaha. Lagudan baz shəḏkw ghwad mavəgh kə uudaha ba dyaka. Duwatərnai kə shəḏkw ghwadah kə taaghəi biya, adaba ar sərgasərg ghəraavaatər taaki ma war nə iina.

Dal da taa əlbəg Maraw Yesu

35 Dlakadur ba wurra, lakuti cag nə kəsa, ciyitciig nə Yesu dūgharsduug kə hənyaha, kaa dagal kə iin da vakavaki maay band war biya. Dzugwa kə iin kə zhiḡəl vaakwaha.

36 Kaa dagal kə Siman əmtəd də tsaghwaha dagalaan da gatəgaana.

³⁷ Tlararaa ba nē iitēra, kaa tagaratag kē iitē taakiya, “Baḁēm nē uudah ar gatakēgha.”

³⁸ Ngwangwug nē Yesu amaa, “Jiyam dagal damma gədzər kəssahi kwa heffa, kiyava da taa əlbəg maraw kəskai vaakwah dlaḁa. Adaba sanhi mbakyarvad kwah naiya.”

³⁹ Təhala kwaha kaa gwaivagwaig kē iin baḁēm ma haaya Galili, taa əlbəga Daadamazhigəla ma guda dzahavaatəra. Lagwdaan dlaḁ kē shəḁkw ghwadah ma vəgha uudaha.

Mbəghanambəg Yesu kə Dadda Vəca

⁴⁰ Məng nē uuda nē iin njəkən vəca səv sa vak Yesu, kəla kē iin kē ghunja kaa ghalgaan taakiya, “Ma haighanthaiga, agha mbəkwimbəgga.”

⁴¹ Kaa zhugardaalazhug kē Yesu, bəlaraa kē dəva, amaa taa kē iina, “Haiyanant haiga, mbambəgga.”

⁴² Bat watswatsəra kaa dugarəduug kē kuza vəciiina, kaa mbəgambəg kē iina.

⁴³ Kaa bəlgarabələg nē Yesu kē magiya ba vaivaiya, bəlars kē iin dagala.

⁴⁴ “Tagarbi aandzu ndəwar kē dəgiti aa dzəgardzəg biya. Dəga agha marda kē ghəragh vak zhiil kəsufu, agha ḁaga kē kyuləg bandkwa tagada Musa taakiya aa ḁagavḁag mbakyarvad caccuwagha. Bagnaḁag kwana kiyava fadghər kē uudah taakiya mbəghambəga.”

⁴⁵ Dlakulva kwaha, kaa ba dagal kē ghwalvən kutəgaana kē ḁuuli mbavəna də iina. Kwan wa fəghəra shəḁav kē Yesu akwama dagal damma kwatlərən kē kəssa, kaa ndza kē iin vakavaki maay ndəwar biya. Bakəvakwaha, ar fəgarna ba sagau nē uuda da vakaan aandzu takwara.

2

Mbəghanambəg Yesu kə Daddakwa əmtsəmtsən nē ghyaba Vəgh palla

¹ Təhala hənnəgaha, kaa gwiya daas dlaḁ kē Yesu damma Kafarnahuma, kaa cinngacinng kē uudah taaki, səghasəg sa hənnəyaha.

² Uudahi dzaharvət vaakwahiina, ndzar bədyak ba vaivaiya, rəghətrəghəg vak mbakyarvad uudah hənnəyaha, baz təghaiya wakyagh ndakwani, maadlai vakavak biya. Kaa tagtər əlbəg maraw kē iina.

³ Kaa lanngaan kē uudah uufad kē uuda nē iin əmtsəmtsən nē vəgha da vakaana.

⁴ Pletərvapiləg daas də vakai da vak Yesu mbakyarvad dyakəra uudaha, kaa ba hurnahurg kē iitər kē ḁuul tə ghəra gud kalkal də Yesu. Wurarant ba nē iitər kē ghəra gudəna, kaa bəlgəan kē iitər kē uudanən sii tə kəjaana.

⁵ Nəghəgha ba Yesu kē fadghəratəra, amaa taa kē daddakwa əmtsəmtsə nē vəghna, “Zərara, bəshakanaḁəshig nē uud kē haipahagha.”

⁶ Ndza mənng lii tsaga adzahadzaha Musa cihurgan vaakwahiina, ar dzama dəgit ma ərvīdmahudahaatəra,

⁷ Ar taakiya, “Aujilbəg kē uudanən taaghai əndkwani? Kəsgəhantkəsəg kē ghəraan band Daadamazhigəla. Warwa də ndzəḁa bəsha haipah mamai ba Daadamazhigəl pall biyi?”

⁸ Batwatswatsəra, sərgəhaakasərg nē Yesu ma ərvīdmahudəana kē dəgiti ar ḁunngḁunng nē iitər ma ərvīdmahudatəra, amaa taa kē iitər, “Aujilbəg kē səkuram dzama kwanahaanii?”

⁹ Kwarwa juujiga, ngulɛm tagvar kɛ dadda kwa ɛmtsɛmɛtsa nɛ ghyaba vɛgh pallɛn, taakiya, “Bɛshakanaɓɛshig nɛ uud kɛ haipahagh nii, nii taakiya, ciig kɛsantkɛsɛg kɛ kɛjagh dɛgdagalhi?”

¹⁰ Manaa naagan mammaa sɛraaka taakiya Zɛra Uuda mɛnnɛg dɛ ndzɛɗa ɓɛsha haipah ma duniya.” Mbakyarvad kwaha, amaa taa kɛ daddakwa ɛmtsɛmɛtsa nɛ vɛghɛna,

¹¹ “Amai kɛsɛkɛgha, ciiga, kɛssant kɛsɛg kɛ kɛjagha dɛg daas da hɛnnɛyaha.”

¹² Kaa ciig kɛ iina, kɛssant kɛ kɛjaana, kaa mɛla dagalaana. Baɗɛm nɛ uudaha ar vazɛgaana. Kwan wa fɛgharaa aandzu war kɛ ɓa ajappɛra, kaa gala Daadamazhigɛl kɛ iitɛra ar taakiya, “Tapamndnabi kɛ nɛghɛg kɛ dɛgit ɛnd kwan biya.”

Dahghantdahɛg Yesu kɛ Lawi

¹³ Kaa gwiya dagal kɛ Yesu dat ghaiya yuwa haiya Galili. Kaa sagau kɛ uudah badyak da vakaana, dlaɓa kaa tsagtɛrtsag kɛ iin kɛ dɛgitaha.

¹⁴ Tɛghɛrdɛga dagala, kaa nɛghɛganɛghɛg kɛ iin kɛ Lawi zɛra Halfa cihurga vaka cauwa hadama. Am Yesu taa kɛ iina, “Gatkwegatɛga.” Ngal ba cigɛtciig kɛ iina, kaa gatarsa.

¹⁵ Davalitlɛrna, ndza kaf nɛ Yesu vɛgya Lawi. Kaa zɛgaan kɛ kyalɛma lii cauwa hadama ard kyalma yaa daddaha haipah kɛ kaf ɛmtaɗ dɛ ii ard mbɛrzahaana, badyak ndzar gata Yesu. Ar cuhwaran ar zuu kaf ɛmtaɗ dɛ iina ar dɛ mbɛrzahaana, aɗaba uudah badyak wa gatargatɛga.

¹⁶ Nɛghara ba lii tsaga adzahadzaha Musa kwar Farisah kɛ Yesu za kaf dɛ yaa dadda haipaha ard lii dza hadama. Kaa ndavgarundavɛg kɛ iitɛr kɛ mbɛrzahaan taakiya, “Aujilbɛg kɛ iin za kaf dɛ lii dza hadama, ard yaa dadda haipahi?”

¹⁷ Cinngha ba nɛ Yesu ɛnd kwana, amaa taa kɛ iitɛra, “Mai lamba lii yanng dɛ dakut biya, bamma lii yanng biya. Sanhi sa ɗa lii dɛ jiir bi nai biya, sanhi mbakyarvad yaa dadda haipaha.”

Ndavɛg tɛghɛr kɛssa ndɛla

¹⁸ Mbɛrzaha Yuhwan dadda tsuufɛga ard dɛga Farisah ar kɛssa ndɛla. Kaa sagau kɛ uudahiin sa ndava Yesu taakiya, “Aujilbɛg kɛ mbɛrzaha Yuhwan ard dɛgaha Farisah ar kɛssa andɛla, kwakyarva dau kɛ dɛgahagh ar maay kɛssa andɛl biyi?”

¹⁹ Ngwatɛrangug Yesu amaa, “Kɛsgaan nɛ tsaghwaha zhiila ghwuul kɛ andɛl akwamar ɛmtaɗ dɛ zhiila ghwuula? Maba ar ɛmtaɗ dɛ zhiila ghwuula ar maay kɛssa ndɛl biya.

²⁰ Mɛng sarti da sagauwa kwada kɛssav zhiila ghwuul dagal vakaatɛr ɗuuvɛtɛrsa. Ar da kɛssɛg ma sarta kwah nɛ iitɛr kɛ andɛla.

²¹ “Maay wa ghuda daala sɛɗav tlapant tɛ ɛnghura sɛɗava biya. Akwama dzɛghardzɛga, tɛghaan daala sɛɗavɛn kɛ ɛnghura sɛɗaviina, badzɛgaan da jɛguujig kwandza wura.

²² Maay wa ɗiya daala yuwa inabi ma ɛnghura ambɛla hɛlɛw biya. Akwama ɗiyavɗɛmɗiiga, kaa ciig kɛ yuwa inabiyin ciɓna kɛ hɛluwɛn, da ɗiya dagal nɛ yuwa inabi, dlaɓa ambɛla hɛluwɛn da badzɛga. Daala yuwa inabi ɗɛyav bamma daala ambɛla hɛlɛwa.”

Ndavɛg tɛghɛr kɛ tsuufa Faciya Ngiiga

²³ Daghuvala faciya ngiiga Yahudaha, Yesu ar dɛ mbɛrzahaan ar ghudadagal ma guha hɛiya. Kaa kalgaan kɛ mbɛrzahaan kɛ kyalma ghɛra hɛiya tɛ ghɛrdɛga.

²⁴ Am Farisiyah taa kə Yesu, “Zharga, aujilbæg kə mbərzahagh 6a dægiti dzah kə bagaan davalā dəyakudəgi?”

²⁵ Ngwatəranngug Yesu amaa, “Mbats, tapamnabi karanta dægiti bəga nə Dauda sartakwa mbakən waiy ard tsaghwahaan dla6a maay dəgzəg vakatər biya?

²⁶ Ma zamani ndza Abiyatar nə maal ba tinngtimng ma zhiila kəsufaha, kaa daas kə Dauda damma Vəgya Daadamazhigəla, zuu kə bruudi kwa favaan ba kəngəda, həyu kə zəgaan aandzu wara, bamma zhiila kəsufaha. Dla6a vəltər baz tsaghwaha dagalaana”

²⁷ Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, “Bagava kwakyarvad də uud nə faciya ngiiga, ndərava bi nə uud kwakyarvad faciya ngiig biya.

²⁸ Adabad kwaha, Zəra Uuda, iin Yaazhigəl baz dəga faciya ngiiga.”

3

Mbəghanbæg Yesu kə daddakwa əmtsəmtsa dən Palla

¹ Gwiya dagha ba nə Yesu damma guda dzahava. Vaakwahiina ndza mæng nə uuda nə iin əmtsəmtsan dən palla.

² Ma uudahi ndzar vaakwahiina, kyalmahaatəra ndzarandzəg ba dēwwa ar zhargaan mbatak da mbəgaan kə uuda nə iin daghuvala faciya ngiiga, kiya va tləkətləg kə iitər də haipa.

³ Am Yesu taa kə daddakwa əmtsəmtsan dəvaana, “Assagal ghacaghacig təvuukw vaakwana.”

⁴ Kaa ndavtəru ndavəg kə Yesu amaa, “Haiyakiyamanthaig nə adza-hadzaha Muus kə 6a dəgit maraw davalā ngiig nii 6əgvəna kəladərhi? Ngədləvəna shifəgnii tsəvanhi?” Maay wa mbədgəhant ghaiyan biya.

⁵ Kaa vztərvazəg kə Yesu ba da palla pal də badzəga rəvidmahuda, kaa hərsa rəvid kə iin mbakyarvad dəgdəgka ərvīd mahudaatəra. Aiyama taa kə daddakwa əmtsəmtsa dənna, “Vəlləg kə dəvaghə.” Kaa vəlgaan kə iina, kaa mbəgambəg kə dəvaan ba fakya.

⁶ Kaa ba dagal kə Farisiyaha da 6a dabari əmtad də uudaha Hirudus kə duuli ar da tsəg nə iitər kə Yesu.

Dzahav dyak tə ghaiya dəlva Galili

⁷ Kaa ciya dagal kə Yesu ar də mbərzahaan ma kəsiina, da tə ghaiya dəlva Galili ba davaatəra, dla6a kaa gatəgaan kə uudah ba dyaka vaivaiya ma haaya Galili,

⁸ ma kəsə Wurshalima, ma Idumiya, ar də lii kilga zaagha Judan, ar də uudaha Taya ar də Sidun. Adaba cinngaracinng kə dəgitahi 6ag nə iina.

⁹ Mbakyarvad dyakəra uudaha, kaa tagtərtəg nə Yesu kə mbərzahaana, aa sarardəvsəg kə perayu kwa ngyikwaha, haik kə tlgəaan kə iitəra.

¹⁰ Mbakyarvad mbəghanambəg kə uudah ba dyaka, badəm lii də kuzaha ar tlgakəva kiyava tapəgaana.

¹¹ Badəm sarti ar nəghəga shədəkw ghwadaha, ar nəghaghər ba kə mbədəg təvuukwana ar huuləg ar taakiya, “Agha Zəra Daadamazhigəla.”

¹² Kaa 6əltəra6ələg kə iin kə magi ba vaivai kə shədəkw ghwadah taakiya, aa tagararbi kə uudah man war nai biya.

Dzərgəhaaka dzəzəg Yesu kə mbərzah kəlawə tar buwa

¹³ Təhala kwaha, kaa dagat kə Yesu damma aghwa, dahant kə lii naag nə iina, kaa da vakaan kə iitəra.

¹⁴ Kaa dzërگاaka dzëræg kə iin kə kəlawə tar bu ma taatakətəra (kwa daatər nə iin də Zərbəlgahaana). Adaba kiyava ndzəgaan kə iitər əmtəd də iina dlaḅa bəltərət da taa əlbəg marawa.

¹⁵ Da vəltər dlaḅ kə ndzəda lagwa shəḏəkw ghwaḏaha.

¹⁶ Wan kəlawatar buna dzərgaha kə nə iina.

Siman, (kwa fəgharva Yesu kə daag Bitrus)

¹⁷ Yakubu zəra Zabadi ar də zərabaaan Yuhwana, (kwa fatərva nə iin kə daag Buwarnajis, zarha karazhigəla)

¹⁸ Andrawus, Filigus, Bartilumi, Matiyu, Tuma, Yakub zəra Halfa, Tadiyus, Siman, kwa naagaan kə zaa vuukwa kəssaana,

¹⁹ Yahuda Iskariyuti, kwa vələt Yesu.

Uudah ar taaki mæng Ba'alzabul ma vəgha Yesu

²⁰ Təhala kwaha kaa daas kə Yesu da hənnyaha, kaa gwiya dzahav dlaḅ kə uudaha baz za kaf pəletərvaapiləg kə Yesu ar də mbərzahaana.

²¹ Cinngara ba nə yaatər ndəkwana, kaa dagau kə iitər da saa də vakaiya, adaba yaatər ar taaki, “Nalnəg kə valaaga.”

²² Am nə lii tsaga adzahadzaha Muusi saral ma Wurshalima, “Məng Ba'alzabul, Maala Shatanah ma vəghaana. Tlakəna vakaan kə ndzəda lagwa shəḏkw ghwaḏaha.”

²³ Kaa dahtərantdəhəg Yesu kə uudahiin, kaa tagtər kə əlbəg də garav taakiya, “Lagwaləgw Shatanah kə zəraabaan Shatanaha?”

²⁴ Abi, ma tagwavəmtəgw nə kwarəg hutsəg buwa, kwan kə kwarəga ghaciga biya.

²⁵ Band kwah dlaḅa, ma tagwavəmtəgw hənnyah hutsəg buwa, kwan kə hənnyaha ghacig biya.

²⁶ Dlaḅa akwama cigharantciig shatanah kə ghəraana tagwvəm hutsəg buwa, ghacig biya. Səghaasəgga halavuwan.

²⁷ Maay wa dzugwantdzugw kə daas damma vəgya dadda ndzəḏ hut-sarva kə kadlangahaan biya, bamma viyit kə uudanən ngudənan, Lakuti hutsəgarvahutsəg kə kadlangaha vəgyaana.

²⁸ “Ən tagkurtəg kə jiira, da bəshəvtərnəbəshəg aandzu hulfa kwar kə haipahi bəgara nə uudaha, ar də əlbəga nenəgahi bəgarara nə iitər kə Daadamazhigəla.

²⁹ Ai ciya, bəḏəm dadda kwa tagəda əlbəga nenəg tə Shəḏəkw Daadamazhigəla, da bəshvarnaabi ba tangw damma zərəzər biya. Bəgaabag kə haipi kwada bəshvarnaabi ba tangw damma zərəzər biya.”

³⁰ Tagaatəg Yesu kwan mbakyarvad ar taakiya, “Də shəḏkw ghwaḏ nə iina.”

Babba Yesu ar də zarha babbaana

³¹ Kaa sagau kə babba Yesu ar də zarha babbaan. Ar ghacan gyimala ar bəlant kə uud da daagaana.

³² Ndza mæng nə uudah ba dyaaka ar cahwargan faḏagaan təghər kə iina, am nə uuda nə iin taa kə iina, “Wai baabagh ard zarha baabagh ar ghacəga gyimala ar naa nəgha kəgha.”

³³ Kaa ndavgaru ndavəg kə Yesu taakiya, “War baabara, ard zarha baabarni?”

³⁴ Kaa vəztərvəzəg kə iin kə lii cahwarga təvəgh kə iina, aiyama, “Wan nə baabara ard zaraabahara.

³⁵ Ba dɛm daddakwa 6a dɛgiti naag Daadamazhigɛla, iin zɛraabara, iin nɛ dɛghwa baabara, iin dla6 baabara.”

4

Garava dadda riiga

¹ Kaa gwiya tsagaan kɛ Yesu dla6 tɛ ghaiya dɛlva Galili. Uudahi fadɛrvɛt da tɛghɛr kɛ iina ndzar ba dɛyaka, adabad kwaha, iin wa fɛghara daas kɛ iin damma pɛrrayiu cihuran ma vakaiya. Dzahava uudaha ar ghacigan tɛ ghaiya gardza zaagha.

² Kaa tsagtɛrtsag kɛ iin kɛ dɛgitah badyak tɛdvad garava. Amaa taa kɛ iitɛra,

³ “Cinngamcinnga, dadda uusɛg dal da riig ma guhaana.

⁴ Riig nɛ iina, kaa ɓalgalɓalɓɛg kyalma hulf da tɛ duula, kaa sagau kɛ dɛikah ar caggu.

⁵ Kyalma hulfah ɓalal dat caccahɛlawaa vakavaki maay haay dɛyak biya. Kaa laghɛra sagal kɛ iitɛr ba watswatsa adaba maay haay dɛyak vaakwahiin biya

⁶ Ghut ba faciya, kaa fuugal fuug kɛ hɔiy ghulala, adaba badi bi kɛ tlali biya.

⁷ Kyalɛm ɓalal damma takka, kaa ghubargaraa ghubarg kɛ takka kaa zɛgɛtzɛg kɛ takka tsarva kɛ ya zɛra.

⁸ Kyalɛm ɓalal dat haay marawa. Kaa laghɛra sagala kɛ iitɛr ar ghubaran ba marawa, kyalɛmaan yaa zɛr kulhɛkɛrd-kulhɛkɛrd, kwatlɛrɛn kul ɛngkwah ɛngkwaha, kyalɛm dla6a zɛr dɛrmɛk-dɛrmɛka.”

⁹ Tɛhala kwaha amaa, “Badɛm dadda kwad dɛ hyimya cinngaana aa cinnga.”

Dɛgiti tuuk vakai garava dadda riiga

¹⁰ Ma sarta kwandza cɛhurgan nɛ Yesu ba daghwvɛna, kaa ghalgaan kɛ mbɛrzahaan kɛlawaa tar buwa ard lii gatɛgaan maa tagtɛr kɛ dɛgiti tuuk vakai garavɛna.

¹¹ Aiyama taa kɛ iitɛra, “Hayakuranthaig nɛ uud am sɛra kɛ dɛgiti shɛbɛashɛban tɛghɛr kɛ tlɛkɛssɛra Daadamazhigɛla. Lii maay makuram biya, aandzu kwar kɛ dɛgita taggɛvtɛr bad garava.

¹² Iin wa nɛ iina,

“Aandzu ar ba vazɛgaana, ar nɛghɛga biya.

Aandzu ar cinngaana, ar nɛghɛgaaka biya.

Adaba haik kɛ nɛghɛgaakanɛghɛg kɛ iitɛra,

ar pɛla kɛ ghɛra ɓɛshivtɛrnana.’ ”

¹³ Aiyam Yesu taa kɛ iitɛra, “Mbats nɛghamakai kɛ garavɛn biya? Am da nɛghɛgaaka ndar kaci kɛ kyalɛmani?”

¹⁴ Dadda riigna, ɛlbɛga Daadamazhigɛl wa riig nɛ iina.

¹⁵ Hulfɛn ɓalal da tɛ duulɛna, iitɛr garava lii cinngaracinng kɛ ɛlbɛga Daadamazhigɛla. Cinngara ba nɛ iitɛra, kaa sagau kɛ Shatanah hutsdan kɛ ɛlbɛgɛn riyyava ma rɛvid ma hudaatɛrna.

¹⁶ Band kwah dla6 hulfɛn ɓalal dat caccahɛlawɛna, iin garava lii bad cinngacinngaatɛr kɛ ɛlbɛgɛna, kaa dlɛghgadlɛgh kɛ iitɛr bad ɛrvid ma hud palla.

¹⁷ Adaba ar maay tsau dɛ tlali biya, zɛlarmai vaivai biya. Akwama ciyitciig dlɛd mbakyarvad ɛlbɛga Daadamazhigɛla, bat watswatsɛr kaa gwiya damma haal kɛ iitɛra

¹⁸ Hulfɛ ɓalal damma takka, iin garava uudahi cinngaracinng kɛ ɛlbɛgiina.

¹⁹ Bakəva kwaha kəmma dəga duniya, ard naa hyahha, ard kəmma kyaləma dəgitaha, dagha damma ərvid ma huddaətər tsatərvatsəg kə ghubarg ba kwal yiiga kə zəra.

²⁰ Hulfən ɓalal da tə haay marawna, iin garava lii cinngaracinng kə əlbəga Daadamazhigəla, ar dləghan, kaa ɓagaan iitər kə tlər də vakaiya, kaa tləknaatləg kə iitər kə yu tuuk vakaiya kyaləm kul həkərd-kul həkərd, kwatlərən kul əngkwah əngkwaha, kyaləm dlaɓa zər dərmək-dərməka.”

Garava kaara jahuramba

²¹ Am Yesu taa kə iitəra, “Am sagau də kaara jahuramb am humbara kə taas nii? Nii am fəg mazha ngyil kə piin hii? Abi am hərtəg tə dəga hərtəggaan nə uuram kə kaara jahuramb?”

²² Maay dəgiti shəɓashəɓan kwa da sərvaaka biya. Dlaɓa maay nə dəga gəlgəli kwada maay sagal dat ɓalaɓal biya.

²³ Baɗəm dadda kwad də hyəmmya cinngaana, aa cinngacinnga.”

²⁴ Amaa taa kə iitər dlaɓa, “Cinngamcinng ba maraw dəgiya” “Darami agha kurəg nəng də vakaiya, da kurak də vakai nə uuda, da fəkarna nə uuda.

²⁵ Baɗəm dadda kwa də dəgita, fəvarnaafəga, kwa maay nə dəgaan biya, aandzu hədikənən vakaana da kəsvarəvkəsəga.”

Garava hulfɪ fətsəlfətsəga

²⁶ Kaa za vuukw kə Yesu taakiya, “Band kwan nə ndzəgana tləkəsəra Daadamazhigəla. Band uudi riya hulf ma guhaana.

²⁷ Təhala həngngaha, kaa fətsəgəlfətsəg kə hulfən ghubarana, sərghai nə uuda nə iin kə dəgiti ɓagavanən biya.

²⁸ Haay sagal də dəgwaiya bad ghəraana, ba zəngwa ɓagga kə ghuuva, kaa ɓa ghəra, təhala kwah kaa dəg kə zər tə vakaiya

²⁹ Ma təhaltəhəg nə dəgwaiya, kaa kəsant kə iin kə həvva kiyava ghudgaana, adaba ɓagaabag sarta ghudgaana.”

Garava hulfə Mastad

³⁰ Kaa gwiya tagaan kə Yesu taakiya, “Kiyam da kurəg dau kə tləkəsəra Daadamazhigəli? Nii kiyam da gərəg də kwar kə garav kə ndzəganani?”

³¹ Da band dzakəva hulfə zəra mastad kwa iin wa mishshish ma hulfaha baɗəm kwa riiyav damma haaya.

³² Bakəva kwaha, akwama riyavariiga, ghwubarg juujig kə kyaləma uufahi ma dyağhaara guha, dəvahaan ɓa ba maandala, baz diikah ar tsug ma shədkwaana.”

³³ Tagatər də garav nə Yesu kə əlbəga Daadamazhigəla ba dyaq, kalkal də ghaala nəghəgaakanəghəgaatəra

³⁴ Maay nə dəgiti tagatəra nə iin kwal garav biya. Sarti ar əmtəd də mbərzahaan ba dawaatəra, tagtər ba tə ɓalaɓal kə dəgitaha.

Caggharaacag Yesu kə gyi kə kalangasa

³⁵ Ba daghuvalaa nə iina, hərzət ba faci kə ɓəla daaya, am Yesu taa kə mbəzahaana, “Jiyam da tə kwah kə ghyabba yuwa haiya”

³⁶ Kaa dugarəduug kə iitər kə dzahava uudaha, kaa dagal kə iitər ma pərrayiwiin band ndzəganaani ndza ma vakai nə iina. Məng dlaɓ kyalma pərra yuwah əmtəd də iitəra.

³⁷ Kaa cigətciig kə kalangasa, fəgharaafəg baz yu ciya damma zhiɡəla, dlaɓa kaa tsəgaan kə iin kə pərra yuwa, kaa ghubəda saas kə yu samma vakaiya hərz pərra yuwən kə righəga.

³⁸ Ndza hønna haar nē Yesu ma hala pēra yuwa, bēla kē ghōraan tē dēga bēla ghōra. Ar ciyant mbēzahaana, am nē iitēra, “Dadda tsaga dēgita, wa kiyam ruuga, kats maay lambagh biya?”

³⁹ Kaa ciig kē Yesu cagara kē gyi kē fēda, amaa taa kē yuwa haiyina, “Dew amēnga! Ndzandzēga!” Kaa ghacigaghacig kē fēda, badēm vaka ndzaandzēg ba dēwua.

⁴⁰ Amaa taa kē mbēzahaana, “Aujiibēg kēskuram gēdzēg ndēkwani? Gwastēn am maay dē fadghēr biya?”

⁴¹ Kaa gēdzēgētdzēg kē iitēr ba vaivaiya, am nē iitēr taa kē ghōrahaatēra, “War wan kē uudi? Baz fēda ar dē yu ndakwani ar cinngarnucinngi?”

5

Mbēghanambēg Yesu kē dadda kwad shidēkw ghwadēda

¹ Dzēvaradzēvēg Yesu ard mbēzahaan kē yuwa haiya kwa ma larda Garisinaha

² Bad tsugwa Yesu wah sagal ma pēra yuwa, kaa sagau nē uuda nē iin kwad dē shēdkwa shatanah ma gētlah da vakaana.

³ Kwanēn kē uuda hōnna bamma gētlaha. Maay wa ngwadnangwadēg aadzū da tsavitsavi biya.

⁴ Adāba wura ndza dīyav nē atsaviyatsavi tē dēvahaan ard shēgahaan ba ngadlēgaana. Maaydla wa dē ndzēddā gwiya ngwadēdēgaan biya.

⁵ Ba kēlla hēng baz faci baz avēd gwayav ma gētlaha, baz ma aghwa tsaha huulēgga harra vēghaan dē akura.

⁶ Kēsgharu ba nē iin kē gyi kē Yesu saas vaka bitkya, kaa amndēra dagau kē iin kēlla kē ghwunj tēvukwaana.

⁷ Kaa huulēg kē iin bad halavuwa ndzēdāana amaa, “Au lambagh dē kai, Yesu Zēra Daadamazhigēl kwa jujig dē ndangēri? Ən ghala kēgh ma daaga Daadamazhigēl, vēlwabi kē dlad biya.”

⁸ Taggaa mbakyarvad tagghartag Yesu taakiya, “Duwarsdūug kē uudanēn, kēgh shēdēkwa shatanahna!”

⁹ Kaa ndavgarundavēg Yesu taakiya, “War daagaghi?” Kaa ngwangug kē iina amaa, “Daagara bādya, adāba kēm bādya.”

¹⁰ Kaa ba ghala Yesu kē iin bādyaḱḱyak haik kē lagwtērlagw dagal ma lardiina.

¹¹ Hērz dē kwahiin kē vakavaka mēng maandala gidḱya ghavzah piig tē kungula aghwiina

¹² Kaa ghala Yesu kē shēdkwa shatanahēn taakiya, “Dukēmndēsduug magha bēlkēmndēs daadama ghavzahaana.”

¹³ Haiyatēranthaig nē Yesu. Kaa ba sagal kē shēdukwa shatanahēn ar dēm ma ghavzahaan. Mēng damma alfu bu nē ghavzah ma gyiddēna, kaa amndēra daay kē iitēr damma yuwa haiy ar ruwana.

¹⁴ Nēgharaba lii piya ghavzahaan kē dēgiti dzēghardzēgēna, kaa amndēra daas kē iitēr da kutēgaan ma kēssahaatēra ard gēdzēr kēssaha. Kaa ba sagau kē uudah sa vazza dēginēn dzēghardzēgēna.

¹⁵ Saragha ba nē iitēr da vak Yesu, kaa nēghganēghēg kē iitēr kē uudanēn kwa ndza cēbēg shēdkwa shatanahēn, cēhurgan tsagwatsagwan ma sēdāv sēghaasēg samma hēnkalaan balapiya, kaa gēdzēgētgēdzēg kē iitēra

¹⁶ Uudahi dzēghaar vakatēr wanēnna, kaa ba kutēgaan kē iitēr kē dēgiti dzēghaar dē daddakwa cēbēg shēdkwa shatanaha ar dē ghavzaahaana.

¹⁷ Kaa fəgarzhafəg kə uudah kə ghala Yesu maa dūwars kə haayatəra.

¹⁸ Tə ghərdəga daas Yesu damma pərayuwa, kaa ghalgaan kə daddakwa ndza tsəg shədkwa shatanahən maa hayarant maa dagal əmtəd də iina.

¹⁹ Haigharant bi Yesu biya. Amaa taa kə iina, “Dəg daa da hənyah vak zaraabahagha, agha tagtər kə dyakəra dəgitahi bagaka Yaazhigəla, baz dūuli zhuwakadaala nə iina.”

²⁰ Kaa daas kə uudanən, farzha kə kutəgaan kə dəginən dzəghardzəg ma larda Kəsah Kəlaw təghər kə dəgitahaan dyakdyakahaan baghara Yesu. Badəm nə uudah kaa 6a jappəra.

Dəghwa Yayirus ard Uusi Kəla Avəza

²¹ Gwiya dzəva ba Yesu da tə kwah kə ghyaba yuwa hai ma pərayiwa, kaa dzahav kə uudah badyak da vakaana. Bamma sartən ndza ba təghaiya yuwa haiy nə iina.

²² Kaa dagau kə pal ma maalah təghər kə guda dzugwazhigəla kwa dāhav də Yayirus. Nəggha ba nə iin kə Yesu, kaa mbədəgambədəg kə iin təvuukwana.

²³ Kaa ghalgaan kə iin ba vaivai, taakiya, “Zər dəghwar təgherdəga əmtsəga. Ən ghala kəgh magha dagau agha tapnan maa mban ndzan də shifəga.”

²⁴ Kaa ba dagau kə Yesu əmtəd də iina. Kaa gatgarsgatəg kə uudah badyak ar jagwaana.

²⁵ Ndza məng nə uus vaakwahiin viigaan kəlaw tar buwa ba kəla vəzza.

²⁶ Həbuhəbəg kə dləd ba vaivai mazha dəva lii 6a kərgun ba dyaka baz kwaḃaan tsatsəg badəmma. Dlakulva 6a ngulma, gwiya mbərəg bad mbərəgga.

²⁷ Ndza cinngħacinng kə əlbəg təghər kə Yesu, mbakyarvad kwaha, kaa daas kə iin damma uudah kылgaana, tapnan kə sədavaana,

²⁸ dzamgaan ma irəvidmahudaan taakiya, “Aandzu ba sədavaan wan tapna naiya ən mbəga.”

²⁹ Ba təvakaitəvakai, kaa ghacigaghacig kə avəziin kəlgiina, dlaḃa cinngħacinng ma vəghaan taakiya mbavnambəga.

³⁰ Ma kwahiin kə sarta kaa nəghəgaakaa-nəghəg kə Yesu taakiya məng ndzəd aa dəgal ma vəghaan, kaa gwivətgwiig kə iin, amaa, “Warwa tapa sədavari?”

³¹ Am mbərzahaan taa kə iina, “Awdə! Agha nəghəganəghəg kə kirkirkir uudah ndəkwantsem, ‘Warwa tapaktapəg amənga?’ ”

³² Kaa ḃalla gyi kə Yesu vazza daddakwa 6a kwanəna.

³³ Nəghaakanəghəg nə uusən kə dəgiti bagavaran tsauwa, kaa saas kə iin da təvuukwa Yesu ma dladlawur dlaḃa vəghaan təgga, mbəḃa kə iin təvuukwana, tagar kə iin kə jiiraan badəmma.

³⁴ Aiyama taa kə iina, “Dəghwara, fadghəragha mbakambəga. Dəg ma gabərərəra, mbəghambəg tuuk kə kuzagha.”

³⁵ Ba ndzəgaan Yesu ba taaghai, kaa am nə uudahi saral ma vəgya Yayirus, am nə iitəra, “Abi, əmtsaaəmtsəg nə dəghwiina, gwiya gargyabi kə dadda tsagadəgit biya.”

³⁶ Fabi nə Yesu kə taad tə dəgiti taggar nəiitər biya, amaa kə maal təghər kə guda dzəgwazhigəlna, “Gədz biya, fədgħərətfəga.”

³⁷ Tsatərvatsəg kə gatəgaan kə kyalma uudaha ba Bitrusa, Yakuba ar də Yuhwan zərababba Yakuba.

³⁸ Daragha ba nə iitər da ma vəgya Yayirus, kaa nəghəganəghəg nə Yesu kə uudah uushit uushig ghəratər ar tuuga ar huuləga.

³⁹ Dagha ba nə iin damma hənnahiina, amaa taa kə iitəra, “Aujilbæg kə səkuram am tuug am huuləg ndəkwanə? Abi, hənna haar dəghwiina au mtsamtəga?”

⁴⁰ Kaa bəgar ghwuḅasga neneg kə iitəra. Təhalakwaha laguda kə iin kə uudah da gimala, dahant kə iin kə dadda dəghwiina, ar də babbaana ar də mbərzahaani mtaḁ də iina, ngal daas kə iin da vakavaki də dəghwiina.

⁴¹ Viyit kə iin kə dəva dəghwna, amaa taa kəiina, “Talita kumi,” iin taakiya “Zər dəghwa, ciiga.”

⁴² Ba tə watsəra kaa ciig kə dəghwən kaa dagala. Viiga dəghwna kəlawə tar buwa. Kwan fatəraafəg kə 6a jappər ba vaivaiya.

⁴³ Kaa bəltərbələg Yesu kə maggi taakiya aa cinngabi nə uudah kə dəginən aa dzəgardzəgən biya, tagtər dlaḁ taakiya aa vələralvəlg kaffa.

6

Nahavanti Yesu ma Nazarat biya

¹ Dughars ba Yesu kə vakava kə iin kaa gwiya daas kə iin damma kəsaana, kaa daas kə iin əmtaḁ də mbərzahaana.

² Bəga ba sarta ngiiga Yahudaha, kaa farzha kə iin kə tsagar dəgit kə uudah ma guda dzəgwazhigəla. Bədyak lii cinngaracinnga, ar 6a jappəra taakiya, “Tlakəna mər nə uudanən kwanahaani? Hulfa kwar kə sərgasərgər wa vələvarvəlg baz dəga jappər ndakwi 6aagaani?”

³ “Abi kafintən wanən? Zəra Maryam, zərabaz Yakub, ard Isuvuu, Yahuda ar də Siman biya? Abi yigahaan ngwasah wan əmtaḁ də kəmyamən?” Kaa za vəgha də iin kə iitəra.

⁴ Aiyam Yesu taa kə iitəra, “Aandzu ba war fəgaarafəg kə tlayang, maay ba nə uudaha kəsaan ard zaraabahaan ard lii vəgyaan biya.”

⁵ Bəgaabi Yesu kə dəga jappər vaakwahiin biya, mbəghana ba uudah həḁikən tədvad fətəra dəva.

⁶ Kaa 6a jappər kə iin tədvad maayrərra fadghəghəratəra.

Bəlgəhantbələg Yesu Kə Mbərzahaana

Kaa gwaivagwaig kə Yesu ma kyalma gədzər kəssah tsagtər dəgita.

⁷ Kaa ba dahtərətdahəg kə iin kə kəlawə tar buna, bəltərət kəiin bu-buwa, vəltər dlaḁ kə ndzəḁ təghər kə shidkwa shatanaha.

⁸ Bəltəra kə maggi taakiya, “Kəsam bi kə dəgit kwakyarvad dagalaru biya, aandzu dəgzəga, ma jilada, bi kwaḁ ma mbəlaharu biya, ba zad kalti wam kəssəg nə uurama.

⁹ Fəmfəg ba kə kimbaka, kəsambi kə kwatlərn kə səḁav biya aandzəg ba wa tə vəgharuwa.

¹⁰ Bəḁəm hənnahi am dəga nə uurama, am ndza vaakwah tangw damma sarti am da duug nəuuram kə kəssiina

¹¹ Bəḁəm vakavaki dləghakura bi nə uud biya, mam da ciiga am pangda kə alagwat tə shigahaaru kiyava nəg kə shidaharuwa.”

¹² Kaa ciya dagal kə iitər, ar tagtər əlbəga Daadamazhigəla kə uudah taakiya aa pələrpəlg kə ghəra.

¹³ Lagwardalagw kə shidkwa shatanah bədyaka, ar mastəra kə wal kə lii yangbi bədyaka, dlaḁa ar mbahtərana.

14 Kaa cinngacinng kə tləkkəs Hirudus kə əlbəg təghər kə Yesu, adaba cinngalcingng nə daagaan aandzu takwara. Baz tagaan kə kyaləma uudah taakiya, “Yuhwan dadda tsufəg wa ciyavant ma gətlaha, iin wa nə iin də ndzəda 6aa dəgaha jappər nə iin ənd kwana.”

15 Aiyam kyalma uudaha, “Tlayang Iliya.” Am kyalma, “maaya, kwatlərn kə tlayang shah, ma tlayangahi ndza wura.”

16 Cinngaha ba nə Hirudus kə əlbəgna, aiyama, “Abi, Yuhwan, kwa ghudanani kə ghər tə vakai wa ciyavant ma gətlaha!”

17 Adaba wura ndza Hirudus ba də ghəraan wa taga taakiya aa viivətviiig Yuhwan ngudvənan ma guda bərfina. Bagaabag Hirudus ndəkwan mbakyarvad Hirudiya, uusa zəraabaan Filigus, kwa kəsuu Hirudus.

18 Adaba ndza taghartag Yuhwan kə Hirudus taakiya, “Kalkalaan bi kəssa uusa zərababagh biya.”

19 Mbats, Hirudiya həkyaghanahəkyag kə Yuhwan ma ərvīdmahuudaana, nahanahəg maa tsəvaan, bakəva kwaha tləkəna bi kə duuli biya,

20 adaba Hirudus gədzgaan kə Yuhwaana. Sərgasərg nə iin taakiya uuda jiirjiir nə iina, dla6a ba cuwadadda, iin wa fəghara kə Hirudus kə həkyə Yuhwan ba marawwa. Ba cukw sarti taag Yuhwan kə ghaiya də vakaiya, mbəkəmbəg ma ərvīdmahuudaana, bakəva vakwaha cinngaan kə əmtakəra əlbəgaana.

21 Təhalakwaha kaa tləkkənətləg kə uusiin kə duula, daavala 6a kwaanda Hirudus, kwa dzahghant nə iin kə ajanaha ar də tləksaha ghwavahaana, ar də uudahi maamaalah ma Galili kwakyarvad hwadaga kwandaana.

22 Dal ba nə dəghwa Hirudiya da shakaləg təvuukwa Hirudus ar də ghulabahaana, cinngaracinnng kə mtakər ba vaivaiya. Aiyama, “Au wagha naagnəngi? Badəm dəgiti aa ghalga nəng ən vələkvələgə.”

23 Baz zangwadəga, am tləkəssa taa kə dəghwna, “Badəm dəgiti aa ghalga nəng ən vələkvələgə, aandzu kyalma tləkəssərara.”

24 Kaa dagal kə dəghwən tagar kə babbaan, “Awanda ghalg naayi?” Aiyam babbaana, “Ghəra Yuhwan dadda tsuufəgga.”

25 Ba tə watsər kaa əmndəra da vak tləkəs kə iin amaa, “Ən naagan banda kwan ndakwan aa vələwələg nə uud kə ghəra Yuhwan dadda tsuufəg tə pəlaiya.”

26 Cinngaha ba nə iin kwana, kaa njikənjiig ba vaivaiya, amaa mbakyarvad ngwadəgi zuu nə iina, ar də ghwulabahaana, naabi kə pigardapiig biya.

27 Kaa bəlgantbələg kə iin kə kapupuwaan taakiya aa səvardaasəg ghəra Yuhwan. Kaa dagau kə iin damma guda bərfin ghwuudda kə ghəra Yuhwana.

28 Sadaa kəiin tə pəlaiya, vələr kə dəghwiina, dəghwən dla6a vələr kə babbaana.

29 Cinngaraba mbərzaha Yuhwana, kaa dagau kə iitər ar kəsant kə tluwaana, ar hədnana.

Gəlgəhantəlg Yesu kə Uudaha ləffu Dlə6a

30 Gwiyaragwiig dlakulva gyiia Yesu kwa bəlatərət nə iinən saasa vakaana, ar tagar kə dəgitihi bəgara nə iitər badəmma, ar də dəgiti tsagaar nə iitəra.

31 Adaba uudah bədyaka ba kwan daasa kwan sagala, bandva kaffa tlarkənai zərbəlgahaan kə duula zəgaan biya, aiyama taa kə iitəra, “Jiyam dagal da vakavaki maay aandzu ndəwar biya, am diida kudəg hədikəna.”

32 Kaa dəgədməg kə iitər damma pərrayiwa ar dal da vakavaki maay aandzu ndəwarbi ba iitər davaatəra.

33 Nəghara ba nə uudah bədyak kə ciya dagalatəra, dlaḅa nəghartəraakanəghəga. Kaa əmndəra dagal kə iitər ba də shəg sagal ma kəsah bədəmma, kaa tsugwatsug kə iitər lakuti sagau kə iitəra.

34 Tsugwa ba nə Yesu kaa nəghəganəghəg kə uudah fəḍəgaan ba bədyaka, zhutərdaala kə iina, Adaba ar band tuughah kwal dadda piiga. Kaa tsagtərtsag kə iin kə dəgitaḅ bədyaka.

35 Hərz faci ḅəladaya kaa sagau kə mbərzahaan da vakaana, am nə iitər taa kə iina, “Vaakwana maay ndəwar biya. Faci dlaḅa hərz ḅəladayaana.

36 Bəlarḅəḅəg kə uudah maraa dal damma gədzərkəssaha ar də kəssahaan mbəvmbəvən, maraa sagwa kə dəgitaḅ da zə nə iitər.”

37 Ngwatərangwug Yesu amaa, “Vəlamtərvəḅəg nə uuram kə dəg zəgga.” Aiyam nə iitər taa kə iina, “Kəm sugudasug kə dəgzəg kalkal də kwaḅi dīvar kə baryam dəga kyil təhs, kəm vəltər ar zuwa?”

38 Amaa taa kə iitəra, “Bruudi ngwen wa vakaruwi? Dam da vazəgaana.”

Vazarna ba nə iitəra, aiyam nə iitəra, “Bruudi dləḅa, ar də kilf buwa.”

39 Kaa tagtərtag Yesu kə mbərzahaan aa tagartərtag kə uudah ar cahwara dakwal dakwala tə kazhakw də gyiya.

40 Kaa cahwargacahwarəg kə iitər dakwal dakwala, kyaləm dərmək-dərməka, kyaləm kul dləḅ kul dləḅa.

41 Kəsgəhant ba nə iin kə dummḅa bruudi dləḅa, ar də kilf buwna, dzəgaan kə iin kə ghəraan damma zhiḅəḅ, tagar kə uus kə Daadamazhiḅəḅa, lahnana kə iin kə dummḅaḅaana vəltər kə mbəzahaana, ar vəlar kə uudaha. Tagwtərnən dlaḅ kə kilf buuna kə mbərzahaan ar valtər kə uudah ba dəmma.

42 Bədəmma zaruuzəg tlatərtləga,

43 ar dzahant kə lahgaḅa bruudi ar də kilfiina, tlaḅkəna nə alghw kəḅawa tar buwa riḅharighan.

44 Dyakəra uudah zaru kwanən kə dəgzəga ghwalvah alfu dləḅa.

Dal Yesu Təghəra Yuwa

45 Ba tə watsəra kaa fətəraafəg nə Yesu kə mbərzahaan damma pərrayiwa maraa tsugwa ma Betsaida lakwti dagau kə iina, iin dlaḅa dīitərs kə uudaha.

46 Təḅalakwa dīyatərs nə iin kə uudaha, kaa dagat kə iin dat kungula aghw da dzugwazhiḅəḅa.

47 Bəlaa ba hwaasa, pərrayuna ndza ma taataka yuwahaiya. Ndza ba dlaḅ nə Yesu tə ghaiya gardz ba daghwəaana.

48 Nəgha ba nə iin kə dlada dūuləgaanaatər kwakyarvad ḅagavanaatər də fəḍa, band garava karfi həkərdə avəḍa. Kaa dagal kə iin təghəra yu da vakaatəra. Zəkk amaa bandgi da ghuda dagala.

49 Nəghara ba nə iitər dagal tə ghəra yuwa, am nə iitər ndakwani daddkwa səgal tə afka, kaa huuləg kə iitəra,

50 adaba bədəm nəgharanəghəga, kaa gədzəg kə iitəra.

Kaa tagtərtag kə iin taakiya, “Ndavam biya! Ba kaiya, gədzam biya!”

51 Kaa daas kə iin damma pərrayu əmtad dī iitər, kaa ghacgaghacig kə fəḍiina. Kaa ḅa jappər kə iitər ba vaivaiya,

52 adaba ar sərgai kə dəgiti tuuk vakai nə gəlla uudah alfu dləḅən biya, kwakyarvad irrəvidmahudaatəra dəkdəka.

Mbəghanimbəg Yesu Kə lii Yang Biya

53 Dzəvara ba nə iitər kə yuwa haiya, ar tsugwa ma Janisarar, ar ngudəna kə pərrayuwiin tə ghaiya yuwahaiya.

⁵⁴ Ba sagalaatər wah ma perryayuwa, caaricaari kaa sərgaakasəræg kə uudah taaki, mbats Yesu.

⁵⁵ Kaa bala əmdərg kə iitər aandzu takwar ma haiyin, kaa ba langarlang kə iitər kə lii yang bi tə dəga hənganaatər da vakavaaki ar cinnga nə iitər taakiya vaakwah Yesu.

⁵⁶ Badəm vakavaki dəgal nə iina, bi kəs dyaka, ma zər kəssa, bi balaḅalaha, ar həngna kə lii ya yangbi tə ghaiya kasukwa, ar ghaləg mbakyarvad lii yangbi maraa tappənan aandzu ba ghaiya sədavaana. Badəm lii taparnatapəgga mbaharambahəgga.

7

Adzahadzaha Lii Maamaala

¹ Farisiyaha ar də kyalma lii tsaga adzahadzaha Musa lii saral ma Wur-shalima fadarvət vak Yesu.

² Kaa nəghəganəghəg kə iitər kə kyaləma mbərzahaan ar zaa kaf kwal bargaa dəva, tədvad adzahadzahaatəra ar maay də caccu biya.

³ Adaba Farisiyaha ard Yahudaha badəm ar maay za kaf əndkwah biya, bamma bararabarəg kə dəvahaatəra, tədvad adzahadzaha daadijahaatəra.

⁴ Ma saraghasəg saa ma kasukwa, ar maay za kaf ndan biya bamma bararabargaa. Məng dlaḅ watlərən kə adzahadzaha daadijah badyak kwa gwi-yaru nə iitəra, dlaḅa ar tsuufəgaana, band bara kuwa həḅḅa yuwa, shakaha, ar də təfuwa.

⁵ Kaa ndavgarundavəg kə Farisiyaha ar də lii tsaga adzahadzaha Musa kə Yesu, “Aujiłbəg kə mbərzahagh ar maay gata adzahadzaha daadijah ar za kaf də dəv bakwal caccuwi?”

⁶ Ngwatərangug taakiya, “Mbats ba kalkal nə tlayannğəra tagga nə Ishay təghər kəskuram taakiya am muniya! Bandkwa vindava taakiya,

“Am Daadamazhigəla, ‘Ar fəkwaara bad ghai nə uudah kəskaiya, irrəvidmahudatər biky də kaiya.

⁷ Ar ḅagwa ba gyagyaan kə kwatnahəra.

Ar tsagtər adzahadzaha uudaha,
dlakulva əlbəga Daadamazhigəla.’ ”

⁸ “Duwamarsduug nə uuram kə adzahadzaha Daadamazhigəl kwa tagaa nə iin taaki aa gatavgatəga am gata dəga daadij uudaha.”

⁹ Amaa taa kə iitəra, “Am sərgasərg kə duwa adzahadzaha Daadamazhigəla mbakyarvad am gata dəga daadijaharuwa!

¹⁰ Adaba tagaatag Musa taakiya, ‘Faarafəg kə daadagha ar də baabagha,’ dlaḅa, ‘Dadda kwa daava daddana bi babbaana barari tsavva.’

¹¹ Am duugarsduug nə uuram kə uudi maay tsa puuta daddaana ar də babbaan biya, farwut taakiya badəm nə dəgit mamma ndza da tləkkəna nə uuram vakara fanarafəg kə Daadamazhigəla.

¹² Tsamarva ndəkwhə nə uuram kə məlgaru kə daddana ard babbaana.

¹³ Tədvad kwan wam neneg nə uuram kə əlbəga Daadamazhigəl mbakyarvad dəga daadijahi am tsagtər nə uuram kə uudaha. Am ḅag band kwah dlaḅ nə uuram kə dəgitah badyaka.”

Dəgiti Fəgara Uud ndzəga kwal Caccu Təvuukwa Daadamazhigəla

¹⁴ Kaa gwiya dəhtərətəhəg nə Yesu kə dlamakəlaaa, amaa taa kə iitəra, “Cinngamwacinng badəmma, am nəghaaka dlaḅ ba marauwa.

¹⁵ Dɛgiti dɛgaa damma vɛgh kɛ uud bi wa fɛgara ndzɛga kwal caccu tɔvuukwa Daadamazhigɛl biya, dɛgiti sagal ma vɛgh kɛ uud wa fɛgaraa ndzɛga kwal caccu tɔvuukwa Daadamazhigɛla.” [

¹⁶ Daddakwad hyimiya cinngaana aa cinngacinnga.]

¹⁷ Tɔhala tagwavaan dɛ uudaha, kaa daas kɛ iin da hɛnyaha, kaa ndavgarundavɛg kɛ mbɛrzahaan kɛ dɛgiti tuuk vakai nɛ wanɛn kɛ garava.

¹⁸ Ngwatɛrangugga amaa, “Mbats kuram ndakwi nɛghamaaka biya? Nɛghamaaka bi taakiya Dɛgiti dɛgaa damma vɛgh kɛ uud bi wa fɛgaraa ndzɛga kwal caccu tɔvuukwa Daadamazhigɛl biya,

¹⁹ adaba aa dɛhi damma rɛvidyan biya, aa dɛhi ba damma huɗaana, tɔhalakwaha kaa sagal ma vɛghaana.” (Vaakwana maradamarɛg Yesu taakiya makwar kɛ dɛgzɛga bad caccuwa.)

²⁰ Kaa zavvuukw dɛ taakiya, “Dɛgiti sagal ma vɛgh kɛ uud iin wa fɛgaraa uud ndza kwal caccuwa

²¹ Kwakyarvad sagal ma rɛvidmahuda uud nɛ dzama ɓa kɛladɛra, shiɓɛlga, ɓa gɛla, tsa shifɛgga ar dɛ ɓa gwaragwara,

²² ard dlɛrmɛga, kɛlaadɛra, valla uudaha, ar dɛ kɛmma dɛga tsa zhɛrwa, ar dɛ shilga, ar dɛ badza ɗaaga, ar dɛ naaghɛra ar dɛ dlagɛra

²³ Badɛm wanahaan kɛ dɛga kɛlaadɛra sagal bamma rɛvidmahuduuda, badzɛgaan kɛ ndzɛgana uuda.”

Fadghɛra uussa

²⁴ Kaa ciya dagal kɛ Yesu vaakwahiin damma larda Taya ard Sidon. Kaa daas kɛ iin da vɛgya uudana, nahabi nɛ iin maa sɛran aandzu ndɛwar biya. Bakɔvkwaha pɛlewapɛlɛg kɛ shɛɓga.

²⁵ Cinnga ba nɛ uusiin kwa tsaag shidkwa shatanaha kɛ zɛr dɛghwaan kɛ ɔlbɛg tɛghɛra, caaricaari kaa dagau mbɛɗan tɔvuukwana.

²⁶ Uusna dɛghwa Helenaha. Yavva ma larda Finikiya ma haiya Suriya. Kaa ghalla Yesu kɛ iin maa lagwda kɛ shatanahɛn ma vɛgha dɛghwaana.

²⁷ Am Yesu taa kɛ iina, “Aazaruuzɛg zarh ndan tlɛtɛra, kalkalbi kɛsvant kaf vɛlɛvtɛr kɛ ghɛgyah biya.”

²⁸ Ngwangug nɛ uusɛna amaa, “Aana, bandkwah, dadda tsaga dɛgita, abi, zɛgaan nɛ ghɛgyah kɛ kafi ɓalgal vaka zɛgaa kɛ zarɛh.”

²⁹ Aiyam Yesu taa kɛ iina, “Mbakyarvad ngwuggi aghaa ngugga nɛngna, dɛg daas da hɛnyaha, duugharduuɛg shatanahiin kɛ dɛghwagha.”

³⁰ Kaa gwiya daas kɛ iin da hɛnyaha, tlɛghara hɛnga tɛ piin kɛ dɛghwaana, duugharsduug shatanaha.

Mbɛghnambɛg Yesu kɛ matanga kwa tagdabi kɛ ghaiya

³¹ Duughars ba nɛ Yesu kɛ larda Taya, kaa ghuda dagal dɛ Sidon lakutti gwiya daas damma yiwahaiya Galili, ar dɛ ghaiya kɛs kɛlawa Dikapolis.

³² Vaakwaha ar sardɛv nɛ uudah kɛ matangng kwa tagɛda dlah kɛ ghaiya. Kaa ghalgaan kɛ iitɛr maa tappɛna kɛ uudanɛn maa mbanna.

³³ Dɛhant kɛ iin kɛ matangɛn damma dlɛmmaabaava vakavaki maay ndwar biya, kaa fahardɛm kɛ iin kɛ zarha dɛvaan damma hyemyahaana, dlaɓa tɛfa kɛ ashavaiya, tapɛna kɛ aryahaana da ashavayiina.

³⁴ Kaa vazza damma zhigɛl kɛ Yesu kaa dɛya shifɛg kɛ iin bad ndzɛɗa, amaa taa kɛ iina, “Iffata!” Iin taakiya, “Wurga!”

³⁵ Tagaa ba nɛ iin kwaha, kaa wurɛg kɛ hyimiyahaana, dɛgiti hɛkyɛghani aryahaana plɛmpɛlga, kaa tagaan kɛ iin kɛ ghai ba marawwa.

³⁶ Bəlatəraabələg nə Yesu kə maggi aa tagarar bi aandzu war biya, bakəvakwaha kaa kutgaan kə iitər kə dəgiti dzəghardzəgən.

³⁷ Kaa 6a jappər kə uudah ba vaivaiya, am nə iitəra, “Bagaabag kə dəgit badəm bakalkala! Baz lii matang ndza cinngacinng kə əlbəga, lii hatstəruu hyəmiya ar tagaan kə ghaiya.”

8

Gəlgəntəgəlgə Yesu Kə Uudah Alfu Uufada

¹ Makwahiin kə sarta, kaa gwiya fadəgətfadəg kə uudah ba dyaka. Maay tsau nə dəgzəg vakatər biya, kaa dāhgantdāhəg nə Yesu kə mbərzahaan amaa taa kə iitəra,

² “Ən 6a zhuwadaala uudahaana, hənga həkərd wan kwan ar ba vakar bakwal dəgzəg.

³ Akwama diiyanərəsdīga daas da hənnyaha də waiya, ar da mbasda biya. Adaba kyaləm saral vaka bətkya.”

⁴ Am mbərzahaana, “Da tləvkəna mər nə dəga zəg makwanən kə təghal kwada tləgaara kə uudahaani?”

⁵ Kaa ndavatərundavəg kə Yesu taakiya, “Bruudi ngwen wa vakaruwi?” Aiyam nə iitəra, “Uudifa.”

⁶ Kaa tagtərtəg kə iin kə uudah aa cahwararacahwarəg tə haiya. Kəsant kə iin kə bruudiin uudifna, kaa tagar uus kə Daadamazhigəla, lahnana, vəltər kə mbərzahaan kiyava tagwar kə uudaha.

⁷ Məng dla6 kilf mishish hədiikən vakaatəra. Faraa kə iin kə barka, amaa tagwamtərnatəg kə uudaha

⁸ Zaruuzəg nə uudaha, tlatərtləga, ar dzahant nə mbərzahaan kə təmgəan alghw uudifa.

⁹ Lii zaruuzəg ar məng damma alfu uufada. Kaa diitərəs kə iin dagal kə uudaha.

¹⁰ Bat watsər kaa dəgəmdəg kə iin damma perrayu də mbərzahaan, ngal dagal kə iin damma larda Dalmanuta.

Gata Dəga Sərga

¹¹ Kaa sagau kə Farisiyah sa 6alagajau də Yesu, Sarsaa fəshgaana, kaa ghalgaan kə iitər maa martərda kə dəga jappər kwada nəg kə dəga sərg saay ma ghərazhigəla.

¹² Kaa dəya shifəg kə iin bad ndzədda, amaa, “Aujiilbəg kəskuram uudaha zaman am gata dəga sərgi? Ən tagkurtag kə jiira, maay watlərən kə dəga sərgi da marvətər kə uudaha zamanən biya.”

¹³ Təhalakwaha kaa duutərəsduug kə iina, kaa daas kə iin damma perrayuwa, kaa dzəva dagal kə iin dat ghyaba kwaha.

Yista Farisiyaha Ard Hirudus

¹⁴ Viyatəraavig kəsa bruudi kə mbərzaha Yesu, ba pal wa vakatər ma perrayuwa.

¹⁵ Kaa bəlaatərabələg nə Yesu kə maggiya, amaa, “Fəmfəg kə hyəmmi dəgiya, dla6a am fəgaan kə taad tə yista Farisiyaha ar də dəga Hirudus.”

¹⁶ Kaa tagkəvaatəg kə mbərzah ma taatakaatər taakiya, “Mbakyarvad kiyam maay də bruudi ha waa taag nə iin ndəkwhahini?”

¹⁷ Nəghaakaba nə iin kə dəgiti ar taag nə iitəra, kaa ndavtrundavəg kə iina, “Aujibəg am taakiya am maay də bruudi? Mbats, gwastən nəghamaaka biya? Dləḃa sərəmaaka biya? Mbats dəkdək ghəraruwa?”

¹⁸ Am də gyiyaha, am nəghəga biya? Am də hyəmmyiaha, am cinnga biya? Mbats dzamamna biya?

¹⁹ Ma sartakwa laħantəru nai kə bruudi dləḃ kə uudah alfu dləḃna, alghw ngwen wa dzahamant nə uuram kə təmngaani?”

Kaa ngugangug kə iitər taakiya, “Alghw kəlawə tar buwa.”

²⁰ “Bruudi uudifən kwa laħantəru nai kə uudahna, maandala alghwah ngwen wa dzahamant nə uuram righarighan də ghwadgahaanii?”

Am nə iitər taa kə iina, “Alghw uudiffa.”

²¹ Aiyam Yesu taa kə iitəra, “Gwaastən nəghamaaka bi kə əlbəgar biya?”

Mbəghanambəg Yesu Kə Gulfma Betsaida

²² Daragha ba nə iitər damma Betsaida, kaa səvardasəg nə uudan gulf kə Yesu, kaa ghalgaan kə iitər maa tapna kə gulfiina.

²³ Viyiit kə iin kə dəwa gulfəna, tadda kə iin dagal da gylga kəssa. Təfgharvaba nə iin kə ashavai kə uudanən magyiya, tapna kə iina. Ndavaru kə iin taakiya, “Agha nəghəganəghəg kə dəgita?”

²⁴ Kaa dzəgantdzəg kə gulfən kə ghəran damma zhigəl, amaa, “ən nəghəganəghəg kə uudaha, ən nəghtər band uufaha, ar gwayaiva.”

²⁵ Kaa gwiya tapgaan kə Yesu kə gyiyaana. Ngəl wurətwurəg nə gyi təvakaiya, mbana, kaa nəghəganəghəg kə dəgit ba marauwa.

²⁶ Kaa ḃəlgarsḃələg Yesu daas da hənyaha, amaa taa kə iina, “Gwiya təbi kə zərkəss biya.”

Haighanthaig Bitrus Taakiya Yesu iin nə Kəristi

²⁷ Yesu ard mbərzahaan daral damma zərkəssah ma Kaisariya Filibi. Təghərdəga kaa ndavtərundavəg kə iin kə mbərzahaan taakiya, “Ən war nai ma tag nə uudahi?”

²⁸ Kaa ngugangug kə iitər taakiya, “Kylləm ar taaki, agha Yuhwan dadda tsuufəga, kyalləm ar taakiya, agha Iliya tlayanga, kyalləm dləḃ ar taakiya, agha pal ma tlayangaha.”

²⁹ Kaa ndavtəruundavəg kə iina, “Kuraməm, ən warnai mam tləg nə uurami?” Ngwaangug nə Bitrus taakiya, “Kəgh nə Kəristi.”

³⁰ Kaa ḃəltəra kə maggi kə mbərzahaan aa tagararbi aandzu ndəwar kə əlbəg təghər kə iin biya.

Tagadatag Yesu Təghər Kə əmtsəgaana

³¹ Makwanən kə sarta, kaa fəgarzhafəg kə Yesu tsagtər dəgit təghər kə dūuli da həḃəg Zəra Uud kə dləḃ shah-shaha. Ar da naabi nə maaləh təghər kə dlamaa kəlawə ard maaləha zhiila kəssa uufah, ard lii tsaga adzahadzaha Muusa, da tsəvaana, təhala həng həkərd da ciig də shiifəgga.

³² Taggada bat ḃalaḃal kə kwanən kə əlḃəga.

Kaa dahanat nə Bitrus kə Yesu damma dləmmbaava, buuraraana.

³³ Kaa gwivət kə yesu vāzəna kə mbərzahaana, ngəl caa gyi kə iin tə Bitrus taakiya, “Yagh vakar, shatanahna! Dzagaghəragha band uuda duniya, band dzamaghəra Daadamazhigəl biya.”

³⁴ Təhalakwaha dahanat kə iin kə uudah ar də mbərzahaan ba hərz də iina, amaa taa kə iitəra, “Baḃəm daddakwa naa gata kaiya, dūwant kəghəraana, kəssant kə tlaḃa hərtəgaan kaa gatəkwaḡatəgga.

³⁵ Badəm daddakwa naa fa shifæggaana, da tləkəna biya. Dla6a badəm daddakwa 6əlda shifæggaan mbakyarvad kaiya, ar də əlbəga marawa, aafəga ba də fəga.

³⁶ Au paydaan akwama tlakkənatløg nə uudan kə dəga duni ba dēm 6əlda kə shifæggaani?

³⁷ Dla6 au wada vəlda nə uudan dlakulva shifæggaani?

³⁸ Badəm daddakwa cinnga zhirwara ard də əlbəgar ma kwanən kə zamana kwa maay jiir mavakai biya dla6a də haipah ba dyaka, Zara Uud ndakwi da cinngaən kə zheruwan ma sartən da saggau nə iin ma ndangəra Daddaana əmtad də zərbəlgah kwar caccuwanacaccuwana.”

9

¹ Amaa dla6 taa kə iitəra, “Ən tagkurtag kə jiira, məng lii ar ghacəga vaakwan ar maay da əmtsəg biya, bamma nəgharanəghəg kə sagauwa tləksəra Daadamazhigəl bad ndzəddə.”

Gwiyavətgwiig nə ndzəgana Yesu

² Təhala həngah əngkwaha kaa kəsgankəsəg Yesu kə Bitrus, ard Yakuba, ard Yuhwana, kaa langtərdət kə iin dagat damma aghwa ba kyakkwa, ar ndzan ba davaatəra vaakwahiina. Kaa gwivətgwiig kə ndzəganaan təvuukwatəra,

³ səfvaan ndza mədəkw batəl ar mbiiga, maay dadda bara kadlangi bardabarəg ndkwah ma duni biya.

⁴ Kaa tsəgwatsug tlayang Iliya ard tlayang Musa vakaatər ar taaghəi də Yesu.

⁵ Am Bitrus taa kə Yesu, “Dadda tsagadəgita, maraw ndzəganamiyam vaakwanəna, kəm tafgatafəg kə tsakwamah həkərd, pal kəskəgha, pal kə tlayang Musa, pal dla6 kə tlayang Iliya.”

⁶ Sərgabi kə dəgiti da tag nə iin biya, adaba gədzarətəgdəga ba vaivaiya.

⁷ Kaa saay kə akumb hədtərdu, kaa ba cinngalcingnəg kə kungy ma akumbiina, taakiya, “Kəgh zərarra, kwan waig naiya. Cinngamarnuucinna!”

⁸ Maay ma taadatər biya, kaa 6ala gyi kə iitəra nəgharabi ndəwar biya, ba Yesu kalti wa əmtad də iitəra.

⁹ Təghərdəga saayətər maghwa, kaa 6əltər maggi kə Yesu aa tagararbi aandzu ndəwar kə dəgiti aa nəghəga nə iitər biya, bamma ciyitciig Zəra Uud ma gətlah ndanna.

¹⁰ Ar dūwars kə əlbəgən bamma taatakaatəra, kaa ndava zaraabahaatər kə iitər taaki auwa tlatlөг nə Yesu də “Ciig ma gətlah”.

¹¹ Təhalakwaha kaa ndavəgarundavəg kə iitər taakiya, “Aujiibəgci kə lii tsaga adzahadzaha Musa ar taaki ba tlayang Iliya wada fəgharza saay ba zəngwa, təhalakwaha kaa Yaazhigəli?”

¹² Ngwangug Yesu taakiya, “Ba jiira tlayang Iliya wada fəgarza saaya ba zəngwa mbakyarvad 6adla dəgita badəmma. Bakəvakwaha vindavindan taakiya Zəra Uuda da hə6gaan kə dla6 shah-shaha, dla6a ar da naa biya. Nii ənd kwah bi hii?”

¹³ Abi, sahisəg nə Iliya, 6agarra6ag nə uudah kə iin kə dəgita badəm kwa naag nə ghəratər badəmma, band kwa vindavindan da dzəgardzəga.”

Mbəghanambəg Yesu Kə Zəra Kwa Də Shatanaha

¹⁴ Gwiyağhəra ba nə Yesu ar də mbərzah həkərdən savak kyalma mbərzaha, kaa nəghəganəghəg kə iitər kə uudah bədyak fə6əga təghər kə iitər. Lii tsaga adzahadzaha Musa dla6a ar 6alla agajau də iitər.

15 Nəgharaba nə iitər kə Yesu kaa 6a jappər ba vaivai kə dlamaa kəlaw badəmma, kaa əmdəra da tagar uus kə iitəra.

16 Kaa ndavatuundavəg nə Yesu kə mbərzahaana amaa, “Agajawaw wam 6ag nə uuram də iitəri?”

17 Kaa ngwangug kə uuda nə iin ma dlamaa kəlaw, amaa, “Dadda tsaga dəgita, wan zərar naa səkadəv naiya, kwa ci6əg nə shatanaha dla6a tsəgharvatsəg kə taaghaiya.

18 Ba tuukw sarti tsəgwaraa nə iina, tlvəgaarəttlavəg da tə haaya. Faraa kə kubəg ma ghaiya, baz kərdə tlərda, ghularant kə vəgh ba dzəghəgha. Dahandahəg kə mbərzahagh da lagwana, pilatərvaapilga.”

19 Ngwatərangug nə Yesu amaa, “Kuram uudaha zamana, am maay də fadghər biya, ən da zəlma əmkəyngar nai də kurami? Dla6a ənda 6əshkur hər nai kwanahaanii? Ayakam kə zəriin da vakara.”

20 Kaa səgardəvsəg kə iitər kə zəriina, nəgha ba nə shatanahən kə Yesu, bat watsəra kaa tləvgaarəttləvəg kə iin kə zəriin dat tə haaya, kaa təg kə vəghaana, gud6əl6əlga, baz kubəg sagal ma ghaiyaana.

21 Kaa ndavgarundavəg Yesu kə daddaana, “Fəgharza hər nə dəginən kə 6agar6agi?”

Aiyam nə daddaana, “Fəgharza bamma zarhəra.

22 Balgaan damma kaara ar də yuwa, kiyava tsəgaana. Akwama mənəg nə dəgiti agha 6aggnanənga, zhukəmmndalazhug agha məkəmmndu.”

23 Aiyam nə Yesu taa kə iina, “Aujilbəg agha ndava taakiya mbatak ən 6agna6agi? Abi, makwar kə dəgit 6aga6ag vak dadda fadghəra.”

24 Caaricaari kaa dzəgantdzəg kə dadda zərən kə kungy amaa, “Fəndghərət6əga, məlwadmələg ən farna kə fadghəral!”

25 Nəghaba Yesu kə uudah ar ba sagau də əmdərga, kaa cagaraacag kə iin kə gyi kə shatanahən amaa, “Kəgh shatanahən tsəgharəva kə zərən matang makwai kə taaghaiya ard cinngacinnəga, assagal ma vəghaana, gwiya dəbi dla6 damma vəghaan biya.”

26 Kaa huuləg kə shatanahna, kaa gajagaan kə iin kə zərən ba vaivaiya dla6a kaa dagalaana. Kaa həngahəng kə zərən band daddakwa əmtsəəmtsana, baz tagaan kə kyaln taaki, “Abi, əmtsəəmtsəga.”

27 Kaa həkynan nə Yesu kə dəvaan ciyanta, ghacana.

28 Dagha ba nə Yesu da hənəyaha, kaa ndavgaruundavəg kə mbərzahaan ma dləmmbaava, taakiya, “Aujilbəg kəskəmmnd pilekəmmndvaa lagwa shatanahiini?”

29 Kaa ngwanguga kə Yesu, amaa, “Hulfa kwan kə shatanaha laguvda biya bamma də dzəgwazhigəla.”

Gwiya Tagadatag nə Yesu Kə Əlbəg Təghər Kəmtsəgaana

30 Kaa ciya dagal kə Yesu ar də mbərzahaan vaakwaha, Kaa ghudadagal kə iitər ma huda Galili. Nahaabi Yesu sərvaka vakavaki də iitər biya,

31 adaba ndza tsəggtər dəgit kə mbərzahaan taakiya, “Zəra Uuda da vəlvətər damma dəv kə uudaha, da tsəvana. Təhala həngah həkərdə da ciiga.”

32 Nəgharaakai kə dəgiti tag nə iin biya, dla6a ar gədəg kə ndavgaana.

Warwa juujig də Dyakəra

33 Daragha ba nə iitər damma Kafarnahuma. Kaa daas kə Yesu da hənəyaha kaa ndavtrundavəg kə iin kə mbərzahaan amaa, “Agajawaw wamaa 6ag nə uuram tə ghərdəgi?”

³⁴ Mbədar bi kə ghaiyatər biya, adaba balər baləg kə agajaw təghərdəg taaki war maal mataatakaatəra.

³⁵ Kaa cuhwurgacuhurg kə Yesu, dāhant kə kəlawə tar bu na, amaa taa kə iitəra, “Badəm wanaa nəg kə dəga zungwa, barari nal kə dəga haal badəmma, naal dla6 kə kwatnaha uudah badəmma.”

³⁶ Səddan kə zərzəra, ghacna ma taatakaatəra. Həkyna həbək təvəgh kə vəghaana, amaa taa kə iitəra,

³⁷ “Badəm daddakwa dləghəga zərzər əndkwan mbakyarvad daagara, dləghakwidləghəg kəskaiya. Dadda kwaa dləghkwi kai dla6a, kaibi wa dləghkwi nə iin biya, aa dləghəga daddakwa 6əlkwadi kaiya.”

Kwa Maay Tləghuma miyam Biya, əmtad də kəmyama

³⁸ Am Yuhwan taa kə iina, “Dadda tsaga dəgita, məng nə uud kəmnda nəghəgga nəmnd lagwa shatanah ma daagaha, kəm tsarvana, adaba maay ma kəmyam biya.”

³⁹ Aiyam Yesu taa kə iitəra, “Tsamarəv biya, maay wa 6a dəga jappər ma daagar təhalakwaha kaa taa əlbəg ghwad tə kai biya.

⁴⁰ Badəm wa maay 6a tləghum də kəmyam biya, əmtad də miyama.

⁴¹ Ən tagkurtag kə jiira, badəm waa vəkur yuwa həb6əg, aandzu ba kwu palla adaba am dəga Kəristi, ən tagkurtag kə jiira, da pilwabi nə dəgshigaan biya.”

Dəgitahi Fəgara Uud Kə Ba Haipa

⁴² “Badəm daddakwa fəgaraa pal ma zərzarhaan fadghəraatər tə kaiyən kə 6a haipa, da nəg kə dəga zhuwadaala. Da nguləm ngudvardəm nə akura vaar ma kungy, 6əldəm damma dəlvə.

⁴³ Akwama fəkaa 6a haip nə dəvəgha, agha ghuddana. Nguləm agha tləkkəna kə shifəgga damma zərazər də dəv palla, təghər kə damma kaar fai də dəvaghəg bəkurdə, vakavakən da tsəvabi nə kaarən biya. [

⁴⁴ Kwadyahanən kwar zətərzəg vaakwahiina, ar maay əmtsəg biya, dla6a tsəva bi nə kaariin biya.]

⁴⁵ Akwama shəgahagha wa fəkaa kə 6a haipa, agha ghuddana. Nguləm agha tləkəna shifəga tangw damma zərazər də shəg pal, təghər kə damma kaara fai də shəgahagh bərkudə. [

⁴⁶ Kwadyahanən kwa zətərzəg vaakwahiina, ar maay əmtsəg biya, kaarən dla6 tsəva biya.]

⁴⁷ Akwama fəkaa 6a haip gyiyagha, nguləm agha təddana. Nguləm agha tləkəna kə tləkəsəra Daadamazhigəl də gyi pal təghər kə damma kaara fai də gyiyahagha bərkudə

⁴⁸ vaakwahiina, ‘Kwadyahaan zətərzəgna, ar maay əmtsəg biya,

Kaariin dla6a tsəva biya.’

⁴⁹ Da fəshav aandzu kwar kə uuda də kaara, bandkwa fəshav nə kyulləg də iizhamalaha.

⁵⁰ “Iizhamalaha dəgit marraw nə iina, akwma tagwazhatagw nə iizh də yamyamana, am da gwida ndari? Aandz məng nə iizh ma kuram, am ndzan ma gabərər də zaraabahaaruwa.”

¹ Kaa ɗuwa vakavak kə iin kə Yesu, kaa ciya dagal damma larda Yahudiya, kaa dzəva kə iitər dat ghyaba zaagha Jodan. Uudah badyaka dlaɓ gwiya dzaharvətdzahəg vakaana, kaa gwiya tsagtərtsag bandkwa nət nə iina.

² Kyalma Farisah sarəvsəg sa fəshgaana, kaa ndavgarundavəg kə iitər taakiya, “Ma adzahadzaha Muusa, kalkalaan kə uudan lagwars kə uusaana?”

³ Kaa ngutərangug Yesu amaa, “Auwa tagakur na adzahadzaha Muus ɗaa?”

⁴ Ngwarangugga aiyam nə iitəra, “Haighanthaig nə Muus taakiya agha vinndara kə kakkada tagwavəgh də uusagha, dlaɓa agha lagwarsa.”

⁵ Am Yesu taa kə iitəra “Vindakura mbakyarvad dəkdəka ghəraru nə Muus kwanən kə adzahadzaha.

⁶ Bamma da zəngwa, ndəraandərg ‘Daadamazhigəl kə uudaha ghwalva ar da uusa.’

⁷ Mbakyarvad kwaha, ɗuugaan uud kə daddaan ar də babbaan əmtsəvət tə uusaana.

⁸ Ba bərkud ar nal kə vəgh palla. Tangw da təvuukwa ard ndzəga band uud palla, maadlai uud bu biya.

⁹ Adabad kwaha, dəgiti aa matləgant Daadamazhigəla, aa tagw bi nə uudan biya.”

¹⁰ Gwiya ba nə iitər da hənɣaha, kaa ndavgarundavəg nə mbərzahaan kə Yesu təghər kwanən kə əlbəga.

¹¹ Aiyamaa taa kə iitəra, “Badəm nə uudi lagwda uusaana, gak kwatlərən kə uusa, ɓagagharaɓag kə haipa gwaragwar kə uusa zəngwa.

¹² Akwama uus dlaɓ wa ɗuugars zhiilan kəsuu kwatlərən kə zhiila, ɓagaɓag kə haipa gwaragwara.”

Fataraafəg Yesu kə Bark kə Zər zarha

¹³ Kaa ba langarlang kə uudah kə zər zarh kə Yesu kiyava fətəra barka, kaa buɾəgaraaburəg nə mbərzahaan kə uudaha.

¹⁴ Nəgha ba Yesu, kaa badzəg nə rəvidmahuuda, amaa taa kə iitəra, “Aɗuwamtərduug kə zərəh da vakara, tsamtərv biya. Adaba tləkəsəra Daadamazhigəla dəga jəbba iitəra.

¹⁵ Ən tagkurtag kə jiira, badəm daddakwa dləghabi kə tləkəsəra Daadamazhigəl band kwa dləghəg zərvər biya, dəgaabi damma vakai biya.”

¹⁶ Sətərdaa kə zarhiin da vakaan həkytərna ba həbəkka, fahtəraa kə dəva, dlaɓa fətəraa kə barka.

Daalazər Dadda Hyahha

¹⁷ Təghərdəga ciyadagal Yesu vaakwahiina, kaa sagau kə uuda nə iin də əmndərga, kəlla kə iin kə ghwunj təvuukwana, kaa ndavarundavəg kə iin taakiya, “Dadda tsagaa dəgita jiijiira, awan da ɓag nai ən tləkkəna kə shifəga tangw damma zərazəri?”

¹⁸ Aiyam Yesu taa kə iina, “Aujiilbəg kəskəgh ɗa kai dadda jiiri? Au mənəg dadda jiira, ba Daadamazhigəl palla.

¹⁹ Abi agha sərgasərvəg kə dəgiti taag na adzahadzaha, “Tsəbi kə shiffəg biya. Bagbi kə gwaragwar biya. Bagbi kə gəl biya. Bagbi kə shiida fiid biya. Bagbi kə mbadiira biya. Agha faara kə daadagha ar də baabagha.”

²⁰ Am daala zərna, “Dadda tsaga dəgita, abi tsufananttsuufəg kwanahaan ciigət bamma zarhəra.”

²¹ Kaa vazəgaan kə Yesu də vazəga wayakəvəra, amaa taa kə iina, “Ba dəgit pal wa təmkaana. Dəg valətəvələg kə dəgiti agha də vakai nənəg badəm, agha

vøltør kə talagaha, agha tləkkəna kə hyah ba dyak ma ghərazhigəla. Təhalakwha agha sagau da gatkwagtəga.”

²² Bad cinngacinngaana wah kə əlbəgna kaa badza hudvəg kə iina, kaa gwiya daas kə iin ma badzəga ərvīdmahudə, adaba dadda hyah nə iin ba vaivaiya.

²³ Kaa vāztərvāzəg Yesu kə mbərzahaana, amaa taa kə iitəra, “Da dəga ba dlah yaa daddaha hyah damma tləksərra Daddamazhigəla!”

²⁴ Kaa 6a jappəra kwanən kə əlbəg kə mbərzahaana. Kaa gwiya tagətərtag kə Yesu, “Kuram zarhara, da dəgaa ba dlah, nə uud damma tləksəra Daadamazhigəla!

²⁵ Da tsaftsaf ba kə adləgwam dagal tə dūula liipər, təghər kə dadda hyah daadamma tləksərra Daadamazhigəla.”

²⁶ Cinngara ba nə mbərzahaana əndkwaha, kaa gwiya fəgarna 6a jappər kə iitər ar ndava ghərahaatər taakiya, “Mabba ndəkwaha, warwa da tləkəna katəgi?”

²⁷ Kaa vāztəraavāzəg kə Yesu amaa, “Vak kə uudaha, mbələmbələna. Vak Daadamazhigəla mbəle biya. Adaba makwar kə dəgit bəgaḅag vak Daadamazhigəla.”

²⁸ Aiyam nə Bitrus taa kə iina, “Duwamndarsdūug nəmnd kə dəgahaamnd bəḁəm kiyava gata kəgha.”

²⁹ Aiyam nə Yesu, “Ən tagkurtag kə jiira, daddakwa dūugars vəgyaana, bi zərha babbaana, bi dəghwaha babbaana, bi babbaana, bi daddaana, bi zarhaana, bi guhahaana mbakyarvad kaiya ard əlbəg marawa,

³⁰ dəgiti da tləkəna nə iin ma kwanən kə zamana, da jəguujig shəg dərməkka, təghər kə tləkna hənyaha, ard zarha baabaha, ard dughwaha baabaha, ard yahha, ard zarha, ard guhaha, bakəva kwaha da tləkəna bamma dladə. Təhalakwaha ma zamanən da sagauna, da tləkna kə shifəgga damma zərazəra.

³¹ Bədyak nə uudahi ar dəga zəngwa, ar da nəg kə dəga halla. Dəga halla ar da nəg kə dəga zəngwa.”

Gwiya Tagadatag Yesu kə Əlbəg Təghər kə Əmtsəgaana

³² Ar təghərdəga dagat damma Urshalima, Yesu təvuukwa mbərzahaana ar gatəg tə halla ar 6aa jappəra. Uudahi gattər tə hal dlaḅa ar gədzəga. Kaa dahtərtəḁahəg nə Yesu kə kəlawə tar buna damma dləmmbaava, kaa gwiya tagətərtag kə iin kə dəgiti da dzəgaar də iina. Amaa,

³³ “Kiyam dagat damma Urshalima. Da vəlvətərvələg nə Zəra Uda damma dəv kə maaləh ma zhiiləkəsūufah ar də lii tsaga adzahadzaha Musa. Ard ghwudarda kə shariya əmtsəga, ard vøltər kə lii ar Yahudah biya.

³⁴ Ar da nenegaana, ard tafarva kə ashavaiya, ar da kalaakan də kiiḁa, ar da tsana. Təhala hənga həkərḁa da ciyit də shifəgga.”

Ghalga Yakuba ard Yuhwana

³⁵ Təhala kwaha, kaa sagau kə zarha Zabadi, Yakubu ard Yuhwana, davak kə Yesu, am nə iitər taa kə iina, “Dadda tsaga dəgita, kəm naa ghala dəgit vakagha.”

³⁶ Aiyama taa kə iitəra, “Au wam naag nə uuram ən ɓagkurani?”

³⁷ Aiyam nə iitəra, “Kəm ghala kəgha mada dəghaghan damma ndangəra kwargagha, pallamnd maa ndzan tə dəvaa kaffagha, pal tə dəvaa ghyabḁagha.”

³⁸ Am Yesu taa kə iitəra, “Am sərgai kə dəgiti am ghaləg nə uuram biya. Am həḁḁəgahəḁəg kə dladən ən da həḁəg naina? Nii am dzugwantdzug ɓagkura nə uud kə hulfa tsuufəgi da ɓagəwa nə uuda?”

³⁹ Ngwaraangug taakiya, “Aana, kəm dzugwantdzugwa.”

Am nə Yesu taa kə iitəra, “Aana, am da həb6əgahəb6əg kə dladī ən da həb6əg naiya, da 6agkura dla6 nə uud kə tsuuf6g də hulfa tsuuf6gi da 6aggwa nə uuda.

⁴⁰ Ndzəgga tə dəvaa kaffara, bi tə dəvaa ghyabara, tlərar bi nə wah biya. Dəgaha lii 6adlavətərna mbakyarvad iitə nə wah kə vakavaka.”

⁴¹ Cinnagaraba nə kyalma mbərzah kəlawən kwana, kaa badza ərvīdmahud kə iitə də Yakub ard Yuhwana.

⁴² Kaa dahtərət6ahəg kə Yesu da vak palla amaa taa kə iitə, “Am sərgasərg ma lii Yahudah biya, lii sərəvtərsərg də kwarga, ar martər ndzəd kə uuda-haətəra, uudah maamaalatər ndakwani ar martər ndzəd kə uudahaətəra.

⁴³ Da maay əndkwah ma taatakaru biya. Mbakyarvad kwaha, badəm daddakwa naa nəg kə maal ma kurama, barari 6agarnəs kə kwatnahər kə kyaləma.

⁴⁴ Dla6a badəm daddakwa naanəg kə maal ma kurama, barari naal ɛeva uudah badəmma.

⁴⁵ Adaba Zəra Uuda sahi mbakyarvad 6agvarnəs kwatnahər biya, sahi da 6a kwatnah nə iina, dla6a vəlda kə shiffəgaan kiyava varra uudah badyaka.”

Mbəghanambəg Yesu Kə gulf Bartimawus

⁴⁶ Daragha ba nə iitə damma Yariko. Ba iin ndakwani saggal ma Yariko də mbərzahaana, əmtad də uudah badyaka, ndza mənəg nə uuda nə iin gulf cəhurgan ma ghyaba duul ghalga. Daagaan Bartimawus, zəra Timawus.

⁴⁷ Cinngha ba nə iin taakiya Yesu zhiil Nazaret wa ghuda dagala, dzəgant kə iin kə kungy taakiya, “Yesu, zəra Dauda, zhukwadaalazhuga!”

⁴⁸ Kaa burəgaraaburəg kə uudah badyak, ar taakiya “Ndzandzəga,” bakəva kwaha gwiya dzəgant kə iin kə ghai badyadyaka amaa, “Zəra Dauda, zhukwadaalazhuga!”

⁴⁹ Kaa ghacəghacəg kə Yesu amaa, “Dahamwant6ahəga.”

Ar dāhant kə iitə kə gulfna, am nə iitə taa kə iina, “Ciiga, dlaiga wa dāa kəgh nə Yesu.”

⁵⁰ Bəlda kə nuurana, bərhwaat kaa ciig kə iin davak kə Yesu.

⁵¹ Kaa ndavəgarundavəg kə Yesu taakiya, “Au wagha naag nəng ən 6agkani?” Am gulfən taa kə iina, “Dadda tsaga dəgita, manaa naa nəghəganəghəgga.”

⁵² Aiyam Yesu taa kə iina, “Dəga, fadghəragha mbakambəga.”

Caaricaari kaa nəghəganəghəg kə iina, kaa gata Yesu kə iin dagal tə duula.

11

Dagha nə Yesu Damma Wurshalima

¹ Həzarət ba nə iitə daadamma Wursalima, kaa ghacəgagacəg kə iitə ma Betafaji ard Betani, vaka Gaval kwa də Uufaha Zaituna, kaa 6əlgant6əl6g nə Yesu kə mbərzahaan buwa,

² Amaa taa kə iitəra, “Damdəg damma gədzərkəsən təvuukwaruna. Bad daasaruwa am da nəghəganəghəg kə gəlaa6a aghyungngw ngudangudana, kwa tapavənai dalgaa biya. Pələmdaapəlgə

³ Akwama ndavakurundavəg nə uud taakiya, ‘Aujilbəg kəskuram pəlgani?’ ‘Am tagar taakiya, Yaazhigəl wa naagaana, da gwiigaan saas bandakwan ndakwana.’”

⁴ Kaa dagal kə iitəra, ar nəgha kə gəlaa6a aghyungngw ngudəga tə ghaiya hənnyaha tə duula. Ar təghərdəga pəlgana,

⁵ am lii ghacëga vaakwahiin taa kə iitëra, “Am pəlləg damər kə aghyung-wini?”

⁶ Kaa ngwangug kə mbərzahaan buna bakalkal bandkwa tagatər Yesu, kaa dūutərəsduug kə uudahiin dagal də aghyungngwiina.

⁷ Sarardəv ba nə iitər kə aghyungngwən kə Yesu, ar ɓalət kə sədavahaatər tə vakaiya, kaa ɗalgaan kə Yesu cəhura tə vakaiya.

⁸ Kaa ɓalgaɓaləg kə uudah kə sədavahaatər badyak tə dūula, kyaləmah dlaɓa ɓalara dəva uufahi ghwadarda nə iitər saama guhaha.

⁹ Lii təvuukwana ard lii tə halaana ar diyaru kə cau taakiya, “Galyamgaləg kə Daadamazhigəla!

Bark kə daddakwa saay
ma ɗaaga Yaazhigəla!

¹⁰ Bark kə tləkəsərən da saayən kwa dəga
daadamnd Dauda.

Galyamgaləg kə Daadamazhigəla.”

¹¹ Dagha ba nə Yesu damma Wurshalima, kaa daas kə iin damma gaagazaiya vəgya Daadamazhigəl vazəna kə dəgitah badəmma, ɓəlaaɓələg tsau ba hwaasa, kaa gwiyağhəra daas əmtad də mbərzahaam damma Betani.

Tlafaatlafəg nə Yesu Kə Uuffa Ghəgyivva

¹² Ciyarət ba nə iitər ma Betani dlakaduraana, kaa njəkənjiig nə wai kə Yesu.

¹³ Nəgha ba nə iin kə uufa ghəgyiv kwad hyimiya, kaa da vazgaan mbatak tləkənatləg kə zər tə vakaiya. Dagha ba nə iin da təvəgha, tləkənabi aandzu ndau tə vakai biya, ba hyimiya, adaba sarta yaa zəra ghəgyiv biya.

¹⁴ Amaa taa kə uuffa ghəgyivəna, “Ba dəmma aa gwiya zəbbi nə uud kə zər tə kəgh biya!” Cinngaracinnng mbərzahaan kə dəgiti tagada nə iina.

Yesu Ma Vəgya Daadamazhigəla

¹⁵ Dagha ba nə Yesu damma wurshalima, kaa daas kə iin damma gaagazaiya Vəgya Daadamazhigəla farzha kə lagwa lii sagwa dəgitah ard lii vəlgaana. Kaa tlagars dlaɓ baz tebəraha lii mbəɗa kwaɓa baz avədaha lii valla takalamasara.

¹⁶ Tsarva kə uudah kə ghwadadagal də dəgitah ma gaagazaiya Vəgya Daadamazhigəla.

¹⁷ Kaa ba tsagtərtsag kə iin kə uudah amaa, “Vindavavindəg taakiya,
“ ‘Da ɗahav nə wəgyar də

Vəgya dzəgwazhigəla dlamakəlaaw badəmma.’
Namdalnəg nə uuram kwan kə ‘vakka shəɓɓa gəlaha.’ ”

¹⁸ Cinngaraba nə maalah ma zhiilakəsufah ar də lii tsaga adzahadzaha Muus kə kwanən kə əlbəga, kaa fəgarzhafəg kə iitər kə gata dūula tsəgaana, adaba ar gədzəgaana, kwakyarvad badəm dzahava dlamakəlaawən ar ɓa jappəra tsagaanana.

¹⁹ Bəlaa ba hwaasa, kaa məlla dagal kə Yesu ard Mbəzahaan ma kəssiina.

Ghulalghuləg Nə Ghəgyivvən Tlaffa nə Yesuna

²⁰ Dlakadur bawur ar ghudadagala, kaa nəghəganəghəg kə iitər kə ghəgyivvən ghulalghuləg tangw dat tlaliyaana.

²¹ Dzamghanidzaməg Bitrusa, amaa taa kə Yesu, “Dadda tsaga dəgita, zharga! Ghəgyivvən tlafigha nəngən ghulalghuləgga!”

²² Ngwatərangug nə Yesu amaa, “Famdəghərətəg tə Daadamazhigəla!

²³ Bak jiir wan tagkurtaga, akwama fədgħərətfəg nə uud tə Daadamazhigəla, tagardatag kə aghwən taakiya ciig bəldəmbəlg kə ghəragh ma yiwahaiya. Akwama bəgaabi kə ndaundawur ma ərvidmahudaan təghər kə dəgiti aa tag nə iin biya, da bəgvarbaga.

²⁴ Mbakyarvad kwaha wan tagkurtaga, badəm nə dəgiti am ghaləg nə uuram ma dzəgwazhigəla, famdəghərətfəga taakiya tlamkənatləga, da nəg kə dəgaruwa.

²⁵ Dləba makwar kə sarti am ciigət nə uuram da dzugwazhigəla, akwama məng dadda kwamma həkyna nə uuram ma ərvidya, am bəsharnana, adaba ghərava Daadaruwi maghərazhigəl ndakwani da bəshkurna kə haipaharuwa.”

²⁶ Aiciya, akwamam maay bəstərnabəshəg kə haipahaatər kə uudah biya, daadaruwi ma ghərazhigəl ndakwani da maay bəshkuranaabəshəg biya.

Ar Ba Ndaundawur Təghər Kə Ndzədda Yesu

²⁷ Kaa gwiya daas kə iitər damma Wurshalima. Kaa gwaiyav kə Yesu ma gaagazaiya vəgya Daadamazhigəla, kaa sagau kə lii maalah ma zhi-ilakəsuufaha, ard lii tsaga adzahadzaha Muusa, ard maalah təghər kə vəgya Daadamazhigəla sa vakaana.

²⁸ Am nə iitər taa kə iina, “Agha bəg də kwar kə ndzəd nəng kwanahaan kə dəgitahi? Warwa vəlakak ndzəda bəagaani?”

²⁹ Am Yesu taa kə iitəra, “Məng nə ndavəgi ən na ndavkuru naiya. Am nguwi ghəravaruwa, kai ndakwi ənda tagkurtag ma hulfa kwar kə ndzəd wan bəg nai kə tlər də vakaiya.

³⁰ Tagamwataga, ndzədən bəgga Yuhwan kə tsufəg də vakaiyəntsə, vəlghar Daadamazhigəl nii uudhi?”

³¹ Kaa fəgarzhafəg kə iitər kə agajaw ma taatakaatər, taakiya, “Akwama tagəyamətag taaki, ‘Vak Daadamazhigəla,’ da tagkiyamtag taakiya, ‘Aujilbəg famdəghərət bi tə iin biyi?’

³² Kiyam tagatag taaki, ‘Vak kə uud kwana?’” (Ar gədzə dəgiti da bəgtər nə uudaha, adaba badəm nə uudah kəsarantkəsəg taakiya tlayanga Daadamazhigəl nə Yuhwana.)

³³ Kaa ngugarangug kə iitər kə Yesu taakiya, “Kəm sərga biya.”

Aiyam Yesu taa kə iitəra, “Kai ndakwi ən maay tagkurtag kə ndzədi ən bəg nai kə tlər də vakai biya.”

12

Garava Lii Cauwara Mbuuca Guhha Inabi

¹ Kaa zavuukw kə Yesu də tagtər garava. Amaa, “Ndza məng nə uuda nə iin kwa ndza bəgaa guuha inabiya, ngal tsarvaara kə iin də hərgəha takka, kwadə kə vakka pərtsə zəraana, ndəra kə iin kə gud kiyava dadda uufəgaana. Vəltər kə mbuucan kə yaa daddaha uusəgga, kaa dagal kə iin damma kwatlərən kə larda.

² Bəgga ba sarta caa zəra inabi, kaa bəlgantbəlg kə dadda guhən kə kwatna-haan davak lii cauwara mbuca guhna, kiyava səgarda kyalləma zarha inabi ma guha.

³ Kaa viigətviiɡ kə lii cauwara mbuucəna, ar kalaakan, ar lagwars dagal bad dəvaan dləba.

⁴ Kaa gwiya bəltərant kə kwatlərən kə kwatanaha. Kaa tsəgaan kə iitər kə uudanən ma ghəra, ar vəlar kə dləda.

⁵ Gwiya bɛlant kwatlɛrɛna, ar tsan lii cauwara mbuuca guhna. Bɛltɛrant dlaɓ kɛ kyalɛm badyaka, kaa kalgakalɛg nɛ lii cauwara mbuuca guhɛn kɛ kyalɛma, ar cifa kɛ kyalɛmahaatɛra.

⁶ Gwastɛn badlaɓ nɛ uud pall kwada bɛlɛg nɛ iina, iin nɛ zɛraana, kwa waig nɛ iina. Tɛhalakwaha kaa bɛlgaan kɛ iin da vakaatɛra, kaa tagaan kɛ iin taakiya, 'Mbatak, ar da fɛgaarafɛg kɛ zɛrara.'

⁷ Ar takkɛva lii cauwara mbuuca guhhɛn matatakatɛra, 'Wanci nɛ dadda gwiya guhna, na tsiyamatsɛgga, kiyava nɛg guhiin kɛ dɛga miyama.'

⁸ Kaa viigɛtviig kɛ iitɛra, ar tsana, ar duuldan kɛ tluwa vɛghaan da gyɛlga ghɛrgha.

⁹ "Kaa ndavtɛrundavɛg kɛ Yesu, amaa, 'Awa da ɓag nɛ dadda guhinii? Da sagau da cɛɓa kɛ lii cauwara mbuuca guhɛna, da vɛltɛr kɛ guhiin kɛ uudahitlɛrna.

¹⁰ Mbats tapamnabi kɛ karanta kwanɛn kɛ vindɛga ɛlbɛga Daadamazhigɛlɛn biya? Adaba vindavindan taakiya,

"'Akuri duwarars yaa daddaha ndɛrga,

Iin wa naal kɛ akura ndɛrɛg kwa juujig kɛ marawa.

¹¹ Kwanna tlɛra Yaazhigɛla, dlaɓa dɛga jappɛr vakamiyama.' "

¹² Kaa gata duula viigaan kɛ maalaha Yahudaha, mbakyarvad nɛgharaakanɛghɛg taakiya tag tɛghɛr kɛ iitɛr kɛ garavɛna. Adaba gɛdzar uudaha. Mbakyarvad kwaha ar duwars, kaa dagal kɛ iitɛra.

Ndavɛg tɛghɛr kɛ ɗiigar hadam kɛ Kaisara

¹³ Tɛhala zɛlam hɛɗiikɛna, ar bɛlant kɛ kyalɛma Farisiyah ard uudaha Hirudusa, kiyava ngarant dlɛgɛd kɛ Yesu ma ɛlbɛgahi da tag nɛ iina.

¹⁴ Tsugwara ba nɛ-iitɛra, am nɛ iitɛr taa kɛ iina, "Dadda tsaga dɛgita, kɛm sɛrgasɛrɛg agha dadda jiira. Ba dɛgit pal nɛ uudah vakagha, adaba agha maay fa dagar ma uudah biya. Dlaɓa agha tsagaan kɛ duula Daadamazhigɛl bak jiira. Magha tlɛg nɛng kalkalaan kɛskɛmnd ɗiigar hadam kɛ Kaisar tlɛkɛssa Ruma dyaka nii kalkalaan bihi?

¹⁵ Kɛm ɗiigaan nii, kɛm maay hii?" Nɛghaakanɛghɛg Yesu kɛ muniyaatɛra, amaa taa kɛ iitɛra, "Aujilbɛg kɛskuram fɛsha kaiyi? Anakam kwabiin ɗiyav hadamiin dɛ vakaiyɛn ndana."

¹⁶ Kaa sɛgardaasɛg kɛ iitɛra, amaa taa kɛ iitɛr, "Garava war ard daaga war wa tɛ vakaini?"

Aiyam nɛ iitɛra, "Dɛga Kaisara."

¹⁷ Am Yesu taa kɛ iitɛra, "Dɛga Kaisar am vɛlar kɛ Kaisara. Dɛga Daadamazhigɛl dlaɓa am vɛlar kɛ Daadamazhigɛla." Kaa ɓaa jappɛraan kɛ iitɛr ba vaivaia.

Ndavɛg Tɛghɛr Kɛ Ciig Ma Gɛtlaha

¹⁸ Sarɛvsɛg nɛ kyalɛma Sadukiyah sa vak kɛ Yesu. Iitɛr wa taakiya maay ciig ma gɛtlah biya. Kaa ndavgarundavɛg kɛ iitɛr taakiya,

¹⁹ "Dadda tsaga dɛgita, vindakɛmndavindɛg nɛ Muusa taakiya akwama ɛmɛtsaaɛmɛtsɛg nɛ uudan kwal yigga kɛ zɛr dɛ uusaana, barari kɛsgaan nɛ zɛraabaan kɛ uusiina, yahara kɛ zarah kɛ zɛraabaana.

²⁰ Ndza mɛng zarhabaabah uudiiffa, kɛsuukɛsɛg yag kɛ uus mtsan bakwal yigga kɛ zɛra.

²¹ Kaa kɛsguukɛsɛg kɛ zɛra bu kɛ uusiina, ghɛravaan ndakwi ɛmɛtsaa bakwal zɛra. Dɛga hɛkɛrd ndakwani band kwaha.

²² Bandkwah dlaḡa uuf ɛmtadaatəra, ɛmtsahara bakwal zəra. Təhalakwaha kaa ɛmtsəg kə uusiina.

²³ Aitsa, da nəg kə uusa warci pal ma iitər davalā ciig magətlahi? Adaba uufifamtadatər kəssarukəsəga.”

²⁴ Ngwatərangug nə Yesu, amaa, “Dzəmaghəraru kalkal biya mbakyarvad am sərgabi kə ɛlbəga Daadamazhigəl vindavindan biya, am sərgabi dlaḡ kə ndzəda Daadamazhigəl biya.

²⁵ Masartən da ciig lii ɛmtsaharaɛmtsahəg tə faaya, ar da maay ghwalvah kəssa uus biya, ɛnghwasah ndakwani ar maay da kəssa zhiil biya, ar da nəg band zərbəlgah kwa ma ghərazhigəla.

²⁶ Təghər kə ciig ma gətlaha, tapamnabi kə karantəgaan ma kakada Muus təghər kə kaar zəg tə uuf ma suuy, taakiya, ‘Kai Daadamazhigəla Ibrahim, ard dəga Ishaku, ard dəga Yakubu biya?’

²⁷ Iina, Daadamazhigəla lii ruwaraaruug biya, dəga lii də shiffəga. Təkamaatəkəg ba linglinga.”

Adzahadzah Kwa Də Ndzədda

²⁸ Pall ma lii tsaga adzahadzaha Muus tlatəraatləg ar ɛalagajawa ma taatakaatəra. Nəghaaka ba nə iin taakiya ngwatərangug Yesu ba kalkala, kaa ndavəgarundavəg kə iin taakiya, “Kwar kə adzahadzah wa juujig ba vaivayi?”

²⁹ Ngugarangug nə Yesu amaa, “Kwa juujig badəmma iin taakiya, ‘Cinngamcinng, uudaha Isra’la, Yaazhigəl Daadamazhigəlamiyama, Yaazhigəl ba palla.

³⁰ Waig kə Yaazhigəl Daadamazhigəlagh də ərvidmahudagh badəmma, ard shifəggagh badəmma, ard dzəmaghəragh badəmma, ard ndzədagh badəmma.’

³¹ Dəga bu iin taakiya, ‘Waig kə tləghaarawakyaghagh band kwagha naag nəng kə ghəragh.’ Maay nə watlən kə dzahadzahi juujig kə kwanahaan biya.”

³² Aiyam dadda tsaga adzahadzahən taa kə Yesu, “Tagghədatag bakalkal dadda tsagadəgita, Daadamazhigəl ba palla, maay watlən biya ba iina.

³³ Aa waiyavwaig bad ərvidmahudə palla, ard dzəmaghəragh badəmma, ard ndzədagh badəmma, agha waiyant kə tləghaarawakyaghagh band ghəragha, juujig badəm kə kyuləgga ɛmcagga ard kyuləgga hərga.”

³⁴ Nəgha ba nə Yesu kə duuli ngwaa nə iin də dabariya, aiyama taa kə iina, “Aghaba hɛf də tləksa Daadamazhigəla.” Tahalakwaha maadlai wa gwiya shughaana gyiia ndavgaru dəgiti tlən biya.

Ndavəg Təghər Kə Kəristi

³⁵ Ma sarta kwandza tsaga dəgit nə Yesu ma vəgya Daadamazhigəla, kaa ndavtəruundavəg kə iin taakiya, “Ar tag ndar nə lii tsaga adzahadzah taakiya Kəristi zəra Daudi?”

³⁶ “Dauda kataghəran ndakwi, tədvd Shəddəkw Daadamazhigəl tagaatag taakiya,

“ ‘Am Yaazhigəl taa kə Yaazhigəlara,

Ndzəndzəg tə dəvaa kaffara,

Bamma fantəraafəg kə tləghumahagh

da mazhangyiil kə shəgahagha.’ ”

³⁷ “Ba Dauda kataghəran ndakwi dāhadahəg kə iin də ‘Yaazhigəla’. Da nəg ndar kaci kə zər vak Daudi?” Cinngaraba nə uudah kə ɛlbəgən taggada nə Yesuna, kaa dlaig kə iitəra.

Yesu ard Lii tsagga adzahdzaha Muusa

³⁸ Ma tsagaanaana, am Yesu, “Famfæg kə hənkal də lii tsaga adzahadzaha Musa, ar naa ba gwaiyav ma sədav dyakdyaka. Dlaḅa ar naa ba tagvətər nə uuss ma kasukwa.

³⁹ Ar naa ba vələvtər nə dəga ndzəganah ndang ma guda dzəgwazhigəla, ard dəga ndzəgaan maraw vakka hwaḍaga.

⁴⁰ Iitər nə lii za kadlanga ənghwasahi əmtsahara zalahaatəra. Dlaḅa ar dzəgwazhigəl tladda kiyava nəghəvtərnəghəgga. Da vələvtərvələg dlad ba vaivaiya.”

Ndzayau wagygga

⁴¹ Cəhurga ma guda dzəgwazhigəla nə Yesu vaka cauwa ndzayau, vazza dʒuuli ar diig nə uudah kə kwaḅatər ma dəga dəya ndzayau. Kyaləma yaa dadda hyahha badyaka ar diigaan kə kwaḅ badyaka.

⁴² Kaa sagau kə wagiggiin talaga, dəya kə kalami buwa, kwa dət bi nə palləraan dat kwaḅ biya.

⁴³ Kaa dahgantdāhəg nə Yesu kə mbərzahaana, amaa kə iitəra, “Ba jiiirjiira, wan tagkurtaga, kwabən aa diiga nə wagigən ma dəga dəya ndzayauna, juujig kə dəga kyalma uudah badəma.

⁴⁴ Badəmmaatər vələrda bamma dyakəra dəgiti ar dəvakai nə iitəra, wagyigna, ma ndzəgana talagəraana vələdavələg kə dəgiti dəvakai nə iin badəmma, baz dəgiti tsaghər nə iin tə vakaiya.”

13

Tagadatag nə Yesu kə əlbəg təghər kə dləga vəgya Daadamazhigəla

¹ Təḍuula Sagal nə Yesu ma vəgya Daadamazhigəla, am pal ma mbərzahaan taa kə iina, “Dadda tsagga dəgita, vazəg kə maandala akurahaan ard ndərgahaana, dəgaha jappəra!”

² Am Yesu taa kə iina, “Agha nəghəganəghəg kə maandala hənyahahaana? Da dlagav badəmma. Da maay dūwəv nə akur aandzu pal təghər kə zəraabaan biya.”

Dladā Zəngngwa

³ Cihurgan nə Yesu tə Aghwa Zaitun kwar vazakav magyimagyī də Vəgya Daadamazhigəla, kaa ndavgarundavəg kə Bitrusa, Yakuba, Yuhwana, ard Andrawus ba daghuvaatər taakiya,

⁴ “Tagkəmnndtaga, da dzəgaar hər wanahaan kə dəgitaḥi? Au nə dəga sərgi da nəghəvaaka nə iin tə vakai akwama hərz sarta dzəgardzəgaani?”

⁵ Aiyam Yesu taa kə iitəra, “Famfæg kə hyəmiya, aa valkurdaī nə uudah biya.

⁶ Uudah badyak ar da sagau ma daagara, ar da taakiya, ‘Kai nə iina,’ ar da valtərda kə uudah badyaka.

⁷ Akwama cinngamacinnga kə əlbəga ghwaava ard dlaghalgaana, gədzam biya. Barari da dzəgardzəg wanahaana, bakəvakwaha ghaalaan ndakwani səghəv bi ndan biya.

⁸ Uudaha kəssi tlərna, ar da dəgaradəg kə uudaha kəssi tlərən də ghwaava, kwarga ar da ḅa ghwaav də kwarga. Da gajagav nə haay vakavak shahshaha, da məng baz waiya. Badəm wanahaana iin bi gyigyīya dladīn biya. Ba fəgarzhaana.

⁹ Famfæg kə hyimmi tə ghəraharuwa, adaba da langkurlang nə uuda damma guda shariya, da kalkuraaka nə uud ma guda dzahava Yahudaha. Da

langkurlang nə uud da təvuukwa tləvuukwaha ard tləkəsaha mbakyarvad də daagara, am da tagəda kə shiid maraw təghər kəskai təvuukwatəra.

¹⁰ Lakuti sagau nə halavuwana, barari tagəvtəra nə əlbəg maraw kə uudaha duni badəma.

¹¹ Ba kəlaa sarti viikurət nə uuda, akwama dakurdaadəg da vaka ta shariya, ndavambi kə dəgiti am da tag nə uuram biya. Ndzaa ba tagamtag kə dəgi da vəkur nə Daadamazhigəl ma kwahiin kə sarta, adaba kurambi wa taaghaiy biya, Shədəkwa Daadamazhigəla.

¹² Zəraaba da vəlda kə zəraabaan da tsəvana, daad dlaḅa da vəlda kə zəraana. Zarh dlaḅ ar da ciyarant kə yaatəra kwa da fəgara cəbəvtəra nə yaatəra.

¹³ Badəm nə uudaha ar da naakur bi mbakyarvad daagar biya, Badəm nə daddakwa ghacaghacəg dat ghalaana, da katavva.”

Dlaḅa Ba Vaivaiya

¹⁴ “Akwama nəghamanaghəg kə dəgit dzah ma vəgya Daadamazhigəla, kwada fəgara uudah kə ḡuwa vakavakina, (Aa nəghaakanəghəg dadda karantəgaan taakiya) lii ma larda Yahudiya aa əmdərarəmdərəg dagat damma aghwaha.

¹⁵ Kwa tə ghəragud dlaḅa, aa səbbi saay samma hənyah da kəssa dəgit biya.”

¹⁶ Dadda kwama guh dlaḅa, aa səbi saasa hənyah da kəssa səḍavan biya.

¹⁷ Dəga zhuwadaal kə ənghwasahi ənhuda ard lii də zər ma dlaaga ma kwanən kə sarta!

¹⁸ Dzəgwamdzəg kə zhigəl aa dzaarbi wanahaan kə dəgitah ma sarta viyakəsa biya.

¹⁹ Ma kwahiin kə sarta, da həḅav dlad ba vaivai kwa tapavənabi kə həḅgaan ciigət ma sarta kwa vərḍya nə Daadamazhigəl kə duni biya, tangw damma kwanən kə sarta. Da maadlai gwiya dzəgardzəg hulfə kwan kə dlad ba dəm biya.

²⁰ Maa maay kwakyarvad gulghaniguləg nə Yaazhigəl kə həngahin biya, maa maay nə uuda dəgshigi da ngədləg biya. Mbakyarvad uudahaan dzərghaaka nə iina, kaa gulənəguləg kə iin kə həngaha.

²¹ “Ma kwahin kə sarta badəm daddakwa tagkur taakiya, ‘Vazəga, wai nə Kəristi vaakwana!’ bi, ‘Vazəg, wai nə iin vaakwaha!’ Haiyamant biya.

²² Adaba kəristiya fiidfiida ard tlayangaha fiidfiida ar da sagala, ar da ḅa dəga sərəga ard dəgaha jappərha, kiyava vala uudaha, akwama ḅagaḅaga, baz lii dzəravtəraakadzərga.

²³ Mbakyarvad kwaha famfəg kə hyəmiya! Tagankuratag kə dəgitah badəm bamma sarta.”

Saaya Zəra Uuda.

²⁴ “Aiciya, ma kwahiin kə sarta, təhala dladən da sagauna, “‘Faci da ba niknikka.

Kyil dlaḅa da maay ḅa parakrak biya.

²⁵ Kwadladlah ar da ḅala saay ma ghərazhigəla.

Da gajagav nə dəgitahi ḡyakḡyak tə zhigəla.’

²⁶ “Təhala kwaha da nəghəvanəghəg Zəra Uud saay ma akumba də ndzəḍa ard ndanggəra.

²⁷ Təhala kwaha da bəldi kə zərbələgahaan ar da dzahant kə lii dzərghaaka nə iin sagatsəga, ard dagatdəga, ard dagaldəga ard saadəsəga, cigət tə ngyilla duniya dat ghaala zhigəla.

Tsag Taghər Kə Uufa Ghəgiva

²⁸ “Tsagamtsag kə ndzəgana uufa ghəgiva. Akwama fəgharzhafəg nə dəvahaan kə 6a ndadə, dlaḅa farzha kə da daala hyəmiya, səramasərəg taakiya hərəz nə madara.

²⁹ Bandkwah dlaḅ akwama nəghamanəghəg kwanahaan kə dəgitah dzəgaardzəga, səramasərəg taakiya hərəz sarta, ba həef də ghaiya wakyagha.

³⁰ Bak jijjiira wan tagkurtaga, uudaha kwanən kə zamana ar da maay əmtsəg biya, bamma dzəghardzəg wanahaan kə dəgitah badəmma.

³¹ Ghərazhigəla ard haaya ar da ghyənga, əlbəgara badəmma da maay ghyəng biya.

Maay Wa Sərgasərəg kə faci bi sarta biya

³² “Kwan kə faciya ard sarta Maay wa sərgasərəg biya, aandzu, zərbəlgahi ma ghərazhigəla, aandzu Zəriina, bamma Daad palla.

³³ Famfəg kə hyəmiya, am badləvəghana, adaba am sərga bi kə faciya ard sarta da dzəgaar wanən biya.

³⁴ Band uudi kwa təghərdəga dagala, akwama duugharsduḡ kə hənyaha fətərdəm ma dəv kə əvahaana, ma kwaratər bad tləri da ḅag nə iina. Təhalakwaha tagar kə dadda uuffa hənyaha taakiya aa badləvəbadləgga.

³⁵ Mbakyarvad kwaha, ndzamandzəg ba badləvəbadlana, adaba am sərgabi kə sarta da saas daddahənyah biya, ma da saa dəghwaasa, ma mahuda vəddə, bi sarta wiiga ghwatəkala, bi dlakadur ba wurra.

³⁶ Aa da tləkuraabi gahragw am hənahaar biya.

³⁷ Dəḡinən ən tagkur naina, ən tagtər kə uudah badəma, ‘Ndzamandzəg ba badləvəbadlana!’ ”

14

Diyaradiig nə tləvuukwah kə Sawariya Tsa Yesu

¹ Təmmaa ba həng bu kə Hwadəga Haarakəssa Dzava Hənyaha ard Hwadəga Haarakəssa Bruudi Kwəl Yista, kaa gata duula viiya Yesu kə maalah ma zhiilakəsəufah ard lii tsaga adzahadzaha Musa də gəlgəla, kiyava tsəgaan kə iitəra.

² Ar taakiya, “Aa ḅagavbi daghuvala hwadəgga haarakəs biya, adaba aa da ciyarantbi nə uudah kə uushav biya.”

Diyavarəmdüig nə walla tərshin kə Yesu ma Bitani

³ Ma sartən ndza ma Bitani nə Yesu, za kaf ma vəgya Siman kwa njikən vəcca, kaa saas kə uussiin də mərta wala tərshan reghareghaan kwa ba pir ganaan ḅagava də nardi, cəḅnən diyarəm kə iin ma ghəra.

⁴ Kaa Badza ərvəd kə uudahi ndzar vaakwahiina, am nə iitər ma taatakaatəra, “Aa badzəvda kiyavau wallən tərshin əndkwani?”

⁵ Akwmaa vələvət nə iina, maa tlavkənətləg nə kwaḅa bariyam kwa juujig kə dəga viig palla, maa velvtər kwaḅiin kə talagaha!” Kaa caagyi kə iitər təghər kə uusiin ba vaivaiya.

⁶ Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, “Duwamarsduugga. Am gargya kiyavauwi? Abi, dəḡit maraw waa ḅagwi nə iina.

⁷ Ba kəlaahənga am ba əmtəd də talagaha. Mam naagaan am ḅagtəraaḅag kə hərər aandzu ba həra, adaba kaiya ən maay kəlaahəng əmtəd də kuram biya.

⁸ ḅagaḅag kə kəlaa ndzədaana. Daighwaadaig nə iin kə walla tərshən tə vəghaar lakuti kə da həḅakai kə uuda.

⁹ Bak jiiirjiira wan tagkurtagga, badəm vakavaki da tagav nē əlbəg marawən ma duniya, da dzamav nē uussən kwakyarvad dēgiti abaga nē iina.”

Haighanthaig nē Yahud kē vëlla Yesu

¹⁰ Təhalakwaha, kaa dagau kē Yahuda Iskariyoti pal ma mbərzah kəlawā tar buna davak maalah ma zhiilakəsufah kiyava veltəru Yesu.

¹¹ Cinnagaraba nē iitər əndkwana, kaa dlaig kē iitər ba vaivaiya, dlaḡa ar tara kē langiya vəlgar kwaḡa. Kaa fəgarzhafəg kē Yahud kē gata dūula vəlgaana.

Kaffa Hwadaga Haarakəssa Dzavgaara Hənyaha

¹² Daavala faciya zəngwa hwadagga haarakəssa bruudi kwal yista, kaa harra mbaklaka kē iitər bandkwa narət nē daadijahaatər kē bəgaan kiyava hwadaga haarakəssa dzavgaara hənyaha, kaa ndavgarundavəg nē mbərzahaan kē Yesu taakiya, “Vaakwar wa magha naagnəng ma kəmnda badləkana kē vaki agha da zəg nəng kē haarakəssa dzavgaara hənyahi?”

¹³ Kaa bəlgantbəlɡ kē iin kē mbərzahaan buwa, amaa taa kē iitəra, “Damdəg damma hudakəssa. Am da nəghəganəghəg kē uudan də təfuwa yuwa. Gata-marsgatəga.

¹⁴ Aandzu kwar kē hənyah wa dəɡaa nē iina, am tagar kē dadda hənyahiin taakiya, ‘Dadda tsaga dēgit wa ndava taaki mər nē gudi ən da zəg nai ard mbərzahar kē kaffa Hwadaga Haarakəssa Dzavgaara Hənyahi?’

¹⁵ Da markurdamarəg nē iin kē maandala gud təghər kē guda sharaw kwa badləvəna mbakyarvad haarakəssiina. Am da badlkiyamna vaakwah kē dēgzəga.”

¹⁶ Kaa dagal kē mbərzahaan damma hudakəssa, tlararatləg kē dēgitah bandkwa tagatər Yesu. Kaa badləna kē iitər kē dēgzəga Hwadagga Haarakəssa Dzavgaara Hənyaha.

¹⁷ Bəɡaa ba hwaasa, kaa saas kē Yesu ard mbərzahaan kəlawā tar buwa da hənyahiina.

¹⁸ Ar təghərdəgga za kaffa, kaa am Yesuwa, “Bak jiiirjiira wan tagkurtaga, pal makuram da vəlkwavəlga, kwa bandakwan za kaf əmtad də kaiya.”

¹⁹ Cinnagarubi nē mbərzahaan kē əmtakəra əlbəgən biya, kaa ba ndavəg kē iitər ba da pallapalla, “Kai nii?”

²⁰ Ngwatərangug nē Yesu amaa, “Pal ma kuram kəlawā tar buwna, kwa kəm zəg nəmnd kaf ma kuu palla.

²¹ Da əmtsəg nē Zəra Uuda, bandkwa vindava təghər kē iina. Da dēga zhuwadaal kē daddkwa da vëlla Zəra Uuda! Nguləm maa yaavabi vaani.”

Jibiya Yaazhigəla

²² Ar təghərdəgga za kaffa, kaa kəsəgankəsəg nē Yesu kē bruudiya, tagar kē uus kē Daadamazhigəla, lahənan veltər kē mbərzahaana, amaa, “Cauwam-cauga, kwana iin nē vəghara.”

²³ Təhala kwan dlaḡa, kəsant kē iin kē kuwa yuwa inabi, tagar kē uus kē Daadamazhigəla, veltəra. Kaa həbguhəbəg kē iitər badəmmaatəra.

²⁴ Aiyama taa kē iitəra, “Kwana iin nē avəzara. Avəza rəgha langiya. Kwa da dəyav dagal mbakyarvad uudah badyaka.

²⁵ Bak jiiir wan tagkurtaga, ən maadlai da həḡḡa yuwa inabi biya, bamma daghuvali ən da həḡḡəg nai kwatlərən kē daalaan ma tləkəssa Daadamazhigəla.”

²⁶ Bəlaraa ba nē iitər kē əngsa, təhala kwaha kaa dagal kē iitər dat Gaval kwa də Uufaha Zaituna.

Da Balla Gajawa Sərgai Kə Yesu Nə Bitrusa

²⁷ Am Yesu taa kə mbərzahaana, “Badəmmaruw am da əmndərga am da dūukwaduuga, bandkwa vindava taakiya,

‘Ən da tsəggaan kə dadda piigga, dlaḅa ar da tadagal nə tuughwaha.’

²⁸ “Təhala ciigar ma gətlaha, ən da dəgaa nai zəngw təghər kəskuram damma Galili.”

²⁹ Aiyam Bitrus taa kə iina, “Aandzu ar əmndəra badəm ar dūukəssa, ən da dūukəs bi nai biya.”

³⁰ Am nə Yesu taa kə Bitrus, “Bak jiiirjiiir wan tagaktaga, haniina, lakuti wiig kə ghwatəkal shəg bu ma huuda vəddə, aghada ḅaggaan kə agajawa sərkwabi shəg həkərda.”

³¹ Kaa ba gwaigarsgwaig kə Bitrus ba vaivai taakiya, “Aandzu da tsəkwatsəg nə uud əmtəd də kəgha, ən maay da ḅala gajawa sərak bi ba dəm biya.” Badəmaatər tagar band kwaha.

Dzəgwadzəgw nə Yesu kə zhigəl ma Getsemani

³² Kaa dagal kə iitər da vakavakin kwa dāhav də Getsemani, aiyam nə Yesu taa kə mbərzahaana, “Ndzamandzəg vaakwana. Ən dagal da dzəgwazhigəla.”

³³ Kaa dagal kə iin əmtəd də Bitrusa, ard Yakuba, ard Yuhwana. Təhalakwaha kaa mbəkəmbəg nə dladən da həḅḅəg nə iin ba vaivaiya, dlaḅa tsəgharatsəg kə vəgha.

³⁴ Aiyama taa kə iitəra, “Shifəgara həḅḅa dladə ba vaivaiya bandgi na tsəkwatsəgga. Ndzamadzəg vaakwana, famfəg kə hyəmiya, uufamuufəgga.”

³⁵ Gavət ba nə iin da təvuukw hədiikənan, kəlla kə ghunji tə haiya, Kaa dzəgwazhigəl taaki akwana ḅagaḅaga, maa kəsvaaran nə dladna.

³⁶ Amaa, “Abba, Daada, aandzu kwar kə dəgita ḅagaḅag vakagha. Kəswaarəkəssəg kə kuwa dladna. Bakəvakwaha, ḅag kə dəgiti agha naag nənga, dəgiti ən naag nai biya.”

³⁷ Sagha ba nə iina, kaa tlətəraatləg kə iin kə mbərzahaan hənahaara, amaa taa kə Bitrusa, “Bitrus, agha hənahaara? Mbats agha dzəgwanti kə fahyəmi aandzu dəga aw pall biya?”

³⁸ Famfəg kə hyəmiya, am dzəgwan kə zhigəla haik kə mbədəg kəsura m təduula fəshəga. Bak jiiijira, naagħantnaag nə shədəkwa, vəgh wa maay ndzəd biya.”

³⁹ Kaa gwiya dagal kə iin da dzəgwazhigəla, gwayaars bak kwahiin kə dzəgwazhigəla.

⁴⁰ Gwiyağhəra ba nə iin saassa, tlətəraa ba hənahaara mbakyarvad haar ma gyiyyaətər ba vaivaiya. Pəletərvapeləg nə dəgiti ar da tagar nə iitəra.

⁴¹ Gwiya ba nə iin da vakaatər kə dəga həkərda, amaa taa kə iitəra, “Gwaastən am ba ndzəggaan hənahaar am dəya kudəgga? Atlanama! Wa ḅagaḅag sarta kwada vələv Zəra Uud damma dən kə yaa dadda haipaha.

⁴² Ciyamciiga, jiiyam dagala! Wa səghəvsəg daddakwa da vələ kaiya!”

Viyavətviiɡ nə Yesu

⁴³ Ba ndzəggaan Yesu ba taa ghaiya, kaa sagau kə Yahud pal ma mbərzahaan kəlawə tar buwna, sarəv əmtəd də uudah ba dyaka də katsakarah ard zadah vakaatəra, ḅəltərtərt nə maalah ma zhiiləkəsufaha, ard lii tsaga adzahadzaha Muusa, ard tləvuukwaha.

⁴⁴ Tagatəratəg nə Yahud kə dūuli da vələg nə iin kə Yesu, amaa, “Daddakwa ən da bərhuug naiya, iin nə uud nə iina. Viyamətviiɡa, langamlanga, həkyamnahəkyig ba marawa.”

45 Bad dagauwa Yahud wah da vak Yesu, amaa taa kə iina, “Dadda tsagadəgit!” Kaa bərhugaan kə iina.

46 Kaa viigəviig kə uudahiin kə Yesu, ar həkinan ba marawa.

47 Kaa təddatədəg nə pal ma mbərzaha Yesu kwandza ghacəga təvəgh kə iina, kə katsakaraana, ghudarda kə hyəmi kə kwatənah maala zhillakəsufu.

48 Am Yesu taa kə iitəra, “Amaa sagal də katsakarah ard zadah sa viiya kai bandgi ən dadda zaa duula?”

49 Ba kəlahənga ən ba əmtaad də kuram ma gaagazaiya vəgya Daadamazhigəl ən tsagadigita, viiyamkwa biya. Barari righəvant nə dəgiti vindava ma kakada Daadamazhigəla.”

50 Təhalakwaha badəm mbərzahaan duwarəsduga, əmndraraəməndrəga.

51 Ndza məng nə daala zəriin gata Yesu təhala, maay nə sədav tə vəghaan biya, ba nuura kalti. Naha viiyarviig nə uudaha,

52 Kaa dugarəsdug kə sədavan ma dəvaatəra, kaa əmdəradagal bad suuha.

Yesu Təvuukwa Gyidya Maalaha

53 Kaa lanngaan kə iitər kə Yesu da vəgya maal batingting ma zhiilakəsufu, kaa dzahvətdzahəg kə maalaha ma zhiilakəsufu, ard tləvuukwaha, ard lii tsaga adzahadzaha Musa da vaakwahiina.

54 Kaa gatəgaan kə Bitrus kə Yesu təhal təhala, ba bətky tagwavaatəra. Gatəgharsəgətəg ba tangw damma huda gaagazaiya vəgya zhillakəsuf ba tingtinga. Cəhura kə iin əmtad də lii uuffa hənyaha, diira kaara.

55 Gatəgatəg nə maalaha ma zhillakəsufu, ard gyida maalaha badəm kə dəgiti maraa da tləkəna nə iitər kə shiid təghər kə Yesu taakiya, ɓagaɓag kə haipa kiyava tsəgaan kə iitəra, bəkəvakwaha, viiyarəti də haip biya.

56 Ghwadararsghwadəg nə uudah ba dyak kə fiid kə Yesu, bəkəvakwaha ndzaabi ghaiyatər tə dəgit pal biya.

57 Təhalakwaha kaa gwiya ciig kə kyələm uudaha, ar ghwudars kə fiid kə Yesu taakiya,

58 “Cinngamndacinng tagadatag taakiya, ‘Ən dlagnadlag kə vəgya Daadamazhigələn kwa ndəran nə uudaha, ən ndərant kwatlərən bamma həng həkərdə, kwa ndərg uud biya.’”

59 Bəkəvakwah əlbəghaatər ndzaabi tə dəgit pal biya.

60 Kaa ciig kə maal batinting ma zhillakəsufu, ghacan mataatakatəra, kaa ndavəgarundavəg kə iin kə Yesu, amaa, “Agha maay də əlbəg biya? Əlbəghaan aa tagav təghər kəskəgh nəm?”

61 Bəkəvakwaha mbədabi nə Yesu kə ghaiyan biya, ndza kə iin ba dəwa. Kaa gwiya ndavəgarundavəg kə maal batingting ma zhillakəsuf taakiya, “Kəgh haa nə Kəristi, Zəra Daddakwa də barkna?”

62 Ngwangw nə Yesu taakiya, “Aana ba kaiya. Am da nəghanəghəg kə Zəra Uuda ndzəgan tə dəvaa kaffa Daadamazhigəl əmkyadaka, dlaɓa da saay ma akumba zhigəla.”

63 Kaa tahnatahəg kə maal batingting ma zhillakəsuf kə sədavahaana, amaa, “Kwar kə shiid dlaɓ wa kiyam naag nə miyami?”

64 Cinngamacing dlaɓa ghəvaru kə badza daga Daadamazhigəl aa tag nə iina! Auwam nə urami?” Kaa ghudgardahud nə uudahi ndzar vaakwahiin badəm kə shariya taakiya aa tsəvatsəgga.

65 Kaa fəgarzhafəg nə kyələmah kə tafgarəv ashavaiya, ar mbuusaaraka kə gyiya, dlaɓa ar dlagharaa kə tsəgga, am nə iitər taa kə iina, “Tagga kə

daddakwa tsakəgha!” Lii uuffa wakyagh dlaḅa ndakwani kaa kalgaan kə iitəra.

Balaabaləg nə Bitrus kə agajawa sərgabi kə Yesu biya

⁶⁶ Ndza mangyila gaagazaiya hənyaha nə Bitrusa, kaa sagau kə dəghwiin pal ma kwatnaha maal batingting ma zhiilakəsuuf da vaakwahiina.

⁶⁷ Nəgha ba nə iin kə Bitrus dīira kaara, kaa vazəgaan kə iin ba marawa, amaa taa kə iina, “Kəgh ndakwi agha əmtəd də Yesu zhillā Nazaretā!”

⁶⁸ Kaa balla gajau kə Bitrusa, amaa, “Ən sərgabi var kə dəgiti agha tag nəng biya. Nəghanaakabi ba lingiling biya!” Tagada ba nə iin kə kwaha, Kaa ciya dagal kə iin damma bərcama hənyahiina, kaa wiig kə ghwatkala təhala kwaha.

⁶⁹ Gwiya nəgha ba nə dəghwən kə Bitrus vaakwaha, kaa tagatərtag kə iin kə lii ghacəga vaakwahiina, “Kwan ndakwani pal ghəravaan ma iitəra.”

⁷⁰ Kaa gwiya balla gajau kə Bitrus dlaḅa. Təhala zəlam hədiikənana, aiyam lii ghacəga təvəgh kə Bitrus taa kə iina, “Bak jiijira agha pal nəng yan miitəra. Adaba agha zhiil Galili nə ghəravagha.”

⁷¹ Kaa fəgarzhafəg kə Bitrus dəava ghəraana, dlaḅa kaa tlafa ghəran baz ndaha wadəg təvukwatər taakiya. “Ən sərgai var kə uudanən am tag nə uuram kə əlbəg təghərən biya.”

⁷² Batwatswatsəra kaa wiig kə ghwatəkala kə dəga buwa. Kaa dzamnadzaməg nə Bitrus kə əlbəgi taghar nə Yesu taakiya, “Lakwti wiig nə ghwatəkala shig buwa, agha da balləgaan kə agajauwa sərkwabi shig həkərd biya.” Dzamghana ba nə iin kwan kə əlbəga. Kaa bəlaru kə iin kə tuuga.

15

Yesu təvuukwa Bilatus

¹ Dlakadur bawura, kaa diya sawari kə maalaha zhiil kəsauufaha, ard tləvuukwah ard lii tsaga adzəhadzaha Musa, ard dzahava lii ma gyid bədemma. Kaa ngwadəngwadəg kə iitər kə Yesu, ar langda da təvuukwa Bilatusa, ar fardəm ma dəva.

² Kaa ndavgaruundavəg nə Bilatus kə Yesu taakiya, “Kəgh tləkəssa Yahu-daha?”

Ngwugharangug Yesu amaa, “Aana, bandkwa tagəda nənga.”

³ Kaa ghwadgarəva əlbəgah ba dyak nə maalaha zhiila kəsauufaha.

⁴ Kaa gwiya ndavgarundavəg nə Bilatus taakiya, “Agha maay mbəda ghai biya? Cinng kə dəgiti ar tag nə iitər təghər kəskəgh ba dyaka.”

⁵ Gwastəna, mbədabi Yesu kə ghaiyan biya, kwana vəlgharvələg kə Bilatus kə dəga jappər.

Ghudavardaghudəg nə shariya əmtsəg kə Yesu

⁶ Dəgiti nət tləkəs kə bəgaan sarta hwadaga iin taakiya, bəlarəs kə uud palla kwa ghalga nə uudah sagal ma guda bərfina.

⁷ Məng nə uuda nə iin daagaan Barabbas kwa bəlaavdəm ma guda bərfina, əmtəd də lii dzagwara dlagwam kwa tsara uuda ma sartən ciyit nə dlagwaməna.

⁸ Kaa sagau kə dzahava dlamakəlaaw da ghala Bilatus maa bagtəra kə dəgiti nət nə iina kə bəgaana.

⁹ Ngwatərangug nə Bilatus amaa, “Am naagaan ən bəlkurnəs kə tləkəssa Yahudaha?”

¹⁰ Adaba nəghaakanəghəg nə Bilatus taakiya, ba shiləg wa fatəra maalah zhiilakəsauufah kə vəlla Yesu damma dəvaana

11 Maalaha zhiilakəsauufah wa shaharant uudah kə taakiya aa ɓəlkəmdarsɓəlɔg nɛ uud kə Barabaas tɔghər kə Yesu.

12 Kaa ndavtərundavɛg nɛ Bilatus taakiya, “Au kaci wanda ɓag nai dɛ kwam daag nɛ uuram dɛ tləkɛssa Yahudahni?”

13 Ar dɛyaru kə iitər kə cau ar taakiya, “Aa hɛrtəvəthɛrtɛgga!”

14 Aiyam nɛ Bilatus taa kə iitəra, “Mbakyauwi? Au nɛ haipaani?”

Ar gwiya dzɛgant kə kungy ar taakiya, “Aa hɛrtəvəthɛrtɛgga!”

15 Naagaan tsau nɛ Bilatus hɛngtərna kə ɛrvidmahudaatəra, ɓɛltərnəs kə Barabaas. Təhalakwa fɛgharaa nɛ iin kə uudah kə dlaghgaru kiiɓ kə Yesu, kaa vɛltər kə iin kiyava hɛrtɛgga.

Nenerneneg Tlaujah Kə Yesu

16 Kaa dadɔg nɛ tlaujah kə Yesu damma gaagazaiya vɛgya gumna. Ar dzahant kə tlaujah baɗɛmma.

17 Ar tsɛgwardɛm kə sɛdav kyang hulfa dɛga tləkɛssaha, dlaɓa ar ɓagara kə dzakwa takka, ar fardɛm ma ghəra.

18 Ar farzha kə tagar uus taakiya, “Kɛm ma barkagh tləkɛssa Yahudaha!”

19 Kaa kalgaan kə iitər dɛ zad ma ghəra, ar tafarəva kə ashavaiya. Təhalakwaha ar kalla kə ghunj tɛvuukwana am nɛ iitəra ar fɛgaaradɛga.

20 Ghyɛngara ba nɛ iitər kə nenegaana, ar sɛfarda kə sɛdava tləkɛsna, ar tsagwɛdɛm ma sɛdavahaana. Təhalakwaha ar langda dagal da gyɛmal kiyava hɛrtɛgaana.

Hərtəvəthətəg nɛ Yesu

21 Ar tɛghərdɛga dagala, kaa nəghəganəghɛg kə iitər kə uuda nɛ iin ghwu-dadagal, kwa ɗahav dɛ Siman, zhiila Sayirina, daddaatər kə Alekzanda ard Rufus, saas ma gɛdzər kɛssa, ar faraa baɗ ndzɛd kə kɛssa tlaɓa hɛrta Yesu.

22 Ar langda kə Yesu da vakavakiin kwa ɗahav dɛ Golgata, (dɛgiti tuuk vakai nɛ iina “Vakka kuwa ghəra”).

23 Vɛlarar vaakwahiin nɛ iitər kə yuwa innabi laɓalaɓan dɛ mur*, luwa kə hɛɓgaana.

24 Ar hɛrtɛtta. Ar tagwna dlaɓ kə sɛdavahaan ma taatakaatəra, kaa tsa tsats kə iitər tɛghər kiyava vaza dɛgiti aa tləkɛna aandzu waratəra.

25 Hɛrtarɛt ma sarta vaslambadɛ dlakadura.

26 Ar vinda tɛ tlaɓa hɛrtɛg kə əlbəgi ghwudararva nɛ iitər taakiya, “TLƏKƏSSA YAHUDAHA.”

27 Ar hɛrtɛt kə gəlɛh buwa əmtad dɛ iina, pal tɛ dɛvaa kaffaana, pal dlaɓ tɛ dɛvaa ghyabbaana. [

28 Kwan iin nɛ righɛgga tlayangər kwa tagaa taakiya, “Kɛdlavəna ma lii haipaha.”†]

29 Uudahi ghudadagal ar tagar əlbəga nenega, ar gajaga ghər ar taakiya, “Caa! Kɛghi agha dlagənadlag kə vɛgya Daadamazhigəla, dlaɓa agha da gwiya ndɛrant bamma hɛng həkərdɛ,

30 katɛg ci kə gharagha, agha sii bi dlaɓ tɛ tlaɓa hɛrtɛg biya!”

31 Bandkwah dlaɓ nɛ maaləh ma zhiilakəsauufah ard lii tsaga adzəhadzaha Musa, kaa nenegaan kə iitər ma taatakaatər ar taakiya, “Katəghankatɛg kə kyaləma, pilgharvaapiləg kata ghəraana!

* 15:23 Mur laɓalaɓan dɛ yuwa inabi, vɛlar kə daddakwa hɛrtəvət dɛ hɛrtɛg kiyava kəhyəgarna dlaɓa.

† 15:28 Kyaləma vindəgahi ndza wura, ar maay dɛ kwanən kə aay biya.

³² Aa sasio ci ndan Kəristi tləkəssa Isra'ilən ndakwan tē tlaḅa hərtəgəna, kiyava nəghəganəghəg kəskəmənd kəm fədgəhərətə!" Baz gələhən hərtavət əmtəd də iinən ndakwani kaa taa əlbəgahi ghwadghwad kə iitər tē iina.

Əmtsəga Yesu

³³ Bad vacci təghəra, kaa hədgarduhədəg nə gurtl kə lard badəma, tangw damma həkərdə hwaasa.

³⁴ Təhalakwaha, sarta həkərdə hwaasa, kaa dzagantdzəg nə Yesu kə kuungy bad halavuwə ndzədaan, amaa, "Eloi, Eloi, lama sabaktani?" Iin taakiya, "Daadamazhigəl Daadamazhigəla, agha fiikwada daḅawi?"

³⁵ Cinngara ba nə lii ghaciga vaakwahiin kwaha, aiyam nə iitəra, "Wai nə iin daa tlaiyang Iliya."

³⁶ Kaa əmdərəg kə palləraatəra, rəmda kə abarabar də yuwa inabi kwarekreka tē zadda, vələr kə Yesu kiyava həḅḅəga, aiyama, "Vazyamvazəg ndana! Mbatak da sagau nə tlayang Iliya da sii də vakaiya."

³⁷ Kaa dzəgantdzəg Yesu kə kungy bad halavuuwa ndzədaana, təhalakwaha, kaa diya shifəgga halavuuwana, əmtsana.

³⁸ Kaa təhgəmtəhəg kə ḅəlyəḅəlyə Vəgya Daadamaazhigəl hutsəg buwa ciigət ma ghəraan tangw damma suhwaana.

³⁹ Nəgha ban nə tlauijin ndza ghaciga təvuukwa Yesu kə duuli əmtsə nə iina, aiyama, "Ba pakat uudanən Zəra Daadamazhigəla!"

⁴⁰ Kyalma ənghwasaha, ghaccara ba ndzadḅa ar vazəggaana. Ma iitəra mənəg Maryam Magadala, ard Maryam babba Yakub kudərkudəra ard Isuvuwa, ard Salomi.

⁴¹ Gatarars ciigət sagat ma Galili nə ənghwasahaan ar ba məlgaruməlga. Dlaḅa ḅədyak nə kyaləma ənghwasah kwa darət əmtəd də iin ma Wurshalim ndakwi ndzar ba vaakwaha.

Həda Yesu

⁴² Dəm ba faciya hwaasa, kaa ḅadlav kə uudaha, adaba dlakaduraan Faciya Ngiiga.

⁴³ Kaa sagal kə uuda nə iin ma Arimatiya daagaan Isuvuwa. Pall ma gyidya lii maalmala nə iina, dlaḅa fəvaarafəga, kwa pakka saaya tləkkəssəra Daadamazhigəla. Shughanashug kə gyi da vak Bilatus, da ghala ma vəlvar nə tləwa vəgha Yesu.

⁴⁴ Cinngəha ba nə Bilatus taakiya əmtsəəmtsəg nə Yesu, vəlgharvələg kə dəga ajappəra. Dəhant kə iin kə maala tlauijin ndavaru taakiya bak jiriiri ha əmtsəəmtsəg nə Yesu.

⁴⁵ Cinngəha ba nə iin vak maala tlauijin taakiya band kwaha, kaa vələr kə iin kə Isuvu kə tləwa vəgha Yesu.

⁴⁶ Kaa səgwdaasəgw nə Isuvu kə kəlpakana, səddi kə iin kə tləwa Yesu tē tlaḅa hərtəgga, fadant ma kəlpakana, fədəm kə iin ma gətł kwa kwaḅava ma kura. Təhala kwaha, hutambardi kə akura hədardu kə iin kə ghaiyan də vakaiya.

⁴⁷ Nəghəranəghəg nə Maryamu Magadala ard Maryamu babba Isuvu kə vakavaki fava də tləwa vəgha Yesu.

16

Ciiga Yesu Ma Gətləha

¹ Dal ba faciya ngiigga, kaa səgwasəgw kə Maryam Magadala, ard Maryam babba Yakub, ard Salomi kə tərshan kiyava dzuupəg tē tləwa Yesu.

² Davala faciya zəngw ma maaka, kaa dagal kə iitər damma gətlah ba dlakaduur wur kəssa.

³ Təghərdəgga dagala, am nə iitər mataatakaatəra, “War wada tləkkiyamarwatləg kə akuriin tuuk kə ghaiya gətli?”

⁴ Daragha ba nə iitər da vaakwahiina, dzəgarant ba nə iitər kə ghəraatəra, kaa nəghəganəgh kə iitər mbats tləgavarwatləg nə akuriin dagala. Akuriin ndza maanda.

⁵ Daragha ba nə iitər damma gətliina, kaa nəghəgaanəghəg kə iitər kə daala zər tsagwatsagwan ma sədav madəkwa cəhurga tə ghyəbə dəvaakaffa, kaa gədzəgətədzəg kə iitəra.

⁶ Am daala zərən taa kə iitəra, “Bagambi kə ajappər biya. Am gata Yesu uuda nazare kwa hərtavətəna? Abi, ciyitciiga. Maay vaakwan biya. Wan vakavaki həngavna nə iina.

⁷ Damdəga, am tagar kə mbərzahaana, ard Bitrus, taakiya da dəga nə iin təghər kə iitər damma Galili, ar da nəghəga vaakwah nə iitər bandkwa tagatər nə iina.”

⁸ Kaa əmndəra saggal kə ənghwasahahaana, ar 6a jappər dla6a təg nə vəghatəra. Tagararbi aandzu ndəwar kə əlbəg biya, adaba gədzarətgədzəgga.

Maradamarəg Yesu Kə Ghəraan Vak Maryama

⁹ Ciyit ba nə Yesu ma gətlah dlakadur ba wur davala faciya zəngw ma maaka, marda kə ghəraan ba zəngw vak Maryamu Magadala, kwa lagwgharda nə iin kə shatanah uudiif ma vəghaana.

¹⁰ Kaa daas kə iin tagtər kə uudahi ndzar əmtaf ba bawur də iina, lii taa dzəgwagha ar tuuga.

¹¹ Cinngaraba nə iitər taakiya də shifəg nə Yesu, dla6a nəghəhanəghəg nə Maryama kə iina, fardghərət biya.

Maradamarəg nə Yesu Kə Ghəran Vak Mbərzah Buwa

¹² Təhalakwaha, kaa mbədvəghambədəg nə ndzəgana vəgha Yesu, kaa mar-damarəg kə ghəraan vak mbərzah buwa masarta kwa ndzar tə dūula dagal damma gədzərkəsa.

¹³ Kaa gwiyaadaas kə lii buna ar tagar kə kyalmaaha, bakəvakwaha larwaləg kə fadəghər tə əlbəgiina.

Tləri Vəlatər nə Yesu Kə Mbərzahaana

¹⁴ Təhalakwaha, kaa mardamarəg nə Yesu kə ghəran vak kəlawə təmkikən ma sarta kwa ndzar za kaffa. Kaa cagtəraacag kə iin kə gyi təghər kə maira fadghəraatəra ard dəkdəka ghəraatəra, adaba fadghərətbi də lii nəghəhanəghəg təhala ciigaan biya.

¹⁵ Amaa taa kə iitər dla6a, “Damdəg damma duni badəmma, tagamtərtəg kə əlbəg maraw kə uudah dəshiga.

¹⁶ Badəm daddakwa fadghərətəfəga, dla6a 6agvara nə tsuufəgga, da tləkkənatləg kə katəgga. Badəm daddakwa fadghərət biya da vələvtər dladə.

¹⁷ Wan nə dəgiti da 6ag lii gata kaiya kiyava marra fadəghərətəra. Ar da lagwan kə shatanah ma daagara, ar da tagaan dla6a kə əlbəg də daala ghaiyaha.

¹⁸ Ar da kəssəggaan kə ghəvalah də dəvahaatəra. Ma hə6aruhə6əg kə gurra, maay nə dəgiti da 6agtər nə iin biya. Ar da fəgaan dla6a kə dəvahaatər tə lii yangbiya, ar da mbəgga.”

Kəssavankəsəg nə Yesu dagat damma Ghərazhigəla

¹⁹ Təhala kwa tagatəra nə Yaazhigəl Yesu kə kwanən kə əlbəga, kaa kəsvantkəsəg dəvdət damma ghərazhigəla, ndza kə iin tə dəvaa kaffa Daadamazhigəla.

²⁰ Kaa dagal kə mbərzahaana, kaa taa əlbəg maraw kə iitər aandzu takwara. Bagaḅag nə Yaazhigəl kə tlər əmtad də iitəra, dlaḅa mara jiira əlbəgahatər tədvdad dəgaha sərgah kwa vəlla jappər fatəraa nə iin kə ḅaggaan əmtad də əlbəghiina.]

1CO

Taa uussa

¹ Bulus wa dahavant kiyava nɛg kɛ zɛr ɓɔlga Yesu Kɛristi dɛ naaga Daadamazhigɛl, ard zɛraabamiyam sastanis.

² Da vak uudaha Daadamazhigɛl kwar ma kurinti, ard da vak lii dahavtɛrant kɛ gata Kɛristi Yesu, ɛmtad dɛ lii aandzu ta kwara kwar dzugazhɛgɛla ma ɗaaga yesu tlɛkatɛga yaazhigɛlamiyama, baz yaazhigɛlatɛra ard kɛmyam badɛmma.

³ Hɛrɛrra ard gabɛr vak Daadamazhigɛl Daadamiyam ard Yaazhigɛl Yesu Kɛristi da vakaruwa.

Tagghartag nɛ Bulus kɛ uus kɛ Daadamazhigɛla

⁴ Ɖn tagar uus kɛ Daadamazhigɛl ba kɛla hɛng kwakyarvad kuurama, adabad hɛrɛr vɛlakur nɛ iin tɛdvad Yesu Kɛristi.

⁵ Adaba tɛdvad iina, vɛlakurvɛlɛg nɛ uud kɛ hyahhɛr aandzu takwar kɛ gyaba, tɛdɛvad taa ghaiya ard sɛgasɛrgɛr badɛmma.

⁶ Bandkwa haiyavant nɛ shiidamnd tɛghɛr Kɛristi mataatakaruwa.

⁷ Mbakyarvad kwaha maay nɛ dɛgiti vɛlakurbi nɛ Daadamazhigɛl tɛdvad shɛkwan biya, bandkwam fa gyi nɛ uuram am paka saaya Yaazhigɛlamiyam Yesu Kɛristi.

⁸ Da fɛkurnaafɛg nɛ Yaazhigɛl kɛ ndzɛda tangw dat ghaala shifɛgaruwa, adaba am da nal kɛ lii maay dɛ haip ma sartɛn da saay nɛ Yaazhigɛl Kɛristi.

⁹ Daadamazhigɛl kwa ɗaahakurɛt da ɓa hudɪr ɛmtad dɛ Zɛran Yesu Kɛristi Yaazhigɛlamiyama, uuda jiiir nɛ iina.

Tagwazhatagwazha ma lii gatɛga

¹⁰ Ɖn ghaalakuram zaarabahara, mbakyarvad ɗaaga Yaazhigɛl Yesu Kɛristi, haiyamanthaig dɛ zaraabaharuwa, aandz maay nɛ tagwazhatagwazh ma taatakaru biya, am dzant kɛ ghɛraru vak palla, dzamaghɛraru ndakwi vak palla.

¹¹ Zaraabahara, adaba taghwatag nɛ lii ma hɛnyaha kuluwi taakiya, mɛng nɛ mbadaghai ma taatakaruwa.

¹² Dɛgiti ɛn tlɛtlɛg nai, iin taakiya, ma kwararuwa taa dɛgaan shahha, kwan taakiya, “Ɖn dɛga Bulus naiya,” kwan taakiya, “Ɖn dɛga Afulus naiya,” kwan taakiya “Ɖn dɛga Kefasa,” kwan dlabɛ taakiya, “Ɖn dɛga Kɛristi naiya

¹³ Mbats tagwavɛmtagw nɛ tlɛkatɛg shahshaha? Ɖmtsɛmtsɛg Bulus tɛ tlabɛ hɛrtɛg kwakyarvad kuurama? Nii ɓaga kuura dɛ ɗaaga Bulus ha nɛ-uud kɛ tsufɛgi?

¹⁴ Ɖn tagar uus kɛ Daadamazhigɛl ɓaganarai aandzu war makuuram kɛ tsufɛg biya, ba kiribus ard gayus.

¹⁵ Mbakyarvad kwaha maiy watag da tag takiya ɓagakuura dɛ ɗaagar nɛ uud kɛ tsuufɛg biya.

¹⁶ Dzamanadzamɛga ɓaganara ɓag dlab kɛ yaha istafanus kɛ tsuufɛga, ma juujɛg ba kɛ yaha Istafanusa maay nɛ uudahii tlɛr ɓagantɛra naiy biya.

¹⁷ Bɛlakutbi nɛ yesu mbakyarvad tsuufɛg biya, ɓɛlakut mbakyarvad taa ɛlbɛg marawa, dlabɛ dɛ dabariya uuda dɛg shig biya. Adaba aada pɛlwai nɛ nɛghɛgga ndangngɛra ɛmtsɛga yesu tɛ tlabɛ hɛrtɛg biya.

Tlɛkatɛga ndzɛda Daadamazhigɛla ard dabariyana

¹⁸ Əlbəg hərtəgə, əlbəg ghwad nə iin vak lii gata duula əmtsəgə, adaba vaka miyamən katakiyamət katəg nə uudna, əlbəg katəgə ndzəda Daadamazhigəla.

¹⁹ Adaba viində viindən taakiya, “Ənda badzəgaan kə dabariya lii taaki ar mæng də dabariya.”

²⁰ Aitsa mər nə lii də dabariyəni? Ar mər nə lii taakiya ar tsaga adza-hadzahi? Ar mər nə lii taakiya ar sərgasərg kə dəgital badəmni? Mbats maradai nə Daadamazhigəl taakiya, dyəmdyəma lii də dabariya kwan kə duniya ba dlagər nə iina.

²¹ Adaba ma tag nə dabariya Daadamazhigəla, uudaha duniya ar sərgai kə Daadamazhigəl tədvad dabariya biya. Dlakułvakwaha, dzəghakakadzərg nə Daadamazhigəl kə lii da katəg nə iin kwa fardəghərtəg tə iin tədvad taa əlbəg marawa kwa ma zharg nə uud maay nə tlərani.

²² Yahudaha ar na ma marvətərdan nə dəgə sərgə, helenaha dlabə ar gata sərgə dabariya.

²³ Kəm taa əlbəg marawa tləkatəgə kwa əmtsən tə dlabə hərtəgə kwa nal kə duula mbədəg kə yahudaha, dlabə dəgə dlagər vak lii ar yahudah biya.

²⁴ Ndzəda ard dabariya Daadamazhigəl nə tləkatəg da vak lii ar yahudaha ard kwa yahudah biya,

²⁵ Adabə dəgiti ma zharga nə uud mandki dlagər wa bəgə nə Daadamazhigəla, juujig kə dabariya uuda, dəgiti ma tlatləg nə uud hətsalhətsəg nə Daadamazhigəla juujig nə iin kə ndzəd uud badəmna,

²⁶ Dzamamnadzaməg kə ndzəganaru ma sartən dāhakurt nə Daadamazhigəla, ba kyəkwaħ ma kuuram nə lii də dyəmdyəma ma zharəg nə uudaha, bakyəkwaħ dlab makuuram nə lii həkyə kwarəg dyaka, bakyəkwaħ nə zarha lii dyadyaka.

²⁷ Kəsgəhakəkəsəg nə Daadamazhigəl kə dəgiti tlatləg nə uud taakiya dlagəra, adaba tsətəra kə zhirw kə lii də dabariya duniya, kəsgəhaka kəsəg nə Daadamazhigəl kə dəgiti zharg nə uudah mandki hətsalhətsəg nə iina, adaba tsətəra ku zhiruw kə lii də ndzəda.

²⁸ Dəgiti kəsgəhant nə uud mandki maay də ndangbiya, aandzu maay tləraniya, aandzu kwa maay nə dəgiti tukvakai biya, iin wa bəg nə Daadamazhigəl kə tlər dəvakai kiyava dlagən nə dəgiti zharg nə uud mandki mæng tlərana.

²⁹ Bəgəbəg nə Daadamazhigəl kwanahaan badəmna haik naaghər kə uudaha dəgshiga təvuukwa Daadamazhigəla.

³⁰ Daadamazhigəl wa fəfəg kwa namal nə uuram kə dəgə tləkatəg yesu, Daadamazhigəl dlab wa haighant haig kə tləkatəgə nal kə dabariyamiyama. Tləyamkəna tədvad iin nə miyam kə jira Daadamazhigəla ard katəgana.

³¹ Mbakyarvad kwaha, band kwa viindviidan ma kakada Daadamazhigəl taaki, “Badəm dadda kwa tsa kusgha aa bəg bat yaazhigəla.”

2

Əlbəg təghər kə tləkatəgə kwa hərtavəthərtəgə

¹ Ma sarta təkə danəvnai da vakaru da tagakur əlbəgə Daadamazhigələn zaraabahaara, taganakur bi nai də sərgasərgə ard markura dabari biya.

² Adaba ngudanant ngudəg ma ərvədmahuddar taakiya, ma sartən ən da ndzəgə nai əmtad də kuuramna, ən da maay tsagkur aandzu ndau biya, bə əlbəg təghər kə yesu tləkatəgə, kwa hərtavət hərtəgə.

³ Sagawar ba zəngw da vakaruuwa ən maay ndzəd biya, təg nə vəghara mbakyavad dladlawura.

⁴ Əlbəgərə ard əlbəg marawa dzavəmbi nə iin də pattakurama ma markuura dyəmdyəmə r biya, bamma aa ndzəvəm də ndzədə shidkwa caccuwanacacuwana,

⁵ Adaba haik fadghər kəskuuram tə dabariya uudaha, bamma tə ndzədə Daadamazhigəla.

Dabariya Daadamazhigəla

⁶ Bakəvakwaha kəm taa əlbəg də dabari kə lii ghubarara ghbarg ma fadghəratəra, iin wa dabariya hulfakwan kə zaman biya, dlaḡa də dəgə hulfə lii kwara kwan kə zaman kwa da məng ghaala kwargatər biya.

⁷ Kəm taa əlbəgə dabariya Daadamazhigəl shəḡashəḡan, dabaritan kwa ndza shəḡashəḡan ba wura, iin dabariya Daadamazhigəl kwa fa nə iin ba wurwura lakwti kə fazha duniya adaba fəkiyamara nə uuda.

⁸ Ma lii kwara zaman ndakwana maay wa da nəghəgaka nəghəg kə dabariyan biya, akwama nəgharaaka nə iitəra, maa hərtarət bi kə yaazhəgəl əmkəydyək biya.

⁹ Band kwa viindaviindan taakiya, “Badəm nə dəgiti fatəra nə Daadamazhigəl kə lii waig nə iina maay nəghanəghəg biya, maay nə daadakwa tapghani tapəg kə cəngacəng biya, dlaḡa maay nə daadakwa tapghana kə dzamaghər təghər biya.

¹⁰ Marakiyamnda marəg nə Daadamazhigəl kə kwanahaan kə dəgitaḡ tədvd shidkwan cacuwana cacuwana, adaba shidkwa cacuwana cacuwana wa gata shiga dəgita, baz dəgaha Daadamazhigəl kwa dəmdəm kə nəghəgaka nəghəga.

¹¹ War wa sərgasərg kə dəgiti ma ərvīdmahuda uudan ma maay ba iin də ghəranbiyi? Bandkwah dlaḡa, maay wa nəghəgakanəghəg kə dzamaghəra Daadamazhigəl biya bama iin də ghəraana.

¹² Cauwamnda shidkwa duunibi nəmnd biya, cauwamnda shikwa cacuwana cacuwana vak Daadamazhigəla, kiyava nəghəgakanəghəg kəskəmnd kə dəgitaḡi vələkəmd ba gyagyaana.

¹³ Kəm tagkur kwanaahaan kə dəgitaḡa, də əlbəgahi tsagav də dabariya uudbiya, kəm tag də shidkwa caccuwanacaccuwana, tədvd taa dəgahaa shidkwa cacuwana cacuwana kə lii dəgaha shidkwa caccuwanacaccuwana.

¹⁴ Daddakwa shidkwa Daadamazhigəlbi wa ḡa tlər dəvakai biya, maay cauwa dəgaha shidkwa caccuwanacaccuwana Daadamazhigəli, adaba dlagər wahiin vakana, da nəghəgaaka biya, adaba nəghvaka tədvd shidkwa Daadamazhigəl nə dəgitaḡa,

¹⁵ Daddakwa shidkwa Daadamazhigəl wa ḡa tlər də iina, tlatləna tlatləg kə dəgitaḡa badəmma, maay wa tsagar nəstsag biya.

¹⁶ “Warwa sərga sərgasərg kə dzamaghəra yaazhigəl kwa da tsagarutsagi?” Dzamaghəramiiyam kəskəmyama dəgə tləkətəga.

3

Tsaghwaha ḡa tləra Daadamazhigəla

¹ Zarahabara, ən tagkur da bi nai kə əlbəg band kwa ən tagtər nai kə lii də shidkwa Daadamazhigəl biya, bamma band uudaha duniya, band zarhah vuunj ma gata tləkətəga,

² Gəlankur gələg nai də ghwaya watla, də kaffi kwa dək dək biya adaba tlamalbi kə zaa kaffi dək dək biya, bakəvakwaha tlamalbiya.

³ Adaba gwaştəna am ba dlab 6a dəgiti naag nə vəghəgha, akwama am ba dlab 6a shəlgakava, am uushava də zaraabaharuwa, mbats am ba dlab 6a dəgiti naag nə vəghəgha biya, adaba am 6a tərāhi naag nə vəghəgha.

⁴ Mbakyarvad kwaha akwama tagatag nə uudan taaki, “Ən dəga Bulus naiya amaa,” kwatlərn dlab taaki, “Ən dəga Afullus amaa,” mbats tləra vəghəg wam marg nə uuram biya?

⁵ War nə Afullusini? War nə Bulusi? Mbats ba lii 6a tlər kalti biya, kwa famdəghərt nə uuram tədvad iitərya, ma kwaraatəra bad hulfa tləri aa vəlgar nə yaazhigələn biya?

⁶ Riianariig naiya, pədgħar yu nə Afullusa, ba Daadamazhigəl wa da fəgara għubarg kə dəgiti aa riiva riiga.

⁷ Mbakyarvad kwaha daddakwa riiga də riiga, ard daddakwa pədgħar yuwa maay nə dəgiti tuuk vakai nə iitər biya, bamma Daadamazhigəl pall kwa fəghara għubarəg kə dəgiti aariivana.

⁸ Dadda riiga, ard dadda kwa pədgħar yuwa ba tləraatər palla, adaba ma kwaratəra da tləkənatləg kə dəgshiga tləraana.

⁹ Adaba kəm tsahwahaha 6a tləra Daadamazhigəl nəmnda, kuurama am guuha Daadamazhigəla dlabə ndərgaana.

¹⁰ Tədvad herərra Daadamazhigəl kwa vəlghwa nə iina, fanarzhafəg kə ndərg band daddakwa dyaghə kə ndərga, kwatlərn dlabə ndərg təghəraana. Barari kə dadda ndərg fa hyəmiya tə hulfa ndəgi kwa da fəgara nə iin təghəra.

¹¹ Adaba maay nə dadda kwa da fəgaraa kwatlər kə ndr shah kwa juujig kwa fəvanən biya, kwa iin nə Yesu Tləkatəga.

¹² Akwama ndərandərg nə uudan da təghər kwa favarzhən də adawanna, aandzu ma agwalləla ma də akurahi kwa ndanga, ma də dakara ma də kazhakwa aandzu də ghuuva,

¹³ Da nəghəva nəghəga nə tləra aandzu kwar kə dadda ndərga, da marazha sagal daghuvalana, adaba da marava də kara aandzu tləra wara, dlabə kaar wa da səra tləri 6aga nə uudana.

¹⁴ Akwama ngərdəti nə ndərgən favara dat ghər kwa favarzhənən biya, daddakwa 6aga kwan kə ndərga da tləkənatləg kə dəgshigaana.

¹⁵ Akwama ngərdət ngərdəg nə tləriina, daddakwa ndərgiina da huḃəgan kə dlabə aandzu ba da tləkənatləg kə katəga, band daddakwa dəgal matataka kaara.

¹⁶ Mbats amm sərgai taaki am guda Daadamazhigəl nə uuram biya, dlabə shidkwa Daadamazhigəl wa ndzəga makuuram biya?

¹⁷ Badəm nə daddakwa badzəda guda Daadamazhigəla, da badzəgaan dlab nə Daadamazhigəl kə iina adaba guda Daadamazhigəla cacuwana cacuwana nə iina, dlabə kuuram nə gudiina.

¹⁸ Aa valdabi nə uudan kə ghərani, akwama tlətləgaan nə uudan ma ghəran taaki dadda dabari nə iin hulkwa dəvakai nə duniya, aa nədal nəg kə ghəran band dlagə mbakyarvad nal kə dadda dyəmdyəma.

¹⁹ Adaba dyəmdyəma kwan kə duniya dlagər vak Daadamazhigəla, mbakyarvad viinda viindan taakiya, “viigan kə lii də dabariya baz dyəmdyematəra.”

²⁰ Viindaviindan dlab ma kakkada Daadamazhigəl taakiya, “Sərgasərga nə yaazhəgəl kə dzamaghəra yaa daddaha kwad dabariya taaki maay nə

tlæraani.”

²¹ Mbakyarvad kwaha aa tsibi nê uudan kê kushêgh dê uud biya, adaba badêm nê ba dêgaruwa.

²² Aandzu Bulusa ma Afullusa ma Kêfasa ma duniya ma shifêga ma æmtsêga ma dêgitahi ndakwana aandzu kwa da tøvuu kwa badêm ba dêgaruu nê iina.

²³ Adaba am dêga tlêkatêg nê uurama, dlêba tlêkatêga dêga Daadamazhigêla,

4

Lii 6a tlêra tlêkatêga

¹ Da sêrkêmnda kê ænkwan nê uud kê m lii batlêra yaazhêgêla, kwavêlatêr nê Daadamazhigêl kê langyi sêrga jiiirahan kwa shibashiðanna,

² Adabad kwaha baraari kê lii hêkya langyi ar nal kê uudaha jirjiira

³ Dêgit dyêk bi vakar ma ba kuuram wam da fêshakaiya, aandzu mada fêshakai nê uud mat zharga ndzêgana uud, kai bi wada fêshaghêrar biya.

⁴ Æn sêrgabi nai mbatak æn mæng dê haip biya, bakêvakwaha nal bi taaki æn maay dê haip ba lênggi lêng biya, yaazhêgêl wada fêshakaiya.

⁵ Mbakyarvad kwaha ghudamarbi kê shari kê uud ma ðagabi nê sart biya, pakamant pakêga bamma sêghawisêg nê yaazhêgêla. Iin wada marda dêgitahi shêbashiðan kwa ma gurtla, da tagdan dlêb kê dêgiti tlatlêg nê ærvêdmahudûudaha, têhalakwah wada caug aandzu ma ba war kê kalkala dêghêgaan vak Daadamazhigêla.

⁶ Aici zaraabahara, ælbêg têghêr kwanahaana nandal kê garav tê ghêrarra ard Afullusa mbakyarvad kê uurama, kiyava tsagan kêskuuram kê ælbêg taaga taakiya, “Dzêvamabi kê dêgiti viindaviivdan biya,” haik tsa kusgha kê palla ruwa dê kwa tsagu n iin têghêr k uudana.

⁷ War wa tagaktag taaki juughujig kê kyalmahi?

⁸ Auwa agha dêvakai nêg kwa Daadamazhigêl bi wa vêlakakvêlêg biyi? Akwama bandkwah citsa, aujilbêg agha naa ghêr mandki aa vêlêk gyagyanbi nê uudti?

⁹ Adaba manzharg naiya, maradamarg nê Daadamazhigêl bat ðalaðal taakiya kê m lii 6a tlêra kê m dêga halla aandzu ma kê dêgita, band lii ghudavtêrdan sharia æmtsêga, adaba namdalnêg nêg nê mnd kê dêgiti da fêg nê duni kê gyi têvakai badêm, baz zarha ðêlga Daadamazhigêla ard uudaha.

¹⁰ Namdalnêg kê dlêg mbakyavad tlêkatêga, bakêvakwaha am dê dabari nê uuram ma tlêkatêga! kê m maay dê ndzêd nê mnd biya kuurama am dê ndzêda! fa zhiruw nê uud tê kuurama, vêlkê mnd dlêd nê uuda!

¹¹ Ndakwana njikê mnd nê waiya ard andêla, æm maay fahaa sêðav marawau biya, kalkê mnd kalêg nê uuda, dlêba kê m maay dê hênayah biya.

¹² Kê m 6a ba tlêr dê ghêramê mnda, akwama dahakê mvdafahêg nê uuda, kê m fêtêra kê bark dlakulvana, akwama vêlakê mnd vêlêg nê uud kê dlêda, kê m ba ðêsgaana.

¹³ Akwama tagaratag nê uudah kê dêga bandza ðaag tê kê mnda, kê m tagtêrda kê ælbêg bad æmtakêra. Namndal nêg nê mnd band agagava, kwa naabi nê uudaha duni biya.

¹⁴ Viindankuura viindêg nai kwana mbakyarvad ænfêkuurdê m dama zhiruw biya, viindan kuura mbakyavad æn ðêlkura kê magiya adaba am zarharr kwan waitêr naiya.

¹⁵ Aandzu am bad lii tsaga dëgit ma tlëkatëga kwa këdlëvëternabiya, am maay dë daadah dyak biya. Ba jijia nanalnëg nai kë daad këskuuram ma tlëkatëga yesu tädvad lang kurda ëlbëg marawa.

¹⁶ Mbakyarvadkwaha, ën ghalaakuurama tsagamtsag dë kaiya.

¹⁷ Adabadkwaha bëlanant bëlëg kë Timuti zërar da vakaruuwa kwan waig naiya, haiyananthaiëg nai dë iin ma yaazhëgëla, da dzamkurnës dzamëg kë duuli ën gatëg naiy kë Tlëkatëg Yesu, ard duuli ën tsagter nai kë dlamakëlaaa lii gatëga.

¹⁸ Kësarantkësëg në kyalmaharu mandki ën da maay dagau davakaru biya, baz naa ghëratër kë iitëra.

¹⁹ Akwama haighant haig në Yaazhëgëla ën da zëlmabi kë dagau davakaru biya, ën da sëran kë hulfa ndzëdi dë vakai në lii naa ghëraatërna, kwakyë ëlbëgahaatër biya.

²⁰ Adaba tlëkësa Daadamazhigëla tëvaghëi biya, bamma të ndzëdaana.

²¹ Aitsa, auwama kësëgaka në uurami, ën dagau davakaru dë kiilëni, nii ën markurda kë wayakëvërhëi?

5

Sharia kë lii 6a gwaragwara

¹ Ciinganaciing taakiya mëng në lii 6a gwaragwar makuurama, hulfa kwa maay ëagav aandzu ma lii sërgai kë Daadamazhigël biya, mëng në daddakwa nadäl uusa daddaan band uusaana.

² Baz tëda fëdaavëgh këskuurama! mbats, kalkalanbi këskuuram un gda ërvëdmahudä, am sëdan kë daddakwa 6a kwa në iin ma kuuram biya?

³ Aandzu ba ën maay ëmtaf dë kuuram ma ndzëgana vëghbiya, ën ba ëmtaf dë kuuram ma shidkwa cacuwana cacuwana. Ghudanarda ghudëg nai kë sharia kë dadda 6a kwan kë dëgita ma daaga Tlëkatëg Yesu aandzu ban maay ëmtaf dë kuuram biya.

⁴ Akwama dë dzahamvët dzahëga ën ba ëmtaf dë kuurama, ard ndzëda Tlëkatëg Yes,

⁵ Am vëlar kë shatanah kë uuda në iina, aandzu ba badzada badzëg në shatanah kë vëgha uuda në iina, da katav në shifëgaan davala fachiya Tlëkatëga.

⁶ Tsa kushëghën am ëag në uuramna dëgit maraw biya, mbats am sërga biya, abi zër yist ba ënkyakwah wa fëgara kuburëg kë bruudiya?

⁷ Samdasëg këmg'hura yista aa haipa kiyava nëg kë daala bruudi, ba jirjira band kwaha. Adäba ëagava ëag në kyulëga Zëra Mbakëllaka kiyava hwaäga haara këssa ndzava hënyaha, iin në Tlëkatëga.

⁸ Mbakyarvad kwaha ëagiyamëag kë hwaäga haara këssamiyama, dë bruudi kwa dë ënghura yist ma vakai biya, kwa dëga naiy kë uuda ard dëga 6a këladër biya, bamma dë bruudi kwal yista kwa iin 6a jirjira ard haigant haiga.

⁹ Viindankura viindëg ma wakitar taakiya hadambi ghër dë lii 6a gwaragwar biya,

¹⁰ Ën taa kë hulfa gwaragwara kwan kë duni biya, ma lii 6a dlërmëga, ma lii 6a gëlla, ma lii ëagarnës kwatënahër ghëllaha. Akwama bandkwaha barari am sagal ma tlëra duniya.

¹¹ Ën viindkur kwan nai taakiya hadambi kë ghër aandzu kwar kë zëraabi kwa gata Yesu ma ba 6a gwaragwariya, aandzu dadda dlërmëg biya, ma

dadda ɓagar kwatənahər ghella, ma daddakwa ɗavadaɗa, ma dadda huɓa kya , ma dadda ɓa gella, zambi kə kaf də hulf kwan kə uudah biya.

¹² Au lambar də tətər shari kə lii ar dɛgamiiyambiyi? Am da tətər bak zaraabahamiyam lii gatɛg nɛ uuram kə shari biya?

¹³ Daadamazhigɛl wada tətər shari kə lii dɛgamiyam biya, lagwamdalagw kə kɛlaadin makuurama.

6

Aa diiyar bi nɛ yaa dadda gatɛg kə ghuunja zaraabahatə biya

¹ Akwama mɛng ma kuuram kwa na da diiya ghuunja zəraabana, mbats, dɛga zhiruw bi kə iin langan da vaka taa shari kwar yaa dadda gatɛgɛn biya, ma marau lang davak yaa dadda gatɛg nɛ iin biya?

² Mbats, am sɛrgabi taakiya yaa daddaha gatɛg nɛ lii da tətər shari kə duni biya? Akwama ba kuuram wada tɛgar shari kə duni tsautsa , am tɛgai kə shari tɛghər kə dɛgitahan ɛnkyɛkwahahaan biya?

³ Amm sɛrgabi taakiya kəmyam wada tətər shari kə zərɓɛlgaha Daadamazhigɛl biya? Kyakaɗa dɛgitahi ma kwan kə duuniyi kaciya?

⁴ Akwama dzɛghadzɛg nɛ hulfa kwanahaan dɛ kuurama, aujibɛg am lang davak kwa yaa daddaha gatɛn biyi?

⁵ Tagandataɗ nai kwana mbakyavad am dɛm dama zhiruwa, aitsa, maay aandzu pal makuuram nɛ daddakwa dɛ dabari kwada ɓadlɛna ɓadlɛg ndzɛgana zəraaba ard zəraab biya?

⁶ Aujibɛg kaci kə dadda gatɛg diiya ghuunja zəraaban da dama guda taa shari, kwa tɛvuukwa yaa daddaha gatɛg biyi!

⁷ Diiya ghuunja zaraabaha ruwɛn am ɓag nɛ uuram na, abi hɛtsamal hɛtsɛg nɛ uuram ɛndkwahiina, ngulɛm am fak kə huɗa zəkuruu nɛ uud biya, dlaɓa am fa kə huɗa aandzu ma hutsakurvahutsɛg nɛ uud kə dɛgahaaru biya?

⁸ Iin wan kwana, bakura kuurama am za dɛga zaraabaharuwa, am həkya dɛga uudaha, baz dɛga zaraabaharuwa!

⁹ mbats, am sɛrgabi taakiya lii maay ɓa dɛga jirjir biya ar da dɛgaabi dama tləkɛsa Daadamazhigɛl biya? Aa valkurdabi nɛ uud biya adaba maay nɛ lii ɓa gella, ard lii ɓagarnɛs kwatənahər kə ghɛlaha, ard lii ɓa gwaragwara, aadzu ghulvahi hɛnna dɛ zəraabatər ghulva,

¹⁰ Ma gɛllaha, ma lii dlɛrmɛga, ma lii tsɛtər nɛ kya, ma lii ɗavadaava, ma lii pɛrɗa dɛguuda, maay aandzu pallatər kwa da daadama tsəkɛsa Daadamazhigɛla.

¹¹ Ndza bandkwaha nɛ kyalmaharu wurra, ndakwana barakuraka barɛg nɛ uuda, fakurafɛg nɛ uud ba cadlɛdlɛ tɛvuukwa Daadamazhigɛla, dlɛba ngɛdlakura ngɛdlɛg nu uud sagal ma haipahahu tɛvuukwa Daadamazhigɛla ma daaga Yaazhɛgɛla Yesu Tlɛkatɛga, ard shidkwa Daadamazhigɛla miiyama.

Galamgalɛg kə Daadamazhigɛl dɛ vɛgharuwa

¹² “Haighwanthaig nɛ uud kə dɛgitsh ɓadɛmma” dlaɓa ɓadɛm bi nɛ dɛgitah kwa mɛng nɛ tlɛran biya, “Haighwanthaig nɛ uud, kə dɛgitah ɓadɛmma”, ɛn nɛgalbi kə Eva aandzu ma bau biya.

¹³ “Tavatɛg nɛ kaffa mbakyarvad huɗɗa, huɗɗ dlaɓa mbakyarvad kaffa,” ba Daadamazhigɛl wa da ghyɛhtɛrghyɛgha ba bɛrkuda, ɓagava mbakyarvad gwaragwar nɛ vɛghɛ biya, mbagava mbakyɛ tlɛkatɛga, tlɛkatɛg dlaɓa mbakyarvad vɛghɛgha.

¹⁴ Ciighant ciig nɔ Daadamazhigɛl kɛ Yaazhɛgɛl ma gɛtlaha, bandkwah dlaɓ nɛ miiyama da ciikiyamciig nɛ uud tɛdvad ndzɛdaana.

¹⁵ Mbats, am sɛrgabi taakiya vɛghɛghaharuwa uuɓiyaha tlɛkatɛg biya? Ɖn haigant biya, ɛn kɛsant kɛ uuɓiyaha tlɛkatɛga ɛn nɛdal kuuɓiya karuu biya.

¹⁶ Am sɛrgai taakiya baɗɛm daddakwa matlɛgant vɛghɛghan dɛ karu-uwa naral nɛg kɛ vɛghɛ pall biya? Adaba viindaviindan ma kakkada Daadamazhigɛl taaki, “Ba bɛrkudatɛra naralnɛg kɛ vɛghɛ palla.”

¹⁷ Baɗɛm nɛ daddakwa matlɛghant matlɛg kɛ ghɛran dɛ tlɛkatɛga naralnɛg kɛ ma shidkwa cacuwana cacuwananna.

¹⁸ Duwamars duug kɛ ɓa gwaragwara! baɗɛm nɛ haipi ɓag nɛ uuda dzavɛmbi dɛ vɛghanbiya, adaba dada gwaragwara ɓagar haip kɛ ghɛraana.

¹⁹ Am sɛrga bi taakiya vɛghɛgharuwa guda shidkwa cacuwana cacuwananna kwa makurama, dlaɓa vak Daadamazhigɛl biya? Kuuram bi wam dɛ ndzɛd tɛ ghɛraruu biya.

²⁰ Sɛgwara dɛ sɛgw nɛ uuda pɛlavapɛlɛga. Mbakyarvad kwaha galamgalɛg kɛ Daadamazhigɛl dɛ vɛgharuwa.

7

Dlad tɛghɛr kɛ kɛssa uusa

¹ Aiciya, tɛghɛr kɛ dɛgiti viindama nɛ uurama, ɓagaɓag kɛ maraw ndzan nɛ uud kwal kɛssuusa.

² Adaba haik ɓa gwaragwar kɛskuurama, ma kwar kɛ ghulva aa kɛssɛg kɛ uusaana, bandkwah dlaɓ nɛ uusa aa ndzandzɛg dɛ zhiilaana

³ Aa vɛlarvɛlɛg nɛ zhiil kɛ vɛghaan kɛ uussaana, bandkwah dlaɓ nɛ uusa aa vɛlarvɛlɛg kɛ vɛghaan kɛ zhiilaana.

⁴ Adaba maay nɛ uus dɛ ndzɛd tɛghɛr kɛ vɛghaan biya, bamma zhiilaana, bandkwah dlaɓ nɛ zhiila maay dɛ ndzɛd tɛghɛr kɛ vɛghaan biya bamma uussaana.

⁵ Aa piyardabi nɛ palaru kɛ uud pal biya, bamma am haigant nɛ uuram kɛ tsaha hɛng kiyava fa ndzɛd kɛskuuram ma ndzɛgwazhɛgɛla. Tɛhalakwaha am gwiya matlavva, aa valkurdabi nɛ shatanah akwama am maay fa huud biya.

⁶ Shawari wan vɛlkurnaiya, barari biya.

⁷ Akwama baɗɛm nɛ uud band kaiya, ma bawara bad vɛlga sɛrgasɛrgi aa vɛlgar nɛ Daadamazhɛgɛlaana kwana vɛlava shah dɛ kwaha.

⁸ Ma ɓagaɓ kɛ marau maraa ndzan band kai nɛ lii kɛssarubi kɛ uusa ma zhiil biya, ard lii ɛtsahatɛraa nɛ zhiila.

⁹ Akwama ar fɛgabi kɛ huud biya, aa kɛssar kɛssɛga.

¹⁰ Lii kɛssaru kɛssɛga, ɛn tagkurtaga, kai bi wa tagan biya, Yaazhɛgɛl wa tagatag taakiya, aa tagwzha bi nɛ uus dɛ zhiilan biya.

¹¹ Akwama tagwazha tagw dɛ vakaiya, aa gwiya kɛsbi kɛ zhiil biya, aa gwiya dɛg daa dɛ vɛgya zhiilaana, aa gwiya lagw bi nɛ zhiil biya.

¹² Tɛghɛr kɛ kyalmaɓ dlaɓa, kai wa tagana, Yaazhɛgɛl biya, akwama mɛng nɛ zɛraab dadda gatɛg kwa dɛ uusi maay gata yaazhɛgɛl biya, haighanthaiga ndzɛrandzɛg ɛmtaɗa, aa lagwda biya.

¹³ Akwama mɛng dlaɓ nɛ uusa kwad zhiila maay gata Yesu biya, haighanthaig ndzɛra ndzɛg ɛmtaɗa, aa tagwzhabi dɛ vakai biya.

¹⁴ Tagandatag naiy ɛndkwaha, adaba zhiila kwa maay dɛ fadghɛr biya, ba cuwadaɗ nɛ iin tɛdvad ndzɛgan ɛmtaɗ dɛ uusaana, bandkwah dlaɓ nɛ uusi kwa maay dɛ fadghɛr biya ba cuwadaɗ nɛ iin tɛdvad ndzɛgan ɛmtaɗ dɛ

zhiilaana, akwama maay əndkwah biya zarharuwa ar da maay cuwadaɗ biya, ndakwana ar da cacuwana cacuwana.

¹⁵ Akwamana tagwzɗ nɛ daddakwa maay gata Yesu dɛ kwa gata Yesu, aa tagwarkɛva tagwa, maay barariya ndzɗan ɛmtaɗ kɛ daddakwa gata Yesu ma gɗulva ma uusa dɛ kwa maay gata Yesu biya, aɗaba ɗahakiyamit kiyawa ndzɛgana lapiyɛr nɛ Daadamazhigɛla.

¹⁶ Kɛgh uusa, agha sɛrgasɛrg mbatak kɛgh wagha da kata zhiilaagha? Kɛgh zhiila, agha sɛrgasɛrg mbatak kɛgh wagha da kata uusaagha?

Hulfa ndzɛgani naag nɛ Yaazhɛgɛla kɛ ɓagaana

¹⁷ Ma bawara aa ɓag kɛ ndzɛgaanan band kwa naag nɛ Yaazhɛgɛla aandzu takwar kɛ ɗuula, kwa ɗaaghant nɛ Daadamazhigɛl kɛ ɓagaana. Adzahadzahi ɛn vɛltɛr naiy kɛ lii gata Yesu baɗɛmma.

¹⁸ Baɗɛm nɛ daddakwa ɗaagant nɛ Daadamazhigɛl, kwa ndza ɓagavara ɓag nɛ aghuvaca, agwiya gat bi nal band dadda kwa ɓagavara biya. Kwa ɗaaghant nɛ Daadamazhigɛla, kwa ndza ɓagavarabi nɛ ghuvac biya, aiciya, aa tag bi taaki bamma ɓagavara ɓag nɛ aghuvac biya,

¹⁹ ɓagaɓagan nɛ aghuvaca, ɓagabi nɛ aghuvacbiya, maay nɛ dɛgiti tuukvakai nɛ iini, tsufa adzahadzaha Daadamazhigɛl wa marawa.

²⁰ Ma bawara aa ndzandzɛg ba tɛ dɛgiti ɗahavant nɛ iina,

²¹ Akwama ndzagha Eva nɛg ma sartakwa ɗahakɛt nɛ uuda, ndavbiya. Magha ba tlɛkɛna tlɛg kɛ ɗuula kwara ghɛragha agha ɓagan kɛ dɛ vakaiya.

²² Baɗɛm nɛ daddakwa ndza Eva nɛ iin, ma sartakwa ɗahghant nɛ Tlɛkatɛga, madlabi nɛ iin Eva biya, dɛga tlɛkatɛg nu iina. Bandkwah ɗlaɓ nɛ daddakwa ndza ɗahavant ma sarta kwa tlɛkɛnatlɛg nɛ iin kɛ kwara ghɛra, nalnɛg nɛ iin ku Eva Tlɛkatɛga.

²³ Sugwakuraa suug nɛ uud ba pɛrra, namal bi kɛ Eva uudah biya.

²⁴ Aici zaraabahhara, ma hulfa kwar kɛ ndzɗan wa ndzamvakai nɛ uudan ma sartakwa ɗahavant nɛ iina, aa ndzandzɛg bandkwh ɛmtaɗ dɛ Daadamazhigɛla.

Lii kɛsarubi kɛ zhiila ard kwa rɛruuwa zaalahatɛra

²⁵ ɔlbɛg tɛghɛr kɛmghwasahi kɛsarubi kɛ zhiil biya, tag ghwabi nɛ Yaazhɛgɛl kɛlɛb tɛghɛr kɛ iitɛ biya, ɛn taa dɛgiti ma ghɛrar nai taakiya haiyakuthaig nu uud kɛskaiya, tɛɗvad zhɛwadaala Yaazhɛgɛla.

²⁶ Manzharɗ naiya ɓagaɓag kɛ marawa kɛ uudan ndzan bandkwaha kwal kɛsguu uusa, mbakyavad sarta ɗlaɗ wa ndakwana.

²⁷ Akwama kɛsguuu kɛssɛg kɛ uusa, lagwbi dagal biya, akwama kɛssghuubi kɛ uus biya, kɛsbiya.

²⁸ Adaba dadda kwama kɛssuukɛskɛg ku uusa, haip biya, ɗlaɓa akwama kɛssuu kɛssɛg nɛ dughwa kɛ zhiila, haip biya. Bakɛvakwaha, baɗɛm nɛ lii ɓagaraɓag kɛ auraiya ar da huɓa ɗlaɗa ma ndzɛganatɛra, mana naag nai ɛn ngɛkura sagal ma ɗlaɗa.

²⁹ Dɛgiti ɛn tlatlɛg nai ɛndkwahiin zaraabahhara, adaba hɛrz nɛ sart kɛ ghyɛngga. Ciigɛt ndakwana, lii ɓagaraɓag kɛ auraiya aa nardalnɛg kɛ ghɛratɛr band lii ɓagarai kɛ aurai biya.

³⁰ Lii dɛ badzɛga ɛrvɛdmahudɛ aa naralnɛg band lii ar maay dɛ badzɛga ɛrvɛdmahud biya, lii ar hwaɗag aa naralnɛg band lii ar maay hwaɗag biya, ɗlaɓa lii sɛgwa dɛgita ar naralnɛg band lii maay aandzu ndaubiya,

³¹ Lii ɓatlɛr dɛ kadlanga duniya, aa farbi kɛ ghɛr dɛ iitɛr biya, adaba duuniina, da ghyɛngga.

³² Mana naag nai mamma ngədlan sagal ma ndzama dəgitaha. Daddakwa kəssuubi kə uusa nndzama ba əlbəga Yaazhəgəl ba vaivaiya, kwa da ciinguci-ing nə Yaazhəgəl kəmtakəraana.

³³ Adaba daddakwa kəssuukssəg kə uusa ndzamgan kə dəgaha duniya, kwa da fəgara uusaan kə ciinga əmtakəraana.

³⁴ Tagwazhztəg nə ghəran hutsəg buwa, Uusi kwa kəssuubi kə zhiil biya, ma dughwa nə iina, ndzama əlbəga Yaazhəgəla ba vaivaiya kwa da nəgalnəg nə iin kə cacuwana cacuwanan tədvdə vəgha ard gatəga. Uusi kwad zhiila ndzama dəgaha duunita, kwa da fəgara zhiilan kə ciinga əmtakəraana.

³⁵ Naa tagkur kwana mbakyavad da məkuru mələga, kwakyavad ən mbukurars biya, adaba ma nal nə ndzəganaru kə marauwa, kiyava ɓagarnəs kwatnahər kəsskuram kə Yaazhəgəl kwa tagwzhatəg nə ghəraaruwa.

³⁶ Akwama taatəg nə uudan kə langyi də dughwa kwa tlaltləg kəssa zhiila, dlaɓa ma zharg nə iina ɓagharai kə dəgit kalkal biya, təhalakwa kəmgan nə iin ba vaivaiya, aa kəssəga. Ma nalnəg ndkwaha, haip biya.

³⁷ Ma ndzaghana ndzəməg ma ərvədmahudan taakiya, barari bi kə iin kəssəgan biya, dlaɓa fadəm fəg ma ərvədmahudan maay kəssgaan biya, ba kalkalla.

³⁸ Mbakyavad kwaha daddakwa kəssguu dughwi kwa taa nə iin kə langyi kəssgaana, ɓagaaɓag kalkalla. Daddakwa kəssuubi ma juujig kə iina.

³⁹ Aa tagwzabi nə uus də zhiilan ma ba də shifəg biya, akwama əmtsəmtsəga nə zhiilaana, kəssgan kə zhiili naagant nə iin, bama dadda gata Yaazhəgəla.

⁴⁰ Akwama tə naagara ,ma da ciinguu ənkwaaha nə iin kəmtakəra ma ndzaandzəg bandkwaha, adaba man zharg naiya ən də shidkwa Daadamazhigəla naiya.

8

Dəg zhəga kwa vəlvar kə ghəllah

¹ Aiciya, təghər kə dəg zhəgi kwa vəlvar kə ghəlla, kəyim sərgasərg ɓadəma miyyama kəyam ba dəmdəmma, dəmdəməw wa fəgara naa ghər kə uuda, wayaakəvəra fəgara sərgasərgəra.

² ɓadəm nə daddakwa zhara taakiya mandki sərgasərg kə dəgitah ɓadəmma, ɓakəvakwana sərgai kə dəgiti marauwi biya.

³ ɓadəm nə daddakwa waigan kə Daadamazhigəla, sərgasərg nə Daadamazhigəl kə iina.

⁴ Aiciya, təghər kə zaa dəg zəgi kwa vəlvar kə ghəlla, kiyam sərgasərg taakiya, ɓadəm ma duuniya , maay nə dəgita tuukvakai nə ghəllah biya, dlaɓa kiyam taakiya Daddamazhigəl ba palla, maay nə watlən biya.

⁵ Aandzu ba məng nə dəgitahi ɗahvətər də “daadamazhigəlah”ma maghəzhigəla ard ma duuniya, adaba məng nə daadamazhigəlah ard yaazhigəlah ba dyaka.

⁶ ɓakəvakwaha, ba pal nə Daadamazhigəl kəskəmnda. Kwa iin Daadamazhigəla Daada kwa ɓadəm nə dəgitah dzəghar ba vakaana, Kwa kiyam ndzəgan nə miyam kwakyarvad iina, Yaazhəgəl ba palla, iin yesu tləkatəga, kwa ɓadəm nə dəgitaha dzəghar tədvdə iina, dlaɓa kiyam ndzəgan tədvdə iina.

⁷ ɓakəvakwaha ɓadəm bi nə lii sərgasərg kə kwan biya, adaba gwastan ba dlab nə lii narətnəg kə ɓagarnəs kwatənər kə ghəllaha ar tlatla taakiya

dægʒegi ar zæg nê iiterna dæga ghëlla. Adaba ʒagara bi kê ndzæd ndan biya, mar zharg nê iitëra mbadarambæg tædvad zaa dægzhëga.

⁸ Sëkiyamnda bi nê dæg zæg hærz da tævëgh kê Daadamazhëgël biya, aandzu ziyamuu biya, gulkiyama biya, aandzu ma ziyamuuziga fakiyamarna biya.

⁹ Famfæg kê hyëmiya aa nalbi nê kwara ghëraru kê duula 6a haip kê lii hëtsahëtsa nê fadghëraatër biya.

¹⁰ Adaba ma nëghëkak nëghëg nê kyalma uudah këskëghën agha sërgasërëg kê dëgitën agha zaa kaffa ma guda ghëllaha, mbats da fëtrabi kê ghëravatër nê wan kê zaa dægʒæg kwa fëvara kê ghëllah, adaba hëtsahëtsan nê fadghëraatëra biya?

¹¹ Tædvad kwaha, sërgasërgëraghna da nëg kê duula mbædæg kê zaraaba kwa ëmtsän nê tlëkatëg mbakyarvad iina.

¹² Akwama ʒagamtëraʒag kê haip kê zaraabaharu tædvad fëtëra 6a dëgiti ghwada, amaa ʒagar haip kê Tlëkatëga nê uurama.

¹³ Mbakyarvad kwaha akwama zaa dægʒæg wa da fëgara zëraabagh kê mbædæg tæ duula, ën dügen kê zaa tlëu haik kê mbædæg kê zëraabar tæ duula.

9

Dëgshiga lii batlëra

¹ Ën maay naiy dë kwara ghër biya? Nii ën dlakulva gyiyya yesu bihi? Nëghëghanabi nai kê Yesu Yaazhël biya? Nii dæg shigar ma Yaazhëgël bihi?

² Akwama ën dlakulva gyiyya Yesu bi nai vak uudah biya, ën dlakulva gyiyya Yesu nai vakaruwa adaba kuuram nê dæga sërga taakiya ɳ dlakulva gyiyya Yesu naiya.

³ Ën ngëdlëg ndkwah nai kê ghërar vak lii arna sërra ndzëganara.

⁴ Mbats këm maay dë ndzæd vëlkëmnd nê uud kê dæg zhëga ard yuwa hubæg biya?

⁵ Këm maay dë ndzæda gwiyyav dë ëmghwassahamënd band kwa ʒag nê kyalmaha lii 6a tlëri, ard zaraabah ma gata Yaazhëgëla, ard kefas biya?

⁶ Nii ba kaiya ard barnabas ha wa nalnëg kê barari këskëmnd 6a tlër gëlla ghayamëndi?

⁷ War wa batlëra tlauija tëhalakwaha iin wa gëlla ghëraani? War wa uusa ghuha inabi, kwal huëgwibi kê yuwan biyi? War wa piiya almana, da pëlarvan huëa watli? ?

⁸ Ën taa kwana kwakyarvad dëgiti naag nê uuda? Taagabi na adzahadzah muus ndkwahiin biya?

⁹ Adabb viindaviindän ma adzahadzaha muusa taakiya, “mbusarbi kê ghai kê tlusëg ma sarta buga hiya biya,” ba tläh pall wa fëg nê Daadamazhigël kê hyëmi tæ iitëra?

¹⁰ Tagav da mbakyarvad këmyam nê ëlbëgiin biya? Ba jirjiira, viindava mbakyarvad këmyamma. Abi kalkalan kê daada uusëga ard dadda bugahiya fadghër kê tlëkëna dëgshigaan matlra guuha.

¹¹ Akwama riitamënd riig këlëbëga Daadamazhigël ma ërvëdamahudaruwa, aiciya, dëgit dyak vakamënd akwama ghudamënda ghudëg tlëraru kwa hulfa dëga duniya biya?

¹² Akwama tlëkënatlëg nê kyalmah kê ndzæda 6a kwaha, mbats, jamtërubu nëmnd dë 6a kwahiin biya? Bakëvakwaha, ʒagamnd bi kê tlër dë ndzædëmënd biya, famënda fëg kê huëda ʒagamëndbi kê dëgiti da tsëgarva taa ëlbëg marawa tlëkatëga.

¹³ Mbats, am sɛrgai taakiya lii ɓatlɓar ma guda Daadamazhigɛla ar tlɛkɛna ba vakwahiin kɛ dɛgzɛgaatɛr biya? Lii ɓatlɓara tɛ ɓagadiya, ar tlɛkɛna ba dɛga kyuulɛg nɛ iitɛr kɛ dɛgshigatɛr biya?

¹⁴ Bandkwah dlaɓa, tagadatag nɛ adzahadzaha Yaazhɛgɛl taakiya lii taa ɛlbɛg marawa ar da tlɛkɛna bavakwahiin kɛ dɛga pɛla puutatɛra

¹⁵ Baganbi nai kɛ tlɛr aandzu dɛ pal ma kwanahaan kɛ kwara ghɛr biya, adaba ɛn viinda kwanɛn naiya mbakyarvad ɓagwi nɛ band kwah biya, nggulɛm ɛn ɛmɛsan nai tɛghɛr kwa da tsɛkwawa nɛ uud kɛ tsa kuusghɛg dɛ kwanna.

¹⁶ Aandzu ban ɓa tlɛra taa ɛlbɛg marawa , nalbi adabanɛ wan kɛdɛga tsa kushɛg kɛskaiy biya, adaba barari kɛskai ɓatlɓara, dɛga zhuwadaal kɛskai akwam ɛn maay ɓatlɓar taa ɛlbɛg maraw biya.

¹⁷ Akwamana ɓag kwakyarvad naaga ghɛrarra naiya, ma pɛlgwapɛlɛg nɛuud kɛ dɛgshigara, adaba ɛn ɓag kwakyarvad nɛgha gyiya biya, vɛlghwa langyi nɛ Daadamazhigɛla.

¹⁸ Auci nɛdɛgshigari? Dɛgshigara, iin taa ɛlbɛg marawa, ɛn tagaan ba gyagyaana. ɛn maay ɓa tlɛr dɛ kwara ghɛrɛn tlankɛna naiyin ma tlɛra taa ɛlbɛg maraw biya.

¹⁹ Bakɛvawkana ɛn Eva aandzu war naiy biya, nandalnɛg kɛ ghɛrar kɛ Eva aandzu ba wara, adaba ɛn tlɛkɛna kɛ uudah ba dyɛka.

²⁰ Vak yahudaha, nanalnɛg band zhiil yahudah nai kiyava dzahdaan kɛ yahudaha. Kwar ma kwarɛg adzahadzaha musa, iin nɛdal kɛ ghɛrar band daddakwa kwarɛg na adzahadzaha, aandzu ba adzahadzahbi wa kwara kaiy biya, mbakyarvad ɛn dzahdaan kɛ lii kwarɛg nadzahadzaha.

²¹ Vak lii ar maay ma kwarɛga adzahadzaha muus biya, nanalnɛg nai band daddakwa maay ma kwarɛga adzahadzaha muus biya, kwakyarvad ɛn taaki maay na adzahadzaha Daadamazhigɛl ɓatlɓar dɛ kaibiya, ɛndkwah biya, ɛn mazhangɛl kɛ adzahadzaha tlɛkatɛg naiya, kiyava saa dɛ lii ar maay mazhangɛl kɛ adzahadzaha muus biya.

²² Lii hɛtsahɛtsan nɛ fadghɛraatɛra, nandalnɛg nai kɛ ghɛrar band dad-dakwa hɛtsahɛtsan ma fadghɛra kiyava saa dɛ iitɛra, dlaɓa nanalnɛg nai aandzu hulfa kwar kɛ dɛgita vak aandzu hulfa kwar kɛ uudaha adaba ma ɓagaba ndandara ɛn kattɛrt kɛ kyalmaha.

²³ Baganabag nai baɗɛm bandkwana mbakyarvad ɛlbɛg marawa, kiyava tlɛkɛnatlɛg kɛskai kɛ dɛgshigar ma barkaana.

²⁴ Mbats am sɛrgabiya, vaka ɓa dɛrra ɓalla ɛmndɛrga, baɗɛm nɛ lii ɓalla ɛmndɛrga arɓa kɛlla ndzɛdaatɛra ar jaara kɛ pallatɛra, ba pal miitɛr wada zaa firbiya?

²⁵ Ar ndaigan nɛ lii ɓa dɛr kɛ ghɛraatɛr ma kwar kɛ dɛrra, ar ɓa kwana kwakyarvad ar tlɛkɛna kɛ dɛgshigaatɛr kwa da badzɛga, adaba dɛg shigamnda da maay badzɛg biya.

²⁶ Mbakyarvad kwaha ɓalla ɛmndɛrgara da nɛgalbi gyan biya, tsa dɛmbara ɛn tsɛg ma fɛdbiya.

²⁷ Adaba ɛn ndaiya vɛghara, nandalnɛg Evaara, mbakyarvad aa nalbi dlaɓ tɛhala taa ɛlbɛg maraw kɛkai kɛ kyalmaha, kai kata ghɛrarra da tsuwawa nɛ uud kɛ tlɛkɛna zaa fiira.

¹ Aiciya, ən naagan am sran zaraabah taakiya, daadijahamiiyamma badəma ndza hədəvtərdü da akumba tə duula dagalla, badəmmatəra daral bama taataka yuwa haiya.

² Bagəvtərə bama akumba ard yuwa haiy nə tsuufəg kə iitər badəm ma gata adzahadzaha musa.

³ Badəmmatəra zaruuzəg kə dəgəzəg aa shidkwa cacuwana cacuwana,

⁴ Badəmmatəra huḅaruu huḅəg kə yuwa shidkwa caccuwanacaccuwana. Adaba huḅaruu yuwa ma akura shidkwa cacuwana, kwa da dagal əmtəd də iitəra, kwahiin kə akura iin tləkatəga.

⁵ Bakəvakwaha cəngubi nə Daadamazhigəl kəmtakəra kyamahatər biya, cəbavtəra cəbəga ma təghaala.

⁶ Ndakwana, nalnəg nə wannahaan kə dəgitah kə garava kəskimyam haik 6a dəgiyah ghwədə bandkwa 6ag nə iitəa.

⁷ Namalbi kə lii ar 6argarnəs kwatənəhər kə ghəllah band kwa naral nə kyalmah biya. Adaba viindaviinda makakkadə Daadamazhigəl taakiya, “caahwarara caahwarəg nə uudaha ar zəgaana ar huḅgaana, baz shakalga ard gwaragwar biya.

⁸ Bagiiyambi kə gwaragwar bandkwa 6ag nə kyalmah biya, adaba ba daval palla əmtsahara əmtsahəg nə uudah alfu kulbuwa.

⁹ Fishambi kə Yaazhəgəl band kwa 6agar nə kyalmah biya, baz gh-watəraghwag nə għavalaha əmtsahara əmtsahəga.

¹⁰ Zavambi kə għai band kwa 6ag nə kyalmah biya, adaba cibətəracibəg nə zarha 6əlga Daadamazhigəla.

¹¹ Dəgitahan dzəghardzəgna də iitər na garava, viindavaviindəgga mbakyavad 6əlkiyama nə ndaiga, kəskəmyamən tlakiyama nə zamanna.

¹² Mbakyavad kwaha, akwama agha tlatla taaikya baghabaag ku shiga, aiciya, fafəg kə hənkalə mbaḁabiya.

¹³ Maay nə fəshigi tlakuratləg kwal dzəgharbi də uudah biya. Adaba Daadamazhigəla uuda jirjir nə iina da dugharbi am dəm damma fəshig kwa juujig kə ndzadəru biya, akwama daməmdəg dat duula fəshiga, da wurkuran wurg nə Daadamazhigəl ngədləga kwam da 6əshəg nə uurama.

¹⁴ Mbakyarvad kwaha, kuraməm ən waikur naiyna, aduumarsdug kə 6agar kwatənəhər kə ghəllaha.

¹⁵ Ən tagkur kwana adaba am də hənkal nə uurama, zharamzharg ba nə uuram kə dəgiti ən tagkur naiya.

¹⁶ Kuwa langyi dəga barka nə iina, kwa kiyam taa uus dəvakiya, mbats ba iin wa fəkiyama ndzəgan pal ma avəza tləkatəg biya? Bruudiin kwa kiyam kalna nə miyyamən wa fəkiyama ndzəgan pal ma vəgha tləkatəg biya?

¹⁷ Adaba bruudiin ba palla, mbats kəmyamən kiyam ba dyək na kiyam ba vəgh palla, adaba badəmma miyama kiyam zaa ba bruudi palla.

¹⁸ Zharamzharg kə uudaha israila. Mbats lii zaa dəga kyuuləga, ar ba pal nə iitər ma zaa dəga kyuuləg wa vələva kə Daadamazhigəl tə bagadiya kyuuləg biya?

¹⁹ Awa ən tlatləg nai vakwani? Dəgiti həravara kə ghəli ci nə dəgit marawa? Nii ghəlha ci nə dəgit marawi?

²⁰ Əndkwah biya, ən tlatla yaakiya, dəga kyuuləgi kwa vələg nə lii 6agar kwatənəhər kə ghəlla, ar vəlga kə sgatanaha, kə Daadamazhigəl biya. Ən naiy am nal band shatanah biya.

²¹ Ba gabi am huḅu ma kuwa langyi tlakatæg biya, dlaḅa am zuu kə dəga shatanah biya.

²² Kiyam pəkyə ghaya Yaazəgəl nii? Jiyamujig kə iin də ndzəd hi?

Bag kə dægita kwakyarvad fəvaran Daadamazhigəla

²³ “Badəm nə dægita haiyakiyamanthaig nə uuda,” dlaḅa ba dəmbi nə dəgitaḅ mæng nə tləran biya, “badəm nə dəgitaha haighwanthaig nə uuda,” badəmbi nə dəgitahi kwa da mæng tləran biya.

²⁴ Bagarbi ba kə ghəragh kə dəgit maraw biya, ḡagarḡag baz zəraabagha.

²⁵ Zamzəg badəm kə hulfa dəgiti valav vaka valla tluwa, bamam ndavna də ndavəg biya, mbakyarvad haik ndzaməgan kəskuuram ma ərvəmahudaru kə vakavaki aa səgal də tluwəna.

²⁶ Adaba tagatag nə əlbəga Daadamazhigəla taakiya, “Duni badəmma baz dəgiti ma vakaita ba dəga Daadamazhigəla,”

²⁷ Akwama dāhakurətdahəg nə daddakwa maay gata Yesu da za kaffa, ma haiyamanthaig kə dagauwa, zamzəg badəm ku hulfa dəgiti vəkur nə iina, bamam ndavna də ndavəg biya, adaba haik dzaməgan kəskuuram ma ərvəmahudaru kə vakavaki aa səgal də dəgzəgiina.

²⁸ Akwama tagakuuratag nə uud taakiya, “Aa həvə mbakyarvad ghəlla,” zambiya, mbakyarvad zhara ndzəgana uuderaru də dadda kwa tagkurataga, adaba haik kə haip tə ghəraruwa.

²⁹ Ən tlatla dəgiti da dzaməg nə iin ma ərvəmahudəana, dəgaruu biya. Aiciya, da tagan nə uudaru pal taakiya “Aujibəg kə dzamaghəra uudan da tsəkwava kə kwara ghərari?”

³⁰ Akwama taganaratag kə uus kə Daadamazhigəla lakwti ən da zaa dəgzəga, aujibəg da ghudgus əlbəg nə uud təghər kə dəgiti naa zəg naiy tambar taganaratag kə uus kə Daadamazhigəli?

³¹ Aiciya, badəm nə dəgiti am ḡag nə uurama, aandzu am zəg də zəga, aandzu am huḅəg də huḅəga, ḡagamḡag mbakyarvad galla Daadamazhigəla.

³² Namalbi kə duula ḡa haip kə yahudah biya, aandzu ma lii ar yahudah biya, ma dlamakəlaaa lii ar gata Daadamazhigəl biya.

³³ Bagamḡag band kwa ən ḡag naiya. Ən ḡa kəla ndzədər ma ciinguu aandzu ma ba war kəmtakər dəgitahi ən ḡag naiy badəmma, kwakyarvad ghərər pal wan ḡag naiy biya, ən ḡag kwakyarvad uudah ba dyəkka, adaba maraa tləkəna kə katəgga.

11

¹ Gatamgatæg kə garav də kaiya, bandkwa ən gatæg naiy kə garava tlakatəga.

Tsag təghər kə mbussa ghəra

² Ən ḡalakuuram naiy mbakyarvad am dzamkwadzaməg aandzu ba mauwa, dlaḅa həkyamnahəkyəg kə dəgiti tsagankuru naiy ba vaiyvaiya, ba kalkal də kwa vəlankur naiya.

³ Adaba ən naagan am səran taakiya, Tləkatæg nə maal təghər kukwar kə uuda, Zhiila dlaḅa maal təghər kə uusaana, Daadamazhigəl nə təghər Tləkatəga.

⁴ Badəm nə ghwalvi dzəgwazhəgəl ma ḡa dəga jappəra mbuusambuusan ghəraana fəgharabi kə maalan biya.

⁵ Dlaḅa baḁem nē uusi dzəgwazhəgəla ma ḅa dēga jappər kwal ugwəḁga dankwaliya, nenghana nennəg kə zhiila, ba kalkal mandki aa uusəvardan ghəra.

⁶ Akwama lawaləg nē uus kə ugwəḁa dankwaliya, aa uusdauusəg kə ghəraana, adāba dēga zhəruu kə uus uusaghəra, aa ugwəḁəg kə dankwaliya.

⁷ Kalkalanbi kə ghwaləv mbuusa kə ghəran biya, adāba garava Daadamazhigəla ard ndanghəraana, dlaḅa uusa mara ndanghəra zhiilaana.

⁸ Savda ma vəgha uusbi nē ghwaləv biya, bamma uus wa savda ma vəgha ghwaləva.

⁹ Bagavabi nē ghwaləv mbakyarvad uus biya, bamma uus wa ḅagava mbakyarvad ghwaləva.

¹⁰ Mbakyarvad kwaha barari kə uus ugwəḁa dankwaliya, mardan taakiya də ndzəd nē ghwaləva, mbakyarvad zərbəlgaha Daadamazhigəla.

¹¹ Bakəvakwaha, tagwabi nē uus də ghwaləv ma tləkətəg biya, ghwaləv dlaḅa tagwabi də uus ma tləkətəg biya.

¹² Bandkwa səghal nē uus ma vəgha ghwaləva, uus dlaḅ wa yaa ghwaləva, adāba baḁem nē dēgita ḅaga ba Daadamazhigəla.

¹³ Zharamzharg ba nē uuram də ghəraruwa, ḅagaḅag kə maraw nē uus dzəgwazhəgəl kə Daadamazhigəl kwal həḁəna kə ghəraana?

¹⁴ Tsagakurutsag nē dzəganaru taakiya akwama dughardug nē ghwaləv kə guuja ghəraan ba fiikəmma, dēga zhəruw nē iina.

¹⁵ Kiyava uusi də guuja ghəran dladḁa, dēga ndanghər vakaana, adāba vələvarvələg nē guuja kiyava həḁḁa ghəraana.

¹⁶ Kwama məng nē daddakwa haighantbi kə kwa nē iin ya, kəm sərgabi nəmnd kwatlərn kadzahadzah biya, bandkwah dlab nē kyalma zaraabaha lii gatəga.

Dladḁa vaka zaa jibiya Yaazhəgəla

¹⁷ Təghər kə dēgiti tagankur naiya, dləbankurət biya adāba dzahavaruwəna ghwadḁa dēga jirjir biya.

¹⁸ Bamma dzahavaru ba zuunga kwa dzahamvət nē uurama, cənganacəng taakiya məng tagwazha tagwaz ma taatakaruwa, haiyananthaig nē də əlbəgiina.

¹⁹ Ba jirjiira tləvkənətləg nē tagwazha tagwazh ma taatakaruwa, adāba nəghəvakan nē uudaha jirjir ma taatakaruwa.

²⁰ Mbats am dzahav kwakyarvad zaa jibiya Yaazhəgəl biya.

²¹ Adāba vaka zaa dēgzəga, ma bawara tsədi kə ghər vaka zaa dēgaana, maay wa ləhuud biya Duuvars nē wətlərn mbəsha waiya, kwatlurna huḅuuhḅəga kə kya tsaatsəga.

²² Am maay də hənyahaaruwa kwam ndzəga nuurama am zəgaana am huḅəgaan biya? Nii amaa nenna dlamakəlaaa lii gata Daadamazhəgəlhi, am vəltər dlad kə lii ar maay də dēgith biya? Auci wan da tagkur naiyi, ən da dləba kuuram mbakyarvad kwan ciya? Bagabiya ən maay dləba kuurami.

Zaa jibiya Yaazhəgəla

²³ Dēgītən caawana naiy vak Yaazhəgəl kwa tagankur naiy taakiya, ma huvəḁaḁa kwa vələvvət nē Yaazhəgəl Yesu, kəssant kə bruudiya,

²⁴ Təhala kwa taghar nē iin kə uus kə Daadamazhigəla, kalna kə iina, aiyama, “Kwanna iin nē vəghaara, kwa vələvda mbakyarvad kuurama. Ndza ba ḅagamḅag band kwana kiyava dzamkwadzaməga.”

²⁵ Bandkwah dlaḡa tēhala zaa jibiya, kēssant kē iin kē zēr kuuwa amaa, “Kwannē kē zēr kuuwa iin daala langiya avzara, ḡagamḡag bandkwana ba tuuk sarti am huḡḡ nē uurama, kiyava dzamkwadzamḡg kēskuurama.”

²⁶ Ba tuuk sarti am zḡg nē uuram kē bruuiya, dlaḡa am huḡḡgan ma zērkuwa, am ḡēla tlēghḡga ḡmtsḡga Yaazhḡḡl, tangw dama sarti da saay nē iina.

Zaa jibiya Yaazhḡḡl bad ḡrvḡdmahud palla

²⁷ Mbakyarvad kwaha badḡm nē daddakwa zḡguu bruudiina, ma huḡḡguu ma zērkuwa Yaazhḡḡl dē ḡrvḡdmahud pall biya, ḡagharaḡag kē haip kē vḡgha Yesu ḡrd avzaana,

²⁸ Ma ba wara aa sḡrasḡrg kē ḡhḡraana, tēhalakwaha ka zḡgan kē bruudiya ḡrd huḡḡgaan ma zērkuwa.

²⁹ Badḡm daddakwa zḡguu bruudiya, ma huḡḡguu ma zērkuwa kwal fḡgarafḡg kē vḡgha Yaazhḡḡla, sḡghardasḡg kē dlaf kē ḡhḡraan tḡdvad zḡgaana ḡrd huḡḡgani ḡaga nē iina.

³⁰ Iin wa dzḡghardzḡg ma kuuram ba dyḡk nē lii dē maira ndzḡd ḡrd yangbiyaha, kyalmah ndakwani ḡmtsahara ḡmtsahḡga.

³¹ Adaba akwama sḡryamasḡrg kē ḡhḡramiiyama ba marawa, da maay nē uud vḡlkiyam dlaf bia.

³² Akwama Yaazhḡḡl wa da tḡkiyam sharia, kiyam ndaiya ḡhḡramiiyama haik vḡlkiyam dlaf kē uud ḡmtad dē uudaha duniya.

³³ Mbakyarvad kwaha zaraabahara, akwama dzahamvḡtdzahḡg da zaa dḡḡta, am pakant kē zaraabaharuwa.

³⁴ Akwama mḡng nē daddakwa njḡkḡn waiy ma kuurama, aa zuuzḡg kē dḡḡt sagal ḡḡnyaha, aa nalbi taakiya dzahavaruwḡnna da sḡkurda dlaf biya. Tḡghḡr kē kyalma dḡḡtaha, akwama guyanagwig sagauwa ḡn da tagkurtaga.

12

Vḡlḡah shah shah vak shḡdkwa cacuwana

¹ Ndakwan ciya, zaraabahaara, tḡghḡr kē vḡlḡa shah shaha vak shḡdkwa cacuwana cacuwana, ḡn naiya am ndzan kwal sḡrgasḡrg biya.

² Ma sarta kwa ndzam lii gata Daadamazhḡḡlbi nuuram biya, sḡramsḡrg taakiya, valakurda dē valḡg nē uuda, ndzam ḡagarnḡs kwatḡnahḡr ḡhḡllaha kwar maay dē shiflug biya.

³ Adabad kwaha ḡn naagan am nḡghakan taakiya, maay nē daddakwa shḡdkwa Daadamazhigḡl wa ḡatlḡr dē iin da taakiya, “Tlafatlafan nē Yesu biya,!” dlaḡa maay nē wada tagdatag taakiya, “Yesu Yaazhḡḡl nē iin biya,” bamma daddakwa shḡdkwa cacuwana cacuwanan wa ḡa tlḡr dē iina.

⁴ Mḡng nē vḡlḡah shah shaha, ba shḡdkwa cacuwana cacuwanan pal wa vḡlḡan badḡmma.

⁵ Mḡng nē duulah shah shah kē dḡḡa ḡa tlḡra, ba Yaazhḡḡl pal wa ḡagvara.

⁶ Mḡng tlḡrah shah shaha, ba Daadamazhigḡl pal wa vḡlḡa aandzu ma bawar kē ndzḡda ḡagan badḡmma.

⁷ Vḡlḡhar vḡlḡ nē Daadamazhigḡl aandzu ma bawar kē shḡdkwa cacuwana cacuwanan kiyava margar dḡḡt marawa.

⁸ Kwatlḡrna vḡlavar nē dḡḡa tsaga dabariya tḡdvad shḡdkwa cacuwana cacuwannana, kwaklḡrn dlaḡa vḡlavar nē dḡḡa tsaga sḡrgasḡrga tḡdvad shḡdkwa.

⁹ Kwatlḡrn dlaḡa vḡlavar nē dḡḡa fadḡhḡra tḡdvad shḡdkwiina, kwatlḡrna vḡlavar nē dḡḡa mbahuuda tḡdvad shḡdkwa,

¹⁰ Kwatlørna vèlavar nè dèga 6a tløraha jappørra, kwatlørna dèga tlayangngèra, kwatlørna dla6a dèga tagwaaka ndzègana shèdkwaha, kwatlørna dèga sèrga taa ghaiyah shahshaha, kwatlørn dla6a dèga gwiiya ghaiyah shahshaha.

¹¹ Badèm nè wanahaana ba shèdkw pal wa 6agaana, dla6a biin wa tagwan aandzu war band kwa naagant nè iina.

Badèmmamiiyama kiyam ba uu6iiya vègh palla

¹² Bandkwa ba pal nè vègha, dla6a uu6iiyah tèvakai ba dyèkka, aandzu ba mæng nè uu6iiyah ba dyèkka, ar ba vèghèg palla. Bandkwah ci kè Tlèkatèga.

¹³ Adaba baggakiyama 6ag nè uud kè tsuufèg badèmmamiiyam tèdvad shèdkwa palla damma vèghègha palla, aandzu yahuudaha aandzu kwar yahuudah biya, ma Evva nè iina ma daddakwa kwara ghèraana, badèmmamiiyama hu66iiyamuhu6èg bamma shèdkw palla.

¹⁴ Vèghègha uu6ii pal bi nè iin biya, uu6iiyah ba dyèk tè vakaiya,

¹⁵ Akwama tagatag nè shèg taaki, “Adaba èn dèv bi naiyama, èn, maay naiy ma uu6iiya vèghèg biyama,” atar ba tagda kwana tsègarvabi kè nèg kè uu6iiya vèghèg biya.

¹⁶ Bandkwah dla6 nè hyèmiya akwam tagatag taakiya, “èn gyi bi naiy biya, adabad kwaha èn uu6iiya vègh bi naiyama,” atar ba tagèda èndkwaha tsègarvabi kè nèg uu6iiya vègh biya.

¹⁷ Akwama badèm nè vègh ba gyiia, ma da ciingav ndandar nè èlbègi? Akwama badèm nè vègh ba hyèmiya, ma da shiyav ndandar nè dègiti?

¹⁸ Fahafahèg nè Daadamazhigèl kukwar kè uu6iiya vègh band kwa naag nè iina.

¹⁹ Akwama badèm nè vègh ba uu6ii palla, ma mèt ha kè kyalma vèghi?

²⁰ Ii wan kwana mæng nè uu6iiyah ba dyakka, ba pal nè vègha.

²¹ Tagardabi nè gyi kè dèv taakiya, “maay nè lam6ar dè kègh biyama,” aandzu ma ghèr wa tagar kè shigah taakiya, “maay nè lam6ar dè kuuram biya.”

²² Èndkwah biya, uu6iiyahi kwama zharav ar maay dè ndzèd biya, iitèr wa mæng nè tlèraatèra.

²³ Uu6iiya vèghhahi kwa kiyam zharag mandki darètbi dat kyalmah dè ndanghèr biya, iin wa kiyam fètèraa nè miiyamma.

²⁴ Dla6a uu6iiyaha vèghahamiiyamèn kwa maaraw kè zhargènnà, 6adlèghani 6adlèg nè Daadamazhigèl kè vègha fahèt kè uu6iiyah kwa maay ndang kiyava mæng nè tlèraana,

²⁵ Adaba haik tlèvkèna tlèg tagwazh tagwazh tè vègha, bamma uu6iiyah war fa kyèmiy tè ghèraatèra, kwa ba dègit palla.

²⁶ Mbakyarvad kwaha akwama tlakènatlèg nè uu6ii pal kè vèvvèra, badèmmatra ar cèngan kè njiigana, akwama dlèbavant dlèbèg nè uu6ii palla, badèmmatèra ar ba hwadaga èmtada.

²⁷ Badèmmaruwa am vègha tlèkatèga, ma kwararuwa am uu6iiyana.

²⁸ Ma hu6a dlamakèlèaa lii gatèg Yesu, faafèg nè Daadamazhigèl kè lii 6agar tlèr kè Yesu kè dèga zuungwa, dèga buwa tlayangngaha, dèga həkərdə lii tsaga dègita, ka lii 6a dègaha jappèra, ka lii vèlavtèr vèlga mbahuudaha, ard lii mèlgaru kè uudaha, ard lii fakyèmi tè tlèra lii gatèga, ard lii sèrga taa ghaiyah shah shaha.

²⁹ Badèm nè uudah ba dlakulva gyia Yesuni? Ar badèm ba tlayangahhi? Badèmma ar ba lii tsaga dègit hi? Nii ar badèma ar ba lii 6a dègaha jappèr hi?

³⁰ Badëmmatëra ar ba dë vëlga mba hë uudahhi? Ar badëmma ar sërghasërg kë taa ghaiyah shahshaha? Nii badëmmatër ha sërghasërg kë gwiya ghaiyahhi?

³¹ Gatamgatëg kë vëlgahi kwa juujig dë ndanghëra, ënda markurmarg kë ðuuli kwa juujig badëm dë marawa.

13

Wayakëva

¹ Aandzu ba mana sërghasërg kë taa ghaiya uudaha shah shaha ard dëga zërëalgaha Daadamazhigëla, akwama ën maay dë wayakëvër biya, nanalnëg band talenlenga kwa tlaav ba gyaagyanna, aandzu gangga kwa tlaav ba dyëk dyëkka,

² Aandzu ba mana sërghasërg kë taa tlayangëra, ën nëghaakan kë dëgitah shiëashiëana badëmma, dläëa ën mëng dë dyëmdyëma badëmma, ard fadëghër ba vaivaiya, kwan da gantgëg kë aghwa, akwama ën maay dë wayaikëvër biya, maay në dëgiti ën tuuk vakai naiy biya.

³ Aandzu ma vëlandavëlëg kë dëgiti ën dëvakai nai badëmma, ën vëldan dläë kë vëghara hëvara kaara, akwama ban maay dë wayakëvër biya, ën maay dë dëkshiga aandzu ndaw biya.

⁴ Waiyakëvëra fëgara fa ërvëdmahudä ard taa jir kë uuda, waiyakëvëra maay dë sëlëg biya, maay fëgara tëdä fëdävgha, ard dëaga ghër biya.

⁵ Waiyakëvëra Maay dë naa ghër biya, maay dläëa fa dëgar ma uudah biya, maay pëkya ghaiy biya maay hëkya dëgit ghwad mahud biya.

⁶ Naay në waiyakëvër kë ëa dëga këlädër biya, bamma naa ëa dëga jirjira,

⁷ Waiyakëvëra fëgara fa ërvëdmahud kë uud, ard fadghëra aandzu tauwa, ard pakka dëgita, ard bëshgaana aandzu ba ndara.

⁸ Maay ghyënnëg në waiyakëvëra ba tangw dama zërüzër biya, taa tlayanngëra da dagal zamanana, taa ghayah dläëa zëgga, dyëmdyëmëra da ghyënnëga.

⁹ Bak jirjira, dyëmdyëmëra miyyama rëghghët biya, taa tlayanngëra miyyama rëghghët biya.

¹⁰ Akwama da saahii sëg në daddakwa rëghgha rëghghana, tëhalakwaha daddakwa rëgha biya da nëga.

¹¹ Ma sartën zarhëra, ndzan taa ba ëlbëga zarhëra, ndzan dzamaghër band dëga zarha, ndzan vëla farwut band dëga zarha. Ghubaranët ba naiya kal dugarsdug këkai kë hënkala zarhëra.

¹² Adäba ndakwana këm zhara garava ma akwatërama band avëdvaavëdä, daghuvaliina këm da zharg ba ghwëm dë gyiyya, adäba ndakwana sërghasërgara rëghghët biya, daghuvalaana sërghasërgëra da rëghghëg ba dyëkdyëk band kwa fakwi në Daadamazhigëla.

¹³ Ndakwan ciya, dëgitahaan hëkërdëna mënga bak jiiira, fadghëra, pakka dëgita, ard waiyakëvëra, badëm miitëra ba waiyakëvër wa dyëkka.

14

Vëlga sërgha ghaiy shahshaha ard taa tlayanngëra

¹ Gatamgatëg kë duula waiyakëva, dläëa am gatëgaan kë vëlga sërghasërg vak shëdkwa caccuwanacaccuwana, ndë dëga taa tlayanngëra.

² Adäba daddakwa taa ghaiy shahshaha tag dë uudah biya, tag dë Daadamazhigëla, adäba maay wa nëghëgaka nëghëg kë dëgitahi tag në iini, mbakyarvad taa dëgitahi shiëashiëana tëdvad ndzëdä shëdkwa cacuwana cacuwana.

³ Daddakwa taa tlayanngëra tagtër kə uudah kə əlbəga kiyava məltərüməlgə fətərna kə ndzədə, dlaḅa tagtəra kə dzəgwaggha.

⁴ Daddakwa taa ghai shahshaha məlgaru bak kə ghəraana, adaba daddakwa taa tlayanngëra məltəru kə dlamakəlaaa lii gatəga.

⁵ Mana naag nai badəmmaruwa mamma taa ghyi shahshaha, bakəvakwana mat naagara mamma taa tlayanngëra. Daddakwa taa tlayanngëra juujig ku daddakwa taa ghai shahshaha, bama məng nə daddakwa sərgasərga kə gwiya ghayyiina kiyava məlgaru kə dlamakəlwə lii gatəga.

⁶ Aici zaraabaharra, akwama danəvdəg da vakaruwa ən tagkura kə əlbəg də ghayy shahshaha, auci wana məkuru nai dəvakai, akwama danəvbi da vakaru də əlbəgaha ard dyəmdyəmər, ard tsaga əlbəga Daadamazhigəl biyi?

⁷ Bandkwah nə dəgitahan kwa maay də shifəgi band faakəlla ard kakanghya. Akwama cəngalbi nə tlavətər ba vaivai biya, da sərga ndandar nə uudan kə dəgiti tsava ard kwa fərtavvi?

⁸ Akwama fərtavantbi nə dərau ba vaivai kwa da cənnəgalcəng biya, war wa da ḅadlawa da ghwaavi?

⁹ Bandkwah dlaḅ kəskuurama, akwama tagamatag kə əlbəg də ghayya kwa nəghvaaka biya, da sər vaaka ndandar nə dəgiti am tag nə uurami? Ttagamatag kə əlbəg ba gyagyaana.

¹⁰ Məng nə ghayyah shahshah ma duniya, ma kwaratəra ba tuuk kə əlbəga.

¹¹ Akwama ən cəngabi kə ghayyin biya, nanalnəg kə ghulab kə daddakwa ta əlbəgiina.

¹² Bandkwah dlaḅ kəskuurama, ma bam hwadaaga tləkəna vəlɡ shahshah dəga shədkwa caccuwanacaccuwana, ḅagamḅag kəla ndzəḅəruwa am ḅa tlər də lii da fəgara zaa vuuka kə dlamakəwa lii gatəga.

¹³ Mbakyarvad kwaha badəm nə daddakwa taa əlbəg də kwatlər kə ghayya, aa dzug kə zhəgəla vəlvar nə sərgasərga gwiya ghayyiina.

¹⁴ Akwama dzəgwanadzug kə zhəgəl ma ghayyi tlərna, ba kai də ghərər wa dzəgwazhəgəla, hənkalara maay əmtad də kaiyi.

¹⁵ Auci, wan da ḅag naiyi? Ən da dzugazhəgəl bad ərvidmahudara, ən dəgwadzug kə zhəgəl dlaḅ də nəghəgakanəghəgara. Ən ḅəlgəḅəlg kə ngəssa gala Daadamazhigəl bad ghərarra, dlaḅa ən ḅəlgəḅəlg baz ma hənkalarra.

¹⁶ Akwama maay əndkwah biya, akwama taghartag kə uus kə Daadamazhigəl ba maghəragh kaltiyya, da tag ndandar nə daddakwa cəngabi kə dəgiti agha tag nəng taaki, “Amin” təghər kə taa uusi agha tag nəng, akwama sərgabi kə dəgiti agha tag nəng biyi?

¹⁷ Aaadzu ba tagharatag kə uus kə Daadamazhigəl ba vaivaiya, məgharuubi kə uuda nə iin biya.

¹⁸ Ən tagar uus kə Daadamazhigəl ən tagatag kə əlbəg də ghai shahshah təghər kəskuuram badəmma.

¹⁹ Bakəvakwaha ma dzahava dlamakəlaaa lii gatəga, mana naag nai ən tagda kə əlbəg ba dlaḅ də dzamaghərər kiyava tsagturu kə kyalmaḅa, təghər kə tagda əlbəgah dəbu kəlawə də kwatlər kə ghayya.

²⁰ Zaraabahara, dzamambi kə dəgit band zarhah biya, bamma tədvad ḅa dəga kəladəra namalnəg band zarhaha, kuurama aa nalnəg nə dzamaghəraru ba kə dəga uudah maamala.

²¹ Viindaviindan ma kakaḅa Daadamazhigəl taakiya, “Ən da tagan kə əlbəg də uudahah tədvad uudahi kwar taa ghayy shahshaha, ard ghayya ghulabaha, bakəvakwaha ar maay cəngwanacəng biya, am nə Yaazhəgəla.”

²² Mbats, sɛrga taa ghaiy shahshaha mbakyarvad dɛga sɛrg kɛ yaa dadda gatɛg biya, bamma kɛ lii ar maay gata yesu biya. Taa tlayanngɛra mbakyarvad kɛ lii dɛ fadghɛra, kiyava lii maay dɛ fadghɛr biya.

²³ Mbakyarvad kwaha, akwama dzaharvɛtdzahɛg nɛ dlamakɛlawɛ lii gatɛg badɛmma, ma kwarayɛra ar taa ɛlbɛg dɛ ghaiy shahshaha, ka sagau kɛ kyalma uudahi ar sɛrgabi kɛ dɛgiti ar tag nɛ iitɛr biya, ma lii ar maay gata Yesu biya, mbats, ar maay tagan taaki am valagah biya?

²⁴ Akwama taaki badɛmmaruwa am taa tlayanngɛra, ma tlakuratlɛg nɛ daddakwa maay gata Yesu ard kwa sɛrgai kɛ dɛgiti tagav biya, kaa cɛnngan kɛ dɛgiti tagava, ngal ba pɛlla ghɛra.

²⁵ Da kwadɛ sagal nɛ dɛgiti ma ɛrvɛdmahudaana, tɛdvadkwaha da mbudɛ dama haaya ɛagarnɛs kwatɛnahɛr kɛ Daadamazhigɛla, ngal taakiya, “Bak jirjira mɛng nɛ Daadamazhigɛl ma kuurama.”

Aa ɛagav ɛag nɛ kwatɛnahɛr band kwa nahavva

²⁶ Wan nɛ dɛgiti ɛn tagkur naiy zaraabahaara, akwama da dzahamvɛtdzahɛga, kwana ɛɛla ngsa gala Daadamazhigɛla, kwana tsaga dɛgita, taa dɛgitaha, kwana taa ɛlbɛg dɛ kwatlɛr ghaiy shaha, kwana gwiyya ghaiya. Bagamɛag badumma mbakyarvad mɛlgaru kɛ dlamakɛlawɛ lii gatɛga.

²⁷ Akwama mɛng nɛ lii taa ɛlbɛg dɛ kwatlɛr ghaiya, aa juubi ba kɛ uud buwa ma hɛkɛrd biya, aa ɛagarɛag ba tɛdɛv tɛdɛva, kwatlɛrna gwiyya dɛgiti tagava.

²⁸ Akwama maay nɛ dadda gwiigan biya, aa ndzarandzɛg ba dɛw ma dzahava dlamakɛlaaa. Aa tagartag kɛ ɛlbɛg kɛ ghɛra ard Daadamazhigɛla.

²⁹ Lii taa tlayanngɛra, aa tagartag ba nɛ uud buwa ma hɛkɛrd kɛ ɛlbɛga. Kyalamaha ar tsɛgwa hyɛmiya dɛgiti tagava.

³⁰ Akwama taghartag nɛ Daadamazhigɛl kɛ ɛlbɛg kɛ uudani cɛghurga vak-wahiina, daddakwa taa ghaiy ba zuungwna ghacaan kɛ taa ghaiya.

³¹ Badɛmmaruwa am tagatag kɛ ɛlbuga Daadamazhigɛla, ba da palla palla, kiyava tsagan kɛ uudaha, dlaɛa ar tlɛkɛna kɛ ndzɛdɛ.

³² Lii vɛlavtɛr nɛ sɛrgasɛrga taa tlayanngura, ba iitɛr dɛ ghɛraatɛr wa tagaana.

³³ Adaba Daadamazhigɛla miyyama Daadamazhigɛla ciya hɛnkɛl biya, Daadamazhigɛlaaa gabɛrra. Band kwaha vak dlamakɛlaaa lii gatɛga.

³⁴ Bagaɛag kɛ marau ar ndza nɛmghwasah ba dɛw ma dzahava dlamakɛlaaa lii gatɛga, adaba vɛlavtɛrbi nɛ duula taa ghaiy biya, bama ar daba dɛgiti tagaa nadzahadzaha muus taaki.

³⁵ Akwama mɛng nɛ dɛgiti ar naa sɛrga nɛ iitɛra, aa ndavarndavɛg vak zhiilahatɛr ma hɛnyaha. Adaba dɛga zhɛrw kɛ ɛnghwasah taa ghaiy ma dlamakɛlaaa lii gatɛga.

³⁶ Fɛgharzhɛ bat kuuram nɛ ɛlbɛga Daadamazhigɛla, nii ba kuurama pal ha wa dal nɛ ɛlbugiin da vakaruwi?

³⁷ Akwama mɛng nɛ daddakwa tlatla taaki tlayanng nɛ iina, aandzu ma vɛlavɛr nɛ sɛrgasɛrgɛra, aa nɛghakanɛghɛg taakiya, dɛgitahaan ɛn viindkur-naiyna ɛlbuga Yaazhigɛla.

³⁸ Akwama lawalɛg nɛ uudan kɛ fa hyɛmiya tɛ kwanna, ghɛravan ndakwani da lɛvwalɛg nɛ uud kɛ fa hyɛmiy tɛ vakaiya.

³⁹ Mbakyarvad kwaha zaraabahaara, nahamnahɛg kɛ taa ɛlbɛga Daadamazhigɛla, tsamarɛvbi dlaɛ kɛ uud kɛ taa ghaiy dɛ kwatlɛr kɛ ghaiyah biya.

⁴⁰ Aa ɛagavɛag nɛ dɛgit bat duulan ba kalkalla, dlaɛa ɛadlɛvnanna.

15

Ciiga tlakatæg ma gətlaha

¹ Ndakwana, ən da dzamkurnəsdsamæg kə əlbug marawən kwa tagankur naiyiin zaarabahaara, kwa caawama nə uuramna, dlaḅa kwa famdəghərət nə uurama.

² Tədvaḁ əlbug marawa wa tlakəna nə uuram kə katəga, akwama həkyamnahəkyəg kə əlbugən tagankur naiyiin ba matrawa, ma maay ndkwah biya, fadghəraruwa ba gyagyaana.

³ Dəgitiin marauwən tagankur naiya, iin wa caawana naiy, taakiya, əmtsəmtsəg nə Tləkatæg mbakyarvad haipahaamiiyama, band kwa viindaviindan ma kakkadā Daadamazhigəla,

⁴ Taaki həḁavahəḁəgga, dlaḅa ciyavantciig tə həng həkərda, band kwa viindaviindan ma kakkadā Daadamazhigəla,

⁵ maradamarg kə ghəran vak kefasa, ard kəlawā tar buwa.

⁶ Təhalakwaha mardan kə ghəraan vak kə uudah kwa juujig kə dərmaḁ dləḅa ba daval palla, kyalmahaatəra ar ba dlaḅa bad shifəga, kyalmah dlaḅa əmtsaharaəmtsahəga.

⁷ Təhalakwaha maradamarg kə ghəran vak yakuba, ard dlakulva gyi Yesu badəmma.

⁸ Təhalatər badəma, maradamarg kə ghəran dlaḁ vakara, bakəvakwaha aandzu ba ən uudi yaava tə duula jirjir biya.

⁹ Adaba kai wa hədiikən ma dlakulva gyiyaha Yesu, tlanalbi naiy kə daakwa nə uud də dlakulva gyiya Yesu biya, mbakyarvad kai wa vəlāntər dlad kə dlamakəlaaa lii gata Daadamazhigəla.

¹⁰ Mbakyarvad herərri Daadamazhigəl wa nanal naiy əndkwana, dlaḅa herərrən bağghwi nə iina ba gyagyaan biya, adaba januujiğ aandzu kwar kə dlakulvaha gyiya Yesu də tlərra, bakəvakwaha mbakyarvad sərgasərgar biya, mbakyarvad herərri Daadamazhigəli kwa əmtad də kaiya.

¹¹ Aiciya, ma kaiya, ma iitəraha, badəmmamənda kəm taa ba əlbəg marawa, famdəghərt tədvad kwan nə uurama.

Ciig ma gətlaha

¹² Akwama ba tagav nə əlbəg marawa ciiga Tləkatæg ma gətlaha, aujibəg ka cii kə kyalmaharu ar taakiya maay nə ciig ma gətlah biyi?

¹³ Akwama maay nə ciig ma gətlah biya, mbats, ciyiit bi nə Tləkatæg ma gətlah bi ciya.

¹⁴ Akwama ciyiit bi nə Tləkatæg ma gətlah biya, mbats, taa əlbəg marawamənda ba gyagyaana, fadghəraru dlaḅa nalnəg ba gyagyaana.

¹⁵ Nalnəgtaaki, tagamənda fiid təghər kə Daadamazhigəl ciya, adaba tagamənda tag kə əlbəg təghər kə Daadamazhigəl taakiya ciighantciig kə Tləkatəga, akwama ba ciighantbi tsa, bakjirjira maay nə ciig ma gətlah biya.

¹⁶ Akwama maay nə ciig ma gətlah biya, mbats, ciyavatbi ci nə tləkatæg biya.

¹⁷ Akwama ba ciyavantbi nə tləkatæg biya, mbats, fadghəraruwa ba gyaagyaana, ba kəvakwana am ba ndzəganən ba ma haipaharuwa

¹⁸ Mbats, lii əmtsaharaəmtsahəg tə duula gata Tləkatəga, zaraazəg ciya.

¹⁹ Akwama faaghəra miiyam tə Tləkatəga kwakyarvad ba kiyava ndzəgan kaltiya, mbats jiiyamujiğ aandzu ba war kə dəga zhuwadaala.

²⁰ Bakjirjira, ciyavantciig nɛ Tlɛkatɛg ma gɛtlaha. Inn wa tɛghal ba zuungw ma lii ma gɛtlaha. Bakjirjira maradamarg taakiya da ciyav nɛ kyalmaaha lii ɛmɛsaharaana.

²¹ Aandzu ba sɛghɛv tɛdvad uud nɛ ɛmɛtsɛg, bandkwah dlaɓ nɛ ciig ma gɛtlaha sɛghɛv tɛdvad uuda.

²² Bandkwa ɛmɛtsɛg nɛ uud badɛm mbakyarvad Adamu, da ciyav nɛ uud badɛm mbakyarvad Tlɛkatɛg.

²³ Da ciyav aandzu ma ba wara ba tɛdɛv tɛdɛvaana, Tlɛkatɛg nɛ tɛghɛga zuungwa, tɛhalakwaha lii ar da dɛgan daghuvali da saay nɛ iina.

²⁴ Kaa da sagau nɛ ghyɛnnga duniya, ma sarta kwa da gwiigarda nɛ Tlɛkatɛg kɛ tlɛksɛran kɛ Daadamazhigɛl Daada, tɛhalakwama da kɛsatɛrva kɛsɛg kɛ ndzɛd kɛ lii kwarɛga baz tlɛksɛraatɛr badɛmma.

²⁵ Adaba barari kɛ Tlɛkatɛg da kwarɛga, bamma fatɛrdɛmfɛg kɛ tlɛghumahaan badɛm da miizhangyɛl kɛ shigahaana.

²⁶ Dadda tlɛghummi kwa dɛga halli da ghyɛhava, iin nɛ ɛmɛtsɛga.

²⁷ Adaba tagaataɛg nɛ ɛlbɛga Daadamazhigɛl taaki, “fadɛmfɛg nɛ Daadamazhigɛl kɛ dɛgitaɛ badɛm miizhagyɛl kɛ kwargana.”

²⁸ Akwama da nadalnɛg nɛ Daadamazhigɛl kɛ dɛgitaɛ badɛm da miizhagyɛl kwarga tlɛkatɛga, da nal dlaɓ nɛ zɛran da miizhagyɛl kɛ kwarga Daadamazhigɛl kwa nadal dɛgitaɛ badɛm da miizha gyɛl kɛ iina, adaba Daadamazhigɛl dɛgit badɛm badɛmma.

²⁹ Akwama maay ɛndkwah biya, auwa da ɓag nɛ uudahaan, kwa ɓagavtɛra nɛ tsufɛg mbakyarvad lii ma gɛtlahi? Ma ba maay nɛ ciig ma gɛtlah biya, aujibɛg ka cii ɓagavtɛra nɛ tsufɛg kɛ uudah mbakyarvad lii ma gɛtlahi?

³⁰ Aujɛlbɛg dlaɓ kiyam fa ghɛramiiyam ba kɛlahɛng tɛ duula ɛmɛtsɛgi?

³¹ Ɛn nɛghɛganɛghɛg kɛ ɛmɛtsɛg ba kɛlahɛng zaraabahaara, bak jijiira ɛn tsa kushɛgh dɛ kuuram ma Tlɛkatɛg Yesu Yaazhɛgɛlamiiyama.

³² Akawama tɛ naaga uuda, ma ɓaganaɓag kɛ ghwav dɛ dɛktɛghal ma Afisa, auci nɛ dɛkghigari? Akwama ba da maay nɛ uud ciig ma gɛtlah biya. “Ba kiyam zɛgaana kiiyam huɓɛgana, adaba kiyam da ɛmɛtsɛg dlakadur biya?”

³³ Aa valkurdaɛ nɛ uud biya, “Adaba ndzɛgan dɛ kɛladaha badzɛgaan kɛ uuda jirjira.”

³⁴ Asamasaas da tɛ duula jirjira, am duuwant kɛ ɓa haipa. Adaba kyalma-haruwa ar sɛrgabi kɛ Daadamazhigɛl biya. Na taakwan naiya mbakyarvad am dɛm dama zherwa.

Ciig ma vɛgha

³⁵ Ar da ndavɛgan nɛ kyalmah yaakiya, “Da ciig ndandar nɛ lii ɛmɛsahara ɛmɛtsahɛg ma gɛtlahi? Ar da sagal dɛ huulfa kwar kɛ vɛghɛghi?”

³⁶ Kɛgh dlagɛna! dɛgiti aghaa riiga nɛnga da maay sagal biya bamma ɛmɛtsaɛmɛtsɛga.

³⁷ Dɛgiti agha riiga nɛnga, da sagal bandkwahiin biya, ba zɛraana, ma zɛra hiiya ma zɛra dɛgiti tlɛrna shaha.

³⁸ Ba Daadamazhigɛl wa vɛlga dzakɛva vɛgh kɛ zɛra dɛgita band kwa naag nɛ iina, ma kwar kɛ zɛra dɛgita bad dzakɛva vɛghaana.

³⁹ Badɛm nɛ tluwa ba dɛgit pall biya. Uudaha bad hulfa dɛgahaatɛra, almanaha bad hulfa dɛgahaatɛra, diikaha bad hulfa dɛgahaatɛra. Kɛlfah dlaɓa bad hulfa dɛgahaatra.

⁴⁰ Mɛng hulfa ndɛrga ghɛrazhigɛla, mɛng nɛ hulfa dɛga haaya. Nɛdangɛra dɛga ghɛrazhigɛla shaha, ndangɛra hulfa dɛga haaya shaha.

⁴¹ Ndangëra faciya shahha, dëga kyëlla shahha, dëga kwadladlah dlaäa shahha, mëng dlaä nä kwatlër kë kwadladla shah dë kwatlër kë kwadlad vaka ndangëra.

⁴² Bandkwah dlaä tëghër kë ciig ma gëtlaha, dëgiti aa riivariiga da ärtsëga, dëgiti aa ciivanta da maay ärtsëg biya.

⁴³ Riivariig nä iin bamma dlaä, ciivantciig ma ndangëra, riivariig ma maira ndzëda ciivantciig dlaä ma ndzëdëra.

⁴⁴ Riivariig ma vëgha uudëra, ciivantciig dlaä dë ndzëgana vëgha shëdkwa caccuwanacaccuwana. Adaba mëng nä vëgha uudëra, ba jirjira mëng nä vëgha shëdkwa caccuwanacaccuwana.

⁴⁵ Viindaviindan bandkwah taakiya, “Adamu nä uuda zënnngwa, kwa nal kë uuda dë shifëga.” Adamudëga halla iin shëdkwa kwa vëlla shifëga.

⁴⁶ Dëga zënnngw bi nä shidkw biya, dëga tluwa ard avz nä dëga zënnngw lakwti kë shidkwa.

⁴⁷ Uuda zënnngwa ndërava dë haaya, sal ma haaya. Dëga buwa sahi ma ghërazhigëla.

⁴⁸ Bandkwa dëga haaya nä uuda, ar bandkwah dlaä nä lii dëga haaya. Lii ar dëga ghërazhigëla, ar da bandkwa sahii ma ghërazëgëla.

⁴⁹ Bandkwa kiyam garava daddakwa ndërava dë haaya nä miyyama, kiyam da nëg dlaä kë garava daddakwa sahi ma ghërazhigëla.

⁵⁰ Dëgiti ën tagkur naiya wah zaraabaharra, adaba äagabi kiyam tlëkëna kë gwiig ma tlëkësa ghërazhigël dë vëgha miyyam kwa dëga tluwa ard avz biya, bandkwah dlaä nä daddakwa da ärtsëga da maay gwiyya daddakwa maay ärtsëg biya.

⁵¹ Ciinnngamciinga, ën tagkurtag kë dëgiti shifëashiëana! kiyam da badëm ämtsëg biya, aiciya da gwiyyav nä garava miyyam badëmma,

⁵² Ba daval palla, band këbëkyëga gyiyya, ma ciingavaciing nä vërta dërava, da ciyyav nä lii ma gëtlaha dë vëgh hulfa kwa da maay ärtsëg biya, da gwiyyav nä ndzëgana garava miyyama.

⁵³ Adaba barari nä vëghën kwa ärtsëgëna da gwiyyav nal kwa maay ärtsëg biya, vëghëghi kwa da ämtsëga da gwiyyav nal kwa maay ämtsëg biya.

⁵⁴ Tëhalakwama gwiyyavant gwiig nä vëghën kwa ärtsëgën dat kwa maay ärtsëgën biya, dlaä vëghën kwa dëga ämtsëgën nal kwa maay ämtsëgën biya, da righëg ma sartaqwa nä, ëlbëgën viindava ma kakkäda Daadamazhigël taakiya, “Ghyëhavna ghyëhëg nä ämtsëga, zavuzëg nä fiir tëghëra.

⁵⁵ Këgh ämtsëga, mër nä za fiiraghi? Këgh ämtsëga mër nä guraghi?”

⁵⁶ Abi haip nä gura ämtsëga, tlakëna tädvad shari nä ämtsëg kë ndzëdë.

⁵⁷ Tagiiyamartag kë uus kë Daadamazhigël kwa vël kiyam zaa fiir tädvad Yaazhëgël Yesu Tlëkatëga!

⁵⁸ Mbakyarvad kwah zaraabahara kwan waikur naiya, ghacaamaghaciig ba marawa, ba këlahënga am ägar tël kë Tlëkatëga, adaba am sërän taakiya dlaäen am hüëg nä uuram mbakyarvad Yaazhëgëla ba gyagyaan biya.

16

¹ Aiciya, ëlbëga mëltëru kë yaa daddaha gatëga, äagamäag bandkwa taganter nai kë dlamakëla lii gatëga kwa ma Galatiya taaki aa ägaräga.

² Ma kwar kë laada, am fëgaan kë kwaäa kalkala dëgiti tlëkëna nä uudana, bamma ën sëgën naiy lakwti am da dzaha dëgiti kwa da mëlvaru kë uud biya.

³ Akwama da danɓɓu daga, ɓu da baƙtɓarant ka lii haiyamant_haig na uuram da iitɓa, ɓmtad da wakiita mara ghɓaataɓa.

⁴ Akwama ɓagaɓag ka maraw ɓu dɓu naiy ndakwani, bar da pughk-wazhana.

Badlava dagalla

⁵ ɓu da dagau da vakaruwa da tagkur uusaa, taƙalakwama gwayavagwaiga ma haaya makiduniya, adaba ɓu naagan ka dagal damma makiduniya.

⁶ Mbatak ɓu da zaɓmazɓmɓag vakaruwa, ɓu da ghyɓngɓa ka viiyaksa vaksruwa, adaba am da maɓwad ba kaɓa vakavaki ɓu da dagal naiya.

⁷ Da naagarbi akwama naƙhankurnɓag ɓu tsɓkura da faɓ biya, mana naag nai ɓu ɓaga ka hɓngah vakaruwa, akwama haighant na Yaazhɓgɓa.

⁸ ɓu da ghacig ma Afisa ɓu da pakant ka sarta fentikus.

⁹ Adaba wurghwantwurg na uud ka duul ba baɓɓang kiyava ɓa taɓ marauwa, aandzu ba mɓɓu na taɓɓumah ba dyaɓa.

¹⁰ Akwama saɓɓuɓu na timuti da vakaruwa, aa ɓalaɓalɓu na ghɓaana aa gaɓɓa biya, adaba iin ndakwani ɓa taɓa Yaazhɓgɓa band kaiya.

¹¹ Mbakyarvad kwaha aa nenne bi aandzu ma war biya, am maɓaruwa da daɓita kiyava sagau da vakara, adaba gyiiyar ba ta duula ka paka ba iina ɓmtad da zarabaha.

¹² Taɓa zaɓabamiiyam Afullusa, ghalanghalɓu ma saɓu da vakaru ɓmtad da kyalma zarabaha, haighant bi ka dagau ndakwan biya, bamma da taɓkaɓatɓu ka sarta lakwti da dagauwa.

Taɓa mbasumbasa

¹³ Baɓlamvaɓaɓaɓu ba marawa, am ghacan ta faɓɓaɓaruwa ba vaivaiya, am ɓaɓu ka magiya am faɓaɓu ka ndaɓa.

¹⁴ Baɓu na daɓita am ɓaɓu na uurama, ɓagamɓag ba da waiyakɓa.

¹⁵ Aici, zarabaha, am saɓu taaki uudaha haɓyaha Istafanus wa fararzhz ba zaɓɓu ka taɓaɓu ma haaya Akaya, vaɓaɓaɓaɓu ka ghɓaataɓ kiyava ɓa taɓ ka ya dadda gaɓa.

¹⁶ ɓu ghalakurama am faara ka hulfa kwanahaan ka uudaha, ba tsagh-waha ɓa taɓamnd baɓma kwa kaɓu huɓa dlad da iitɓa.

¹⁷ Cinganucing kaɓtaɓa sagauwa Istafanus, Fartunatus, ard Akaikus, kwa naɓa vakar mandki kuuram wa saɓuɓa.

¹⁸ Adaba ɓagarwiɓaɓu ka daɓita maraw taɓaɓa, baɓ daɓaruwa. Hulfa kwan ka uudaha kalkalan ma faɓtaaraana.

¹⁹ Araa tagkur uus na dlamakaɓa lii gaɓa kwama haaya Asiya. Akila ard Biriskila, ɓmtad da dlamakaɓa lii gaɓa kwa zaɓaɓaɓu ma haɓyahaɓaɓa, ar tagkur uss ba vaivai ma daaga Yaazhɓgɓa.

²⁰ Baɓu na zaɓabaha ar tagkur uusa. Tagamartag ka uus ka kyalma-haruwa ɓmtad da baɓaɓa.

²¹ Ba kai Bulus da ghɓaɓu wan viinda tagkur uusa.

²² Baɓu na daddakwa maay waiya Yaazhɓgɓa biya taɓaɓaɓa. Aseg, Yaazhɓgɓa!

²³ Heɓaɓa Yaazhɓgɓa Yesu aa ndzandzaɓu ɓmtad da kuurama.

²⁴ Aa ndzandzaɓu na wayakɓa taɓaɓu kaɓkuuram ma daag Taɓkaɓa Yesu. Amin.

2CO

¹ Bulus kwa nal kə dlakulva gyiyya Tləkātəg Yesu də naaga Daadamazhigəla, ard zəraabamiiyam Timoti, da vak dlamakəlaaa lii gata Daadmazhəgəl ma Korinti, əmtəd də yaa daddaha gatəg bədəm ma larda Akaya.

² Herərra ard gabərər vak Daadamazhigəl Daadamiiyama ard Yaazhəgəl Yesu Tləkātəga aa ndzarandzəg əmtəd də kuurama.

Daadamazhigəla dadda taa dzəgwagha

³ Tagiyamartag kə uus kə Daadamazhigəl Daadamiyama, kwa iin Daada Yaazhəgəl Yesu Tləkātəga, Daada kwa dadda zhəwadal ba dyək dyəka, Daadamazhigəl kwa tagkiyam aandzu hulfa kwar kə dzəgwagha!

⁴ Takkiyamtag nə Daadamazhigəl kə dzəgwagh ma dlada miiyam bədəmma, adaba kəmyam ndakwani kiyam tagtər kə dzəgwagh kə kyalmaha ma dladi kwar huḅəg nə iitəra, də kwanən kə taa dzəgwagha kwa tləyamkəna nə miiyam vak Daadamazhigəla.

⁵ Bandkwa kiyam huḅəg nə miiyam kə dlada huḅu bandkwah nə Tləkātəg də ghəraana kə dlada, kiyam da tləkəna tədvad Tləkātəg kə taa dzəgwagha Daadamazhigəla

⁶ Aandzu ma kiyam huḅa dlada, kiyam huḅəg mbakyarvad nal kə dəga taa dzəgwagh kəskuurama dlaḅa da fəkurna kə ndzəd ma ndzəgana gatəgaruwa. Akwama tagkiyam dzəgwagh nə uuda, ba kuuram ndakwani tlamkənatləg kə taa dzəgwaghiina kwam da tləkəna nə uuram kə ndzəda fa ərvədmahud də dlada kwa kiyam huḅəg nə miiyamna.

⁷ Kəm maay ḅa ndaundau də kuuram aandzu ba hədiikən biya, adaba kəm sərgasərag taakiya am huḅa dlada band kwa kəm huḅəg nəmnda, kuram ndakwani am da tləkənatləg kə hulfa taa dzəgweaghən ḅagakəmnda nə uuda.

⁸ Kəm naay taaki am dzan kwal sərgasərag təghər kə hulfa dladən huḅaməndu nəmnd ma haay Asiya, zaraabahar biya, kwan kə dlada dyəkadyək ba vaivaiya mandki kəm da əmtsaağa.

⁹ Baz tlatləgan kəskəmdnd taaki mənki shariya əmtsəg wa təkəmdnda nə uuda. Dzəghardzəg nə wana haik fadghər kəskəmdnd tə ghramənda, bamma kəm fadghər tə Daadamazhigəla, kwa iin wa ciya lii əmtsahara əmtsahəga

¹⁰ Sakəmdnasəg nə Daadamazhigəl sagal ma əmtsəga dlada, famdəghərtfəg taakiya da katkəmdndkatəga, famdəghərət ba tə iina mbakyarvad gwiyya katkəmdndətta.

¹¹ Mələmkəmdndu mələg də dzəgwazhigəla. Tədvad kwah war da tagar nə uudah ba dyəka kə uus kə Daadamazhigəl mbakyarvad kəmdnda, mbakyarvad bark badyak kwa kəmdnda tləkəna nəmnda tədvad dzəgwazhigəla.

Gwiighant gwiig nə Bulus kə duula taa uusa

¹² Dəgiti fəkiyyama kə tsa kusghəgha, adaba dzamaghəramiiyam wa tagkiyamtag taakiya ḅagiyamḅag kə ndzəgan ba cuwadaḅ ma duniya bəd ərvədmahud palla, kyambar ndzəgani kwa ndzamnda nəmnd də kuurama. Ən tagan taakiya ndzəmdnda bəd jiira hulfa dəga Daadamazhigəla, tədvad herərra Daadamazhigəla, kwakyarvad dymədyəmər kwan kə duni biya.

¹³ Kəm viindkur dəgiti am da karantəga karantəg kuurama am nəghaakana, Bakəvakwaha nəghamaka nəghəg ənkyəkwahan ndakwana, mandləg naiya am da nəghəgakanəghəg kə dəgitah bədəmma,

¹⁴ Adaba sartən da saay nē Yaazhəgəlamiiyam Yesu, am da tsa kushəg də kəmənd, band kwa kəmənda tsa nəmənd kə kushəg də kuurama.

¹⁵ Mbakyarvad haiyananthaig naiy kwana, iin wa nahan naiy kə sagau da vakaru ba zəngwa, adaba am tləkəna kə bark shig buwa.

¹⁶ Badlanvaɓadlɛg kə da vakaruwa akwaman da dagal dama Makidoniya, ɛn da ghacan dlab vakaruwa akwaman da gwiya saasa, adaba ɛn tlaran kə dɛgiti am da mɛlgwad nē uurama kiyava langan kəskai dama Yahudiya.

¹⁷ Mam zharəg nē uuram tsa na ɓadlawa ba kwal dē sɛrgasɛrgar ha kəskuurama? Nii mam zharg nē uuram ɓadlawa dē ndzəgana hənkalā uudərha , adaba ɛn taga taaki, “aana” ɛn gwiya tagan dlab taaki “əndkwah bihi”?

¹⁸ Bandkwa maay nē ndaudau biya Daadamazhigəl iin jiira, bandkwah dlab nē əlbugən kəm tagkur nəməndna dɛga taaki “Aana” ard “A’a biya.”

¹⁹ Mbakyarvad Zəra Daadamazhigəl Yesu Tləkatəga, wa tagan naiya ard Sila ard Timoti kə əlbəg maraw tɛghəra, dɛga taaki “Aana”ard “Aa” biya, ba kəlahənga ba “Aana”.

²⁰ Adaba righant tɛdvad Yesu nē Daadamazhigəl kə langyi taa nē iin ɓadəmma.iin wa kiyam tag nē miiyam tɛdvad Yesu Tləkatəg taaki “Aandz bandkwaha” kiyava fəgaara kə Daadamazhigəla.

²¹ Ba Daadamazhigəl pal, wa da vəlkiyam tləkəna shifəg ma Tləkatəga, baz kəmənda baz kuurama, ba iin dlab fakiyamafəga.

²² Fakiyamətfəg kə dɛga sɛrgan tē kəmyam kwa da mara taaki kiyam dɛgaana, vəlakiyamvələg dlab kə gyagyaan shəkwan ma ərvdmahudamiiyama mbakyarvad markiyamdadan kə dɛgiti da ɓag nē iin tɛvuuka.

²³ Ba Daadamazhigəl nē shidara, akwama fiid wan tag nai taakiya kwa gwiya na bi nai dagal dama korinti biya, mbakyarvad aa gwiya fankuraabi kə dlab biya.

²⁴ Kwakyarvad kəm naa markuura ndzəd tɛghər kə fadghəraru biya, maaya, kiyam ɓaa ba tlər əmtada, kiyava hwadag kəskuurama, mbakyarvad am ghacan ɓad ndzəd ma fadghəraruwa.

2

¹ Mbakyarvad kwaha fandəmfəg ma ghərər taaki ɛn madlai da vakaru ɛn ɓadzədkurda kə ərvədmahud biya,

² Aitsa, akwama fankuraafəg kə ɓadzəga ərvədmahudā, war wada fəgwa ciinga əmtakər kəskai, akwama maay ban daddakwa ɛn fəgara naiy kə ɓadzəga ərvədmahud biyi?

³ Kwa viindankura nai kə kwah kə wakiita, adaba iin naiya taakiya akwama danəvdəga ɛn tlarā kə uudahi kwa dlayatər kə fəgwa hwadaga, ar da ɓadzəwadan kə ərvədmahud biya. Adaba fandəghərtfəg naiy taakiya, akwama ɛn da hwadaga naiya, ɓadəmmaru ndakwani am da hwadaga.

⁴ Viindankura mbakyarvad ɛn ma dladā ard ɓadzəga ərvədmahud ba dyəkyəka, baz kəla yuwa tuug kəskai ba vaivaiya, kwakyarvad ɛn fəkura kə ɓadzəga ərvədmahud biya, adaba am sərən taaki ɛn waikurwaig ba vaivaiya.

Bəshgarna haip kə daddakwa ɓagaa haipa

⁵ Akwama ɓagaɓag nē uudan kə dɛga saa dē ɓadzəga ərvədmahudā, aa ɓaggwi kəskai pal bi nē iini, aa ɓagkura baz kuuram ɓadəmma. Adaba ɛn taa kwana naiya kwakyarvad ɛn mbəkurs biya.

⁶ Kiiɓa ndaigən aa tləkəna nē uudanən vak dlamakəlaaa, tlatlan bandkwaha.

⁷ Ndakwan ciya, ɓeɓhamarna ɓeɓhɓeɓa, am farna ke ndzeɗa, haik duugars duug keɓkuuram ma badzeɓa aɗvadmahuɗa kwa da juugujeg ke ndzeɗaana.

⁸ Mbakyarvad kwaha en ghalakuurama, am marardan taakiya am waigan ba vaivaiya.

⁹ Na viindkura kwan ke wakiita mbakyarvad en feɓha kuurama, adaba en seɗan mbatak am da gategaan ke aɓɓegi tagankur ba keɓahanga.

¹⁰ Badam daddakwama ɓeɓhgarna ne uurama, ba kai ndakwani ɓeɓhanarnaɓeɓhɓeɓa. Dɓgiti na ɓeɓhna naiya, akwama ba meng ne dɓgiti enda ɓeɓhgarna naiya, ɓeɓhenna ɓeɓhɓeɓ mbakyarvad kuurama, ma barka Tɓekatɓeɓa,

¹¹ Haik tɓekɓenatɓeɓ ne shatanah ke duula valla keɓmyama, mbakyarvad kiyyam seɓgasɓeɓ ke dɓeɓa keɓadɓerahan bat balaɓala.

Dɓgiti njiken ke Bulus ma Toruwasa

¹² Danal ba nai damma toruwasa da taa aɓɓeɓa marawa teɓheɗ ke Tɓekatɓeɓa, wurghuntwurɓeɓ dɓaɓ ne Yaazheɓeɓ ke duula ɓa tɓeɗ vaakwana,

¹³ ɓakɓevakwaha ɓallabi ne gheɗar biya, adaba neɓheɓghanabi ke zeɓaabar Titus vaakwa ne iin biya. Teɓhalakwaha kaa duuteɓasduug keɓkai ke uudaha, kaa dagal keɓkai damma Makidoniya.

Zaa fiir ma gata Tɓekatɓeɓa

¹⁴ Aa tagvartag ne uus ke Daadamazhigɓeɓa, kwa iin wa ba keɓaheng velkiyam zaa fiir teɗvad Tɓekatɓeɓa. Ba tɓeɗ de kimyam kiyava langa aɓɓeɓ marawa Tɓekatɓeɓa Aandzu takwara band teɗshɓen ɓeɓɓeɓa kwa peɓvapɓeɓhɓeɓa.

¹⁵ Adaba kiyam band teɗshɓen ɓeɓɓeɓ ne miyyam kwa velgar ne Tɓekatɓeɓ ke Daadamazhigɓeɓa, kwa kwazakwazɓeɓ dama lii katavteɗteɗkatɓeɓa ard lii te duula aɓtsɓeɓa.

¹⁶ Kiyava lii te duula aɓtsɓeɓa, ɓeɓɓeɓna vaka aɓtsɓeɓa, kwa saa de aɓtsɓeɓa, kiyava lii tɓekɓenatɓeɓ ke katɓeɓa, ɓeɓɓeɓna iin shifeɓa kwa saa de shifeɓa. Maay daddakwa dzeɓwantduug ke ɓa kwan ke tɓeɗ biya.

¹⁷ Adaba keɓmnda keɓm band kyalma uudah biya, kwar taa aɓɓeɓ marawa Daadamazhigɓeɓa kiyava tɓekɓeɓa riibatɓeɓa. Adaba aa ɓeɓkeɓdeɗ ne Daadamazhigɓeɓa keɓkeɓmnda, keɓm taa ba jirjir tevuukwana, kwakyarvad keɓm lii ɓa tɓeɗ Tɓekatɓeɓa.

3

Lii ɓatɓeɓa daala langiya

¹ Aitsa, keɓmnda feɓarɓha gwiya dɓeɓa gheɗamnd ha neɓmnda? Nii keɓm gata wakita shid da vakaruw ha, aandzu ma vakaruwa, band kwa ɓag ne kyalmah hi?

² Abi ba kuuram de gheɗaru ne wakiti kwa keɓm deɓakai neɓmnda, kwa viindava ma aɗvadmahuɗamɓeɓa adaba neɓhan andzu ba wara dɓaɓa karantana.

³ Maramdamarg ne uuram taaki am wakita Tɓekatɓeɓa ne uurama, kwa iin ne deɓheɓhɓeɓa tɓeɗamnda. Kwan ke wakita viindava de dɓeɓa viindeɓeɓ biya, viindava de sheɓkw cacuwana cacuwana dɓeɓa Daadamazhigɓeɓa kwa de shifeɓa. Viindava te fafakelama akur biya, viindava ma aɗvadmahuɗa uudaha.

⁴ Keɓm taa kwana mbakyarvad keɓm de jiir tevuukwa Daadamazhigɓeɓa teɗvad Tɓekatɓeɓa.

⁵ Maay ne dɓgiti kwa keɓm da mardamarg taakiya ɓagamnd de seɓgasɓeɓamnd ke tɓeɗiin biya, Seɓgasɓeɓamɓeɓa saal vak Daadamazhigɓeɓa.

⁶ Iin wa namndal nēmnd kə lii 6a tləra daala langiya kwa viindava tədvaḍ adzahadzah biya, viindava tədvaḍ shəḍkwa. Adzahadzahən kwa viindavana iin wa saa də əmtsəga, shəḍkwa cacuwana iin wa vəla shifəga.

⁷ Viindava viindəg na adzahadzaha muus tə fafakələma akura, dlaḅa ndan-ghəra Daadamazhigəla mararmarg ma sarta kwa vəlavdan nə iina. Aaandzu ba dəgitiən ndza mbiig tə hufvəga Muus da zəlma biya, kaaa mbiig ba caacan hufvəgaan ba vaivaiya pelatərvapeləg kə zarha Isra'ila kə vazgaana. Akwama adzahadzahi kwa saa də əmtsəga səghəvsəg də ndanghər əndkwana,

⁸ Aitsa, da ḅaga ndar ka cii nə dyakəra ndanghəra kwa dəga ḅaa tləra shəḍkwa cacuwana- cacuwan kə ndzəgani?

⁹ Akwama ba dəgiti saa də əmtsəga tləkənatləg kə ndanghəra, ba jirjira dəgiti saa də tləkəna jira Daadamazhigəla juujig kə iin ba dyakdyaka.

¹⁰ Ba jirjira, ndanghəra umghura langiya madlabi də ndanghər ndakwan biya, akwama gərvanagəgəg də ndanghəra daala langiya.

¹¹ Akwama dəgiti da ghyənnəg nə zamanana səghəvsəg də ndanghəra, da nəg ndandar ka cii nə dəgiti kwa da ndzəg ba tangw dama zərazəri!

¹² Mbakyarvad kiyaam mənəg də hulfa kwan kə fantaara, iin wa kiyaam mənəg də ndzəd ba vaivaiya.

¹³ Kiyaam maay nə miyaam band Muus biya, kwa həḍgharduu hufvəgan də səḍav biya, haik nəghəganəghəg nə uudaha Israilaha kə ghyənnəga ndanghər kwa da daḡal nə zamanana.

¹⁴ Adəba ghəratəra ba dəkdəka, tangw dat hiinanna, mənəg nə dəgiti tsətərva nəghəga jiira akwamar karanta umghura langiya. Təhavdabi nə səḍavən ba kəvakwan biya, adaba təhəvdabiya, bamma tədvaḍ Tləkatəg kalti lakwti təhəvdatəhəga.

¹⁵ Tangw dat hiinanna, akwamaar karanta kakada muusa, kaa həḍtərduhədəg nə səḍavən kə ərvədmahudaatəra.

¹⁶ Təhəvdatəhəga nə səḍaviina akwama gwiiyagwiiig nə uudan da vak Tləkatəga.

¹⁷ Aiciya, Yaazhəgəla iin nə səḍkwa cacuwana-cacuwanna. Vakavaki də səḍkwa Yaazhəgəla mənəg nə kwaraghər vakwahiina.

¹⁸ Kəmyamən həḍavarduubi nə hufvəgamiiyamən biya, kiyaam mara paraka ndanghəra Yaazhəgəl band akwatərama, dlaḅa gwiiikiyamant gwiig nə uud kiyaam nal band Yaazhəgəla. Kwan kə gwiiya vəghən ḅaga kiyaama nə uudəna fəgara bəḡ fəga ma ndanghəra kwa sal vak Yaazhəgəla, kwa iin səḍkwa caccuwanacaccuwana.

4

Hyahər ma dəfuuwa luuwa

¹ Mbakyarvad kwaha, kiyaam mənəg tsuu də kwan kə tləra kwakyarvad zhəwadaala Daadamazhigəla, aa ngadlavbi nə ərvədmahudamiiyam biya.

² Maay lambamnd də shəḅa hulfa dəga muuniya kwa saa də dəga tsa zhəru biya. Maay lambamnd də valuuda ma taa fiid də əlbəga Daadamazhigəl biya. Kəm taa ba jiir nəmnda bat ḅalaḅala. Da ḅag əndkwah nə uudah kə shiida jiirjir kwa ḅagamnda nəmnd tə vuuka Daadamazhigəl ma ərvəmdaudaana.

³ Akwama əlbəg marawən kwa kəm tag nəmnd kə əlbəg təghərən shəḅashəḅanna, shəḅashəḅan bak lii tə duula əmtsəga.

⁴ Ar lii maay də fadghər nə iitər biya, adaba shatanaha duniya gul-fatəratəgulfəg kə ərvədmahudaatəra. Tsatərvatsəg kə nəghəga paraka kwa ba

caacan tēghər kə iitəra, parakən kwa sēghal ma əlbəg marawa aa ndanghəra Tləkatəga, kwa iin nə garava Daadamazhigəla.

⁵ Mbakyarvad kəm taa əlbəg marawa ghəramnd biya, bamma dəga Yesu Tləkatəga, taakiya iin Yaazhəgəla, kəm band kwatənaharu nəmnd mbakyarvad Yesu.

⁶ Daadamazhəgələn kwa tagaa taaki, “Aa ndzadzəg nə parak ba parakrak ma gurtla,” iin wa fafəg kə parakan kwa ba parakrak ma ərvədmahudamiyyamma, kiyava ba parakrak kə uudaha mara səran kə ndanghəra Daadamazhigəl təvuukwa Tləkatəga.

⁷ Bakəvakwaha, kəmyamən kiyyam də kwan kə hyahəra ma gatəga, kiyyam band təfuwa luuwa. Niiyamalməg band əndkwaha, adaba marvədan taakiya ndzədi kwa juujig badəmma sal vak Daadamazhigəla, sal vakamnd biya.

⁸ Vəlkəmənd vələg nə uud kə dlad nə uud aandzu ta kwar kə duula, bakəvakwaha fakəmənda bi nə uud kə kudəg də tləriin biya. Davalitlərna kəm bəgan kə ndaundauwa, adaba gəndzəmdət biya.

⁹ Vəlkəmənd vələg nə uud kə mbahəlla, bakəvakwaha duuwa kəməndarsbi nə Daadamazhigəl biya. Daghuvaliitlər dlabə tsəkəməndtsəg nə uud də zaada, bakəvakaha ciibakəməndabi nə uudya.

¹⁰ Ba kələhənga kəm ba tə duula əmtsəga band kwa bəgavara kə Yesu, mbakyarvad marvədan nə ndzəgana Yesu tə vəgha miyyam kwa dəga əmtsəga.

¹¹ Ma ba kiyyam ndzəga bad shifəg ma duniya, kiyyam ba tə duula əmtsəg mbakyarvad Yesu, adaba nəghəvan nə ndzəgana Yesu tə vəghamiyyam kwa dəga əmtsəga.

¹² Iin wa ba kələhənga kəm ba tə duula əmtsəga, mbakyarvad am tləkəna nə uuram kə shifəga.

¹³ Viindaviindan ma kakada Daadamazhigəl taakiya, “Fəndəghərətfəga, mbakyarvad kwaha taganataga.” Aandzu ba kiyyam də fadghər hulfa dəgit palla, ba kəmənd ndakwani fəmdəghərətfəga, kəm tag mbakyarvad kwan nəmnd kə ghaiya.

¹⁴ Kəm sərgəsərg taakiya Daadamazhigəl kwa ciighant Yaazhəgəl Yesu ma gətlaha, da ciikiyamciig əmtad də Yesu, da səkiyamnda da təvuukwana baz kə uurama.

¹⁵ Badəm nə wana mbakyarvad da məlkuuru kəskuurama, adaba herrəra Daadamazhigəla da fəgarabədfəg da tēghər kə uudaha ba dyəkka, da nəg kə dēghshəga gwiyya fəgara taa uus kə uudah kə Daadamazhigəla, kiyava vəlva nə ndangəra.

Ndzəgan tədvad fadghəra

¹⁶ Mbakyarvad kwaha gədzəmdət biya, aandzu ba vəghamnda dəga uuda duniya da badzəga, bakəvakwaha kəm nəg bak daal ma gatəg ba kələhənga.

¹⁷ Adaba kwan kə zər dladən kəm huḃəg nəmnda da zəlmabiya, kəm da tləkənətləg kə ndanghər ba dyəkka, kwa juujig kə taga, da ndzəg ba tangw damma zərazərta.

¹⁸ Kwakyarvad dəgitahi zharəg nə gyiyya wa kəm fəg nəmnd kə taad tə vakai biya, bamma dəgitahi kwa nəghvabiya. Adaba dəgitahi kwa nəghəvanəghəga da zəlmabi nə zamanan kə dagal biya, dəgitahi kwa nəghəvabiya dəga tangw damma zərazərta.

5

¹ Səryamasərg taakiya akwama dlagavnadlag nə tsakwamən kwa kiiyam ndzəga nə miiyama mavakaina, kwa iin nə vəghəghamiiyama dəga kwan kə duniya, ɓagakiyamaɓag nə Daadamazhigəl bad ghəran kə hənyah ma ghərazhigəla. Kwan kə hənyaha ndəra nə uud biya, da ndzəg nə iin ba tangw dama zərəzərra.

² Ndakwana, kiiyam fəgaan kə ərvədmahudə, kiiyam hwaɗag ba vaivaiya kiiyam da tləkəna kə səɗav da tɔ vəgha ma ghərazhigəla.

³ Akwama da vəlyakiiyam vəlɔg nə uud kə səɗava, da tləkiiyamabi nə uud dɔ suuh biya.

⁴ Ma sarta kwa kiiyam ndzəgan nə miiyam dɔ vəgha kwan kə duniya, kiiyam ngiiga mbakyarvad dlada kwa kiiyam huɓɔg nə miiyama. Kwakyarvad kiiyam na tagguva dɔ vəgha kwan kə duniya, ma naaga miiyama ma kiiyama tləkəna kə səɗav kwa dɔga ghərazhigəla, adaba dɔgɪt dɔ shifəga tangw dama zərrəzərra gwiighantgwiig kə dɔga əmtsəga badəmma.

⁵ Ba Daadamazhigəl dɔ ghəraan wa ɓadləghani kwan kə gwiiya vəgha, vəlakiiyamvəlɔg dlaɓ kə shəɗkwan kiyava markiiyamndan kə dɔgiti da ɓagkiiyam nə iin təvuukwa.

⁶ Mbakyarvad kwaha iin wa ɓakələhəng kiiyam tsa ərvədmahudə miiyama, kiiyam sərgasərg dlaɓ taakiya akwama ba kiiyam dɔ vəgha kwan kə duniya, kiiyam ba ɓəkyə dɔ hənyaha miiyam kwa əmtaɗ dɔ Yaazhəgəla.

⁷ Adaba kiiyam ndzəgan ma fadghəra, dɔga nəgha gyi biya.

⁸ Bak jiiira ghacamnda ghacig tsau ba tankara, maa tɔ naagamnda makəma tagguva dɔ kwan kə vəgha, kəm ndzan əmtaɗ dɔ Yaazhəgəl ma ghərazhigəla.

⁹ Mbakyarvad kwaha, aandzu kəm ma kwan kə duniya aandzu kəm maghərazhəgəla ma tɔ naagamnd ma ciingu kə əmtakəramnda.

¹⁰ Adaba ɓarari kəskəmyam kiyam ghachaan təvuukwa Tləkatəga ɓadəmma, kiyava təkita kə shariya. Ma ɓawara da caawa dɔgshəga tləraani ɓagaa nə iin dɔ vəgha kwan kə duniya, aandzu marawa aandzu marau biya

Badla ndzəgan uudah dɔ Daadamazhigəla

¹¹ Kiiyam sərgasərg tsau kə dɔgiti tagav dɔ gɔɗza Daadamazhigəla, iin wa kəm ɓa kələa ndzədamnda ma kəma sədaa kə kyalmaha. Sərgasərg nə Daadamazhigəl kə ndzəgana miiyan ɓadəmma, mandlɔg naiya am sərgasərg kə kwan ma ərvədmahudarua.

¹² Kwakyarvad kəm dləba ghəramnd təvuukwaru biya, kəm ɓa kələ ndzədamnda kəm tagkur kə ɗuuli am da ciinggu nə uuram kəmtakəramnd ba vaivaiya, kiyava ngutərangug kəskuuram kə lii naa ghəraatər mbakyarvad ar uudah dyəkdyəka, dlakulva hənkalatəra.

¹³ Kəm valaagah nəmnd band nkwa taag nə kyalmaha? Aandzun kəm ba valaaga, kəm valaag mbakyarvad ndangəra Daadamazhigəla. Akwama kəm valaag ɓi nəmnd biya, ba kwa vakaru ci waha.

¹⁴ ɓadəm nə dɔgiti ɓagamnda nəmnda, ɓagamnd kiyava tləkəna dɔgshəg kə ghəramnd biya, ɓagamnd mbakyarvad waiyakəva Tləkatəga kwa ɓa tlər dɔ kəmnda. Fəyamdəghərtəfəg tsau taakiya əmtsəmtsəg nə Tləkatəg mbakyarvad uudah ɓadəmma, mbakyarvad kwaha ɓadəm əmtsahara əmtsahəg əmtaɗ dɔ iina.

¹⁵ Əmtsəəmtsəg nə iina mbakyarvad uudah badəmma, adaba haik 6a dəgiti naag nə ghəratər kə lii də shifəga, bamma ar 6a ndzəgan mbakyarvad dadakwa əmtsə kwakyarvad iitəra, ciyavantciig dla6 mbakyarvad iitəra.

¹⁶ Mbakyarvad kwaha kəm madlabi zhara ndzəgana uud də hənkalə duni biya, aandzu ba tapamndəna tapəg kə dzamaghər təghər kə ndzəgana Tləkatəg band ndzəgana uudəra, ndakwana kəm madlabi ndzəngan əndkwah biya.

¹⁷ Mbakyarvad kwaha akwama ndzəgan ma Tləkatəg nə uudana, nalnəg kə daala vərdega, badəm nə ənghura dəgitaha daal zamanana, aandzu ba auwa, nalnəg kə daala.

¹⁸ Badəm nə wana ba vak Daadamazhigəla, kwa badləghani ndzəgana taataka miyam əmtəd də iin tədvad Tləatəga, vələkəməndvələg dla6 kə tləra badla ndzəgana taataka uudah də Daadamazhigəla.

¹⁹ Əlbəgamnda iin taakiya badləghani badləg nə Daadamazhigəl kə ndzəgana taataka uuda dəghiga ard iin tədvad Tləkatəga, maay dla6 kədla haipahatər təghər kə iitər biya. Vələkəməndvələg nə Daadamazhigəl kə dəghiga 6a tləra badla ndzəgana uudaha ard iina.

²⁰ Mbakyarvadkwaha kəm dlakulva gyiya tləkatəg nəmnda, mandki ba Daadamazhigəl də ghəraan wa taaghəi tədvad kəmənda. Ma daaga Tləkatəga, kəm ghaala kuurama badlamvəbadləg də Daadamazhigəla am nal kə tsəgh-wahaana, lii 6a tləghum də iin biya.

²¹ Tapghanabi nə Tləkatəg kə 6a haip biya, mbakyarvad kəmyamma nadalnəg nə Daadamazhigəl kə Tləkatəg band dadda haipa. Tədvad kwan kə duul, wa kiyyam da tləkəna kə jiira ma daaga Tləkatəg vak Daadamazhigəla.

6

¹ Ma huda tləri 6agamnd nəmnd əmtəd də Daadamazhigəla, kəm ghalakuramən tlamkənatləg kə herərra Daadamazhəgəlna, duuwamarsbi nal ba gyagyan biya.

² Cinngamcing kə dəgiti aa taag nə, Daadamazhigəla, amaa, “Səghəv ban sarta kwa 6agankur nai kə herərra, cinngankurana cinnga. Səghəv ba sarta katəga, məlankurumələga.” Cinngamcinnga! kwan sarta kwam da caaug nə uuram kə herərra Daadamazhigəla, hiinan nə faciya katəga!

³ Nəyamalbi kə duula mbədəg aandzu kə war biya, adaba haika tləkəna duula ghudəkiiyamas əlbəg təghər kə tlamiiyama.

⁴ Dlakulvakwaha, badəm nə dəgiti kiym 6ag nə miyama, 6agyam6aga mbakyarvad kiyyam mardan takiya kiym lii 6a tləra Daadamazhigəla. Kiyyam 6agan də fa ərvədmahuda, ard hu6a dladə, mbahəlla, ard dladə ndzəgana.

⁵ Kalakəməndakaləg nə uuda, ar 6əlkəmdəm dama guda bərfina, dla6a ar fakəmdət nə uud kə vavərra ma sarta ciiga hənkalə, 6agamnda6ag kə tlər kwa juujig kə ndzədamnda, hənamndu bi kə haar biya dla6a famndu bi kə kaff biya.

⁶ Tədvad hənkaləmd kwa cacuwana, ard sərgəsərgəmda, ard fa ərvədmahudəmda ard taa jiira, maramnda marəg taakiya kəm lii 6a tləra Daadamazhigəl tədvad shədkwa cacuwana cacuwana, ard waiyakəvamnda ba jiijiira,

⁷ Ard əlbəgamnda kwa ba jiijiira, ard ndzəda Daadamazhigəla. Kəm məng də jiira kwa iin wa band dəgdəva kwa kiyyam həkyəg nə miyam ma dəva kaffa ard dəva ghyə6a.

⁸ Fakəmdarafəg nə uuda, dla6a vəlakəmdn vələg nə uud kə dla6a, dləbakəmdət dləbəg nə uuda, dla6a bazdakəmdn badzəg nə uud kə daaga. Nakəmdadalnəg nə uud kə lii taa fiida, bakəvakwaha kəm taa ba jiir nəmnda.

⁹ Mandki sərəkəmdn bi nə uud biya, tambar sərəkəmdnsərəg nə uuda ba vaivaiya, Mandki kəm ba tē duula əmtsəga, iin wan kwana kəm bad shifəga. Ar vəlkəmdn dla6a, bakəvakwaha ciifakəmdnabi nə uudi,

¹⁰ Ma हुदा dla6ən vəlakəmdn nə uudna, fakəmdn ba hwadaaga. Aandzu ba kəm maay də dəgit biya, bakəvakwaha tlakənətləg nə uudah bədyək kə hyahər tədvad kəmdn. Mandki kəm maay aandzu ndau biya, mbats badəm nə dəgita ba dəgamnda.

¹¹ Kuuram uudaha Korintiyaha, shəbamndkurvabi aandzu ndauw biya, dla6a maramndadamarəg nəmnd taakiya kəm waikurwaiga ba vaivaiya.

¹² Au kəmdn wa duuwamndkurars duuga, abi kuuram wa haiyamantbi də kəmdn ma ərvədmahudaru biya.

¹³ Ən taagkur kwan naiya band kwa taagtər nə Daad kə əlbəg kə zarhaana, kuuram ndakwani am markəmdndan kə waiyakəvaruwa.

Hadambi kə ghər də lii maay gatəg biya

¹⁴ Hadambi kə ghər də uudahi kwar maay gata Yaazhəgəl biya. Əndzəgəndzəg nə uuda jiirjir ba lapi də dadda 6a kəlandərri? Nii auwa dzətərəm paraka ard gurtli?

¹⁵ Tsaghwa shatanah nə Tləkatəga? Nii auwa dzətərəm lii gata Yesu ard lii maay gata Yesu biyi?

¹⁶ Auwa dzətərəm vəgya Daadamazhigəla ard hənyaha 6a ghəlli? Kəm vəgya Daadamazhigəl nəmd kwa də shifəga. Band kwa tagaa nə Daadamazhigəl taaki, “Ən da ndzəgan əmtəd də iitəra, ən gwaiva miitəra. Ən nal dla6a kə Daadamazhigəlatərri, ar nal dla6 nə iitər kə uudahara.

¹⁷ Mbakyarvad kwaha asamasagal ma lii ar maay gata Yesu biya, wahamzhawahəg kə ghəraru də iitəra, am nə Yaazhəgəla. Hadambi kə ghəraru dəgiti kwa maay cacuwana cacuwan biya, ən da haikurət tədvad kwan naiya am nə Daadamazhigəla.

¹⁸ Ən da nəg kə Daadaruwa, kuuram dla6 am nal kə zarhahar ghwalvaha ard ənghwasaha. Am nə Yaazhəgəl kwad ndzəd badəmna.”

7

¹ Takiiyamatəg tsau nə uud kə langyiya dəgitanah badəm zaraabahara, mbakyarvad kwaha aandz ba cuwadad nə vəghamiiyama ard ərvədmahudamiiyam haik 6a haip kəskəmyama. Kiiyam nal dla6 ba caccuwanacaccuwana ma gədza Daadamazhigəla.

Hwadag nə Bulus mbakyarvad pəlarapələg nə Korintiyah kə ghəra

² Haiyamanthaig də kəmdn ma ərvədmahudaruwa. Bagamndarabi kə haip aandzu kə war biya, badzamrdabi dla6 kə ərvədmahud aandzu kə war biya, dla6a zamndubi aandzu dəga war biya.

³ Na fəkura haip naiya kwakyarvad na tagda kwah biya, band kwa taggankurda naiy taakiya, maay nə dəgiti da tagkuratagw də waiyakəvəmdn biya, aandzu kəm əmtsəəmtsana aandzu kəm də shifəga.

⁴ Haiyankurəthaig ba vaivaiya, ən tsa kushəgh dla6 də kuurama. Ərvədmahudara ba panahnah ba vaivaiya. Aandzu ba kəm hu6a dla6a, ərvədmahudara ba dzaiya.

⁵ Aandzu ba sarti damdaghan nɛmnd damma haaya Makidoniya, diiyam-ndubi kɛ kudɛgg biya. Aandzu kɛm takwara ba dladɛ, tɛ ɓalaɓala ndakwani pɛkya ghaiyamnd nɛ uuda, ma huda kɛssa gɛgɛtɛgɛdzɛg nɛ ɔrvɛdmahudamnda.

⁶ Daadamazhɛgɛli kwa fɛgara ndzɛd kɛ daddakwa gɛdzɛga, fakɛmndafɛg kɛ ndzɛd dɛ sagauwa Titusa.

⁷ Kwakyarvad sagauwa Titus kalti bi wa fakɛmnda hwaɗag biya, ɔlbɛgahi tagakɛmnd nɛ iin kɛ duula kwa famarna nɛ uuram kɛ ndzɛdɛ. Tagakɛmndtag dladɛ kɛ ɗuuli am na nɛghɛkwa nɛ uurama ba vaivaiya, ard ɗuuli badzam-dadda nɛ uuram tɛghɛr kɛ dɛgiti dzɛghardzɛga, ard kwa ɓagam nɛ uuram kɛ kɛla ndzɛɗaru kɛ tlahɛgus ɔlga. Kwan wa fɛghwa kɛ cinnga ɔmtakɛr ba vaivaiya.

⁸ Aandzu ba badzakurɗabadzɛg nɛ wakiitar kɛ ɔrvɛdmahudɛ, njikwa biya. Ndza badzanda badzɛg kɛ ɔrvɛdmahudɛ ma sartakwa ndza wurɛ adaba sɛranasɛrg taaki ndza tapghant tapɛg nɛ wakiitar kɛ ɔrvɛdmahudɛruwa, aandzu ba dɛga sart ɔnkyɔkwaha.

⁹ Ndakwana ɔn hwaɗaaga , aandzu ba cɛnnganubi kɛmtakɛra kwa badzankurɗanai kɛ ɔrvɛdmahudɛ biya, adaba badzɛga ɔrvɛdmahudɛru wa fakura pɛlla ghɛra am ɓadlɛna kɛ hɛnkalaruwa. Badzɛga ɔrvɛdmahudɛruwa hulfa kwa naag nɛ Daadamazhigɛla, mbakyarvad kwaha ɓagamndkurabi kɛ haip tɛghɛr kɛ dɛgiti ɓagamndkura nɛmnd biya.

¹⁰ Adaba badzɛga ɔrvɛdmahudɛ kwa hulfa dɛga Daadamazhigɛla wa fɛgaraa pɛlaghɛr kɛ uuda, gwiyan davak Daadamazhigɛla, da tlɛkɛna ɛndkwah kɛ katɛga. Dladɛ maay nɛ taaki “ma sɛranasɛrg” mavakai biya. Adaba badzɛga ɔrvɛdmahudɛ sagarda nɛ uudan kɛ ghɛraana , saa dɛ ɔmtsɛga.

¹¹ Zharamzharɛg kɛ dɛgiti aa sɛkurɗa nɛ badzɛga ɔrvɛdmahudɛ hulfa kwa naag Daadamazhigɛl dama kuurama. Fakuraafɛg kɛ panahnaha ɓagana, ard mara taaki ɓagama bi kɛ dɛgit kalkal biya. Fakuurafɛg kɛ nguda ɔrvɛdmahudɛ, dladɛ gɛdzamɛtgɛdzɛga. Fakurafɛg kɛ ɓa fantara, dladɛ ɓagamaɓag kɛ tlɛra. Fakurafɛg am ɓadlɛvan da caauwa kiiɓa ndaiga kwa kalkalana. ɔlbɛg tɛghɛr kɛ kwan kɛ dɛgita, bak jiijiira aandzu tɛ kwar kɛ duula maramdamarg nɛ uuram taakiya am maay dɛ haip biya.

¹² Ma sarta kwa viindananai kɛ kwah kɛ wakita, ndza maay lambar dɛ uudi kwa ɓaga haip biya, aandzu ma daddakwa ɓagɛvara nɛ haipa. Dlakulvan wana viindkuranai kiyava markurɗan ba da palla pal taaakiya sɛrgasɛrg nɛ Daadamazhigɛl haiyananthaig dɛ kɛmnda ba vaivaiya.

¹³ Kwakyarvad kwan wa tlamkɛna nɛmnd kɛ ndzɛd ma ɔrvɛdmahudamnda. Maay ba nɛ tlɛkɛna ndzɛd ma ɔrvɛdmahudamnd biya, bakɔvkwaha kɛm fɛgara ba hwaɗag ba vaivaiya adaba hulfa hwaɗagɛn mavakai nɛ Titus na, mbakyarvad badɛmmaruwa mɛlamarumɛlɛg dɛ tlɛkɛna ndzɛd ma ɔlbɛgaha.

¹⁴ Aandzu ba taganartag nai taakiya ɔn tsa kushɛg dɛ kuurama, da nɛmbi damma zhɛru biya. Band kwa tagamndkurnɛmnd kɛ dɛgitaɗ badɛm bak jiijiira, bandkwah dladɛ tsa kushɛghamnd dɛ kuurama nalnɛg bak jiiirjiir tɛvuukwa Titusa.

¹⁵ Waiyakɛvɛn kwa ɓagkur nɛ Titus na, fɛgara bad fɛg ba vaivaiya akwama dzamghanadzamɛg kwa famaara nɛ uuram nɛ uuram badɛmma, ard hulf hɛnkali maramarda nɛ uuram ma sarta kwa caawama nɛ uurama.

¹⁶ ɔn hwaɗag ndakwana mbakyarvad haiyananthaig dɛ kuurama bak jiiirjiira.

8

Dägiti vølarda nə yaa daddaha gatəga

¹ Ndakwan ci Zaraabaharra, kəm naagan am sərən kə dägiti ɓagaa nə herərɾa Daadamazhigəl ma dlamakəlaa lii gatəga kwar ma makidoniya.

² Adaba huɓaruuhuɓəg kə dlad ba vaivai mbakyarvad dladən darəm nə iitər da mavakaina, bakəvakwaha dyəkəra hwadaagatəra fatərafəg kə ɓa tləra herərɾa kə mältəru kə kyalmaha, aandzu ar bamma talagəraatəra.

³ Fandəghərtfəg nai taakiya araa vølda ba kalkala ndzədaatəra juujig kwa nahava. Vølardavøləg bad haiga ghəratəra, favtəra də ndzəd biya.

⁴ Ghalarkəmənd ghaləga ma kəma vøltər kə duula ɓa tləra mältəru kə uudaha, adaba iitər ndakwani mara dəm damma lii mältəru kə lii gatəga kwar ghyəba Yahuda.

⁵ Vølardavøləg juujig ba kə dägiti tlatlamnd nəmnda. Adaba vølardavøləg kə ghəratər ba ma zungwər kə Yaazhəgəla, ar vøldan dlad kə ghəraatər kəskəmnda, band kwa naag nə Daadamazhigəla.

⁶ Nəghamnda ba nəmnd əndkwaha, kaa ghala Titus kəskəmənd ma zaavuuk də tləra dzaha dəgitahi ndzahavanta, adaba iin wa fəghazhafəga.

⁷ Aandzu bamma kwar kə dägita, ba kuuram wa təvuukwa, aandzu tə fadghər ma Tləkatəga, aandzu ba tə taa əlbəga, ma sərğa dəga jiiirjiira, ma tə na ɓa tlra, ard waiyakəvəri am ɓəgkəmənd nə uurama. Mbakyarvad kwaha zamzəg kə vuuk də ɓa tlra vøləg naaga ghəra.

⁸ Na fəkuraa barari bi naiya, ən markur ɗuuli ɓagar nə kyalmah kə tləra məlagaru kə uudaha. Kwan wa da marda waiyakəvi am də vakai nə uurama.

⁹ Adaba am sərğasərəg kə herərɾa Yaazhəgəl Yesu Tləkatəga. Aandzu ba dadda hyahər nə iina, bakəvakwaha nadalnəg kə ghəraan kə talaga mbakyarvad kə uurama, adaba tədvdad talagərana, am da tləkənətləg nə uuram kə dəgit badəm təvuukwa Daadamazhigəla.

¹⁰ Sawariyi ən vølkurnaiya, ən taaakiya, ɓagaɓag kə maraw am ghyənnəgna kə dägiti famarzha nə uuram ma viigən kwa daal na, kwakyarvad vølamndavøləg kalti biya, əndkwah biya, adaba am naagan kə ɓagana.

¹¹ Ghyənnəgma ghyənnəg ci kə tlərən famarzha nə uuram bad ərvədmahud pallna, ɓagamɓag ba kəla ndzədaaruwa.

¹² Akwamam də ərvədmahuda vølgaana, da ciingan nə Daadamazhigəl kəmtakəra valgaanaruwa, akwama vølamndavøləg kalkala ndzədaaruwa. Naa bi nə Daadamazhigəl kə ɓa dägiti kwa dətbi nə ndzədaaru dat vakaiyi biya.

¹³ Kwakyarvad ən vøltər kə dəgit tsafsaftəf kə kyalmaha, təhalakwaha ən fəkura kə dəgit dəmdəm biya.

¹⁴ Kwakyarvad taguvnan nə tləriin ba kalkal band kwa nahava, məlamtərūmøləg ba ndkwana adaba am də duula məltərūmøləga. Kuuram dladə ar da məlkurūmøləg ma sarta kwa da maay nə dəgit vakaru biya, iitər dladə ar da məlkuru, sarti ma da məng nə dəgit vakatəra. Tədvdad kwah wa da ba kalkal nə ndzəgana.

¹⁵ Bandkwa viindaviindan ma kakadə Daadamazhigəl taaki, “Daadakwa dzagant ba dyəka, da jəguubi kə ndzəda biya, Daadakwa dzagant ba ənyəkəwaha, hətsal bi kə iin biya.”

Titusa ard tsəghwahaana

¹⁶ Kəm tagar uus kə Daadamazhigəl kwa fəghara kə Titus kə ɓa tləra məlagaru kə uudah, bandkwa naag naiya.

¹⁷ Kwakyarvad ghalgamnd bi wa fəghara kə dagau da vakaru biya, adaba naha ba wur nə iin kə da vakaruwa.

¹⁸ Wa bəlamndantbələg baz zərabamiiyam əmtəd də iina, kwa daal nə daagan vaka taa əlbəg maraw kə dlamakəlaaa lii gatəg badəmma.

¹⁹ Maay waha ndakwani, kəshgakəsəg nə dlamakəlaaa lii gata kə iina ma dahadagal əmtəd də kəmda da vaka batlərə herərra kwa kəm ɓag nəmnd mbakyarvad galla Yaazhəgəla, dlaɓa kiyava mardamarəg taakiya kəm mənɡ də ərvədmahudə məltəru kə uudaha.

²⁰ Kəm gəɗza dɛgiti da tagav tɛ kəmd tɛghər kə ɗuuli kəmda tagw nəmnd də dɛgitahi dzahavant də haiga ghəra.

²¹ Naagamnda kəm ɓaga kə dɛgit marawa, kwakyarvad tɔvuukwa Yaazhəgəl pall biya, baz tɔvuukwa uudaha.

²² Bəlamndantbələg kə zərabamiiyam əmtəd də iitəra, kwa shəg ba dyək kəm ba fishəgaana dlaɓa famndəghərtfəg də iin tɛghər kə dɛgitah shah-shaha. Ndawana gwiiya fəgharafəg kə məkurumələg mbakyarvad haiyakurərhaig də kuurama.

²³ Dzamamnadzaməg taakiya Titusa tsagwa ɓa tlərarra, baz iina baz kaiya kəm ɓa tlər mbakyarvad kuurama. Kyalma zaraabahamiiyami kwar əmtəd də iina, ɓəlatərət nə dlamakəlaaa lii gata Yesu, tləraatəra fəgara ba galaa Tləkatəga.

²⁴ Maramtərdamarəg kə uudaha kə hulfa waiyakəvən ɓagamtəra nə uura-mana. Ar da cinngacinng nə dlamakəlaaa lii gata Yesu kwa ɓəlatərərbələg kə dɛgiti ɓagamtəra nə uurama, kwan wa da martərdamarəg taakiya tsa kushəghamnd də kuurama mbats bak jiirjiira.

9

Məltəru kə lii gata Yesu

¹ Maay nə tləra viindkur wakit kəskai tɛghər kə məltəru kə yaa dadda gatəg biya.

² Adaba ən sərgasərəg nai am naagan kə məlgaru kə uuda, baz tsa kushəgh kəskai vak kə uudaha makidoniya tɛghər kwana. Ən tagtərtag taakiya kə uuram uudaha Akaya ɓadləvaɓadləg bamma viigən kwa dalna. Hulfa fa ndzəɗən maramnda nə uurama iin wa fatərafəg kə ghəravatlər kə fa ndzəda.

³ Ndakwan ciya, wan ɓəlɡan kə uudahaan zaraabaharra, adaba haik kə nəg nə tsa kushəghamənd də kuuram kə dɛga bandza. Ən naagan an ndzan ba ɓadlaɓadlana, band kwa tagankur nai wurra taaki am ndzana.

⁴ Mbakyarvad kwaha akwama da sarəvsəg əmtəd də kyalma lii gatəga kwar ma Makidoniya, ən naay ar tləkuuran ba kwal dzahgant dɛgit biya. Akwama dzəghardzəg əndkwana, əm da ciinga zhəruwa mbakyarvad dyakəra tsa kushəghən ən tsəg nai də kuurama, ba kai pal bi wam da tsəgwi nə uuram kə zhəru biya, baz kə uura.

⁵ Mbakyarvad kwaha, maa ɓagaɓag kə maraw ən ghalu kə Zaraabahən mara səv saa vakaru lakwti ən da dagau naiya, mbakyarvad mara dzahant kə dɛgitahaan tama nə uuram kə langyi vəlgaana, adaba ma tləvaran dzahadzahana. Kwan wa da mardamarəg taakiya vəlamnda bad naaga ghəraruwa, faakuura də ndzəɗ nə uud biya.

⁶ Dzamam-nadzaməga, daddakwa riiga hulf ənkyəkwha, da tləkəna ba ənkykwah kə dɛgita ma guuha, kiyava daddakwa riiga hulf ba dyəkka, da tləkənatləg kə dɛgit ma guuh ba dyəkka.

⁷ Ma bawara aa völdavölæg band kwa haigant nə iina, də badzəga ərǝvǝmahud biya də barari biya, adaba naa daddakwa vǝlda bad hud pal nə Daadamazhigǝla.

⁸ Da vǝlkurvǝlǝg nə Daadamazhigǝl kǝ bark ba kwa juujig kǝ dǝgiti am naag nə uurama, adaba aandzu ba hǝra am tlǝkǝna kǝ dǝgiti am naad nə uuram badǝmma, baz kwa juujig kwaha, kiyava ǝa dǝga herǝrr kǝskuurama.

⁹ Bandkwa viindaviindan ma kakaǝa Daadamazhigǝl taakiya, “Vǝltǝrvǝlǝg kǝ dǝgit kǝ talagaha. Jirjiira aandz ba tangw damma Zǝrazǝra.”

¹⁰ Ba Daadamazhigǝl wa vǝlga hulfa riig kǝ dadda riiga, vǝlar dlab kǝ dǝg zǝga. Mbakyarvad kwaha da vǝlkurvǝlǝg nə Daadamazhigǝl kǝ hulfa riiga, iin dlaǝ wa da fǝgara hulf kǝ ghubarga. Tǝdvad kwah wa da fǝgara nə iin kǝ bark tǝghǝr kǝ dǝgiti amaa vǝlda nə uurama də haiga ghǝra kiyav ǝa dǝga herǝrra.

¹¹ Aandzu ba hǝrra da fǝkurafǝg kǝ bark ma dǝgiti am da ǝag nə uuram kiyava vǝlgan kǝskurama də haiga ghǝra ba kǝlahǝnga. Ar da tagar ǝndkwah nə uudah ba dyǝk kǝ uus kǝ Daadamazhigǝl mbakyarvad gyagyaan kwam da vǝltǝr nə uuram tǝdvad kǝmnda.

¹² Adaba tlǝra herǝrrǝn am ǝag nə uuram kiyava pǝlla puuta yaa dadda gatǝg kalti biya, gwiiya ba fǝgaraa tagar uus badyak dyak kǝ Daadamazhigǝla.

¹³ Mbakyarvad tlǝrahi kwam ǝag nə uurama, ar da galgan nə uudah ba dyǝka kǝ Daadamazhigǝl mbakyarvad fǝgarafǝgaruwa kwa gwiiya tǝhala kwa caawamanuuram kǝ ǝlbǝg marawa Tlǝkatǝga, dlaǝa mbakyarvad kwa mǝlamtǝru nə uuram kǝ iitǝra ard kyalma uudaha badǝmma.

¹⁴ Ar da dzǝkurdzug nə iitǝr kǝ zhǝgǝla, dlaǝa ar da dzamkurdzamǝmǝg ma ərǝvǝmahudaatǝr mbakyarvad herǝrr kwa juujig kǝ taga kwa ǝagakura nə Daadamazhigǝla.

¹⁵ Tagiiyamartag kǝ uus kǝ Daadamazhigǝl mbakyarvad gyagyanǝn vǝla kiiyam nə iin, gyagyan kwa juujig kǝ taga.

10

Ngǝdla ghǝran nə Bulus tǝghǝr kǝ tlǝrana

¹ Ba kai Bulus də ghǝrara , ǝn ghalakurama, kwa ǝaakwa nə uud, “Dad-dakwa də hǝnkala” akwaman ǝmtǝd də kuurama, akwama ǝn maay ǝmtǝd də kuuram biya “ǝn daddakwa mbǝgar kǝ uuda” ma barka kalaliya ard hǝnkala Tlǝkatǝga,

² ǝn ghalakuurama, famwabi ǝn mbukurǝs akwama da danǝvdǝg da vakaru biya, adaba ǝn sǝrgasǝrǝg ǝn da mbǝtǝrasmbǝg kǝ lii taaki dǝgiti kǝm ǝag nǝmnda, ba dǝga duniya.

³ Aandzu ba kǝm ǝa ndzǝgan ma duniya, ghwavi kǝm ǝag nǝmnda dǝga duni biya.

⁴ Adaba kadlanga ghwavamnda dǝga duniya biya, dǝga ndzǝda Daadamazhigǝla. Kǝm dlag tǝdvad iitǝr nǝmnd kǝ vakavakahi də ndzǝda kwa ndzamǝg nə tlǝghumaha kǝ dǝga fiidfiida.

⁵ Kǝm zaafir tǝghǝr kǝ lii ǝala gajauwa, kǝm dlagan aandzu kwar kǝ dǝgiti da tsǝgarva sǝrga Daadamazhigǝla, kǝm gwiidan dlaǝ aandzu hulfa kwar kǝ dzamaghǝr da tǝ ǝa kwatǝnahǝra ard fǝgara kǝ Tlǝkatǝga.

⁶ Badlamvǝadlǝg nǝmnd kǝm vǝla kǝ kiiǝa ndaig kǝ daddakwa lawalǝg kǝ fǝgaara kǝ Tlǝkatǝga, akwama ba am fǝgarafǝga.

⁷ Zharamzharəg kə dəgit bat 6ala6ala! akwama tagaatag nə uudan taaki dəga tləkatəg nə iina, aa gwiya dzaməg nə uudanən kə ghəra, da nəghəgakanəghəg nə iin taakiya ba kəmənd ndakwani kəm dəga tləkatəga.

⁸ Aaandzu ba mana tsa kushəgh də ndzədən kwa vələkəmənd nə Yaazhəgəl kiyava fəkura ndzədə, kwakyarvad gulkura nə uud biya, ən da dəgəmbi dama zheru mbakyarvad tlərar biya.

⁹ Tlatlambi taaki ən na vəkur tlatlau nai ma wakiitahar biya.

¹⁰ Adaba tagav taakiya, “Wakiitaha Bulusa ba dladladana ard ndzədə, akwama ba iin də ghəran wa vakamiiyama, maay nə iin taaghəi də ndzəd biya, dla6a əlbəgahaana tlalbi kə dēgiti biya.”

¹¹ Barari hulfa kwan kə uudaha ar səran taakiya maay nə gərgər ma taataka dēgiti viindamnda nəmənd ma wakiitamnda akwama kəm maay vakwani, ar də dēgiti kəm da 6ag nəmənd akwama kəm əmtəd də kuurama.

¹² Kəm war nəməndi! tlamdalbi nəmənd kə gəra ghəramnd də uudahi kwa ma zhərg nə iitəra jarujig aandzu ma bawara. Kwan kə uudaha ar kura ghəraatər də zaraabahatəra, ar na səraakan kə gərgər mataatakatəra, ar dlagaha nūtəral!

¹³ Kəm maay tsa kushəgh kwa juujig kə ndzəd biya, bamma kəm ghachan bat ghala dēgiti aa ghutəkəməndə nə Daadamazhigəla, kwa ndzakiiyamət baz kuurama.

¹⁴ Abi baz kuuram ndakwani am ba ma ghaali kwa ghudgwi nə Daadamazhigəla, mbakyarvad kwaha dzəvanai kə ghala guh kwakyarvad na dēgal da vakaru da taa əlbəg marawa Tləkatəg biya.

¹⁵ Tsa kushəghamnda juubi kwa nahav biya, tapghantbi dla6 kə tləra kyalmah biya. Adaba kəm də fantar taakiya fadghəraruwa da fəgara bad fəga, tədvd kwah nə vaka 6a tləramnd ma kə uurama fəgara bad fəg ba vaivaiya,

¹⁶ Kəm da taagan kə əlbəg maraw ma kwatlərn kə kəsah kwa təvuukwaruwa, ba kwal gata daag vaka 6a tləri 6aga nə uudan tə vakavaki favan nə iin biya.

¹⁷ Bandkwa viindaviindan ma kaka6a Daadamazhigəl taakiya, “Badəm nə daddakwa tsa kushəgha, aa tsatsəg kə kushəgh də Yaazhəgəla.”

¹⁸ Daddakwa dləba ghəran bi wa haivanthaig də iin biya, bamma dad-dakwa dləbgant nə Yaazhəgəla.

11

Bulusa ard lii taa əlbəg fiidfida

¹ Am da fa ba ərvədmahud də kaiya, aandzu ba mənəg zər dlaghər vakara. Famafəg kə ərvədmahud də kaiya!

² Ən səlga mbakyarvad kuurama, də hulfa səlga waiyakəva kwa 6ag nə Daadamzhəgəl təghər kəskuurama. Am band ghuul cacuwanacacuwan kwa tavara langyi kəsəgan kə zhiila ba pal ba nə iina, iin Tləkatəga.

³ Ən gədzəg naiya aa nalbi band kwa dzəghaar də Hauwa, da dzaar də kuuram biya. Valadavaləg nə ghavala bad dyəmdyēməraana 6aga6ag kə haipa. Am band kwah nə uurama, nəgalnəg nə dzamaghəraru kə dəga jiirər biya, tədvd kwaha, am vəldabi kə ghəraru bak jiirjiir kə Tləkatəg biya.

⁴ Adaba am haigant ba wats də lii səgəv da vakaruwa. Haiyamanthaig də əlbəgahi ar tagkur nə iitər təghər kə Yesu, aandzu ba shah də kwa tsagamndkuuru nəməndə kə əlbəg marawana. Haiyamanthaig dla6 də hulfa shədkwi tagarkur nə iitəra, bəkəvakwaha kwan kə shədkwa shidkwa cacuwanacacuwan bi wa caawama nə uur biya. Haiyamanthaig dla6 də

hulfa əlbəg marawatəra, aandzu ba shah də kwa caawama nə uuram vakam-nda.

⁵ Manzharg naiya jarkwarabi nə lii am tagtər nə uuram taaki “Ar dlakulva gyiyah Yesu” də dəgət biya.

⁶ Aandzu ba tsaghwad bi nə uud kə taaghai biya, bakəvakwah ən sərgasərg kə dəgita. Maramndkurdamarg nəmd kwan aandzu tə kwar kə duula.

⁷ Tagankuratag nai kə əlbəg marawa Daadamazhigəl ba gyagyana. Nane-nanenəg nai kə ghərarra, kiyava fəkuraraan nə uuda. Baganaəg kə haip ciya?

⁸ Nalnəg mandki na pərdigu kwaə vak kyalma dlamakəlaaa lii gatəga kwakyarvad ən əakura kə tləra.

⁹ Ma sartən ndzan ba əmtəd də kuurama, nahanahəg nai kə kwaəa, bakəvakwaha ndavankur biya, adaba sarwadəvsəg nə zaraabahamiyam kwa sarəv na Makidunkiya kə dəgiti ən naag nai badəmma. Fankuraabi nai ma sartakwahiin biya, dlaəa ən da zaa ba vuukw bandkwana.

¹⁰ Kwakarvad jiira Tləkatəga kwa ma kaiya, maay wa tsəkwavatsəg badəm ma haaya Akaya kə taaki duuwardug kə tsa kushəgh biya.

¹¹ Aujiəg kəskai ən taa kwani? Mbakyarvad ən maay waiyakurami ciya? Sərgasərg nə Daadamazhigəl taaaki ən waikurwaiga.

¹² Ən zaa ba vuuk nai də duuwa kwaəi kwam da məlgwad nə uurama, mbakyarvad ən tsətərya kə “Dlakulvaha gyiyi Yesu kwa dyəkdyəkən” kə duula tsa kushəgh taakiya, ar 6a tlər ba kalkal də kəmnda.

¹³ Hulfa kwan kə uudaha ar dlakulva gyiya Yesu aa jiirjiir biya, lii 6a tləra fiida. Ar na ghəraatər band dlakulva gyiya Tləkatəga.

¹⁴ Dəga jappər biya, adaba shatanah də ghəraan ndakwani naa ghəraan band zərbələg paraka.

¹⁵ Mbakyarvad kwaha, dəga jappər bi akwama nardalnəg nə lii 6agar tlər kə Shtanah kə ghəraatər band lii 6a tləra jiirjiira. Təhala ghyənnga duniya ar da cauwa dəgshəgətər ba kalkal də tləraatəra.

Dladī huəuu nə Bulus ma 6a Tləraana

¹⁶ Ən gwiiya ba tagan naiya, aa tlatl bi nə uudan taakiya ən dlag biya. Akwamə tlatləgan band kwaha, aciya, haiyamanthaig də kai band dadda dlagə, adaba kai ndakwani ən tləkəna kəda tsa kusəgha.

¹⁷ Hulfa tsakushəghən ən tsəg naiyna, kwakyarvad tagaa nə Yaazhigəl əndkwah biya. A'a, ma kwanən kə əlbəga ən tsakushəgh band dlaaga.

¹⁸ Adaba məng nə lii tsakushəgh band kwa 6ag nə uudaha duniya, ba kai ndakwani ən 6agan band kwaha.

¹⁹ Am ba dyəmdyəm nə uuram ba vaivaiya, baz hwaədag kəskuurama am 6əsha dəgiti 6agkur nə dlaagaha!

²⁰ Adaba ma fakuraafəg nə uud kə 6a kwatənəhəra, am ba 6əshəgana, aandzu pərkurva dəga ruuwa, ma markura ndzəda, ma 6alkura mahəpəngw ma hudvəga.

²¹ Ən cinnga zhəruw nai kə taaki mbakyarvad maira ndzədamnd wa 6agamnda bi kə kwanahaan kə dəgitah biya! Akwama məng nə daddakwa fa ndzəda tsa kushəgh də dəgiti tlərna, ba kai ndakwana ən fəgaan kə ndzəd bandkwaha. Ən tag band dlag naiy kə ghaiya vakwana!

²² Akwamaa Ibraniyah nə iitəra, kai ndakwani bandkwaha. Akwamar kudəga Ibrahim nə iitəra, ba kai ndalwani bandkwaha. Akwamar Isra ilah nə iitəra, ba kai ndakwani bandkwaha.

²³ Akwama ar lii batlëra Tlëkatëg në iitëra, jantërarajig naiya! ën taa ghaiya mandki nanalnëg kë valaaga! abi jantërarajig naiy dë tlër ba vaivaiya, danaghadëg damma guda bërfinä, huëbanuhuëg kë tsëgga ba dyëkdyëka, shëg badyëk këskai kë ngëdlëga të duula ëm-tsëga.

²⁴ Shëg dlëba kë Yahudah kalkwakalëg dë kiië kulhëkërd taar vaslambada.

²⁵ Shëg hëkërd kalkwakalëg në Rumaha dë kiiëba. Tapavnatapëg dläb dawalkwadawalëg në uud dë akura shëg palla. Shëg hëkërd kë përayuwa caabëg ën bama vakaiya. Tapannatapëg dläb kë hënnnga baz vanng bama dëlva, lakwti sëkwadasëg në uuda.

²⁶ Ma dahadagali bëgan naiya fërtanafërtëg këmtsëg ma zaagha, dläba fërtanatërtëg këmtsëg ma dëva gwardaaha. Fërtanafërtëg këmtsëg ma dëva zaraabahar Yahudaha, dläba fërtanafërtëg ma dëva lii kwar yahudah biya. Fërtanafërtëg këmtsëg ma këssah dyëka, fërtanafërtëg këmtsëg ma tëghala, fërtanafërtëg këmtsëg ma dëlva, fërtanafërtëg dläb këmtsëg ma dëva zaraabah fiidfiida.

²⁷ Baganabag kë tlëra, tlakwatlëg dlädä, hënnanubi kë haar maraw biya ,bëshanubëshëg kë waiya ard andëla. Shëg ba dyëkka ën tlëkënabi kë kaff biya, tlakwatlëg në akwëhya, pëlghwawapëlëg në sëdäw ën dë fëg nai biya.

²⁸ Maay ba në kyalma dëgitahi shah shah biya, ba këlahënnnga ën kësa dlädä faahyëmi të yaa daddaha gatëg badëmma.

²⁹ Akwama mëng në daddakwa hëtsalhëtsëga, mandki kai wa hëtsëgalhëtsëga, akwama mëng në daddakwa dëgëm damma haipa, fëgwafëg kë badza ërvëdmahud ba vaivaiya.

³⁰ Akwama nalnëg ba jiiëjir këskai tsakushëgha, ën tsakushëgh dë dëgitahi kwa mara hëtsëgalhëtsëgara.

³¹ Sërgasërg në Daadamazhigël taaki fiidbi wan tag naiya, kwa iin Daadamazhigëla, dläba Daada Yaazhëgël Yesu Tlëkatëga. Aa ndzandzëg bark tëghër kë iina ba tangw damma zërazëra!

³² Ma sarta kwa ndzan ma Dimashku naiya, faafëg në gwammna kwa mi-izhangil kë tlëkësa Aretas kë uuda tuuk kë ghaiya guda kës dyëkka Dimashku kiyava viiya kaiya.

³³ Sarkwada në tsaghwahar ma alghwa të ghëra dëlga këssiina, ngëdlanarwa ëndkwaha.

12

Dëgitahi margharda Yesu kë Bulus ma sënga

¹ Aandzu ba dë maay në tlëran biya, barari këskai tsakushëgha. Bandkwannën, ën zaavuuk dë taa taa ëlbëgah tëghër kë dëgitahi marghwada në Yaazhëgël Yesu Tlëkatëg ma sënnnga ard ba ghwëm dë gyiia.

² Ën sërgasërg kë uuda në iina kwa viigan këlawatar uufad hiinanna, kësavantkësëg dagat damma ghërazhigëla dëga hëkërdä tädvad ndzëdä Tlëkatëga, mbatak ma ndzëgana vëgha, mbatak ma ndzëgana vëgh biya, ën sërga biya, sërga ba në Daadamazhigël palla.

³ Ën ba sërgasërg dläb kë uuda në iina, kwa kësavantkësëg dagat damma ghërazhigëla dëga hëkërdä, mbatak ba maa ndzëgana vëgh në iina, mbatak ma ndzëgana vëgh biya , ën sërga biya, sërga ba në Daadamazhigël palla.

⁴ Cinnghacinnng kë kyalma dëgitahi vakwah kwa dë tagëvda biya, hulfa kwa tagdabi në uuda dëghshëg kë ëlbëg tëghër biya.

⁵ Ɛn tsəgan nai kə kushəgh də uudana, ɛn tsəgabi kə kushəgh də ghərar biya, bamma təghər kə dəgitahi kwa mara hətsəgalhətsəgara.

⁶ Akwaman naagan kə tsakushəgha, ɛn nəgalbi kə dlaagi, adaba ɛn da taa ba jiira. Ɛn maay da tsakushəgh biya, mbakyarvad aa dzambi nə uudan mandki ɛn shah də kwa sərkwə nə iin biya, ard kwa cinngəha nə iin vakara.

⁷ Adaba haik tsakushəgh kəskai də kwanahaan də sənnga kwa juujig kə dəga jappəra, ngal ba bəlgusbələg nə uud kə kuzza kwa nal kə tak ma vəghara. Nalnəg wan kə zərbəlgə shatanah kiyava vəlgwa dlad tsəkwavan dlaḡ kə tēda fədavgha.

⁸ Shəg həkərd kəskai ɛn ba ghaala Yaazhəgəl mana tagwzha də kwan kə dəgita,

⁹ Aiyama kəskaiya, “Tlakaratləg nə herərra, adaba tədvad hətsəgalhətsəgah wa da nəghəvanəghəg nə ndzēdaara.” Mbakyarvad kwaha ɛn da fəgara bad hwadag nai kə tsakushəgha hətsəgalhətsəgar kiyava ndzəg nə ndzēda Tləkatəg ɛmtad də kaiya.

¹⁰ Mbakyarvad kwaha nəghəghanakanəghəg də hətsəgalhətsəgara, ard zaa hətər ma vəga kwa ḡaghwi nə uuda, ard huḡa dlad, ard mbahəlla, ard dəgitahi dzaghardzag mbakyarvad Tləkatəga. Adaba akwma hətsənalhətsəga, ɛn da tləkəna ma sartakwah nai kə ndzēda.

Dəgiti njəkən kə Bulus təghər kə yaa daddaha gatəg ma kurinti

¹¹ Baganabag kə dlagəra, famwaba nə uurama. Ma kuuram wa kalkalan kə dləba kaiya. Aandzu ba tlanal ndau biya, nal bi taaki “mallaha dlakulva gyya Yesu ruwa” jarkwaraa biya.

¹² Bagaḡag nə Daadamazhigəl kə dəga sərga ard tləraha jappər tədvad kai makuurama, kwa ḡagana nai kə tlərar də fa ərvedmahudə. Kwanahan kə dēgaha jappəra maradamarəg taakiya ɛn dlakulva gyya Yesu ba jiijira.

¹³ Ta kwar kə duul wa marandanai taakiya namalbi kalkal də kyalma dlamakəlaa lii gatəg biyi? Nii mbakyarvad tsankərvatsəg kə məlgwad də kwaḡhi? Bəshamwanaḡəshəg ci kwan kə haipa!

¹⁴ Badlamvaḡadləg kə dəga həkərd da nəghakuuram ndakwana. Ɛn fəkuraabi kə ḡa dəgit biya, adaba kuuram wan naag naiya, kwaḡaruu biya. Adaba kalkalnabi kə zarh kə dlad ḡa dəgit kə Daddaatərtə ard Babbaatər biya, bamma Daddaatəra ard Babbaatər wa kəsa dlad zarhahatəra.

¹⁵ Ɛn cənnan ɛmtakər akwama tsanatsəg kə dəgit vakar badəmma, baz ghərra kwakyarvad ɛn malkuruwa. Akwamma ɛn zaa ba vuukw də waiya kə uurama, mbats am da gulgan kə waiyakəvaru mbakyarvad kaiya?

¹⁶ Am da haiganthaig də kai taakiya nanaibi naiy kə dəgit kəskuuram biya. Adaba mənəg wa da tagan taaki na markura dyəmdyəməra, na patkuru bad fiida.

¹⁷ Zankuruzəg nai tədvad kwatlər kə uud ma lii bəlantər nai da vaakuruwa?

¹⁸ Ghalanghaləg kə Titus ma dəvakuruwa, bələnantbələg kə zəraab kwa dadda gatəg ɛmtad də iina. Am tagan taakiya zakuruzəg nə Titusa? Mbats kaiya ard iina ba dəgit pall nəmnd biya? Dlaḡa kəm taa ba duul pal biya?

¹⁹ Mbats tlatlam ba wur nə uuram taakiya kəm ḡa kəla ndzēdamnd kə ngəḡla ghəramnd vakuruwa. Ba Daadamazhigəl nə shiidamnda, kəm taa ba jiijir ma Tləkatəga. Aandzu kəm ḡa bau nəmnda, kuuramən ɛn waikur naiya, ḡagamnd kwakyarvad am tləkəna kə ndzēda.

²⁰ Ɛn ḡədzəga, mbatak sarti ɛn da sagau naiya, ɛn tləkuuran band kwan naag nai biya, dlaḡa am tləkwa nə uuram band kwam naag nə uuram biya. Ɛn

gædza aa tlanarai kə ushava, ard səlga, ghwada hənkala, ard naa ghəra ard badza daaga, ard amaaha, ard dækdəka ghəra, ard ciya hənkala.

²¹ Ən gædza taakiya akwama da gwiianagwiig da vakaruwa, da fəgwafəg nə Daadamazhəgəlar kə cinnga zhəruwa tə vuukwaruwa. Ən gædza haik badza ərvədmahud kəskai mbakyarvad uudah ba dyəkka kwa ndzar 6a ba haip wura, lii pəlarabi kə ghər vaka 6a gwaragwar biya, ard 6a fədəra ard gata duula cənga əmtakəra dəga tsa zhəruwa.

13

Bəla magiya Bulus dəga mbasuumbasa

¹ Dəga həkərd nə wan kəskai ən ba sagau da nəghkuranəghəga. “Ba jiiira da sərvaka tə shidah buwa ma həkərd nə jiira əlbəga” band kwa viindava ma kakaḍa Daadamazhigəla.

² Dagawar da vakaru kə dəga buwa, 6əlana6ələg kə magiya kə lii 6agara haipa ard kyalma uudah badəmma mara duuwars kə 6a haipa. Aandzu ban maay əmtad də kuuram biya, ən gwiya gwaigarsgwaig kə hulfa kii6a ndaigən tagankur nai na, adaba akwama gwiianagwiig da vakaruwa maay nə daddakwa da ngədləgarwangədləg kə kii6a ndaig biya.

³ Akwama ba am na səran kə jiira taakiya taaghai nə Tləkatəg tədvd kaiya, wayam ci nə jiirana, hətsalbi nə tləkatəg ma kuuram biya, dlakulvakwaha mara ndzədan ma kuurama.

⁴ Aandzu ba hərtavəthərtəg nə Yesu tədvd mara ndzəda, bakəvakwaha də shifəg nə iin tədvd ndzəda Daadamazhigəla. Aandzu ba kiyam maira ndzəd nə miyam ma Yesu, bakəvakwaha kiyam də shifəg ma Yesu tədvd ndzəda Daadamazhigəla mbakyarvad tlərən 6agamnd nəmnd ma kuurama.

⁵ Səramakasəreğ ndan kə ghəruwa mbakyarvad am sərakan taakiya am gatəgaan kə Yesu bak jiiira. Səramakasəreğ kə kə ndzəgana ruuwa. Mbats am sərgai taakiya Tləkatəg ba ma kuuram biya? Akwama am sərgabiya, nalnəg mbədamambədəg tə duula fəshiga.

⁶ Mantləg naiya am da sərgaakasəreğ taakiya hətsamndalbi nəmnd biya.

⁷ Kəm dzəgwazhəgəl kə Daadamazhigəl taakiya 6agam bi kə dəgiti kwa kalkal biya. Kwayarvad kəm 6a dabariya nədal ghəramnd mandki kəmd na zamndu fiir biya, mbakyarvad am 6agan nə uuram kə dəgiti kalkala, aandzu ar ba da tlatləgan nə uudah taaki mandki hətsamndalhətsəga.

⁸ Adaba kəm naiy kə dəgiti maay nə jiir mavakai biya, kəm naa ba dəga jiira.

⁹ Kəm hwadag nəmnda akwama hətsamndalhətsəga, adaba am tləkəna nə uuram kə ndzəda. Dla6a kəm dzəgwazhəgəl am nal ba kə uudah jiirjiira.

¹⁰ Iin wa viindankura nai kə kwana aandzu ban maay əmtad də kə uuram biya, adaba akwama sanəvsəga, aa da nal bi kə barari kəskai ən da vəkur kə dlad də mara ndzədən kwa vəlghwa nə Yaazhəgəla, ndzəda fəgaraadəfəga, dəga badzəg də badzəg biya.

Əlbəga mbasuumbasa

¹¹ Dəga mbasuumbas ci zaraabahara, da ba daghuvalitlən. ʔagam6ag kə kəla ndzədaaru am nal kə uudah jiirjiira, cəngamcəng kə ghalgara, haiyamanthaig də zaraabaharuwa am ndzan ba lapiya. Tədvd kwah wa da ndzəg nə Daadamazhigəl kwa waiyuuda ard gabərri əmtad də kə uurama.

¹² Tagamartag kə uus kə zaraabaharuwa də taa uus bərhuga kwa cacuwanaaccuwana.

¹³ Ar tagkur uus nə yaa daddaha gatəg badəmma.

¹⁴ Aa ndzandzæg nə herərra Yaazhəgəlamiiyam Yesu Tləkatəga, ard waiyakəva Daadamazhigəla, ard ndzəgan shədkwa caccuwanacaccuwana əmtəd də kuuram bədəmma. Amin.

GAL

Taa uusa

¹ Bulus zərbələg Yesu. Dahakwant nə uudah ma səv vak kə uud biya. Dahakwant nə Yesu Kristi ard Daadamazhigəl Daada kwa ciighant Yesu ma gətlaha.

² Badəm nə zaraabah kwar əmtəd də kai vakwana, ghəravatər ndakwani ar taa uus kə dlamakəlaaa lii gatəg badəm kwar ma Galatiya.

³ Aa dzadzəg nə herərra ard gabəra Daadamazhigəl Daadamiyama ard Yaazhigəl Yesu Kristi da təghər kəskuurama.

⁴ Vələdavələg nə Yesu Kristi kə shifəgan mbakyarvad haipahamiyma, kiyava katkiyamkatəg makwan kə zamana kələdəra. Kwana kwakyarvad naaga Daadamazhigəl Daadamiyama.

⁵ Ndaghər kə Daadamazhigəl ba tangw damma zərəzəra .Amin.

Maay nə watlər kə əlbəg maraw shah biya

⁶ Vəlghwavələg nə dəgiti am ɓag nə uuram kə dəga jappər ba vaivaiya. Bamma sart hədiikən am naa duwa daddakwa dahakurət tədvad herərra Kristi, am gwiya damma kwatlərn kə daala əlbəg shah də əlbəg maraw kwa samndkurdəv nəmnda.

⁷ Maay nə watlərn kə əlbəg maraw shah biya. Adaba mənəg kyalma uudaha ar na ciikurant hənkalaruwa, dlaɓa ar ɓa dabariya gwiya jiira əlbəg marawa Kristi.

⁸ Ən tagkurtag ciya, akwama sakurdəvsəg nə uudan kə əlbəg shah də əlbəg maraw kwa samndkurdəv nəmnda, aandzu zərbələg sii ma ghərazhigəla, aandzu ma kəmnda, tlafatlafan vak Daadamazhigəla!

⁹ Bandkwa tagamndkur nəmnd ba wurwura, ən gwiya tagkurtag bakəvakwana taakiya, badəm nə daddakwa tagkura əlbəg maraw shah də əlbəg maraw kwa cawama nə uuram vakamnda, tlafatlafana!

¹⁰ Magha tag nənəg ən ɓa dabariya fətəra uudah mara haiyant də kaiya? əndkwah biya. dəgiti ən naag naiya, aa haiyanthaig nə Daadamazhigəl də dəgiti ən ɓag naiya. Mam tləg nə uuram ən ɓa dabariya ɓa dəgiti naag nə uudah naiya? əndkwah biya. Akwama manaa ɓa dəgiti naag nə uudah naiya, ma nanal bi kə kwatənəh Kristi biya.

Duuli nal nə Bulus kə zərbələg Yesu

¹¹ Ən naagan am sərən zaraabahar taakiya, əlbəg marawən ən tag nai kə əlbəg təghərna, sal vak uud nə iin biya.

¹² Caawana vak uud bi naiy biya. dlaɓa maay wa tsaghwad tsag biya. Caawana vak Yesu Kristi tədvad mara ghəran vakara.

¹³ Cinngamacinng kə hulfa ndzəgani ɓagan nai wur ma gatəga Yahudaha, ard duuli vəlantər nai kə dlad kə dlamakəlaaa lii gata Daadamazhigəl ba vaivaiya, ɓaganaɓag kə kəla ndzədar mana ghəhnan na.

¹⁴ Am səgasərəg dlaɓ taakiya januuɓəg kə kyaləm uudah ma gatəga Yahudah kwa ghubaramnd nəmnd əmtəd də iitəra. Jantəruuɓəg də naa dəga daadijahamnd ba vaivaiya.

¹⁵ Daadamazhigəl kwa fakwi mahuda baabara, kəsakutkəsəga dlaɓa dahakutdahəg tədvad herərraana, cinngucinng kə əmtakərara

¹⁶ Marghwadamaræg kə Zəran Yesu, kiyava taa əlbəg maraw kə lii ar Yahudah biya. ɓagaa ba nə iin əndkwana gatan bi kə sawari vak kə uud biya,

¹⁷ danal bi dlaɓ damma wurshalim da vak lii jarkwarajəg kə nəg kə zərbələgah biya. Dəgiti ɓagan naiya, batwatswatsəra ka dagal kəskai damma haaya Arabiya, təhalakwaha ka gwiya saas kəskai damma Dimasku.

¹⁸ Danal təhala viig həkərəd damma wurshalima da nəgha Kefas kwa ɗahav də Siman Bitrusa. Ən ɓaga kə hengah kəlawar tar dləɓ əmtad də iina.

¹⁹ Nəghana bi nai aandzu ba pall ma zərbələgah biya, ba Yakub zəra babba Yaazhigəla.

²⁰ Dəgiti ən viindkurnai na bak jiijiira tə vuukwa Daadamazhigəla, fiid bi wan tagkur nai biya.

²¹ Təhalakwaha, kaa dagal kəskai damma haaya Suriya ard Kilikiya.

²² Ma sarta kwahiina, dlamakələaa lii gata Kristi kwar ma Yahudiya, sərarkwaka biya.

²³ Cinngara bad cinng taakiya, “Daddakwa ndza vələkiyam dlad ba wurwur na, ən wan ndakwan taa əlbəga fadghərən kwa ndza badza da nə iin wur na!”

²⁴ Kaa gala Daadamazhigəl kə iitər mbakyarvad dəgiti ɓaga nə iin tədvad kaiya.

2

Haiyaranthaig nə kyaləma zərbələgah də Bulusa

¹ Təhala viig kəlawar tar uufada kaa gwiya dagal kəskai damma wurshalima. ma sarta kwahiina, danal əmtad də Barnabasa ard Titusa.

² Marghwada ma səng nə Daadamazhigəl taakiya dəgama. danal ba nai da vaakwahiina, kaa fəgaafəg kəskai kə dzaghər də kyaləma maalaha dlamakələaa lii gatəga, kaa tagtərtag kəskai kə ɗuuli ən tagtər nai kə əlbəg marawa kə uudahi kwar Yahudah biya. ba iitər pall wa tagantər nai kə əlbəga, adaba aa nal bi nə fa ndzədar ma tlər kə gyaagyan biya.

³ Titus tsahgwa dagalara, wa ba zhiila Hellas nə iina, maay wa fəghara barari kə ɓagara aguvac biya.

⁴ Əlbəga kwa ciyət təghər kə ɓa aguvaca, ciyər mbakyarvad zaraabaha fiidfiida kwa saraghan siɓasiɓana, saraghan kwakyarvad ar badzədan kə kwara ghərən kwa kiyam də vakai nə miyam tədvad Kristi Yesu. ar naa nəkiyamɗadal kə evaha.

⁵ Kəm haitərant bi aandzu ba həɗiikən biya, kəm na tsufant kə jiira əlbəg maraw kiyavaruwa.

⁶ Uudahan kwa tagav taaiya ar mamaalahna, fararaa bi nə iitər aandzu ndau təghər kə dəgiti kwan tsag nai biya, man zharəg naiya aandzu ar hulfa kwar kə uudah nə iitəra ba dəgit pall vakara, adaba maay nə Daadamazhigəl fa daga ma uudah biya.

⁷ Dlakulvakwaha, nəgharanəghəg kə ɗuuli fəghwadəm nə Dadamazhigəl kə tləra taa əlbəg maraw kə lii ɓagavtəra bi na aguvac biya, bandkwa favdəm ma dən kə Bitrus nə taa əlbəg maraw kə Yahudah kwa ɓagavtəraɓag nə aguvaca.

⁸ Ba Daadamazhigəl kwa ɓagaa tlər ma ərvidməhuda Bitrus kiyava nəg kə zərbələga Yesu da vak Yahudah, ba iin dlaɓ wa ɓagaa tlər ma ərvidməhuda kiyava nəg kəskai kə zərbələg Yesu da vak lii ar Yahudah biya

⁹ Marghwada ba nə Daadamazhigəl kə herəraana, az Yakuba, Bitrusa, ard Yuhwana, lii favtəra nə ɓa tləra maalər təghər kə dlamakələaa lii gatəga, kaa caukəmdacaug kə iitər baz kaiya baz Barnaba bad ərvidməhud palla.

Haiyamndanthaig dē ghəramnd taakiya kəm dagal da vak lii ar Yahudah biya, iitər dlaḅa ar da vak Yahudaha.

¹⁰ Ar dzamkəmdant taakiya aa viya bi mēlgaru kə talagah biya, adaba kaiya ba dēgiti ndzan kəmēg nai ba wurwur wana.

Taghartag nē Bulus kə əlbəg kə Bitrus bamma gyi ma gyi

¹¹ Ma sarta kwa sahi nē Bitrus damma Antakiya, kaa tagartag kəskai kə əlbəg bamma gyi ma gyi kwakyarvad haipan bat ḅalaḅala.

¹² Ma zəngwəra, ndza zəgan kə kaf əmtad dē yaa daddaha gatəga kwar Yahudah biya. təhalakwa ḅəlatərət ba nē Yakub kə kyaləmah damma Antakiya, kaa həzhahəg kə Bitrus daghuvana. Bagaḅag nē iin kwana mbakyarvad gədzā lii na ḅagəvtəra nē aguvac kə lii ar Yahudahən biya.

¹³ Bəgara bandkwah dlaḅ nē kyaləma lii gata Yesu ma Yahudah kə muuniya band Bitrusa, viyardəmvig baz ghəra Barnaba damma muuniyəra.

¹⁴ Nəghanaka ba nai ar maay ḅa dəgətər tē ḅuula jiira əlbəg maraw biya, aiyamai kə Bitrus təvuukwa uudah bəḅəma, “Kəgha agha zhila Yahudaha, agha ḅa ndzəgan bandkwa ḅag nē lii ar Yahudah biya, maay əndkwa ḅa nē yaa Yahudahi. Aujiḅəg agha fətəra barari kə lii ar Yahudah bi kə gata dē Daadiija Yahudahi?”

Katavtərəkətag nē Yahudah ard lii Yahudah ba tē ḅuul palla

¹⁵ Bak jijiira kiyam Yahudah nē miyam tədvad yīga, kiyam lii ar Yahudah biya ma yaa dadda haipah biya,

¹⁶ kiyam sərgasəreg taakiya tləkəna bi nē uud kə ndzəgan kwal haip təvuukwa Daadamazhigəl tədvad gata tsaga adzahadzaha Muus biya, bamma fədgħərtəfəg nē uudan tē Yesu Kristiya. mbakyarvad kwaha famdəghərtəfəg ghəravamnd tē Kristi Yesu. ḅagamndaḅag kwana kwakyarvad kəm tləkəna kə ndzəgan kwal haip tē vuukwa Daadamazhigəl tədvad fadəghər tē Kristiya tədvad tləraha tsaga adzahadzah Muus biya. Adaba maay wa tləkəna ndzəgana kwal haip tē vuukwa Daadamazhigə tədvad tsaga adzahadzaha Muus biya.

¹⁷ Akwama nalnəg taakiya kiyam na tləkəna kə ndzəgana kwal haip təvuukwa Daadamazhigəl tədvad fadəghər tē Kristiya, kaa tləkiyamatləg nē uud kə ghəravamiyama dē haipa, aitsa, maradamarəg wan taakiya tləra Kristi haighanthaig dē haipa? əndkwah biya!

¹⁸ Akwama gwiya ndəranantndəreg kə dēgiti dlagana nai wura nanalnəg kə dadda kəla adzahadzaha.

¹⁹ Tədvad tsaga adzahadzaha Muusa əmtsanaəmtsəg kwakyaevad adzahadzaha, kiyava ndzəgan kəkai kə Daadamazhigəja.

²⁰ Hərtakuthərtəg nē uud əmtad dē Kristiya. ndakwana kai bi wa ndzəgan dē ghərar biya, Kristi wa ḅa ndzəgan ma kaiya. Kwan kə ndzəganən ḅa naiyna, ndzəgan tədvad fadəghər tē Zəra Daadamazhigəla, kwa waiyakut-waiga vələdavələg kə shifəgan mbakyarvad kaiya.

²¹ Ən vinabi kə herərra Daadamazhigəl biya. Akwama tləkənatləg nē uud kə ndzəgana kwal haip təvuukwa Daadamazhigəl tədvad gata nadzahadzaha Muusa, maradamarəg wan taakiya əmtsəga Kristiya mbats nalnəg bak gyagyaana.

3

Gata Adzahadzaha Musa ma fadghər tē Kəristiya

¹ Kuram Galantiyaha, am dlagaha? Aa da nau kə hənkalaruwi? Tangankur bat ḅalaḅal naiy kə əlbəg təghər kə Yesu Kəristi kwa əmtsaa tē tlaḅa hərtəga.

² Ən naa ndavkuru ndavæg palla. Cauwama mbakyarvad am gataa adzahadzaha Muus nə uuram kə Shidkwa Daadamazhigəl nii, cauwama mbakyarvad famdghərətfəg tə əlbəgi cinngama nə uuram hi?

³ Hulfa kwar kə dlagər wam də vakai nə uuramni? Famarzha də Shidkwa Daadamazhigəla, iin wan kwan ndakwana am naa ghyəng də dəgiti naag nə ghəraru kə ɓagaana!

⁴ Mbats dladahan huɓamuu nə uuram shahshahən nalnəg ba gyagyaana?

⁵ Ən gwiiya ndavkurundavəga, mam tlatləg nə uuram vəkərvələg nə Daadamazhigəl kə Shidkwan ma kuuram kiyava ɓa dəgaha jappər kwak-yarvad am gata tləri tsag na adzahadzaha Muus nii, mbakyarvad cinnga-macinng kə əlbəg Kəristi am fədgħərət tə iin hii?

⁶ Bandkwah nə Ibrahim “fədgħərətfəg tə Daadamazhigəla, kədləgharnakədləg nə Daadamazhigəl kə iin kə kwan uuda jiiirjiira.”

⁷ Nəghamakanəghəg kwan, taakiya, lii də fadghəra iitər nə zarha Ibrahim.

⁸ Vinndavinndan ma kakada Daadamazhigəl ba wur taakiya, lii ar Yahudah biya ar datləkənatləg kə nəg kə uudah jiiirjiir tə vuukwa Daadamazhigəl tədvad fadghəra. Adaba tagavar ba wur nə əlbəg maraw kə Ibrahim taakiya, “Ar da tləkəna tədvad kəgh nə lii ar Yahudah bi kə barka.”

⁹ Mbakyarvad kwaha, lii də fadghəra da vəlvətərvələg nə bark əmtaɗ də Ibrahim dadda fadghəra.

¹⁰ Adaba ɓadəm nə lii tlatla taaki da cautərcaug nə Daadamazhigəl kwak-yarvad ar gata adzahadzaha Muusa. Ar tlatlatlana. Adaba vinndavinndan ma kakada Daadamazhigəl taakiya, “ɓadəm daddakwa ɓagaa bi kə dəgitali vinndavinndan ma kakada adzahadzaha Muus biya, tlatlatlan nə iina.

¹¹ Salsəg ba dat ɓalaɓal, taakiya, maay wa nəgalnəg kə uuda jiiirjiir tə vuukwa Daadamazhigəl tədvad gata tsaga adzahadzaha Muus biya, adaba vinndavinndan taakiya, “Uuda jiiirjiira, da tləkənatləg kə shifəg tədvad fadghəra.”

¹² Adzahadzaha Muusa shah nə iin də fadghəra, bandkwa vinndavinndan taakiya, “Daddakwa ɓagaɓag ɓadəm kə dəgitali tagava ma adzahadzaha Muusa, da tləkənatləg kə shifəg tədvad iina.

¹³ Ngədlakiyaməngədləg nə Kəristi sagal ma tlatəga adzahadzaha Muusa, navdalnəg tsau kə dəga tlatəg kəskəmyama. Adaba vinndavinndan ma kakad taakiya, “ɓadəm nə daddakwa hərtəvət tə gūgyəmba dakara, tlatlatlan nə iina.”

¹⁴ Varakiyamndavarəg nə Kəristi mbakyarvad barkən vələvar kə Ibrahim, iin wa tləkəna kə lii ar Yahudahən bi tədvad Kəristi Yesu. Bandkwah ghərava miyama, kiyam da tləkəna tədvad fadghər kə Shidkwa Daadamazhigəl kwa takiyama nə iin kə langyiyaana.

Shahshaha ndzəgana adzahadzaha Muusa ard Langyiya

¹⁵ Zaraabaha ard ənghwasaha, ən vəkərvələg kə garava dəgiti namətnəg nə uuram kə ɓagaana. Akwama ngufarantngufəg nə uudah bu kə langyiya dlaɓa ar fədəm kə dəva kiyava fədgħərətfəg tə vakaiya, maay nə daddakwa masdamasəg biya dlaɓa maay daddakwa fəgarnafəg kə dəgit təghər biya.

¹⁶ Təgharatəg nə Daadamazhigəl kə langyi kə Ibrahim ard hulfaana. Vinndabi taakiya, “də hulfah biya” kwa maradamarəg mandki ar ba dyak biya, əndkwah biya, “hulfagha” am nə uud taa kə iina, ba uud palla, kwa iin nə Kəristiya.

¹⁷ Dəgiti ən tlatləg naiya iin wana, təgharatəg nə Daadamazhigəl kə langyi kə Ibrahim dlaɓa maradamarəga. Adzahadzaha Muus savda təhala viig dərmək

uufad dē kulhəkərda, nēdalbi kē langyi kwa taa nē Daadamazhigēl ba wur kē maay nē tlēran biya.

¹⁸ Akwama tləkēna tēdvad gata adzahadzaha Muus nē uud kē gwiiga barka vak Daadamazhigēla, mbats ma tlēvkēna bi tēdvad langyi biya. Adaba tlākēna tēdvad langyi nē Ibrahim kē bark vak Daadamazhigēla.

¹⁹ Akwama bandkwah ci tsaa, savdagha kwakyarva dau nē adzahadzaha Muusi? Favarna kiyava 6a tlēr kē uud dē adzahadzaha Muus tangw damma sarta kwa da sii nē hulfa Ibrahim kwa tavara nē langyi mbakyarvad iina. Vēlavda tēdvad Zērbēlgah nē adzahadzaha Muus kiyava daddakwa ghaciga mataataka Daadamazhigēl ard uuda.

²⁰ Maay nē tlēra ghacig mataataka akwama ba uud pal biya, adaba Daadamazhigēl ba palla.

Dēgiti tuuk vakai nē Adzahadzaha Muusa

²¹ Mbats Adzahadzaha Muus 6a tlēghum dē langyiya Dadamazhigēli ciya? Maay ēndkwah biya! Akwama mēng nē kwatlērn kē Adzahadzah kwa da vėlkiyam daala shifēga, ma tlēvkēnatlēg nē jiira Daadamazhigēl tēdvad gata Adzahadzaha Muusa.

²² Adaba vinndavinndan ma kakada Daadamazhigēl taakiya, badēm nē duniya mazhangyil kē kwarga haipa. Kwakyarva cauyamacaug kē langyiya Dadamazhigēl tēdvad fadghēr tē Yesu Kēristi, da vėlēvtērvėlēg kē lii fardēghērētfēga.

²³ Lakwti sagau nē fadghēra, ndza kiyam ngangan band ēēv mazhagil kē kwarēg adzahadzaha, da 6aga ba sarta marazha fadghēra.

²⁴ Mbats ndza adzahadzaha Muus wa ndza markiyam dūula, da sahi ba nē Kēristi wa tlēyamkēna nē miyam kē ndzēga kwal haip tēvuukwa Daadamazhigēl tēdvad fadghēra.

²⁵ Sēv ba nē fadghēr ndakwana, kiyam madlabi mizhadēva adzahadzaha Muus biya.

²⁶ Adaba badēmaru am zarha Daadamazhigēl tēdvad fadghēr ma Kēristi Yesu.

²⁷ Bagakura6ag nē uud kē tsuufēg badēmaru ma Kēristi, dla6a fēkurēm nē uud kē sēdava Kēristi

²⁸ Mbakyarvad kwaha, madlabi taakiya Yahud waha Kērdi wah biya, ma zēra hēnyaha ma ēēv biya, ma uus waha ma ghwalēv biya, badēm am ba dēgit pall ma Kēristiya.

²⁹ Akwama am dēga Kēristi nē uurama, namalnēg kē kudēga Ibrahima, lii da caawa dēga gwiiga tēdvad langyiya.

4

Fadēghēr tē Kristi ma adzahadzaha Muusa

¹ Ma sarta kwa ba zarh nē dadda gwiiga, ba kalkal nē iin da ēva, aanzdu ba dēgan nē dēgit hēnyah badēma.

² Dadda gwiigēn ba miizhadēva lii hēkyēgana tangw damma sarti fa nē daddaana.

³ Bandkwah nē miyama lakwti sagau nē dūula Kristiya. ndza kiyam band ēvah vak ndzēda tlēksēra duniya.

⁴ Bagaa ba nē righēga sarta kwa fa nē Daadamazhigēla, kaa 6ēldi6ēlēg nē Daadamazhigēl kē Zēraana, sahi tēdvad uusa. Favdēm mazhagyil kē adzahadzaha Muus bamma sarta yiigaana,

⁵ mbakyarvad vartødan kē lii miizhagyl kē adzahadzaha Muusa, natørdalnæg kē zarha Daadamazhigēla.

⁶ Adaba am zarhaana, bēladiβēlæg nē Daadamazhigēl kē shēdkwa zēran damma ørvidmahudaruwa, Daadamazhigēl taakiya, “Abba! Daada!”

⁷ Agha madla bi nōng ev biya, agha zēra Daadamazhigēla. Nēghalnæg tsau kē zēra, nakadalnæg nē Daadamazhigēl kē dadda gwiiga.

Ta ngyahwa Bulus tē Galatiyaha

⁸ Ndzam sērgai kē Daadamazhigēl wurwur biya, ndzam βagar kwatēnahør kē ghēllaha kwa βagaa nē uuda.

⁹ Adaba ndakwana am sērgasøræg kē Daadamazhigēla, dlaβa sērkwursøræg nē Daadamazhigēla, am gwiya da mør dlaβ miizhagyl kē kwaræg ndzēdā duni kwa maay nē tlēran biyi? Aujilβæg dlaβ am gwiya na næg kē evaha tēri?

¹⁰ Am vōldavēlæg kē ghēraru kē tsuufa kyalma hōngaha ard kyllaha, ard sartaha, ard viigaha.

¹¹ Ən gēdzøkurgēdzēga, adaba mandki bādēm nē dladi ən huβæg nai tēghør kēskuuramna nalnæg ba gyaagyaana!

¹² Ən ghalakuuram zaraabahara, namalnæg band kaiya. Adaba kai ndakwani mana nal band kuurama. Bagamwi bi nē uuram kē haip biya.

¹³ Am sērgasøræg taakiya yang biyin βagana naina, iin wa wurghwant duua lankur əlbæg maraw ba zēngwa.

¹⁴ Aandzu ba sakurdaasæg kē damuuw nē yangbiyin βaga na naina, bakəvakwaha nenəmkwi biya dlaβa lamwabi kē fa hyəmi tē kai biya. Caawamkwicaug band zərβəlgah ma ghērazhigēla, band kwa caawama nē uuram kē Kristi Yesu dē ghēraana.

¹⁵ Ndzam dlaiga ba vaivaiy ma sartiina! Ən hwadag nai ndkwana mbakyarvad cinngamwanacinga? Ən sērgasøræg nai ma sartakwahiina aandzu ba zēra gyiyaharu ndkwani ma tadamdatađæg am vōlwana!

¹⁶ Mbats nanalnæg nai kē tlēghumaru ndakwan kwakyarvad tagankurtag kē jiira?

¹⁷ Kwanahan kē uudaha ar kēma ndzēgan dē kuurama, dēgiti ar tlatløg nē iitēra ba ghawdā. Ar naa tagkwiyamtagwa əmtadā, mbakyarvad ar viyēt kē hēnkalaru bādēm da vakatēra.

¹⁸ Maraw nē kēma hulfa ndzēgan əndkwana. Aa βagarβag ba kēlahōng bandkwana, ba mar nēgha kai vakaru nē iitēr biya.

¹⁹ Kuuram zaraabahara, ən gwiya huβa dlađa ya kuurama. dlaβa ən za ba vuuk dē kwanən kē dlađa bamma ndzandzæg nē hēnkala Kristi ma ørvidmahudaruwa.

²⁰ Akwamana ba əmtad dē kuurama ndakwana, ma mbəđanambəđæg kē kunghyara. Adaba ən dzama ghør ba vaivai mbakyarvad kuurama.

Garav tēghør kē Hagar ard Saratu

²¹ Tagamwataga, kuuramən am gata ba adzahadzaha Muusa, nēghamakanəghæg dē dēgiti tsag na adzahadzaha?

²² Adaba vinndavinndan taakiya Ibrahim ndza dē zarh buwa ghwalvaha, palla yava tēdvad uusa kwa eva, pall dlaβa tēdvad uusa kwa kwara ghēraana.

²³ Zēran kwa yava dē uusa eva, tlakēna band kwa tlēfkēna nē zarha. Kiyava zēran kwa yava dē uusa kwa kwara ghēraana yava tēdvad langyi kwa tēghara nē Daadamazhigēla.

²⁴ Kwan kē garava əmghwasahaana, iin nē langyi buwa. Hagar iin wa yaa eva.

²⁵ Hagar wa nalnæg kə garava Aghwa Sinai kwa ma haaya Arabiya. Iin nə garava kəsa Wurshalima ndakwana, adaba iina ard zarhaana ar ba evah badəma.

²⁶ Adaba Wurshalima kwa ma ghəazhigəla də kwara ghəra, dlaḅa iin baabamiyama.

²⁷ Vinndavidan taakiya, “Bag kə hwaḍaga kəgh uusa kwa yigha bi kə zər biya, Agha tləgha hwaḍaga mbakyarvad tapghanabi kə dlada yaa zər biya, adaba zarha uusa kwa duughars nə zhiilana ḅagaraḅag ba dyeka. Jaruujiḡ kə zarha uusii də zhiilaana.”

²⁸ Aiciya, zaraabahara, niyamalnæg ghəravamiyam kə zarha Daadamazhigəl tədvd langyiya band Ishaku.

²⁹ Ma sartakwahiina zərən yava band kwa yahav nə zarha vəlgharvələḡ kə dlad kə zərən kwa yava tədvd ndzəḍa Shidkwa Daadamazhigəla. Bandkwah dlaḅ tangw dat hiinana.

³⁰ Vinndavinndan ma kakkadā Daadamazhigəl taakiya, “Lagwdalagw kə uusən evana ard zəraana, adaba zərən yava də evana da maay tagwa dəga gwiḡ əmtad də zəra uusən kwa kwara ghərən biya.”

³¹ Mbakyarvad kwaha zaraabahara, kiyam zarha uusiin kwa eva biya, kiyam zarha uusən kwa də kwarəga ghəra.

5

Kwara ghər ma Kristi

¹ Kwakyarvad ndzəgana kwara ghəra iin wa ngədlakiyam nə Kristi. mbakyarvad kwaha ghacamaghacəḡ bad ndzəḍa, gwiya vələmbi dlaḅ kə ghəraru da mazhagyiḡ kə zuukiya eva biya.

² Aiciya, cinngamcinnga, kai Bulus wa tagkur kwana, akwama haiyamanthaḡ ḅagkuraa nə uud kə aguvaca, mbats maay nə tləra Kristi vakaru biya.

³ Ən gwiya ba tagkurtag taakiya, badəm daddakwa haiganthaḡ gata adzahadzaha ḅa aguvaca, nalnæg barari gatəgaan kə adzahadzaha muus badəma.

⁴ Kuuramən am ḅa kələnzəḍəru kə tləkəna nəḡ kwal haip təvuukwa Daadamazhigəl tədvd gata adzahadzaha Muusa, samdalsəḡ kə ghəraru ma gata Kistiya. Tərdamatərdəḡ tə herəra Daadamazhigəla.

⁵ Adaba tədvd Shidkwa Daadamazhigəla ard fadghəra, nə wa kiyam pakkəḡ nə miyam də fantaar kə tləkəna jiijjira.

⁶ Adaba ma kiiyam də Kristi Yesu nə miyama, aandzu ḅagakaḅag nə uud kə aguvaca, aandzu ḅagakaabi nə uud biya, maay tləran vakamnd biya. Dəgiti maraw vakamnda, iinfadghəra kwa mara ghəran tədvd waiyakəvəra.

⁷ Ba zəngw am za vuuk ba vaivaiya. War wa tsakurva kə gata dəga jiiijii?

⁸ Hulfa kwan kə valla uuda sahi vak Daadamazhigəl kwa dahakurətdahəḡ biya.

⁹ Bandkwa tagavdan taakiya, “Zər yisti ba həḍiikən wa fəgara ciḡ kə bəruudiya.”

¹⁰ Mbakyarvad hwəḍa miyam ma Kristiya, fandghərfəḡ naiy taakiya am maay gata kwatlərn kə əlbəḡ shah də dəgar biya. Daddakwa na ciya həkəlaruwa da vəlvarvələḡ nə dlada, aandzu ba war nə iina.

¹¹ Zaraabahara, akwama gwastaan ən taa ba əlbəḡ marawa təghər kə ḅa aguvac naiya, aujiləḡ kaci kə uudaha gwastaan ar vəlḡwa ba dladi? Akwama bandkwaha, əlḅagar təghər kə əmtsəga Kristi tə tlaḅa hərtəga nalbi kə dəga mḅəḍa uud tə ḍuul biya!

¹² Lii ar ciya həkəlaruna, nguləm mara datlant kə ghəratəra!

¹³ Zaraabaha, dahakurantdahæg nê uud kiyava kwaraghêra. Famfæg kê kyêmiya analbi nê kwaraghêraru kê dëga 6a dëgiti naag nê vëgh biya. Dlakulvakwaha ßagamßag kê tlêr dë kwaraghêraru am waigan kê zaraabaharuwa.

¹⁴ Adaba badëm tsagaana adzahadzaha Muusa ghaca bad dëgit palla kwa taakiya, "Waiga kê zëraabagha band ghëragha."

¹⁵ Akwama am zavëghad zaraabaharuwa dla6a am hadzakava, famfæg kê hënkala, badzamdabi kê ghêraru biya.

Sahsaha Shidkwa Daadamazhigëla ard ndzëgana vëgha

¹⁶ Naagara, ßagamßag kê ndzëgani naag nê Shidkwa Daadamazhigëla. Akwama ßagamßag ëndkwana, am maay gata ndzëgana vëgh biya.

¹⁷ Adaba ndzëna vëgha haigant bi dë Shidkwa Daadamazhigël biya, shidkwa Daadamazhigël dla6a haigant bi dë ndzëgana vëgha biya. Kwanaham kê hënkâl buwaëna ar 6a tlëghum dë ghërahatëra. Iin wam ßagënabi nê uuram kê dëgiti am naag nê uuram kê ßagan biya.

¹⁸ Akwama Shidkwa Daadamazhigël wa 6a tlêr dë kê uurama, am mazhagil kê tsaga adzahadzaha Muus biya.

¹⁹ Tlërahi kwa ßag nê ndzëgana vëgha maradamarëg ba të ßalaßala. Iitër nê 6a kuuya, 6a gwaragwara, ard gata cinnga ëmtakëra kwa dëga tsa zhiruwa,

²⁰ ard 6a kwatënahër kê ghëlla, ard uukya, ard naabi kê zëraaba, uushava, sëlga kê zëraaba, nguðä ërvidmahudä, naa ghëra, ard tlakwatsiga,

²¹ ard sëlga ard tsëg nê kya, ard hulfa tër badëma. Ën ßëlkur kê kii6a ndaiga, band kwa tangankur nai ba wurwur taakiya lii 6a hulfa kwanahan kê dëgita ar da tlëkënabi kê dëga gwiig ma tlëksëra Daadamazhigël biya.

²² Dëgiti vëlëg nê Shidkwa Daadamazhigëla iin nê waiyakëva, ard panahnaha ërvidmahudä, ard gabërëra, ard fa ërvidmahudä, ard jiira,

²³ ard kalaliya ard agha duuwant kê dëgiti naag nê vëgha. Lii 6a hulfa kwan kê dëgitaha da maay tövtër nê shari biya.

²⁴ Badëm nê lii dëga Kristi Yesu hërtarëthërtëg kê tlëra vëgha ard dëgitah shahshah kwa naag nê vëgha.

²⁵ Vëlakiyamvëlg tsau ba nê Shidkwa Daadamazhigël kê shifëga, aa 6a nê Shidkwa kê tlêr dë kënyam ma ndzëgana miyam badëmma.

²⁶ Niyamalbi kê lii dë dëkdëka ghër biya, bi lii ciya hënkala zaraabah biya, bi lii naabi kê zaraabah biya.

6

Ba dëgit marawa kê uudaha

¹ Zaraabahara, akwama nëghamanëghëg kê uuda ma haipa, kuuramën am ndzëga ma Shidkwa Daadamazhigëlna, am gwidan kê uuda nê iin dat duula. Famfæg kê hënkala, anabi dla6 dlakulva saa dë zarab dat duula agha dëm damma fishëg biya.

² Mëlamarumëlëg kê zaraabaharu tädvad kësä dlaða kyalmaha. Am da righëg ëndkwan kê adzahadzaha Kristi.

³ Akwama tlatlëgan nê uudan taakiya mëng nê dëgit tuuk vakai nê iina, mbats maay nê dëgiti tuuk vakai nê iin biya, valaba ghëraana.

⁴ Aa zharnazharëg nê uudan kê tlërani ßag nê iin ndana. Akwama ba marawa, lakwti da tiða fidävëgh dë dëgiti ßagaa nê iin dë ghërana, bamma gëra ghëran dë uudi tlërn biya.

⁵ Adaba ßagaßag kê maraw aandzu bawara akësëg kê kadlanga ghëraana.

COL

¹ Wakita Bulus, kwa nal kə zər bəlga kərīsti Yesu tədʋad naaga Daadamazhigəl, ɔmtad də Timuti, zəraabamiyama,

² Da vak lii gata Daadamazhigəl kwar ndzəga ma Kolosiya. Aa ndzandzəg nə Herəra ard gabərər Daadamazhigəl Daadamiyam təghər kəskurama.

³ Ba kələhənga, kəm tagar uus kə Daadamazhigəla, Daad Yaazhigəlamiyam Yesu Kərīstiya, ma sartən kəm dzug nəmnd kə zhigəl kwakyarvad kuurama

⁴ Adaba cinngamndacinng kə fadghəraru tə Kərīsti Yesu, ard waiyakəvi am martər nə uuram kə lii gata Daadamazhigəl badəmma.

⁵ Kwam ɓagtər nə uuram ɔndkwaha, adaba am də fantaar təghər kə dəgitahi marau kwa fakura nə uud ma ghərazhigəla. Kwan nə əlbəga jiijiiri cinngama nə uuram ba zəngw ma əlbəg marawa.

⁶ Əlbəg marawən sa də barka, dlaḅa cinngalcing ma duni badəmma, band-kwa ɓagaa nə iin makuuram bamma sarta kwa famarza cinnga əlbəg təghər herəra Daadamazhigəla, ard duuli nəghamaaka nə uurama.

⁷ Fəgharza nə Abafaras tsaghwa tləramnda kwa kəm waig nəmnd kə lankur əlbəga hərəra Daadamazhigəla. Uuda jiijiir nə iin ma ɓa tləra Kərīstiya, dlaḅa iin wa ɓa tlər vakaru dlakulvamnda.

⁸ Iin dlaḅ wa tagkəmnd əlbəg təghər kə waiyakəvi am ɓag nə uuram ma Shidkwa.

⁹ Cinngamnda ba nəmnd kə əlbəga, ghacamnda bi kə dzəgwazhigəl mbak-yarvad kə uuram biya, kəm ba ghala Daadamazhigəl ma righkurət də sərgasərg ma dabariya ard nəghakanəghəga.

¹⁰ Tədʋad kwah wam da ɓag nə uuram kə ndzəgan maraw təvuukwa Yaazhigəla, am hənarna kə ərvidmahudə, am ɓagan kə ndzəgan maraw aanji ma hulfa kwar kə tləra, dlaḅa am gwiya fəgara bad fəg ma sərga Daadamazhigəla

¹¹ Aa fəkuraafəg nə Daadamazhigəl kə ndzəd də ndzədan badəmma, kiyava bishgan kəskuuram aanji bau wa dzəgardzəga, am fəgan kə ərvidmahudə də dlaiga.

¹² Am tagar uus kə Daad ba kəla hənga, adaba iin wa fakiyama tləkəna dəghiga gwiigən kwa faa nə iin kiyava uudahan kwar ma tləksəra paraka.

¹³ Adaba iin wa ngədlakiyama sagal ma tləksəra gurtla, səkiyamdaan damma tləksəra Zəraan kwa waig nə iina.

¹⁴ Kwa varakiyamnda tədʋad iin nə uuda, kwa iin nə ɓisha haipaha miyama.

Juujig nə Yesu kə dəgit badəmma

¹⁵ Kərīsti nə dzakəva Daadamazhigəl kwa nəghva biya, iin Zəra zənnəgw təvuukwa dəgitahi vərɗyava badəmma.

¹⁶ Adaba ɓagava tədʋad iin nə dəgitah badəmma, dəgitahi ma ghərazhigəla ard ma duuniya, ard dəgitahi nəghvanəghəga ard dəgitahi kwa nəghva biya, aanji avda kwarga, aaji kwarga, aanji lii ndzəda. Badəm nə dəgitahi vərɗyavana, vərɗyavtəra tədʋad iina, dlaḅa mbakyarvad iina.

¹⁷ Kərīsti wa təvuukwa dəgitah badəmma, dlaḅa badəm nə dəgitahi vərɗyavana matlavant tədʋad iina.

¹⁸ Iin nē ghēr tē vēgha, kwa iin dlamakēlawa lii gatēga. Iin nē dēga zēnngwa, iin dla6 nē dēga zēnngw ma lii ciig ma gētlaḥa, dla6a aanji ma kwar kē dēgita nalnēg nē iin kē dēga zēnngwa.

¹⁹ Adaba cinngucinng nē Daadamazhigēl kēmtakēra righēga dēgitaḥ baḍēm ma iina,

²⁰ tēdvad Kēristi dla6 wa nadal nē iin kē dēgitaḥi vērḍya nē iin baḍēm da vakaana. Aanji dēgitaḥi ma duuniya ma dēgitaḥi ma ghērazhigēla, sadaasēg kē gabar saa mataataka kwanahaan baḍēm tēdvad diida avzaan tē tla6a hērtēga

²¹ Ndzam ba bēkya dē Daadamazhigēl wurwura, ndzam 6a tlēghum dē iin ma ərṽḍmahuḍaru am 6a dēgitaḥ ghwadghwada.

²² Ada6a ndakwana, faafēg nē Daadamazhigēl kē gabēr mataatakaru dē iin ma avza Kēristi kwa dēga tluwa ard avza tēdvad ərmtsēgaana. Nakurdalnēg nē Kēristi ndakwan ba cuwadaḍ lii maay dē haip tēvuukwa Daadamazhigēl biya,

²³ Akwama am zaa ba vuuk dē fadghēraruwa, am ghaca ba tē vakaiya, duuwamar bi kē fantara kwam dēvakai nē uuram kwa cinngam ma ərḃēg marawēn biya. Kwan kē ərḃēga maraw kwa tagavtēr aanji kwar kē dēgitaḥi vērḍyava ma miizhangēl kē ghērazhigēla, kai Bulus wa nanal kē dadḍa 6a tlēra.

²⁴ Ən dlaig nai ndakwan mbakyarvad dladēn ən huḃēg nai kwakyarvad kuramna, adaba ən da righgant tēdvad dladēn kē dēgiti tēmaa kē dladā Kēristi huḃuu nē iin kwakyarvad vēghaana, kwa iin nē dlamakēlawa lii gatēgaana.

²⁵ Nanalnēg kē dadḍa taa ərḃēg marawa tēdvad hēkya langyiya kwa vēlghwa nē Daadamazhigēl mbakyarvad kē uurama, kiyava tagkur ərḃēg Gaadamazhigēl ba marawa.

²⁶ Kwan kē ərḃēgən ən tagkur naiy na, dēgit shiḃashiḃan ba sagalan ma zərəzərə, adaba ndakwana maravtērdamarēg kē yaa dadḍa gata yaazhigēla.

²⁷ Naaga Daadamazhigēl mara sēran nē uudahan kē dyaka hyahērən ma dēgan shiḃashiḃan kwa ndanga, kwa fa nē iin kiyava lii ar Yahudahən biya, dēgitaḥ shiḃashiḃanna, iin Kēristi kwa dē shiḃēg ma kē uurama, am dē fantar ndzēga ərmtaḍ dē iin ma ndangēraana.

²⁸ Iin wa kēm tagar nēmnd aanji war kē dēgit tēghēr kē Yesu Kēristiya, kēm tēdkur hyēmya dla6a kēm tsakur kē dēgitaḥ baḍēm dē dabariya kiyava nal aanji ba war kē dadḍa gata Kēristiya.

²⁹ Mbakyarvad kwah wan ghulvanai kē 6a tlēr bad halavuwa ndzēḍar kwa vēlghwa nē Kērisri ma kaiya.

2

¹ Ən naagan am sēran kē hulfa dladan ən hēḃēg nai kwakyarvad kē uurama ard uudahi ar ma lawudikiya, ard uudah baḍēm kwa taparnabi kē nēghkwanēghēg biya.

² Maa tē naagara maraa ndzan ma waiyakēva, dla6a ar tlēkēna kē ndzēḍ ma ərvidmahuḍaatēra, kiyava tlēkēnatlēg kē iitēr kē sērgasērgēg ba maraw, ar sēran kē dēga Daadamazhigēl shiḃashiḃana, kwa iin Kēristi bad ghēraana.

³ Shiḃavna ma iin nē ndangēra dabariya ard sērgasērgēr baḍēmma.

⁴ Ən tagkur kwa nai haik valkurdavalēg nē uudanna dē ərḃēga, 6ala gajawa.

⁵ Aanji ban maay ərmtaḍ dē kuuram ma ndzēgana vēgh biya, adaba ma shiḍkwa ən ba ərmtaḍ dē kuurama. Ən dlaig nai ba vaivai mbakyarvad ndzēga ba kalkala, dla6a am dē fadghēr ma Kēristiya.

Sadaasēg nē gata Kēristi kē daala shiḃēga

⁶ Haiyamanthaig tsau taakiya Yesu Kōristi nē Yaazhigēlaruwa, zamzæg kē vuuk dē gatēgaana.

⁷ Am ndzan ba maraw ma iina, am faraa kē ndzəd kē ghēraruwa, dlaḡa am ghacan ma fadghēraru bandkwa tsagamndkuru nēmnda, am tagar uus kē Daadamazhigēl ba kēlahēnga.

⁸ Famfæg kē hyēmiya, aa viiyēt bi nē uudan kē ghēraru tēdvad d̄yam̄dyama duuni kwa dēga valuud biya, kwa tag nē dēga daadija uudah tēdvad ndzēda shidkwa duuniya, kwa dēga Kōrist biya.

⁹ Adaba righant ma Kōristi nē Daadamazhigēl kē dēgahan badēm ma vēghaana.

¹⁰ Bandkwah dlaḡ nē uurama, am righarighan ma Kōristiya, kwa iin maal tēghēr ndzēda ard kwarga

¹¹ Bagakura ma iin dlaḡ nē uud kē aguvaca, hulfa aguvacēn ḡag nē uud dē dēv biya. Sakurdasēg nē uud sagal ma haipaharu kwa naag nē vēgh badēm̄m, ma sarta kwa ḡagakura nē Kōristi kē aguvaca.

¹² Adaba hēdakurahēdēg nē uud ēmtad dē Kōristi ma sarta kwa ḡagakura nē uud kē tsuufēga. Ciyakurētciig dlaḡ nē uud ēmtad dē Kōristi ma tsuufēg tēdvad fadghēraru ma ndzēda Daadamazhigēla, kwa ciighant nē iin ma gētlaḡa.

¹³ Ndzam ēmtsamēmtsan wur mbakyarvad haipaharuwa ard maara ḡa aguvaca kwa dēga d̄uwa hēnkali naag nē vēgha, ciyakurētciig nē Daadamazhigēl dē shifēg ēmtad dē Kōristiya, ḡishakiyamnaḡishēg kē haipaham̄iyam badēm̄ma.

¹⁴ Ghudadaghudēg kē shariya kwa nguḡa kiyama nē adzahadzahēna, kēsakiyamara kēsēga nē Daadamazhigēla, tsahēttsahēg kē kus tē tlaḡa hērtēga Kōristiya.

¹⁵ Kēsātērvakēsēg kadlānga ghwava lii kwarēga ard ndzēdaatēra, tsatēratsēg kē zhirwa bat ḡalaḡala tēdvad zaa fiir tt iitē tē tlaḡa hērtēga.

Tlākēna kwara ghēr vak Adzahagdzaha

¹⁶ Mbakyarvad kwaha, aa fēkuraabi nē uud kē haipa tēghēr kē dēgiti am zēg nē uurama, bi tēghēr kē dēgiti am huḡēg nē uurama, bi am maay tsuufa hwadaga haarakēsa, bi Hwadaga Daala Kyila, bi ngiyya faciya sēvd biya.

¹⁷ Kwanahaan kē dēgitaḡa band shidkwa dēgiti da sagauwa, Kōristi nē gyigyiya dēginiina.

¹⁸ Mbakyarvad kwaha, haiyamant bi aanji ba war kē dadda naa ghēr nenna kē uuram taakiya, tlaltlēg nē iin kē ghwalvōra ḡagan kē sēnga. Hulfa kwan kē uuda naa ghēran ba ghyaana, baz taaki ḡagar kwatēnah kē zērha ḡēlga Daadamazhigēla, mbats ndakwani vala ba ghēraana, ērvīdmahudana dēga hēnkala uuda digshiga.

¹⁹ Hulfa kwan kē uuda, ēmtsavēt bi tē Kōristi kwa iin nē ghēr tē vēgh biya. Adaba iin wa hēkya vēgh badēma kwa matlamatlan dē pērdaha, ghubarēg dlab bandkwa faa nē Daadamazhigēla kiyava ghubarēga.

²⁰ ēmtsamaēmtsēg tsau ēmtad dē Kōristiya, dlaḡa sakurdasēg sagal mazhagyil kē ndzēda kwan kē duuniya. Aujilbēg am ḡa ndzēgan band lii gwastan ar ba dēga duuniyi? aujilbēg am haiganthaig dē adzahadzah kwa tsag nē uud duuni.

²¹ adzahadzah kwa taakiya, “Bag bi kē tlēr dē kwan biya, tap biya, vii biya”?

²² Hulfa kwan kē adzahadzaha tag tēghēr kē dēgitaḡi da zēlma biya, adaba adzahadzahiina kwa tsag nē uudaha.

²³ Hulfa kwan kə adzahadzaha mæng nə ndzəgana dabariya vaka faa ndzəd ma gatəga kwa naag nə uudaha, ar tsəgarva ghəratər kə cinnga əmtakər mbakyarvad gata digshiga, ar vəlga dlad kə ghəratəra. Bak jirjiira, hulfa kwan kə adzahadzaha maay də ndzəd vaka tsəgarva dēgiti naag nə vəgh biya

3

Ndzəgana Daala Shiifəga

¹ Ciyakurətciiḡ tsau nə Daadamazhigəl də shiifəg əmtəd də Kərisiya, gatam-gatəg kə dēgitahi kwa maghərzhiḡəla, vakavaki də Kəristiya, kwa cihurgan tə dəva kafa Daadamazhigəla.

² Dzamamdzaməḡ ba kə dēgitahi kwa ma ghərazhiḡəla, ndavambi kə dēgitahi kwa ma duuni biya.

³ Adaba əmtsamaəmtsəga, shiḡashiḡan nə shiifəgaru əmtəd də Kəristi ma Daadamazhigəla.

⁴ Ma sartən da marazh nə kəristi kwa iin nə shiifəgaruwa, ghəravaru ndak-wani am da marazh əmtəd də iin ma ndangəraana.

⁵ Mbakyarvad kwanha, duwamarsduug kəma dēga duuni ma ərvīdmahudaruwa, kwa iin tləra gwardzərra, ard gwaragwara, ard ḡa kəladəra, ard shiḡəḡa, kwa iin ndakwani ba ḡagar kwatənəḡ kə ḡhəḡaha.

⁶ Mbakyarvad kwan kə haipah wa badzəḡ nə Daadamazhigəl kə ərvīdmahud də lii ḡa kwana.

⁷ Ndzam za vuuk də kwanahan kə hənkal nə uuram wura, ndza nalnəḡ kə vəḡh kəskurama.

⁸ Adaba ndakwana, barari kəskuram am duwar kə hulfa kwanahan badəmma. Duwamardug kə nguda ərvīdmahuda, ciya jaaga, ard naa bi kə uuda, ard badza daaga, ard əlbəḡ ḡhwəd kwa sagal ma ḡhaayaruwa.

⁹ Tagam bi kə fiid ma taatakaru biya, duwamardug tsau kə hənkalaruwi kwa ndza wura ard tlərahaana,

¹⁰ baz kəsa daala hənkal kəakurama, kwa navdal kə daal tədvd sərgasərg ma dzakəva daddakwa vərdyavərdyəga.

¹¹ Tlēmkenatləḡ tsau kə daala hənkala, madla bi nə ndzəgan ḡərgər ma taatakaru biya, aanji Yahudaha ma lii ar Yahudah biya, ard daddakwa ḡagaḡag ka aguvaca ard daddakwa ḡagabi ka aguvac biya, ard dadda təmaruwa, ard zərndzəga, ard ərva, ard daddakwa kwara ḡhəra, badəm ba dēgit palla, adaba Kəristi nə dēgit badəmma, iin dlab wa ma kəmyam badəmma.

¹² Kəsakurakəsəḡ nə Daadamazhigəl kiyava nəḡ kə uudahana lii cacuwanan kwa waitər nə iin ba vaivaiya. Mbakyarvad kwaha, am zhutərdaala kə zarabahuwa, am ḡagtər herərri, am nal kə kalaliyah ard ḡa dēga jiira ard bishgaana,

¹³ nə fagan kə ərvīdmahud də zaraabahuwa. Akwama ḡagaḡag nə uud pal ma kuuram kə haipa, am bisharnana bandkwa bishkurna nə Yaazhiḡəl kə haipaharuwa, bishamarnaḡishəḡ dlab nə uuram kə pallaruwa.

¹⁴ Təḡhər kwanahaan badəmma, ḡagamḡag kə waiyakəva, adaba waiyakəv wa matləgant kwanahan badəm tə dēgit palla.

¹⁵ Aa ḡag nə ḡabəra Kəristi kə kwarəḡ ma ərvīdmahudaruwa, adaba mbak-yarvad ḡabərən wa dāhakurər nə uud kə ndzəga kə vəḡh palla, dlaḡa am nal kə lii tagr uus kə Daadamzhigəla.

¹⁶ Aa ndzandzəḡ nə əlbəga Kəristi ma ərvīdmahudaru ba dyakdyaka, am tsagtərtsag kə zarabahuwa, am ḡəlḡan kə magi də dabari badəmma, am

bəlğan kə əngsa zabura ard də dəga galla Daadamazhigəla, am bəlğan kə əngsa kwa tagkur nə Shidkwa, am bəlğan da taa uus ma ərvīdmahuḍaruwa.

¹⁷ Aanji ba kwar kə dəgiti am ɓag nə uurama, ma taa əlbəga ma tləra, ɓagamɓag ma ɗaaga Yaazhigəl Yesu, am tagar uus kə Daadamazhigəl Daada təɗvad iina.

Nɗəgan kwa marau kə yaa dadda gatəga

¹⁸ Kuuram əngwasaha, ɓagamɓag kə ndzəgan də zhiilaharu band kwa kalkalan də lii gata Yaazhigəla.

¹⁹ Kuuram ghulvaha, waiyamtərwaig kə əngwasaharuwa, maramtərbi kə hənkal ghwaɗbiya.

²⁰ Kuuram zarha, famarafəg kə daadaharuwa ard baabaharu aanji ma kwar kə dəgita, aɗaba kwan wa naag nə Yaazhigəla.

²¹ Kuuram daadaha, vələmtərbi kə dlad kə zərharu biya, haik kə gəɗzəg kə iitəra.

²² Kuuram əvaha, famtəraraafəg kə dadda hənyaharu maa duuni aanji bamma auwa. ɓagambi kə dəga nəgha gyi band kwa ɓag lii gata ɗaag vak kə uudah biya, dlakulva kwaha, ɓagamɓa kə tlər bad ərvīdmahuḍ palla, am gəɗzəgan kə Yaazhigəla.

²³ Baɗəm nə dəgiti am ɓag nə uurama, ɓagamɓag bad ərvīdmahuḍaru baɗəmma, mandki am ɓagar kə Yaazhigəla, am ɓagar kə uud biya,

²⁴ am sərgasərg tsau taakiya da vəkurvələg nə Yaazhigəl kə dəga gwiig kwa iin nə dəgshigaruwa. Aɗaba am ɓagar kə Yaazhigəl Kəristi nə uuram kə kwatənəhəra!

²⁵ Daddakwa ɓa tləra kələɗəra, da tləkənətləg kə dəgshiga kələɗərana, aɗaba maay nə Daadamazhigəl fa dagar ma uud biya.

4

¹ Kuuram dadda hənyahaha, həkyamnəhəkyəg kə əvaharu bak jiijiira am gəɗzəgan kə Yaazhigəla, aɗaba am sərgasərg ghərararu taakiya am də Yaazhigəl nə ghərararu ma ghərazhigəla.

² Ghulamvaghuləg kə dzəgwazhigəla, am uufəgaana am tagar uusa kə Daadamazhigəla.

³ Am dzəgwan kə zhigəl dlab kəskəmnda, kwa da wurkəməndant nə Daadamazhigəl kə duul kiyava taa əlbəgaana, kəm tagtər kə uudah kə əlbəga Kəristi shiɓashiɓana. Mbakyarvad dəgitiin shiɓashiɓanən wa bələkwadəm nə uud ma guda bərfəga.

⁴ Dzəgwamwadzəgw kə zhigəla kiyava taa əlbəgən shiɓashiɓanən ba marawa, kwa kalkalana kəskai tagana.

⁵ Dzamadzəg də dabari ma lii ar maay gata Yesu biya, am ɓa tləra aanji də kwar kə sartaruwa.

⁶ Aanji ba həra, tagamtag ba kə əlbəga herərra dlaɓa kwa əmtak kə cinnga, kiyava sərgasərg kəskuuram kə duuli am da ngutər nə uuram aanji ba wara.

Ghala taa uusa Bulusa

⁷ Da takurtag nə Tikikus kə dəgit təghər kəskai baɗəmma. Zəraabamiyam nə iin kwa kiyam waig nə miyam ba vaivaiya, dlaɓa uuda jiijiir nə iin ma ɓa tləra Yaazhigəl əmtad də kəmyamma.

⁸ Bələnəntbələg da vakaruwa aɗaba am səran kə ndzəgana lapiyamnda, dlaɓa fəkurna kə ndzəɗa.

⁹ Dagal əmtəd də Onisimusa, zərabamiam uuda jiiijir kwa kiyam waig nə miyama, kwa ghəran ndakwi ba uuda kəsəruwa. Ar da tagkurtag nə iitər kə dəgitaḥ badəm kwa dzagardzaag də kəmənd vakwanna.

¹⁰ Aristarkus kwa ma guda bərfəg əmtəd də kai vakwana, tagkur uusa, band kwah dlaḥ nə Markus kwa daadijatər pal də Barnabasa. Iin wa tagankur naiy kə əlbəg təghər kə iin taakiya, akwama səvsəg sa vakaruwa, cawamacaug bad dəva buwa.

¹¹ Yesu kwa dahav də Yustus, ghəran ndakwi tagkur uusa. Ba uudahan həkərdən kalti ma yaa Yahudah kwa 6a tləra tləksəra Daadamazhigəl əmtəd də kaiya, nararnəg kə dəga taa ndzəgwagh vakara.

¹² Abafaras kwa pal ghəran ma kuurama, iin ndakwani ba kwatənaha Yesu Kəristiya, tagkur uusa. Ba kəlahəng ba dzəgwazhigəl ghala Daadamazhigəl kwakyarvad am ghacan bad ndzəda, am ndzan ba righarighana, am fədgəhərət taakiya am lii gata Daadamazhigəla.

¹³ Nanalnəg nai kə shid kə Abafaras təghər kə tləri kwa ghulava nə iin kwak-yarvad məlkuru kəskurama, ard uudaha Lawudikiya ard uudaha Hirafolis.

¹⁴ Luka, doctar kwa kiyam waig nə miyama, ard Demas, ar tagkur uusa.

¹⁵ Tagamtərtag kə uus kə zaraabahamiam badəm kwar ma Lawudikiya, ard Nimfa əmtəd də dlamakəlawə lii gata Yesu kwar dzahav ma vəgyaana.

¹⁶ Akwama ghyənnəgava ghyənnəg karanta wakitən təvakwaruwa, am vəltər kə dlamakəlawə lii gata Yesu kwar ma Lawudikiya, kiyava karantəgan ghəravatəra. Am karantan ghəraru kə wakitən kwar da vəkur nə uudah Lawudikiya.

¹⁷ Am tagar kə Arkibus aa fəfəg kə hənkəl ghyənnəgna kə tlərən vəlghar nə Yaazhigəlna.

¹⁸ Ba kai Bulus də ghərar wa vəndkur kwan kə taa uusa. Viyamnabi taakiya ən ngudangudan biya. Aa ndzandzəg nə Herəra Daadamazhigəl əmtəd də kuurama. Amin.